Secundum Volumen.

Reformati emendatiq; nouiter Juris Ciuitatis Populiq; Peruſini Statutoꝝ Secūdū Volumen. Peregregiū ſane vereq; opus aureū. Ciuiluȝ cauſaꝝ materiam ⁊ ordinem cōtinens. Nunc primū ad publicaȝ cōmoditatem impſſum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Tabula Rubricarum ſecundi voluminis ſtatutorum Auguſte Peruſie feliciter Incipit.

¶ De campana pulſanda ad ius reddendum. Rubrica.1. fol.2.

¶ De ordinaria cognitione & modo & forma procedendi in cauſis ciuilibus. Rubrica.2. fol.2.

¶ De ſummaria cognitione. R.ca.3. fol.3.

¶ Q. habens ius ceſſum a perſona religioſa vel clerico non audiatur niſi preſtita ſatiſdatione. Rubrica.4. fol.4.

¶ Q. illud ius ſeruet clericis in curia ſeculari qd ſeruat laicis in curia eccleſiaſtica. R.ca.5. fol.4.

¶ Q. idem ius fiat foreñſi in ciuitate peruſie qd fit perusinus in terra talis forenſis. R.ca.6. fol.4.

¶ De ordine procedendi in iudicio hereditate iacente. Rubrica.7. fol.4.

¶ De fideiuſſoribus dandis in cauſa ſuſpitionis & quo procedatur contra forenſem ſuſpectum de fuga: & de debitoribus cõis peruſie qui non ſoluerunt in quibus propter ea grauenẽ & de his quibus iura ceſſerunt. Rubrica.8. fol.4.

¶ Q. ordinamenta contra non ſoluentes datas & collectas vendicent ſibi locum contra illos qbus nõ ſoluẽtes iura cederent. Rubrica.9. fol.5.

¶ De ceſſione iurium aut bonorum non fienda. Rubrica.10. fol.5.

¶ De iure ſeu facultate reintrandi poſſeſſionem rei alienate pro precio non ſoluto. R.ca.11. fol.5.

¶ De ordine citãdi habitãtes in comitatu peruſie vltra tria miliaria ab ipſa ciuitate. R.ca.12. fol.6.

¶ De ſatiſdatione pſtãda p foreñſes litigare volẽtes in curijs peruſinis. R.ca.13. fol.6.

¶ De ſcripturis mercatorum: campſorum & artificum & aliorum quorũcunq. Rubrica.14. fol.6.

¶ De inſtrumentorum dotalium vi & de tempore & modo dotis reſtituende & de lucro tertie partis ipſius. Rubrica.15. fol.7.

¶ De conſeruatione indemnitatis. R.ca.16. fol.7.

¶ De cõſeruatione indemnitatis creditorum & obligatorum pro vniuerſitate & de modo cõſtituendi ſindicum pro mutuo recipiẽdo & de executione de & pro eo facienda. Rubrica.17. fol.7.

¶ Qualiter obligatus pro clerico conſeruetur indemnis. Rubrica.18. fol.8.

¶ De officio & officialibus ſuper cõmuni diuidundo tutoribus & curatoribus dandis decretis interponendis & inuentarijs iudicialiter conficiendis. Rubrica.19. fol.8.

¶ De tutoribus & curatoribus dãdis. R.ca.20. fol.9.

¶ De ratione recipienda a tutoribus vel curatoribus. Rubrica.21. fol.10.

¶ De aduocatis & procuratoribus dandis & conſultoribus eligendis. R.ca.22. fol.10.

¶ De modo & forma ac intereſſe in cauſis fratrum minorum obſeruandis. R.ca.23. fol.11.

¶ Ordinamenta de dñis Conſulibus mercantie Auditoribus cambij & Camerarijs aliarum artium & eorum iuriſditionibus & renouatione eorum licẽtiarum & fideiuſſoribus dandis in cauſis recõuentionũ & ferijs obſeruãdis in eorum curijs. R.ca.24. fol.12.

¶ De ferijs in ciuilibus cauſis & exercitijs. Rubrica prima. fol.13.

¶ De ferijs in cauſis ciuilibus & criminalibus tantum. R.ca ſecunda. fol.13.

¶ Qualiter habeantur teſtes alterius iuriſditionis. R.ca.25. fol.14.

¶ Quõ procedatur contra abſentes. R.ca.26. fol.14.

¶ De compromiſſis. R.ca.27. fol.14.

¶ De appellationibus recurſibus & alijs prouocationibus. R.ca.28. fol.17.

¶ De executione inſtrumentorum ſententiarum & laudorum. R.ca.29. fo.17.

¶ De habente rem in pignus. R.ca.30. fol.20.

¶ De renouatione licentiarum. R.ca.31. fol.20.

¶ Infra quantum tps probatio fieri debeat ſup actione vel exceptione vſuraria & ſimulationis & de pena non

pena non pbantis. Rubrica.32. fol.20.

¶ De alimentis preſtandis per virũ vxori ſi ab eo receſſerit culpa viri. Rca. 33. fol.20.

¶ De non ꝯbendo cum prodigis et male negocia ſua tractantibus et de curatore eorum bonis dandis. Rubrica.34. fol.21.

¶ Quot teſtes ſufficiant in teſtamentis et alijs vltimis voluntatibus. Rubrica.35. fol.21.

¶ Qꝛ notarius ſcribat in inſtr̃o nomen et pnomen cõtrahentiũ et teſtium. Rubrica.36. fol.21.

¶ De notificatione faciẽda per notarios qñ aliqd relinqtur cõi peruſie. Rubrica.37. fol.22.

¶ Qꝛ notarij notificent teſtamenta legata et reſtituant inſtr̃a infra certum tẽpus. Rca.38. fol.22.

¶ De mercede danda notarijs p ſcripturis p eos exbendis ſiue exemplãdis. Rca.39. fol.22.

¶ De qbuſdam pertinentibus ad exercitiũ et officium notariorum et de iuriſditione priorum notariorum ciuitatis peruſie. Rubrica.40. fol.23.

¶ De comparatione litterarum et approbatione rogituum et protbocollorum notariorum. Rubrica.41. fol.23.

¶ De aſſignatione et inſinuatione teſtamentorum legatorum in illorum caſſatione codicillorum et vltimarum voluntatum et donationum. Rubrica. 42. fol.23.

¶ Qꝛ nõ detur licentia permanẽdi debitori ſine licentia creditoris. Rubrica.43. fol.24.

¶ Qꝛ nulla petitio detur contra cõmune Peruſie niſi prius data copia. M.D. Prioribus artiũ. Rubrica.44. fol.24.

¶ De dotibus et dotatis mulieribus et ſucceſſionibus ab inteſtato. Rubrica.45. fol.25.

¶ De vltimis volũtatibus obſeruandis per filios et nepotes. Rubrica.46. fol.26.

¶ Quid et quantum poſſit pater filijs et filiabus ſuis ſpurijs relinquere vel alio titulo dare. Rubrica.47. fol.26.

¶ De permiſſa ſequeſtratione. Rca.48. fol.26.

¶ De diffamatione pbibita. Rca.49. fol.26

¶ Qꝛ homines caſtri vel ville laborent poſſeſſiones in eorum territorio ſitas. Rubrica.50. fol.27.

¶ Qꝛ terrenum cõis peruſie exiſtẽs in pertinentijs caſtri vel ville laboretur et de parte fructuum reddenda et de pena non laborantium vel contradicentium laborari. Rubrica.51. fol.28.

¶ Qꝛ ius conductoris ſit ſaluum rei que alienatur ſeu alteri locatur durante tempore cõductionis. Rubrica.52. fol.29.

¶ Qꝛ nullus conducat rem locatam alteri pͥma locatione durante. Rubrica.53. fol.29.

¶ Qꝛ nullus artifex conducat cameram conductam per aliũ artificem ad penſionem. Rca.54. fol.29.

¶ Qꝛ in cõmuni platea vel loco poſſit fieri ciſterna vel puteus tribus partibus vicinorum inconcordia exiſtentibus. Rubrica.55. fol.29.

¶ De arboribus pendẽtibus ſup re alterius. Rubrica.56. fol.29.

¶ Qꝛ habentes arbores in re alterius cogantur ad vendendum. Rubrica.57. fol.30.

¶ Qꝛ habentes turrim vel domum vel murum vel aliam rem cõmunem: ruinam minantem vel reparatione indigentem reactent: et de reſtitutione expenſarum: et q poſſeſſio rei cõis non preiudicet conſorti. Rubrica.58. fol.30.

¶ Qꝛ minantia ruinam deſtruantur. Rca.59. fol.31.

¶ De cõtradicente alicui volenti in ſuo vel re a ſe poſſeſſa edificare. Rubrica.60. fol.31.

¶ Qꝛ volens edificare opus ex quo timeretur de ruina ſatiſdet. Rubrica.61. fol.31.

¶ Qꝛ venditio habeatur pro ſimulata: ſi venditor rem venditam vel alienatũ poſtea poſſideat. Rubrica.62. fol.32.

¶ Qualiter pmiſſio de retrouendẽdo aliquã rem ſtabilem probari poſſit. Rubrica.63. fol.32.

¶ De molendinis radijs et cluſis. Rca.64. fol.32.

¶ De aqua nõ extrahẽda de ſuo ſolito et antiquo curſu: et qa ſit curſus antiquus. Rca.65. fol.34.

¶ De exbannitis ꝑ debito ciuili repertis ſtare vel habitare in caſtro vel villa: ⁊ de modo ꝓceden-di contra vniuerſitatem caſtri vel ville ꝑ debito dicti exbanniti. Rubꝛica.66. fol.34.

¶ Q̄ ementes bona exbannitoꝝ ſoluant creditoꝛibus: ⁊ qualiter procedatur ad emptionẽ dictoꝝ bonoꝝ. Rubꝛica.67. fol.35.

¶ Q̄ Peruſini habentes bona in alijs territoꝛijs q̃ ciuitatis peruſie non teneant̃ ſoluere aliquas datas vel collectas ſeu impoſitas in ciuitate pe-ruſie. Rubꝛica.68. fol.35.

¶ De bonis inmobilibus nõ transferẽdis aliquo titulo in aliquẽ nõ acatraſtatũ. Rca.69. fo.35.

¶ Q̄ ſtatuta loquentia de poteſtate ⁊ capitaneo intelligantur de iudicibus ⁊ collecteralibus eo rum. Rubꝛica.70. fol.36.

¶ Q̄ fratres exiſtentes in cõmunione non teneant̃ conferre certa bona. Rubꝛica.71. fol.36.

¶ De ſcriptura ſpeciarioꝛum certo modo appro-banda. Rubꝛica.72. fol.36.

¶ Q̄ ſoluentes ſubſidia ⁊ alias factiones cõi Pe ruſie debitas ꝑ rata ſua pꝛo alijs non teneantur: Et de decimo non ſoluendo: ⁊ de ſolutione cedu laꝝ in comitatu peruſie. Rubꝛica.73. fol.36.

¶ De rumpentibus ⁊ fallitis. Rca.74. fol.36.

¶ De debitis occaſione penſionũ vel laboꝛitij ſeu coptuini vel famulatus vel ſoccite prouenienti-bus poſt certum tempus non exigendis. Rubꝛi-ca.75. fol.37.

¶ Explicit tabula rubꝛicaꝝ Secundi Voluminis Statutoꝝ magnifice ciuitatis Peruſie. Tempoꝛe pꝛioꝛatus dñi Tindari bartoli de Alphanis. die.25. Iunij.1527.

Secundum volumen.

Reformati emendatiqȝ nouiter Juris Ciuitatis Populiqȝ Peruſini Statutoꝝ Secūdū Volumen. Peregregiū ſane vereqȝ opus aureuȝ. Ciuilium cauſaꝝ materiam ⁊ ordinem continens. Nunc primum ad publicam commoditatem impreſſum.

Repetite prelectionis ſtatutorum Lib. ij.

Prohemium.

Ex ipſa cum propter humanę naturę tranſgreſſionem: ac varietatem inuenta editaqꝫ fuerit: ⁊ animantium ſtatus ſub perpetuo motu cóſiſtat: ⁊ conſtitutio nulla prolata ſufficienter ob naturę variabilitates ⁊ machinationes promulgata. correctione nó egeat. Non debet reprehenſibile iudicari ſi ſm varietatem tpoꝝ ſtatuta ét varientur humana: cum ſm canonicas ſanctiones deus ipſe ex hys plurima q̄ in veteri firmauerat in nouo mutauerit teſtaméto. Cóſtituerat itaqꝫ ſibi iam ꝑdem. ciuitas noſtra in illo veteri omnimode libertatis ſtatu plurima que ad pñs innouata eademqꝫ correcta partim nó neceſſaria fruſtra mébranas occupare videbant. Ex quo pleriqꝫ lectoris animus faſtidio affectus: cuꝫ delectus ipſoꝝ difficilis eſſet: ét in contingentibus ad extranea ſe cóuertebat. Accedebat quoqꝫ ꝙ extrauagátia plurima paſſim matreꝫ geſtire cernebant ⁊ poſt liminio quodá iure ꝓprio antiqua repetere loca. Cum ⁊ ipſa nó in breue volumen extenderent ⁊ eo ſatis anxium ſibi expoſcerent inueſtigatoré. Cótulit decreto noui iuris ⁊ cóſtitutioni huic ꝙ ⁊ Juſtinianū ſanctiſſimū Principem in cóponédis iuribus hoc ipſuꝫ feciſſe litteris erat traditū. Nam peregregiá cū mandaſſet fieri cómentaria editum opus multis ab hinc annis vſu exigente ad nouam redegit formam. Soleantqꝫ qñqꝫ medici egritudinum diuerſitati nonūqꝫ addédo itidéqꝫ diminuédo pleraqꝫ aūt nouiter inueniédo ſm exigentiam medicine varietate conſulere. Jccirco ꝯſiderans res publica Peruſina ea adhiberi poſſe ciuitati quę corpori adhibent remedia. Ne per ſucceſſiuas tempoꝝ mutatiões ⁊ variatos exitus aliqđ inferri cuiqꝫ ꝑſone preiudicium poſſet ſimul vt ⁊ quęrentiuꝫ lites amputare laboribus ⁊ expenſis parceret maturo ſepius cóſilio prehabito ſtabili firmaqꝫ deliberatione ſolenniter decreuit ⁊ ſtatuit: ſuoꝝ ſtatutoꝝ in quatuor volumina diuiſoꝝ reformationé fiendam: ⁊ ad id opus explicandum quatuor ex ſuis doctoribus ⁊ ex cauſidicis totideꝫ quos magis idoneos expertos ſufficientes boniqꝫ publici zelatores diudicauit prelegit ⁊ deputauit vnicuiqꝫ doctoꝝ predictoꝝ cum vno ex dictis cauſidicis vnum ex dictis quatuor voluminibus reformandū aſſignauit. Et ſecūdū dictoꝝ ſtatutoꝝ volumen dño Uincentio de herculanis. U. J. doc. ⁊ cóciſtoriali aduocato: ⁊ dño Minutio vanulo ꝑſtanti cauſidico: q alacri ſtudio ac ſedula diligentia ſibi demandatum opus explicuerūt dictūqꝫ ſecundum ſtatutum reformauerūt ⁊ ſic reformatū dictis alijs tribus excellentiſſimis doctoribus ⁊ prętantibus cauſidicis exhibuerunt qui vna cum predictis dño Uincentio ⁊ dño Minutio oibuſ mature digeſtis optime cópoſuerunt ⁊ reformauerunt ⁊ ꝑdicte rei publice noſtre Peruſine tradendū per eam edendum ac publicandūꝫ diudicauere modo ⁊ ordine ſub cógruis infraſcriptis titulis. Ad laudem oipotentis dei ⁊ dñi noſtri Jeſu Chriſti eiuſqꝫ pientiſſime matris ſempqꝫ virginiſ Marie: glorioſiſſimoꝝ martyrum Laurentij: Herculani ⁊ Conſtantij huius auguſte Urbis patronoꝝ ac defenſoꝝ ac totiuſ celeſtis curie.

De campana pulſanda ad ius reddendum.

Rubrica. prima.

Ecundo huius voluminiſ libro de iure reddédo ⁊ cápana ad id pulſanda titulūꝫ preponentes ſic duxim⁹ inchoandū ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus vel ali⁹ iudex ſiue officialis magnifice Ciuitatis Peruſię illis die/

bus qbus ius redditur in ciuitate predicta faciant
pulſari campanaꝫ que ſtat in turri palatij reſiden/
tie magnifici dñi poteſtatis eiuſdem ciuitatis horis
cõgruis ⁊ ꝯſuetis ad cuius ſonum omnes predicti
ſedere debeant ad banchum ſiue tribunal iuris cõ/
ſuetum ad ius reddendũ vꝫ dñs poteſtas ⁊ omnis
alius officialis dicti cõmunis qui iura reddere de/
bẽt quouis noĩe nũcupeẽt cũ eoꝝ collecteralib⁹ ⁊ iu
dicibus ⁊ eoꝝ ſocijs militibus ⁊ notarijs ſcribenti
bus acta ciuilium ſiue criminalium cauſaꝝ ad ban/
chas ſiue tribunalia vbi ius reddere conſueuerunt
⁊ ſedere debeant donec alia vice dicta cãpana pul
ſabitur que pulſata debeant ſe a ſedendo leuare
⁊ in dicta hora dñs capitane⁹ ſiue barigellus abſqꝫ
alio ſono dicte campane ſedere debeãt que campa
na pulſari debeat horis determinatis in primo li/
bro ſtatutoꝝ d̓ officio poteſtatis ⁊ capitanei ꝯtinet.
Pena dictis dñis poteſtati ⁊ capitaneo ⁊ alijs
iudicibus ⁊ officialib⁹ predictis contrafacientibus
in predictis vel aliquo ꝓdictoꝝ non ſedentibus di/
ctis tꝑibus ⁊ horis. Uigintiquinqꝫ librarum den.
pro quolibet ⁊ vice qualibet applicãda magnifico
cõmuni Peruſie.

¶ De ordinaria cognitione ⁊ modo ⁊ forma ꝓ/cedendi in cauſis ciuilibus.

Rubrica. Secunda.

Quoniam Litigantiũ iurgia ⁊ ca
uillationes ſepiſſime tendũt ad
immortalitatem ⁊ ꝑpetuitateꝫ
litiũ. Et niſi ſũma cũ diligẽtia
attendaẽ ꝯcordia ex mundi ter
minos exularet ⁊ diſcordia in/
ter ſubditos nutrireẽ. Et vt in fundamẽtalibus iu/
ditioꝝ decetero nõ erreẽ. Jccirco duximus ſtatuen
dum ꝙ in oĩbus cauſis ciuilibus: actor debeat iudi
cem ſue porte ⁊ non alium de quacunqꝫ porta ſeu
loco eſſet cõuentus adire: exceptis caſibus in qbus
eſſet aliter diſpoſitum per formam ſtatuti cõmunis
Peruſij. Et ille dicatur iudex ꝓprie porte in qua
actor reperiẽ allibratus ⁊ acatraſtatus in armario
libroꝝ communis Peruſij: ipſe vel pater ſuus: ⁊ ſi
allibratus ⁊ acatraſtatus non eſſet tũc iudex porte
in q̃ familiariter habitat dicaẽ ⁊ ſit iudex cõpetẽs
ipſius actoris. Et ſi dictus agens eſſet forenſis nec
allibratus nec habitans familiariẽ in ciuitate Pe
ruſij tunc ⁊ eo caſu adeat iudicem cõpetentẽ ipſius
rei conuenti. Et ſi tam reus quam actor eſſet foren/
ſis: nec allibrati nec habitantes in ciuitate Peruſij
tunc in electione ipſi⁹ agentis ſit queꝫ iudicẽ adire
velit ex iudicibus ad ciuiles cauſas ꝑ officiales cõ/
munis Peruſij deputati. ¶ Jtem dicim⁹ ⁊ ordina

mus pñti capitulo perpetuo valituro ꝙ ſi aliquis
ordinarie agere ⁊ non ſũmarie ꝓcedi intẽdens ob/
tulerit libellum contra aliquaꝫ perſonam in cauſa
ciuili coram poteſtate vel capitaneo vel alterius
eorum iudicibus: vel quocũqꝫ alio iudice ſeu offi/
ciale cõmunis Peruſij: ex parte dicti iudicis ad/
uerſariũ citari faciat per baiulum cõmunis peruſij
perſonaliter vel ad domũ ſue ſolite habitatiõis de
qua citatione credaẽ relationi baiuli ⁊ citeẽ vt cõ/
pareat corã illo iudice corã quo libellus fuerit ob/
latus ad recipiendũ terminũ de accipiendo copiaꝫ
libelli ⁊ ad opponendũ cõtra exceptiones declina
torias dilatorias ⁊ peremptorias. Et ſi non cõpa/
ruerit dictus citatus cõuentus in dicto termino di/
ctus iudex aſſignare debeat dicto reo citato in eius
abſentia terminũ trium dierum ⁊ eidem perſonalr̃
vel ad domuꝫ eius ſolite habitationis notificeẽ ad
accipiendum copiam dicti libelli ⁊ ad opponendũ
contra exceptiones predictas ⁊ ſimilis terminus
trium dierum aſſignare debeat dicto reo cõuento
in caſu quo cõpareret in dicta citatione: ⁊ ſi in di/
cto termino vt ſupra aſſignando ⁊ demum aſſigna/
to nihil oppoſitum fuerit cõtra dictũ libellum tunc
dictus iudex ad inſtantiaꝫ actoris aſſignet terminũ
vtriqꝫ parti ad conteſtandũ litem vnius diei ⁊ reo
notificetur per baiulum cõmunis Peruſij ꝑſonalr̃
vel ad domũ: vt. ſ. ⁊ ad litis conteſtationeꝫ ꝓcedat
⁊ ꝓcedere debeat. Et ſiue cõpareat reus ſiue non:
lis conteſteẽ ⁊ habeaẽ pro cõteſtata. Et interrogeẽ
actor ſi credit iuſte petere ea q̃ in libello cõtinẽtur
faciat eum iurare qd̾ animo calũnie non petat ⁊ ſi
reus erit preſens interrogeẽ cum iuramento ſi cre/
dit ſe iuſte defendere: ⁊ ſi nõ aderit vel aderit ⁊ re/
ſpondere non voluerit ipſe vel eius ꝓcurator legi/
timus ex tũc habeaẽ pro legitime conteſtata ⁊ ꝓce
daẽ ad vlteriora. Si vero conuentus per ſe vel per
procuratorẽ in termino ſibi dato ad opponendum
contra dictum libellũ cõparuerit ⁊ oppoſuerit ex/
ceptiones dilatorias ⁊ declinatorias ⁊ alias impe
dientes litis ingreſſuꝫ teneaẽ ⁊ debeat ipſas ꝓbaſ/
ſe ⁊ liquidaſſe ſi onus ſibi ꝓbandi incũberet in ter/
mino octo dierũ proxime futuroꝝ a die propoſitio
nis eaꝝ: quo termino elapſo iudex ipſe ad inſtantiã
ipſi⁹ actoris ſiue rei vł cuiuſlibet eoꝝ ꝓceſſuſ publi
care debeat ſi in eo teſteſ fuerũt examinati ⁊ demũ
intra alios octo dies poſt dictã publicationẽ imme
diate ſequentes teneaẽ ⁊ debeat pronunciare ſuꝑ
dictis exceptionibus ⁊ intelligaẽ ſemꝑ ipſi reo eſſe
reſeruatum ius ꝓbandi exceptioneſ peremptorias
ſuꝑ perẽptorijs exceptionibus ſi que oppoſite exti/
tiſſent: ⁊ demũ ſi recte fuerint ad vlteriora ꝓcedi ⁊
terminuꝫ pro prima dilatione vtriqꝫ parti ad pro/
bandũ decem dierũ qbus elapſis partibus cõmuni
ter ſiue diuiſim alioꝝ deceꝫ dierũ immediate ſequẽ
tium pro ſecunda dilatione ⁊ dictis octo diebus ſi/

nitis ſimiliter partibus cõiter vel diuiſim petentibus ⁊ inſtantibus ſepteʒ dierũ tunc immediate ſequentiũ: pro tertia vltima ⁊ ꝑemptoria dilatione ⁊ peremptorio termino ad ꝓbandum ⁊ probatũ habẽdũ aſſignare debeat ⁊ teneat̃. Et h̃ locuʒ habeat ſi de cõi concordia partium de longiori tpe ⁊ longioribus terminis in dicta cauſa aſſignãdis nõ fuerint in ꝯcordia qb⁹ terminiſ elapſis iudex ad publicationem proceſſus ⁊ alios actus neceſſarios ꝓcedat ⁊ ꝓcedere debeat prout putauerit fore decẽs.

Et teneant̃ iudices lites cauſas ⁊ queſtiones ⁊ controuerſias ciuiles vʒ illas in qbus lis conteſtat̃ decidere diffinire ⁊ effectualiter terminare per diffinitiuam ſniam partib⁹ cõiter vel diuiſim inſtantibus infra tempus quinquaginta dieꝝ continuum a die publicationis proceſſus incipiẽdoꝝ: ſub pena ⁊ ad penam infraſcriptã. Et ſi iudex coram quo initiata fuerit cauſa a dictis partibus vel altera ipſaꝝ fuerit requiſitus vt expediat ⁊ diffiniat infra dictũ terminum ipſam cauſam ⁊ dictã cauſam non expedierit infra dictum terminũ incidat in penam qngentaruʒ lib. deñ. auferendã ab eo per ſuos ſyndicatores tpe ſui ſyndicatus ad petitionem cuiuſcũqꝫ petẽtis. Cuius pene tertia pars aplicet̃ parti vel partibus requirentibus ⁊ inſtãtibus pro expeditione ⁊ relique due partes veniant in cõi Peruſię. Et ſimili pena puniant̃ ſyndicatores dicti iudiciſ ſi in p̃dictis fuerint negligentes vʒ dictum iudicem in pena predicta applicanda cõi peruſię condemnare. Et ſi dicta cauſa non fuerit diffinita p iudicẽ coraʒ quo fuit initiata ſucceſſor in officio teneat̃ ⁊ debeat infra menſem futurum a die requiſitionis facte per alteram ex dictis partibus ſi ꝓceſſus p ſuum p̃ceſſorem fuerit publicatus ⁊ ſi non fuerit per ſuũ preceſſorẽ publicatus infra duos menſes incipiendos a die requiſitionis facte per partes vel alteram ex eis cauſam ipſam diffiniſſe ⁊ per ſententiam terminaſſe ſub dicta pena incurrẽda ⁊ applicãda modo ⁊ forma predictis. Volumus inſup ꝙ ſi per actorem ſteterit quo minuſ dicta cauſa per iudicem ſeu iudices reſpectiue predictos decidat̃ infra dictum terminum qnquaginta dieꝝ reus ipſe auctoritate preſentis ſtatuti habeat̃ pro abſoluto ac ſi ſentẽtia abſolutoria lata eſſet. Eo tñ caſu in quo reus reqſiuerit iudicem ⁊ partem actoris ꝙ debeat in cauſa procedere duabus reqſitionibus p baiulũ miſſa citatione in ſcriptis ad actorẽ ⁊ hoc ſcribi faciat per notarium ⁊ ſcribam in dicta cauſa.

¶ Si vero tp̃s dictoꝝ terminoꝝ de cõi concordia partes vellent ꝙ prorogeret̃ tũc dicti termini poſſint prorogari ad voluntatem partiuʒ ⁊ in eo caſu iudex minime ad ſupradictã penam teneat̃ ⁊ ẽt pari ratione ſi infra dictos terminos fieret cõpromiſſum inter dictas partes dicto cõpromiſſo durante non currant parti nec iudici dicti termini ſi arbiter cauſam p laudum nõ terminauerit: ſed cauſa ⁊ termini remaneant in eo ſtatu quo erat die facti compromiſſi: ⁊ ſi in cauſis predictis inciderit aliq̃ cauſa ſpiritualis vel ſpirituali anneхa in qua aliq̃ partiũ cognoſci voluerit coram iudice ſpirituali vel eccleſiaſtico ꝙ ſup cognitione ⁊ probatione fiẽda in dicta cauſa parti volenti talem ꝓbationeʒ p iudicem p̃ncipalis cauſe fieri terminus debeat ſtatuti ꝑemptorius qui nõ excedat tempus qndeciʒ dieꝝ infra quem terminum debeat ſibi feciſſe fidem p publica documenta de hmõi ꝓbatione in publicaʒ formam ꝙ ſi nõ fecerit ſup ea vlterius nõ audiat̃. Et in cauſa ꝓcedi debeat aliquo nõ obſtante ⁊ teneant̃ iudices coram qbus cauſe predicte vertent̃ parti petẽti ſup deciſionẽ ipſaꝝ cauſarũ tantũ cõſilium ſapiẽtis dare ⁊ cõcedere expenſis partis petentis pena qnquaginta lib. deñ. Dum tñ ꝯſilium p̃dictum ſup diciſione cauſe reddat̃ ante qnqꝫ dies vltimos tpis inſtantie dictarum cauſaꝝ. Volumus ẽt ꝙ notarij qui in cauſiſ ſcripſerũt ſeu ſcribent teneant̃ acta ꝓceſſus ⁊ ſcripturas oẽs ⁊ ſingulos dare reddere ⁊ reſtituere cuilibet partium ad reqſitionẽ ipſaꝝ vel alterius earum in terminis per iudicem aſſignãdis in publica forma recepta mercede debita vel facto debito eius quãtitatis que declarata eſt per formã ſtatutoꝝ cõis Peruſij ſupra ſub rubrica de mercede danda notarijs: pena decem lib. deñ. cuilibet notario ꝯ̃facienti pro qualibet die qua fuerit in mora in nõ reſtituẽdo: que pena de facto ſine aliquo proceſſu vel cõdemnatione p iudicem cauſe debeat auferri ex officio iudicis p̃dicti vel ea pena cõdemnari per dñm poteſtatem vel capitaneum ad petitionem cuiuſcũqꝫ petentis. Et nihilominus euʒ iudex cogat realiter ⁊ perſonaliter ad reſtitutioneʒ ⁊ ꝙ reſtituat cuʒ effectu: ⁊ de oĩ eo toto qđ fecerit dicta occaſiõe nõ valeat iudex p̃dictus ſyndicari: ſed ſi in hoc fuerit negligens in pena .C. lib. deñ. per ſuũ ſyndicatorem debeat cõdemnari. Et quia ſepe contingit ꝙ tales notarij impedimento preuenti propter infirmitatem vel abſentiam vel alia legitima quaſi notoria impedimenta dictas ſcripturas reſtituere non poſſunt ꝙ poſſit de mandato iudicis quilibet notarius cui iudex mandauerit tranſumptare ⁊ copiam dare partibus predictis quibus fides adhibeat̃ in cauſa vel cauſiſ ſicut trãſumpte eſſent manu notarij qui originaliter ſcripſit. Et ẽt q2 ſepiſſime ꝯtingit ꝙ ad differendas cauſas opponit̃ exceptio reuocatiõis mãdati ꝓcuratoriſ q in iudicio interuenit. Iccirco duxim⁹ ſtatuẽdũ ꝙ ſi de cetero dicta exceptio opponeret̃ p dñm vel ꝓcuratorẽ ⁊ legitime nõ fuerit ꝓbata .J. terminũ triũ dierũ a die oppoſitiõis dicte exceptiõis illã oppones incidat in penã decẽ lib. deñ. de facto auferẽdoꝝ p dcm̃ iudicẽ cui⁹ pene medietas ſit cõiſ Peruſij ⁊ alia partis ꝯ̃ quã opponeret̃ aliquo non obſtante.

¶ De ſummaria cognitione. Rubrica.3ª.

D lites Et contentiones tollendas ⁊ dirimendas: ⁊ ne lites ex litibus orianẗ ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ in cauſis que erunt de ⁊ ſup cõtractibus vel inſtrumentis dotalibus ad probandũ dotem eſſe in caſu reſtitutionis vel dationis vel ſolutionis vel in tuto ponendam ſeu collocandã. Et in cauſis que erunt de ⁊ ſup omnibus alijs inſtrumẽtis confeſſionatis vel ꝯditionalibus vel non liqdis Et in cauſis alimentoꝝ ⁊ in cauſis pauperuꝫ ⁊ orphanoꝝ ⁊ in cauſis carceratoꝝ ⁊ in cauſa qñ ageretur contra procuratorem qui exegit vel exegerit aliqd a debitore dñi cuiꝰ fuiſſet ꝓcurator vel debitorem liberauerit ⁊ in cauſis que eſſent inter correos debendi vel inter correos credendi virtute publici inſtrumenti ſcilicet qñ correus debendi ſatiſfecerit pro ſuo correo debendi ⁊ qñ vni ex correis credendi fuerit in ſolidum facta ſolutio debiti ⁊ in cauſis qñ poſt ius ceſſum alicui cõtra ſuũ debitoreꝫ cedẽs illũ liberauerit. Et in cauſis breuibus ſcilicet nõ excedentibus ſũmam ſeu valoreꝫ vigintiquinqꝫ lib.deñ. Et in cauſis que eruut de ⁊ ſup venditionibus in poſterum faciendis dumtaxat de grano ⁊ omni blado vel legumine vino oleo ⁊ rebꝰ alijſqꝫ ad vſum ſeu cibum ⁊ potum ſunt parata. Et in cauſis venditionũ ⁊ alienationũ animaliũ quorũcũqꝫ ⁊ qñ peterenẗ examinari teſtes ad ꝑpetuã rei memoriam. Et in cauſis de mercedibus recipiendis pro aliqbus operibus boium. Et in cauſis q̄ erunt de ⁊ ſup locationibus ⁊ conductionibus. Et in cauſis vbi agiẗ hypotecaria cõtra aliquem debitorem obligatẽ vel eius heredes. Et generaliter in oibus alijs cauſis ad voluntatem ⁊ petitionem actoris. Item in dictis alijs cauſis ꝓcedi volentis ⁊ petentiſ ꝓcedaẗ ſummarie ſine libelli porrectione ⁊ litis ꝯteſtatione ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ad receptionẽ teſtiũ ⁊ aliaꝫ ꝓbationẽ recipiẽdã decẽſionem ⁊ executionem ⁊ ſine ſolutione decimi ⁊ ſine ſolutione alicuiuſ gabelle ⁊ ſine ſolutione alicuius quãtitatis pecunie. Et facta ꝓbatione in dictis caſibuſ ad executionẽ ꝓcedaẗ. Sicut ꝓcediẗ i cã executionis inſtrumenti confeſſionati. In cauſis vero datarum ⁊ collectaꝝ que repetereneẗ que ſolute dicerenẗ. Et in cauſis aliquaꝫ factionũ ⁊ occaſione eaꝝ ſimiliter ꝓcedaẗ per iudices coram quibus eſſent ſummarie ⁊ de plano ſine libelli porrectiõe ⁊ litis conteſtatione omni ſolennitate iuriſ obmiſſa ẽt tpe feriato ⁊ omni petitione cõpromiſſi ſublata ⁊ iudices queſtiones oẽs viginti ſolidoꝝ ⁊ ab inde inferius ſummarie intelligant ⁊ diffiniant inter partes per iuramentum hoc modo vꝫ ꝙ ſi actor voluerit deferre reo ſacramentũ teneatur iurare vel referre actori. Et vbi noluerit iurare vel referre extũc per iudicem reus debeat condẽnari ac ſi ore ꝓprio confeſſus fuiſſet ſe eſſe debitorem in petitiſ. Et hoc intelligaẗ ⁊ locum habeat qñ reuſ conueniretẗ de ſuo facto ꝓprio tantũ ⁊ non vt heres alicuiuſ vel ex ꝑſona alterius vel ſi ex ꝑſona alicuius conueniretur quis nõ cogaẗ iurare vel referre niſi dato termino per iudiceꝫ ad deliberandũ: ⁊ termino elapſo ⁊ in oibus cauſis ſi actor voluerit dare ⁊ deferre iuramentuꝫ reo ⁊ voluerit credere ⁊ credi de cauſa ſeu debito iuramento rei vel reus referre iuramentuꝫ actori ⁊ ſtare eius iuramento de toto qḋ petitẗ. Volumus ꝙ iudices poteſtas vel capitaneus ⁊ eoruꝫ officiales teneanẗ ⁊ debeant cogere reum vel actorem ad iurandum vtrum ſit debitor ipſe cõuentus vel vtrum ſit creditor actor in quãtitate petita vel eo qḋ petitur aut non. Et ſi reuſ iurauerit ſe nõ eſſe debitoreꝫ extunc abſoluatur diffinitiue a petitione actoris. Si vero iurauerit ſe eſſe debitorem vel nõ voluerit iurare vel referre tunc terminus debitoriẗ ad ſoluendum decem dierum per iudiceꝫ aſſigneẗ. Et tale preceptum ſeu aſſignatio termini habeatur pro ſententia diffinitiua. Si vero reus iuramẽtum actori referre voluerit ⁊ actor noluerit iurare reuſ cõuẽtus debeat diffinitiue abſolui a petitiſ. Et predicta per dictos iudices fiant ⁊ expedianẗ ſummarie omni iuris ordine ⁊ ſolennitate obmiſſa pena dictis iudicibus decem lib.deñ.ꝑ quolibet ⁊ qualibet vice cõtrafacienti ⁊ negligenti in qua pena ꝑ eoꝝ ſyndicatores ad petitionẽ cuiuſqꝫ petentis debeant condẽnari. Et qḋ in oibus dictis caſibus cõprehẽſis in pñti ſtatuto de ſummaria cognitione non poſſit peti nec fieri cõpromiſſuꝫ exceptiſ cauſis de qbꝰ ſupra in.§.ſeu verſiculo incipiẽte ⁊ generaliter in oibus alijs cauſis ⁊c̄.in quibus alijs cauſis poſſit peti cõpromiſſum prout ſi non eſſent in pñti ſtatuto comprehenſe quo ad dictũ effectuꝫ petendi ⁊ faciendi cõpromiſſum ſup eis vel aliqua eaꝝ. Et quilibet iudex qui in ꝑdictis negligens fuerit incidat in pena quingentarũ lib.deñ.ſibi de facto auferendarũ tempore ſui ſindicatus. Et qḋ in dictiſ cauſis ſup deciſionem ipſarũ poſſit peti ꝯſilium ſapientis expenſis petentis dũmodo conſiliuꝫ reddaẗ per tres dies ante finem dicti temporis. Saluo ꝙ vbi agereẗ ad liqdationem inſtrumenti ꝯfeſſionati vel illius executio petereẗ quia in dictis caſibus nec eorum altero petentem nolumus audiri nec dictũ cõſilium dari. Et ꝙ a ſententijs ⁊ a ꝓnunciationibus ferendis inſuper dictiſ cauſis ſummarijs non poſſit nec debeat appellari nec etiaꝫ de nullitate dici nec aliqs alius recurſus ẽt per viaꝫ ſupplicationis vel querele haberi niſi ex cauſis contentis ſupra in ſtatuto de executione inſtrumẽtoꝝ in.§.⁊ ab executione. Et niſi in verſiculis ſupra ⁊ ĩfra declaratis ſcili/

qſ ſequitur § fo. y.

in multis permittitur appellatio ut dicitur in fine huius capituli

cet in verſiculo incipiente: ⁊ in cauſis que erant de ⁊ ſuper venditionibus in poſterum faciendis: ⁊ in verſiculo incipiente in cauſis venditionū ⁊ alienationum animaliū: ⁊ in verſiculo incipiente ⁊ in cauſis que erunt de ⁊ ſuper locationibus conductionibus ⁊ in dicto verſiculo ⁊ generaliter in omnibus alijs cauſis in quibus ⁊ earum qualibet licet appellari tam pro parte actoris quam rei ſummodo quantitas principalis predictarum quātitatum in iudicio principaliter petita excedat ſummam viginti quinq; librarum denariorum.

¶ Qui habens ius ceſſum a perſona religioſa vel clerico non audiatur niſi preſtita ſatiſdatione. Rubrica. 4.

Volumus Statuētes ꝙ ſi aliquis habet vel habebit aliquod ius ceſſum contra aliquē ciuem vel comitatenſem vel diſtrictualē ciuitatis Peruſie ab aliqua perſona religioſa vł loco religioſo ſeu eccleſiaſtico ſeu clerico q vel que non poſſit conueniri in curia ſeculari peruſina vel aliquo forenſe illa ceſſio nō valeat nec de ipſo iure ceſſo audiatur in curia peruſina niſi ille qui habuerit ius ceſſū pmittat ⁊ ſatiſdet ei ꝯ quē ius ceſſum hēt ꝙ ille ius cedens ſtabit ⁊ rñdebit ſeu ſtare ⁊ reſpondere faciet de iure in curia peruſina ei ꝯ quem ius ceſſum hēt in cauſa reconuentionis ⁊ pro expenſis. Et ille ceſſionariꝰ ⁊ fideiuſſor pmittāt ꝯdēnationē ⁊ iudicatum ſoluere ⁊ alr de ceſſione nō audiat in aliqua curia peruſina ⁊ nec dicta ceſſio valeat.

¶ Quod illud ius ſeruet clericis in curia ſeculari qđ ſeruat laicis in curia eccleſiaſtica. Rubrica. 5.

Dicimus Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ cuiuſlibet eorum iudices ⁊ alij officiales cōmunis Peruſij illud ius ſeruent laicis ciuiliter cōuentis coram eis vel eorum altero cū clericis ⁊ eodem modo procedāt ⁊ diffiniant cōtra ipſos laicos conuentos in ciuilibus cauſis poſtulantibus vel agentibus clericis: ⁊ eccleſiaſticis perſonis nomine eorum vel earum eccleſiarū contra laicos in peruſina vel ſeculari curia qđ ſeruat laicis agentibus contra clericos ⁊ perſonas eccleſiaſticas in curia eccleſiaſtica in procedendo ⁊ diffiniendo agente vel petente laico cōtra clericum ſm conſtitutiōes: ⁊ cōſuetudines ipſius eccleſiaſtice curie ⁊ non aliter. Et hoc locū habeat tam in inſtrumentis confeſſionatis ⁊ eorum executione q̄ȝ in omnibus alijs eorū iuribus aliquo ſtatuto generali vel ſpeciali non obſtante qđ quo ad eos locū intelligat non hēre. Et p̄dicta non habeant locū in legatis ⁊ relictis ad pias cauſas ⁊ pmiſſionibꝰ ⁊ obligationibus factis p̄dicta de cauſa. Et nec inſtrumētis locationum coptimoꝝ ⁊ rerū eccleſiaſticarum.

¶ Quod idem ius fiat forenſi in ciuitate Peruſie qđ fit peruſinis in terra talis forenſis. Rca. 6.

Cum Iure diuino ⁊ humano ſcriptum ſit ꝙ quiſq; iuris in alterū ſtatuerit ipſe eodem iure vti debeat ⁊ alibi eadem mēſura qua menſi fueritis remetietur vobis. Et ne Peruſini in cauſis ciuilibus male tractentur in alijs ciuitatibus terris caſtris ⁊ locis. Dicimus ⁊ ordinamus ꝙ forenſibus in cauſis ciuilibus eo ſeu tali modo reddatur ius in foro ſeculari ciuitatis Peruſij ⁊ eodem modo tractent a iudicibus ⁊ officialibus Peruſinis in cauſis eorum ⁊ earū deciſione quo ſeu quale reddit ius peruſinis. Et ſic tractentur ⁊ audiantur peruſini ſm ſtatuta ciuitatis terre vel caſtri vel loci de qua vł quo eſſet forenſis volens agere vel litigare in ciuitate peruſie in terra ciuitate vel caſtro vel loco: de q̄ vel quo eſt ille forenſis qui petit vel petere vult aliquid vel agere vel defendere vel litigare ꝯ aliquē corā aliq̄ ex iudicibꝰ ciuitatis peruſie ſecularibus. Et p̄dicta locū nō habeāt in inſtris ꝯfeſſionatis nec in ſcripturis hn̄tibus vim ꝯfeſſionū p formā alicuius ſtatuti nec in executionibꝰ eoꝝ. Item ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ nullus forēſis q familiarit habitabit vel camerā vel fundicū habebit in ciuitate peruſij pprīū vel ꝯductū pſonalr capi poſſit ſine citatiōe de eo facta nec eidē aliud grauamen inferri ēt ſi aduerſariꝰ iurauerit ipm̄ hēre ſuſpectū de fuga vel dixerit ipſū eſſe fugitiuū corā aliquo iudice cōpetēti niſi iudici fides facta fuerit. Talem forenſem poſt ꝯctum debitum ꝯditionē ſuā deterioraſſe in q̄ fide iudici facienda non reqrat citatio ipſius forenſis.

¶ De ordine procedendi in iudicio hereditate iacente. Rubrica. 7°.

Quoniam Quandoq; cōtingit hereditates defunctoꝝ non adiri vel aprehendi ſeu aditionem ⁊ aprehenſionē differri ⁊ habentes intereſſe non poſſe debitum ſuū conſeq. Idcirco ſtatuimus ⁊ ordinamus vt ad petitionē cuiuſcunq; intereſſe

pretendentis coram dño poteſtate dicte ciuitatis ſeu alio iudice competente comparentis ⁊ petẽtis citenſ ⁊ requiranſ per cedulam per nuntiuz vel baiulum cõis Peruſij illi quos tãgit prima cauſa ſucceſſionis qõ in termino eiuſdez reſpectiue p iudicez aſſignato cõpareant ad dicendũ ⁊ declarãdum an ſint vel eſſe velint heredes illius de cuius ſucceſſiõe vel de bonis aut reb⁹ pretẽdiſ intereſſe. Et ſi cõparuerint cõiter vel diuiſim ⁊ hereditatem acceptauerint tunc cum eo vel eis fiet iudicium. Si vero comparuerint ⁊ terminum ad deliberandum petierint tunc ei vel eis terminus viginti dierum aſſignetur: Et ſimiliter ſi contumaces extiterint in non veniendo tunc ſimilis terminus aſſignetur ⁊ notificetur. Quibus viginti diebus elapſis vel etiam eis cõparentibus ⁊ dicentibus nolle eſſe heredes tunc ſtatim cõmiſſione iudicis fiat proclama generale ad domuz ſolite habitationis defuncti: ſiquis vult eſſe heres illius vel pro illius herede reſpõdere i ꝙ cõpareat coram dicto iudice ⁊ ſi ad dictuz proclama aliquis comparuerit ⁊ petierit ſibi dari terminum ad deliberandum idem vt ſupra terminus aſſignetur quo elapſo vel nemine comparẽte procedi poſſit ad vlteriora abſq; alia ſolẽnitate ⁊ ſi bona talis defuncti reperirentur tunc debeat dari curator dictis bonis ⁊ cum eo fiet iudicium ſi vero bona non reperirentur ꝓcedatur ad vlteriora abſq; alia aliqua ſolennitate.

¶ De fideiuſſoribus dandis in cauſa ſuſpitionis ⁊ quomodo procedatur contra forenſem ſuſpectuz de fuga: ⁊ de debitoribus cõmunis Peruſij qui non ſoluerunt in quibus propter ea grauentur ⁊ de his quibuſ iura ceſſerunt. Rubrica. 8°.

Poteſtas Et capitaneus vel alius officialis cõmunis Peruſij ⁊ quilibet eorum ⁊ cuiuſlibet eorum reſpectiue iudices ad petitionem intereſſe pretendẽtis teneantur recipere ⁊ idoneã cautionẽ dari facere ab illa perſona ſeu illis perſonis de qua vel quibus aliquis haberet ſuſpitionez ſcilicet ꝙ nollet vel nollent reſpondere de iure ⁊ ſtare in iuditio ſi ab eiſdem vellet aliquis vel vellent aliquid de aliquibus conſequi rationem vel aliquid petere facta ⁊ porrecta petitione ſuper ꝑdictis vel non coram eis vel aliquo eorum. Et ſi ꝑſona ſuſpecta bona mobilia non poſſideret equiualẽtia quantitati vel rei petite: ⁊ coram iudice coram quo erit cauſa ſeu controuerſia ſufficienter ⁊ idonee cauere nollet vel nollent tunc euz vel eos iudex nõ audiat. Nec non talibus non cauentibus iuris beneficium debeat denegare dũmodo petens cautionẽ in preſenti capitulo permiſſaz primo ⁊ ante oia declaret videlicet actor qd ⁊ quantum velit petere ⁊ reus actorẽ reconuenire ⁊ infra tres dies a die date cautionis teneatur petẽs cautionem ⁊ petitionem ſiue conuentionis ſiue reconuentionis producere coraz eodem iudice ⁊ ſuper ea ꝓſequi ſm formã ſtatutorum. Et ſi petitionem non produxerit ⁊ proſecutionem non fecerit incidat in penam. C. lib. deñ. de facto per iudicem cauſe auferendam cuius pene medietas ſit cõis Peruſij ⁊ alia medietas ſit partis aduerſe. Et nihilominus talis fideiuſſor ſit penitus liberatus hoc autem intelligatur ſtatutuz ⁊ locum habeat tam in forenſibus quam in ciuibus peruſinis ꝗ̃ etiaz alijs omnibus hominibus in diſtrictu peruſino habitantibuſ. Et ſi talis ſuſpectuſ cederet iura ſua cuiq; ꝙ nec ceſſionarius nec alius qui ageret in perſona alterius audiatur per poteſtatẽ vel capitaneum vel aliquem alium iudicem vel officialem communis Peruſij nec ius conſequi poſſit ex tali iure ceſſo niſi preſtet idoneam cautionẽ ſi petita fuerit ꝙ ille iuris ceſſor ⁊ ille ex cuius perſona agitur de quo ſuſpitio haberetur ſtabit ⁊ exiſtet in iudicio in curia peruſina ⁊ reſpondebit ſi aliquid peteretur eidem cedenti ab illo contra quem ageretur ⁊ iudicatum ſoluet: ⁊ predicta non habeant locum in cauſis executionis de inſtrumentis confeſſionatis vel alijs ſcripturis vim confeſſionuz per formam alicuius ſtatuti habentibus. Volumus etiam ſi aliquis ciuis vel comitatenſis peruſinus ⁊ quicũq; alius familiariter habitanſ in ciuitate vel burgis vel ſuburgis vel comitatu peruſij comparuerit coram domino poteſtate vel capitaneo vel alio iudice vel officiali vel aliquo ex eoꝝ iudicibus dicẽs ſe habere debitorem aliquem forenſem qui ſibi ſuſpectuſ ſit de fuga vel receſſũ vel abſentatione a ciuitate vel comitatu peruſij ⁊ oſtendiderit ⁊ ſũmarie probauerit de debito etiaz non liquido per ſcripturam publicam vel aliam que habeat vim confeſſionis in iudicio facte ſm formam ſtatutoruz cõmunis Peruſij vel alio modo qui talis ſuſpectus non poſſideat bona immobilia in ciuitate ⁊ comitatu Peruſij que equiualeant quantitatez vel rem que debetur detracto omni alio ſuo debito ꝙ dominus poteſtas vel capitaneus vel alius officialis vel aliquis iudex alterius eorum ſuper hoc adhibitus teneatur ⁊ debeat recepto iuramento de tali ſuſpitione ſtatim capi facere ⁊ incarcerari talem debitorem ſuſpectum ad petitionem talis creditoris qui debitor captus non poſſit relaxari niſi ſatiſfecerit tali creditori de debito facta prius de debito non liquido legitima liquidatione vel niſi prius ſatiſdederit de iuditio ſiſti ⁊ iudicati ſoluendo fideiuſſorem dando qui ſit ciuis peruſinus in ciuitate habitantis ⁊ ſit ſoluendo.

¶ Qz ordinamenta contra non ſolentes datas ⁊ collectas vendicent ſibi locum contra illos qui bus non ſoluentes iura cederent. Rubrica.9.

Volumus Inſup ſtatuentes ꝙ oẽs illi tam ciues ⁊ allibrati in ciuitate ꝙ̃ comitatenſes ⁊ allibrati in comitatu Peruſij qui nõ ſoluerint datas ⁊ collectas ⁊ preſtãtias iam impoſitas ordinatis terminis ⁊ q non ſoluerũt imponendas in terminis ordinandis habeant̃ pro forenſib⁹ ⁊ non audiant̃: per aliquẽ iudicez vel officialem cõmunis Peruſij in cauſis ciuilibus tantũ: ⁊ predicta ẽt trahant̃ ⁊ vendicent ſibi locuz ꝯ oẽs ⁊ ſingulos qbus predicti nõ ſoluẽtes vel aliqs eoꝝ iura ⁊ actiones ceſſiſſent vel de inceps cederẽt. Et ꝙ dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eoꝝ iudices ⁊ qcũqz ali⁹ iudex vel officialis cõis Peruſij tales ceſſionarios receptores dictoꝝ iuriũ ſeu obligatos iure bonoꝝ vel nominum debitoꝝ quo ad predicta vel pro executione p̃dictoꝝ iuriũ ⁊ ẽt ei cedentes non audiant nec audire: nec intelligere debeãt donec ſoluerint quãtitatem ſoluendam pro predictis datis collectis ⁊ preſtantijs cum penis incurſis ⁊ ſi ſecus fecernit nõ valeat nec teneat vllo modo ſec⁹ fcm̃. Et nihilominus iudex ⁊ officialis ꝯfacientes in centuz lib. deñ. per ſuũ ſyndicũ ex officio ſyndici ad petitionem cuiuſcũqz debeãt cõdemnari nõ obſtãte aliquo ſtatuto: nec aliquo gñali vel ſpeciali in ꝯ̃rium loquente. Item ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ qcũqz ẽt debitor cõis Peruſij pro datis vel collectis vel impoſitis qui extraheret̃ de ſacculo cõis Peruſij ad aliqđ officiũ vel aliter ad aliqđ officium cõis Peruſij deputaret̃ ꝙ niſi ſoluat ante principiũ ſui officij totuz id qđ ſoluere debet dictũ officium exercere: vel habere non poſſit: ſꝫ debeat de dicto officio caſſari ⁊ alius deputari per dños priores artiũ ciuitatis peruſię: ẽt ſi talis eſſet extractus ad officium prioꝝ ſeu prioratus ꝙ ſocij eius ipſum admittere ad dictum officium non debeãt niſi facta ſolutiõe predicta ſub pęna quingentaꝝ lib. deñ. pro quolibet ipſoꝝ ſi negligentes fuerint in predictis vel aliquo predictoꝝ ⁊ ꝙ cancellarius vel abreuiator cõis Peruſij ⁊ qlibet eoꝝ ſub pena. C. lib. deñ. pro quolibet ⁊ qualibet vice qua negligentes fuerint in denunciando ⁊ notificando p̃fatis dñis Prioribus qñ aliqs debitor cõis peruſij eẽt extractus ad aliqđ officiũ: vt. ſ. dcm̃ eſt puniant̃ ⁊ ꝯdẽnent̃. Et ne dicti cãcellari⁹ ⁊ abreuiator poſſint p̃tendere ignorantiã volumus ꝙ cõſeruatores monete ⁊ maſſarij vel alij officiales cõis Peruſij teneant̃ ⁊ debeant ad petitionẽ cuiuſlibet ipſoꝝ dare noĩa oĩum debentium ſoluere cõi peruſij occaſione p̃dicta: ⁊ ſũmas ⁊ quantitates: ita qđ apud ſe predicti cancellarius ⁊ abreuiator ſemper habeant a dictis conſeruatorib⁹ ⁊ maſſarijs ⁊ alijs officialibus de tp̃e in tp̃s noĩa dictoꝝ debitoꝝ ſub pena p̃dicta. Et qđ dictuz eſt ſupra de debitoribus cõis Peruſij locũ habeat ẽt in filijs ipſoꝝ q eſſent in eadem domo cum patre ipſoꝝ ad vnũ panem ⁊ ad vnũ vinũ quo caſu ſi pater eſſet debitor ⁊ occaſione predicta ſilr̃ filius ad dicta officia admitti nõ poſſit donec ſit debitum ſatiſfactum p̃dictum.

¶ De ceſſione iurium aut bonorum non fienda. Rubrica. decima.

Siquis Litem queſtionez ſeu controuerſiam haberet cuz aliquo cuiuſcũqz ſtatus vel conditionis extiterit de aliqua re ⁊ aliqua partium lite queſtione ſeu cõtrauerſia mota de dicta re dictam rem vendiderit vel donauerit vel ex ea ius vel actionez dederit vel ceſſerit vel fructus vendiderit vel locauerit alicui puniat̃ in quadruplũ valoris ei⁹ ꝙ donaret cederet vel venderet. Et ad tollendum dubiuz qñ lis mota intelligat̃: volumus ꝙ qñrcũqz citatus fuerit aliqs occaſione rei p̃ eum poſſeſſe intelligat̃ lis ſeu queſtio mota. Et ſi poſt modũ ipſam rem vendiderit vel donauerit vel alienauerit vel ex ea ius vel actionem dederit vel ceſſerit alicui vel poſſeſſionem in alium tranſtulerit vel fructus vendiderit teneat̃ in oĩbus ⁊ ad omnia ac ſi eam poſſideret ⁊ p̃inde procedat iudicij petitio ſeu libellus ſine facti narratio contra eum ac ſi vere poſſideret. Et ſi nõ poſſet probari de alienatione vel tranſlatione poſſeſſionis in alium poſt oblatam petitionem vel libellum porrectum perinde procedat iudicium ſententia feratur ſiue executio ipſius contra primum poſſeſſorem ac ſi a principio contra eum ⁊ in re petita ⁊ ipſo poſſidente fuiſſet actuz ⁊ ſententia lata ⁊ facta executio non obſtante ꝙ alius poſſideret. Et ad obuiandam fraudibus illoꝝ qui transferunt poſſeſſionem in alium. Statuimus ꝙ ſi aliqs volens rem aliquam ab aliquo petere vel ypotecaria agere vel aliud reale iudiciuz intemptare petierit coram iudice aduerſarium citari ⁊ interrogari ſi poſſideat rem vel nõ etiaz nulla petitione vel facti narratione oblata vel facta iudex teneat̃ talem cogere cum iuramento reſpondere ⁊ confiteri vel negare. Et ſi confitebit̃ ſe poſſidere iudex teneatur eidẽ precipere ꝙ non alienet rem vel poſſeſſionem transferat in alium vel aliqd aliud de ſupra prohibitis faciat: ⁊ per inde contra talem cõfitentem ẽt ſi non poſſideret tp̃e confeſſionis procedat iudiciuz ac ſi iure poſſideret tp̃e litis conteſtate ⁊ ẽt tp̃e ſnie non obſtante aliquo alio capitulo vel aliquo alio

qđ poſſet in cōtrarium allegari. ¶ Huiuſmodi edi cto decernimus ꝙ ſi aliquis obſtenderit publicum inſtrumentum inquo contineat̃ de cōfeſſione facienda vel guarrentigia ⁊ pactum reſeruationis domi nij vel poſſeſſionis vel qđ poſſit ſua auctoritate ingredi intrare vel aprendere tenutā ⁊ poſſeſſionem alicuius rei ſua ꝓpria auctoritate vel reſeruauerit ſibi manuum iniectionem de ⁊ ſup re ſua vel quaꝫ poſſideret tpe appoſitionis dicti pacti ex aliq̄ cauſa inter contrahentes expreſſa ⁊ in contrarium appoſita ꝙ poteſtas vel capitaneus ⁊ qlibet alius iudex vel cuiuſlibet eoꝝ iudices vel officiales viſo tali inſtrumento teneant̃ ⁊ debeant talem ius habentem ex dicto inſtrumento ponere ⁊ immittere ac ēt defendere per ſuos familiares vel nuncios in tenutaꝫ ⁊ poſſeſſionem ipſarū rerum. Et ēt ſua auctoritate poſſit ingredi aprehendere ⁊ detinere non obſtāte ꝙ tales res dicerent̃ poſtea alienate vel ad alium tranſlate vel ꝑ alium dicerent̃ poſſideri. Niſi oppo neret̃ ⁊ oſtenderet̃ de iure vel poſſeſſiōe q̄ſitis ante pactum ꝑdictum. Et ſi poteſtas vel capitaneus vel alius officialis vel eoꝝ vel alicuius eoruꝫ officiales fuerint in ꝑdictis negligentes quinqꝫ lib. deñ. penam incurrant.

¶ Inſuper qꝛ compertum eſt diuerſa litigia oriri inter homines ⁊ pſonas in ⁊ ſup bonis rebus domibus poſſeſſionibus hereditatibus ac iuribus ⁊ actionibus qbuſcūqꝫ: ⁊ plerūqꝫ pars illa que in iudicio ſuccumbere vr̃ ducta rabie iniuſte victorie in fraudem damnum detrimentum ⁊ ꝑiuditiuꝫ tertij ſeu partis iuſtitiam fouentis ⁊ poſſeſſiones ꝑdia domos ⁊ hereditates in totum vel per partem res ⁊ iura ſup quibus in iudicio lis pendet vel pendere veriſimiliter ſperat̃ alteri donant cedūt vel vendunt vel alienant ſeu in alium poſſeſſionem transferunt. Uolentes tantū fraudi ⁊ preiuditio ac inconuenientijs oportune ꝓuidere. Hoc ſtatuto ꝑpetuo inuiolabilit̃ obſeruaturo ⁊ valituro. Uolumus ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ nulla perſona audeat vel preſumat domum terram agrum ſiue aliqua bona ſtabilia vel mobilia vł res aliquas vel hereditates in totū vel in partem poſſeſſiones iura vel actiones in ⁊ ſup qbus penderet lis ſeu veriſimiliter eſſe litigium ſperet̃ vendere alienare cōdonare dare cedere vel concedere aut alter vel quouis alio titulo in alium tranſferre ſub pena ⁊ ad penam valoris dupli eius quo valeret id qđ venditum donatuꝫ traditum ceſſum ꝯceſſum alienatum vel in aliuꝫ tranſlatum extitiſſet pro medietate ipſo facto ⁊ iure illi in cuius ꝑiudicium tale qđ factuꝫ extitiſſet ⁊ pro alia medietate cōi Peruſię ſeu ꝓ eo camere apoſtolice ſine aliqua alia declaratione vel ſententia applicāda. Et nihilominus talis datio donatio vēditio ceſſio ꝯceſſio alienatio ſeu in alium tranſlatio non valeat nec teneat ⁊ ſemꝑ perpetuo nullius ſit valoris efficatie vel momenti.

¶ Declarando inſuper inſtrumentum ſeu aliam ſcripturam ſuper predictis aut aliquo predictorum fore ⁊ eſſe nullum ⁊ non valere nec tenere ⁊ nullam facere penitus fidem. Et nec illi in cuius preiudicium redundaret non obeſſe vel nocere ſed habeatur proinde ac ſi factum vel facta non eſſet.

¶ De iure ſeu facultate reintrandi poſſeſſionem rei alienate pro precio non ſoluto. Rubrica. ii°.

QUia Sepe contingit alienantes res ſeu bona ſua pro precio cum emptoribus ſeu conductoribus ꝯuento precium ipſum in tpe in contractu ordinato non poſſe conſequi ꝙ in eoꝝ damnuꝫ reſultare videt̃. Uolentes igit̃ eoꝝ indennitati ſalubri rimedio prouidere. Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi venditor vel alienator petierit ſe remitti per iudicem in tenutaꝫ ⁊ poſſeſſionē rei vendite vel alienate eo ꝙ nō eſſet ſibi de ꝓcio ſatiſfactū in totū ſtatim ꝑ iudicē coram quo fuerit petitū facta prius ꝓbatione de promiſſione precij remittat̃ ⁊ ponat̃ ⁊ remiſſus ⁊ poſitus defendat̃ in poſſeſſione rei vēdite vel alienate ⁊ de ipſa re poſſit fructus percipere in totum ſi de toto precio non eſſet ſatiſfactū vel pro parte pro q̄ non eſſet ſatiſfactū. Et ſibi lucrifacere nec in preciū cōputari: quo vſqꝫ fuerit ſibi ab emptore ſeu aliter ꝓmiſſore de toto precio integre ⁊ plene ſolutum ⁊ ſatiſfactum.

¶ Declarantes ⁊ ſtatuentes ꝙ ſi in termino conuento venditori ſeu alienatori non eſſet aliquid de precio ſolutum ꝙ facta vnica reqſitione per venditorem vel alienatoreꝫ de ipſo emptore vel promiſſore ꝙ debeat intra tres dies ſeu alium terminum a iudice aſſignandū effectualiter ſoluiſſe venditori vel alienatori ꝙ elapſo dicto termino ipē venditor ſeu alienator poſſit ⁊ valeat vt ſupra remitti ⁊ reponi in poſſeſſionem dicte rei ⁊ ipſam rem cuicūqꝫ ſibi placuerit vēdere ⁊ alienare ⁊ emptor primus ſit ipſo iure ꝑuatus omni ſuo iure qđ haberet in dicta re videlicet ꝓ rata precij qđ nō ſoluit reſpectu quātitatis ⁊ qualitatis rei vendite vel alienate tm̄ ⁊ non quo ad totam ⁊ integram rem. Et ſecundus emptor ſeu conductor ponatur in poſſeſſionem dicte rei ⁊ in ea defendat̃ ⁊ hoc locuꝫ habeat ſi quādo inter venditorem vel alienatorem emptoreꝫ ſeu conductorem aliter non eſſet conuentum ſeu aliter placuerit.

¶ De ordine citandi habitãtes in comitatu Pe/
ruſie vltra tria miliaria ab ipſa ciuitate. Rca. I 2

Olentes Parcere la
borib⁹ ꝛ ex/
penſis ſubditoꝝ duximus ſtatuẽ
duꝫ ꝙ ſi decetero aliqua lis vel
q̃ſtio moueref ꝯ aliquẽ in comi/
tatu puſie vltra tria miliaria ab/
ambitu muroꝝ ipſi⁹ ciuitatiſ ha
bitãteꝫ ꝙ iudex cauſe ad petitionẽ actoris teneaſ ꝛ
debeat citari facere talẽ in comitatu degẽteꝫ vl̃ ha
bitãtem ad litẽ ꝛ cauſam ꝓſequẽdaꝫ ꝛ ad eligẽduꝫ
locũ in ipſa ciuitate vbi velit citari ad ſinguloſ act⁹
fiendos in cauſa: ꝛ ad cõſtituendũ ꝓcuratoreꝫ: ꝛ fa
cta dcã citatione ſi cõtumax fuerit in cõparendo ad
eligendũ locum vel ad ꝯſtituendũ ꝓcuratorẽ in ci/
uitate ſemel ad ṗdicta requiſitus: ꝙ tunc iudex cauſe
teneaſ ꝛ debeat eligere ꝛ deputare locum ṗdictuꝫ
in ciuitate peruſie vbi ſibi viſum fuerit. Et deinde
notifficari talẽ electioneꝫ eſſe factam eidẽ in comi/
tatu degenti ſeu habitãti: qbus electione loci ꝛ inti
matiõe factis exinde in dcõ loco citeſ talis ꝯtumax
ad ſinguloſ actus in cauſa faciẽdos vſq̧ ad ſniam
excluſiue diffinitiuam: ꝛ huiuſmodi citationes vale
ant ꝛ teneãt pinde ac ſi ad domũ habitationis ipſi⁹
in comitatu facte eſſent aliquo nõ obſtante.

¶ De ſatiſdatiõe preſtanda ꝑ forenſeſ litigare vo
lentes in curijs peruſinis. Rubrica. I3

Tatuimus Et ordi
nam⁹ ꝙ
ſi aliqs nõ ſubiectus iuriſdictio
ni cõis peruſie ciuiliter vel cri/
minaliter agere vel litigare vel
let cũ aliquo peruſino vel ſubie/
cto iuriſdictiõi peruſine corã ali
quo iudice vel officiale in dicta ciuitate: teneaſ. ꝛ de
beat idonee ſatiſdare de iudicio ſiſti ꝛ iudicatũ ſol
uẽdo tam in cauſa ꝯuẽtionis quã mouiſſet ſiue mo
ueret q̃ȝ recõuentionis ꝛ tam pro ſorte principa/
li q̃ȝ pro expenſis dãnis ꝛ intereſſe q̃ȝ etiam
pro pena in ſtatutis dicte ciuitatis de materia lo/
quentibus expreſſa ꝛ aliter ꝛ alio modo audiri nõ
poſſit nec debeat. Et nullus iudex poſſit talẽ foren/
ſem nõ idonee cauẽteꝫ in agendo vel petẽdo audi/
re ꝛ ſi audiret incidat in penã cẽtum lib. deñ. appli
cãdã vt diſpoſitũ eſt. s. in ſtatuto de executiõe inſtru
mentoꝝ: ꝛ tamen ſecus factũ ſit nullũ ipſo iure.

¶ De ſcripturis mercatorum: campſorum: ꝛ arti
ficum: ꝛ aliorum quorumcumq̧.

Rubrica. I 4.

Tatuimus Et ordi
nam⁹ ꝙ
ſi aliqs mercator campſor: arti
fex aut alia quecũq̧ pſona ali/
quã politiã ſiue ſcriptam manu
ſua fecerit etiã obmiſſa omni iu
ris ſolẽnitate de quacumq̧ pro
miſſione ꝯfeſſione vel obligatione ꝑ ſe alteri facta:
talis politia ſiue ſcripta ꝓ cõfeſſione in iudicio fcã
habeaſ ꝛ vim cõfeſſiõis obtineat ꝛ tãquaꝫ cõfeſſio
ꝛ inſtrumentũ ꝯfeſſionis per quẽlibet officialẽ cõis
peruſie debeat executioni debite demandari: dum/
mõ conſtet dictam ſcriptã politiam ſiue appodiſſaꝫ
ſcriptaꝫ fuiſſe manu ꝓpria dicti ꝓmittẽtis cõfitẽtis
vel ſe obligantis ꝑ ipſius recognitionẽ ꝯfeſſionem
vel aliã iuſtam ꝛ legitimã probationẽ ſeu approba
tionẽ. Et ad faciendã dcãꝫ recognitionem quilibet
iudex cõis Peruſie corã quo ꝓduceref talis appo
diſſa politia ſiue ſcripta teneaſ ꝛ debeat ad petitio
nẽ petẽtis citari facere illũ cuius manu diceref ſcri
pta: ꝛ ſi cõparuerit cogaſ medio iuramento dicere
an talis politia ſiue ſcripta ſit manu ſua ſic vel ne:
quã ſi recognouerit poſſit ꝛ debeat mandari execu
tioni vt. s. ꝛ ſimiliter ſi negauerit ſi fuerit legitime
ꝓbata ꝙ ſit manu ipſi⁹ ꝛ eodẽ modo ſi iuſſus a iu/
dice corã quo cõparuerit medio iuramẽto recogno
ſcere recuſauerit talẽ recognitionẽ facere. Si vero
talis citatus ad recognitionẽ predictã ꝯtumax fue
rit ꝛ nõ cõparuerit debeat ad petitionẽ ꝓducentis
talẽ politiam ſeu ſcriptam: bis diuerſis diebus pſo
naliter citari ꝑ cedulã manu publici notarij dci tri/
bunalis coram quo ꝓduceref dicta ſcripta: in qua
cedula debeat inſeri tenor talis ſcripte ſiue politie
que petiſ recognoſci: ꝛ dari ſiue pñtari debeat per
publicũ baiulum ſiue nunciũ dcẽ ciuitatis vel alicu
ius artis dicte ciuitatis: qui ſic citatus ſi nõ compa
ruerit infra terminuꝫ ꝑ iudicem aſignatũ: vel cõpa
ruerit ꝛ recognoſcere recuſauerit habeaſ ꝛ ſit ꝓ re
cognita ꝛ cõfeſſata ꝛ tanq̃ȝ ꝯfeſſio in iudicio facta
ꝛ inſtrumentũ cõfeſſionis executioni mãdari poſſit
ꝛ debeat vt ſupradictũ ꝛ ſtatutũ fuit de recognita ꝛ
cõfeſſata. Et qđ dictũ eſt de approbatiõe talis ſcri
pte ſiue politie locũ habeat ſi fuit talis approbatio
ordine ꝛ mõ infraſcripto: vꝫ ꝙ ſi dicaſ ſcripta ma/
nu alicui⁹ mercatoris approbeſ ꝛ approbari debe
beat ꝙ ſit manu ipſius: ꝑ cõſules mercatoꝝ. Si ve/
ro manu cãpſoris diceref ſcripta ꝑ auditores cam/
bij: ſi vero manu alterius artificis diceref ſcripta ꝑ
camerariũ ꝛ duos alios hoĩes expertos ꝛ idone/
os de dcã arte. Et ſi ille cuius manu diceref ſcripta
non eſſet de aliqua arte ꝑ cõſules mercatoꝝ vel ꝑ
auditores cambij approbari debeat. Cõtra quas
apodiſſas vel ſcriptas recognitas vel confeſſatas
aut pro cõfeſſatis ꝛ recognitis habitas vl̃ mõ quo
ſupra ꝓbatas vel approbatas ꝛ ꝯtra eaꝝ executio

nem non poſſint obici vel opponi niſi exceptiones ꝛ probationes que opponi permittunt ꝑ formam capituli ſiue ſtatuti de executione inſtrumētoꝝ confeſſionatorum.

¶ Item volumus ꝛ ſtatuimus ꝙ ſcripturis ꝛ libris mercatorum ꝛ campſorum factis: ꝛ faciendis per eos occaſione eorum artis mercātie ꝛ cambij: quam exercerent coniunctim vel diuiſim etiam in eorum fauorem credatur ꝛ fides adhibeatur: videlicet ſcripturis ꝛ libris mercatorū ſi ſint approbate ꝛ approbati ꝑ cōſules ꝛ campſoꝝ ꝑ auditores: niſi continerent mutuum quo caſu in eorum fauorem nullo modo credatur nec eis fides aliqua adhibeatur.

¶ Scripturis vero ſeu libris aliorum quorumcunq̧ artificum in matricula alicuius artis deſcriptorum pro pertinentibus ad eorum artem credatur ꝛ fides adhibeatur in eorum fauorem vſq̧ ad ſummam in eorum matriculis reſpectiue expreſſam: que fides adhibeatur ita demū ſi dicte ſcripture vel libri talium artificum ſint approbate ſeu approbati per camerarium artis de qua fuerit talis artifex ꝛ per quattuor artifices dicte artis idoneos ꝛ expertos preſtito per eos prius iuramento de faciendo fideliter ꝛ ſine fraude dictaꝝ approbationem.

¶ Item ad hoc vt prefatis libris mercatorum ꝛ campſorum fides poſſit tutius adhiberi. Volumus ꝛ ſtatuimus ꝙ in libris ipſorum in futurum ſcribendis poſſint vſq̧ ad tres incluſiue ad plus ſcribere in libro eiuſdem funditi pro quolibet fundico ſiue appotecha. Et ꝙ in intitulatione dicti libri debeat fieri mentio illorum qui ſcribere debent. Et primoq̧ ſcribere incipiant eorum perſone ſiue manus ſi ſint de arte mercantie per conſules mercatorum ꝛ ſi ſint de arte campſorum per auditores artis cambij ꝛ ſi ſint artifices alicuius alterius artis per camerarium ꝛ alios quattuor artifices de qua fuerit artifex qui querit librum approbari: ꝛ aliter non credatur eis ꝛ ſimiliter ſi alius ſcribat non credatur eius ſcripture. Saluo niſi eſſet ſcriptura manu propria ipſius debitoris talis artificis ſcripta recognita probata vel approbata prout ſupra in preſenti capitulo continetur. Et ſaluo niſi ex cauſa predicti ſcribere habentes vel aliquis eorum remoueretur vel non eſſent in ciuitate Peruſie vel aliter non poſſent ſcribere quo caſu poſſit ali9 ſeu poſſint alij ſubrogari dummō antequam ſubrogatus incipiat ſcribere modo quo ſupra approbetur ꝛ fiat ſimilis intitulatio vt ſupra in loco libri vbi incipit ſcribere.

¶ Volumus tamen ꝙ ſi contra dictas ſcriptas vł libros opponeretur ꝙ non eſſent vere vel veri vel non eſſet eis credendum ſeu fides adhibenda ꝙ tunc ſi queſtio verteretur corā dominis conſulibus ꝙ adhibeantur domini auditores artis cambij ꝛ conſules cum alijs quinq̧ de arte mercantie qui eligendi non ſint ſuſpecti alicui partium. Et hi oēs iurare debeant ꝛ cogantur bene ꝛ legaliter iudicium eorum dare vtrum dicte ſcripte vel libro ſeu ſcriptis vel libris ſit fides adhibenda vel non ꝛ debeat fieri ſcruttinium ſecretum ad buſſulam ꝛ fabas albas ꝛ nigras: ꝛ Id quod fuerit declaratum per duas partes eorum illud obtineat ꝛ pronunciari debeat ꝛ valeat de iure: nec poſſit aliquid contradici vel opponi: ꝛ ſimiliter ſi queſtio verteretur coram auditoribus artis cambij ſimilis ordo ꝛ forma ſeruetur per omnia ſicut ſi coram conſulibus verteretur ꝛ eandem vim ꝛ robur habeat declaratio facienda vt ſupra. Et ſi queſtio verteretur coram aliquo alio camerario alicuius artis adhibeantur ipſe camerarius cum quinq̧ iuratis de dicta arte ꝛ duo ex dominis conſulibus cum quinq̧ de arte mercantie vel domini auditores cambij cū quinq̧ de arte cambij qui eligendi non ſint alicui partium ſuſpecti. Et hij omnes ſupra electi ſuper queſtione que vertitur videlicet an ſit fides adhibenda vel ne dictis ſcripturis ꝛ libris eundem ordinem ꝛ formam ſeruent per omnia ſicut proxime dictum eſt quando talis queſtio vertitur coram conſulibus vel auditoribus ꝛ eandem vim habeat declaratio facienda vt ſupra. Et ꝙ tunc conſules vel auditores vel alij camerarij coram quibus reſpectiue talis queſtio verteretur teneantur ꝛ debeant ſi dicta ſcriptura vel liber reprobaretur facere ꝛ mittere vnum alium partitum modo ꝛ forma ſupradictis ſi dicta ſcriptura vel liber eſt falſa vel falſus nec ne: ꝛ in quantum obtineatur per duas partes ad buſſulam ꝛ fabas vt ſupra videlicet ꝙ ſit falſa ſeu falſus tunc dicti domini conſules vel auditores vel alij camerarij ſub pena quingentarum lib. denariorum ipſo facto incurrenda ꝛ applicanda ſm̄ formam ſtatutorum dicte ciuitatis teneantur infra tres dies immediate poſt dictum partitum ſecundum obtentum notificare poteſtati vel alteri officiali cognitionem criminalium cauſarum habenti ꝙ dicta ſcriptura vel liber reputatur per predictos falſa vel falſus. Et ꝙ tunc dictus poteſtas vel officialis infra dictos tres dies a die ſibi facte notificationis immediate ſequenti ſub dicta pena incurrenda ꝛ applicanda vt ſupra teneatur ꝛ debeat inquirere ꝛ procedere contra dictum ſcribentem vel producentem talem ſcripturam vel librum ꝛ vigore dictarum deliberationis ꝛ notificationis tanquam ex ſufficienti indicio ad torturam procedere ꝛ repertum culpabilem punire ꝛ condemnare in pena in ſtatutis de tali materia loquentibus expꝛſſa. Et nihilomin9 ipſo facto de matricula in qua eēt deſcriptus caſſetur ꝛ ſimili pena quingentaꝝ lib. den. teneantur ſupra

dicti ſi fuerint negligentes ſeu noluerint mittere dictum ſecunduʒ partituʒ ſi dicta ſcriptura eſt falſa vel liber falſuſ nec ne ſaluo tamen ꝛ reſeruato ſem per iure parti legitime reprobandi de falſo ſi velit aliter quam ſupra ſtatutum eſt.

¶ Item volumus ꝛ ſtatuimus qđ ſi contingat qđ aliquis mercator ſiue campſor vel alius quicunqꝫ faceret vel fecerit aliquam apodiſſam ſiue ſcripturaʒ in qua appareret ſe debitorem alicuiuſ ex aliqua cauſa ꝙ ſi in libris ſuis vel aliis ſcriptis propriis appareret ſe aliqd dediſſe ſoluiſſe vel ſatiſfeciſſe de dicto debito vel modo aliquo numeraſſe qđ non debeat adiberi fides libriſ ſuis ſeu ſcripte proprie de dicta ſolutione ſeu ſatiſfactione niſi reperiatur ſcriptuʒ in dicta apodiſſa vel ſcripta in q̃ debitorem ſcripſit vel niſi per teſtes vel inſtrumētuʒ vel aliquo legitimo modo probeſ. Et ſi in aliqua apodiſſa ſeu ſcripta quam aliqs feciſſet contra ſe ſeu in qua ſe alicui ad aliquid obligaſſet que apodiſſa ſeu ſcripta eſſet penes creditorem eius qui illam ſcripſiſſet appareret ſcriptum qđ de quantitate vel re in apodiſſa ſeu ſcripta contenta aliquid datum ſolutum vel factum de promiſſis per ipſum qđ tali ſcripture cuiuſcūqꝫ manu facte detur plena fides ꝛ de ſine pro quantitate ipſa vel re que ꝑ ipſam ſcripturam appareret data ſoluta vel facta nulla executio fieri poſſit vel debeat.

¶ De inſtrumentoꝝ dotaliuʒ vi ꝛ de tempore ꝛ modo dotis reſtituende ꝛ de lucro tertie partis ipſius. Rubrica.15.

Omnia Inſtrumēta dotalia habeāt viʒ cōfeſſionum que in iudicio legitime facta eſſent ꝛ executioni mandentur tanq̃ꝫ confeſſiones nulla exceptione obſtante niſi q̄ poſſunt opponi cōfeſſionibus ꝛ contra confeſſiones ꝛ inſtrumenta ꝛ ſcripturas que vim cōfeſſionuʒ debent habere vt in principio capituli poſiti ſub R̃ca de executione inſtrumētoꝝ cōtinetur ꝛ hec ēt locum habeant in oībus inſtrumentis dotalibus tam factis quam etiam fiendis ꝛ etiam in refutationibus dotium que mandentur executioni tanq̃ꝫ promiſſiones reſtitutionis dotium. Et in caſibus in quibus eſt locus reſtitutionis dotis ꝛ in preteritis preſentibus ꝛ futuris.

¶ Volumus tamen ꝙ adueniēte caſu dotis reſtituēde ſi dos eſt inquātitate dicta dos peti nō poſſit ante annum. Et in caſu quo dicta dos fuiſſet ꝓmiſſa per vxorem ꝙ non poſſit repeti niſi in terminis datis ꝛ ſolutis per vxorem ſi vero alius dotez pro vxore ꝓmiſerit tūc ante repeti nō poſſit dicta dos q̃ꝫ in terminis in quibus dicta dos ſolui promiſſa fuit dum tamen ſemper heredes viri annum ad minus hr̃e debeant qñ dos eſt inquantitate predicta interim tamen dicta domina debeat cōgrue ali mentari per heredes viri infra annum predictum. Et ſi quis de cetero diſponſauerit aliquaʒ vxorem vel ſpōſaʒ ꝛ cum ea cohabitauerit ꝛ dotez ſeu promiſſionē dotis receperit ꝛ dicta vxor ſeu ſpōſa ante morteʒ viri vel ſponſi deceſſerit ſine liberiſ amboꝝ apud virum ſeu ſponſum remaneat ꝛ remanere debeat tertia pars dotis recepte vel ius petēdi tertiā partem dotis promiſſe vel ſpei dotis q̄ tertia pars dotis in reuocabiliter ſit viri ſeu ſponſi.

¶ Saluo qđ ſi vxor vel ſponſa maiorem quantitateʒ ſue dotis relinquere voluerit viro ſeu ſpōſo licituʒ ſit ꝛ liberꝫ ei dimittere ꝛ relinquere dicto viro ſuo quātum voluerit a dicta quantitate ſupra dummodo non poſſit plus relinquere ipſi viro quam vni ex filiis primi matrimonii ſi vxor ex primo viro liberos habere ꝯtigerit, ꝛ eodē modo dicta tertia pars vt ſupra obita viro ꝑdecedēte vxore nō poſſit excedere partem q̄ debetur vni ex filiis primi matrimonii ſi vxor predicta habuerit liberos ex ꝑmo matrimonio. Et nihilominus omne id ꝛ totum qđ dicta vxor vel ſpōſa reliquerit dicto viro vel ſpōſo intelligatur reliquiſſe animo compēſandi pro concurrenti quantitate in dicta tertia parte niſi aliud fuerit ꝑ ipſam expreſſum ꝛ declaratum. Et ꝑdicta omnia ꝛ ſingula habeāt locuʒ in feminiſ maritatis ꝛ que decetero maritabuntur ꝛ etiam deſponſatis ꝛ deſponſandis non obſtante ꝙ in inſtrumēto promiſſionis dotis reſtitutionis dotis vel ſponſalium appareat facta promiſſio de riſtituendo dotez totam ꝛ integram ſm formam iuris.

¶ De conſeruatione indemnitatis. Rubrica.16.

Quicūqꝫ Principalit vel vt fideiuſſor vel alio quocūqꝫ modo ſe ꝓ aliq̄ pſona cōitate collegio vel vniuerſitate obligauerit ſi obligatus ꝓbauerit obligationem per inſtrumentum publicuʒ vel aliam ſcripturam publicam vel per teſtes vel alio modo legitimo coram iudice ſummarie ꝛ ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicii ille ꝓ quo ſe obligauerit ꝛ eiꝰ hēdes debeat ꝛ debeāt ipſuʒ obligatū ꝛ eius heredes indēnem ꝛ indemnes conſeruare tam de ſorte q̃ꝫ de damnis expenſis ꝛ intereſſe. Et facta dicta probatione procedi poſſit contra eum ꝓ quo facta fuit obligatio vt obligatuʒ ꝛ eius heredem conſeruet indēnem ꝛ indemnes ſicut proceditur in ꝛ pro executione inſtrumentoꝝ confeſſionatoꝝ ſm formam traditā ſupra in ſecūdo capitulo huius libri. Et ſi pecuniam obligatam pro alio ſiue pro ſoluen

do debitum ꝙ quo primo fuit obligatus ſiue pro ſoluendo vſuras vel dāna vel expēſas vel intereſſe ſiue fuerit pñs ille pro quo accepit ſiue non: ⁊ ſiue fuerit nominatus in receptione mutui vel ſolutione ſiue non nihilominus ille ꝓ quo eſt ſoluta vel mutuo accepta pecunia debeat totalr̄ obligatū ⁊ illi9 heredes accipiētem vel accipientes ſoluentem vel ſoluentes indēnem ⁊ indēnes conſeruare tam de pecunia mutuo accepta q̃ȝ de vſuris dānis expēſis ⁊ intereſſe tam pro pͥmo quam ſecūdo debito ⁊ de ⁊ ꝓ penis quas incurri contingiſſet tali occaſione ⁊ maxime pro eo quod nō comparuit ad recipiendum preceptum de ſtando in palatio cōis Peruſie vel ſoluēdo debituȝ vel non ſtando ſm̄ formam ſupradicti ſecundi capituli ⁊ de oī ſuo intereſſe qđ intereſſe ⁊ dānum declaretur ab ipſo obligato pro alio vt ſupra dānum patiente qđ eſſet tam ingſtuoꝝ amiſſione q̃ȝ lucri ceſſatione ⁊ credat̃ ⁊ ſtet̃ ⁊ credi ⁊ ſtari debeat de huiuſmodi damno ⁊ intereſſe ſimplici iuramēto pſtito dānum patienti in ſpecta tamen ⁊ conſiderata per iudicem qualitate rerum cauſe ⁊ perſonarum. Et intelligat̃ eſſe fideiuſſor vel aliqueȝ ſe ꝓ alio obligaſſe eo ipſo qđ habet inſtrumētum ꝓmiſſionis vel alia ſcriptura publica ſeu in libro cōis Peruſie manu publici notarij ꝙ ſit vel fuiſſet fideiuſſor alicui vel ꝓ eo in aliquo obligatus aliquo ex ſupradictis modis ⁊ predicta locum etiam habeant quando quis ſe obligaſſet pro aliqua vniuerſitate cōi corpore vel collegio ⁊ que dicta ſunt ſupra vēdicent ſibi locuȝ eo caſu quo quis obligatus pro aliqua ſingulari pſona vel corpore vel collegio aut vniuerſitate aut cōmunitate vellet cōuenire principalem vel eam pſonam vel corpus vel collegium vel cōmunitatē vel vniuerſitatem vt eū de tali obligatione extrahat ⁊ diſobliget ⁊ liberet ⁊ diſobligatum ⁊ liberatum faciat taȝ ante terminū q̃ȝ infra terminū aut poſt terminuȝ qñ obligatio eſſet in diem vel qñ eēt pura ad volūtatē ⁊ petitioneȝ fideiuſſoris ſeu obligati nō obſtāte ſi diceret̃ ꝙ diu non ſteterit in obligatione vel aliquo alio modo facta pͥus liquidatione ⁊ ꝓbatione quantū ſua interſit nō eſſe amplius obligatū teneat̃ tamen obligat9 vel eius fideiuſſor ⁊ illius heres denūciare ⁊ pdicere pͥncipali obligato ꝓ quo eſſet obligatus vel eius heredibus vt extrahat ⁊ ꝯſeruet ipſuȝ ⁊ eius heredes indēnem ⁊ indēnes de ⁊ ꝓ obligatione ⁊ fideiuſſione q̃ȝ ꝓ eo fecit ⁊ hoc capitulum locum habeat tam in obligationibus factis q̃ȝ faciēdis inter quoſcunq; ⁊ pro quibuſcunq;.

¶ Et predicta non intelligantur nec locuȝ habeāt in illo q ſe obligauit ꝓ alio ad defenſioneȝ alicuius rei alienate qui quouſq; quo lis mota nō fuerit vel poſtq̃ȝ mota fuerit ⁊ alienator vel alienatoris hēs ſuſceperit in ſe iudiciū ⁊ illud ꝓſequutus fuerit nō poſſit petere ſe indēneȝ cōſeruari ⁊ de obligatione extrahi nec obligatus compelli ad extrahendum obligatum ab ⁊ de obligatione non obſtante ꝙ fideiuſſor habeat inſtrumentum conſeruationis indēnitatis in quo cōtineatur ꝙ ille ꝓ quo fideiuſſit vel ſe obligauit ꝓmiſſit ad eius petionem ⁊ terminum extrahere ⁊ ex obligare ⁊ indemnem conſeruare fideiuſſorem.

¶ Item volumus ⁊ ſtatuimus qđ in obligationibus factis ꝑ particulares perſonas vnam vel plures alijs particularibus perſonis vel alicui vniuerſitati vel collegio cum rogitu notarij ſit in eletione creditoris contra quem velit agere an vȝ contra principalem ⁊ pͥncipaliter obligatuȝ an vero ꝯtra expromiſſoreȝ ſeu fideiuſſoreȝ vel eius heredis ad eo qđ obligatus vel obligati ſemper ꝯueniri antequam cōueniat̃ pͥncipalis debitor nō obſtāte iure cōi nec aliq̃ renūtiatione ipſi iuri cōi nec aliq̃ alio.

¶ De cōſeruatione indemnitatis creditoꝝ ⁊ obligatoꝝ ꝓ vniuerſitate ⁊ de modo cōſtituēdi ſindicum pro mutuo recipiēdo ⁊ de executione de ⁊ pro eo facienda. Rubrica.17.

IN hoc Ut vniuerſitates de cōmitatu peruſie cōtumaciter ſe nō habeāt in ſatiſfaciēdo ſtatuimuȝ qđ creditores ipſarum vniuerſitatum cōmitatus Peruſie ⁊ illi qui ſunt vel eſſent obligati cōmuni Peruſie ꝓ aliq̃ vniuerſitate vel ꝓ aliq̄bus vniuerſitatib9 de cōmitatu peruſie poſſint ꝯuenire ipſas vniuerſitates ⁊ pro executione eius qđ deberetur cogifacere realiter ⁊ perſonaliter taȝ ipſas vniuerſitates q̃ȝ etiam ſingulares pſonas ipſaꝝ vniuerſitatum pro quibus vniuerſitatibuſ eſſent obligati, ⁊ omnes illos qui tempore obligatiōis predicte ſoluebant datam ⁊ collectaȝ ſeu libram habebāt cum eiſdem ⁊ recurſuȝ habere in bonis ⁊ iuribus ipſarum ſingularum pſonarum ⁊ ad coꝝ bona ⁊ iura ⁊ ſuper bonis que haberent ⁊ detinerēt ⁊ poſſiderent ac ſi ipſi ſingulares homines nominatiȝ eſſent obligati ⁊ ſoluere ꝓmiſiſſent ⁊ hec locum habeāt in omnibus ⁊ ſingulis obligationib9 ⁊ promiſſionibus preteritis pſentibus ⁊ futuris ⁊ obligationibus factis ⁊ fiendis ⁊ pdicta locū habeant ſi eſt vel fuerit poteſtas vel vicarius aut ſindicus vniuerſitatis regſitus aut ipſa vniuerſitas in loco in quo adunātia vniuerſitatis cōſueuit fieri vel ad eccleſiā q̄ erit in caſtro vel villa ipſius vniuerſitatis ad q̃ȝ homines vniuerſitatis ire cōſueuerint iuxta iudicis cōis Peruſie qđ in termino aſſignādo ꝑ ipm̄ iudicem ſoluat creditori ſuo ꝙ ei debet vel ꝯſeruet obligatum ꝓ vniuerſitate indemneȝ. Et iterū citata vniuerſitas vel citatus poteſtas vel vicari9 vel ſin-

dictus ad idem per preconem publicuꝫ ⁊ voce pre‑conis ita ꝙ dicta ſecunda citatio facta per precone‑nez notificet͂ eis ⁊ non ſatiſfecerit terminis elapſis. Et ad predicta exequẽda poteſtas vel capitaneus ⁊ coꝝ iudices ad petitionem creditoꝝ ꝓcedant fa‑milias ipſoꝝ pro executiõe ꝑdicta ſub pena ducen‑taꝝ libraꝝ ita tamẽ qꝺ ſindici villaꝝ ⁊ caſtroꝝ non poſſint vllam obligationeꝫ facere que executionem mereat͂ moꝛe predicto ob pecuniam ſibi vt ſindico mutuatam vel ſuo mutuo recipiendam: niſi ſeruet͂ in conſtitutione ſindici modus infraſcriptus: vꝫ ꝙ adunantia congregetur inqua interſint due partes de tribus partibus totalibus hominum ad minus qui conſueuerũt adunãtiã vniuerſitatis hominum talis caſtri vel ville facere ⁊ alij requirãtur per nunciũ vel baiulum ipſoꝛuꝫ ꝙ veniant ad adunãtiam que fieri debet ꝓ ſindico conſtituẽdo pro pecunia mu‑tuo acquirenda. Et tunc habita adunantia inqua interſint due partes poſſit ſindicus fieri ad pecu‑niam acquirẽdaꝫ mutuo ſi obtinebit͂ per maioꝛem partem duaꝝ partium ipſoꝝ hominuꝫ ⁊ ſcribant͂ nomina hominum cõſtituẽtium tunc ſindicum: ⁊ ſi contra predictam foꝛmaꝫ fieret contra nominatos in tali inſtrumento poſſit fieri executio ita ꝙ in di‑cto caſu cõtra nõ nominatoſ ⁊ nõ ſcriptos ⁊ bona ipſoꝝ: nulla executio fieri poſſit nec ad ſatiſfatione͂ de ꝑdicto debito in ꝑpetuum compelli poſſint.

¶ Qualiter obligatus pro clerico cõſeruetur in‑demnis. Rubrica. 18.

SI quis fecit vel faciet aliquã obligationem apud aliquam perſonam pro aliq̃ clerico ⁊ ille clericus ante tempus illius obligatiõis vel poſt dediſſet vel ceſſiſſet ius vel actionem de bonis ſuis vel partem ipſoꝝ alicui talis ceſſio non preiudicet illi qui obligationeꝫ pro illo clerico feciſſet ſed ille ceſ‑ſionarius vel ceſſionaria qui vel que ius accepiſſet ab ipſo clerico debeat eum q̃ ſe obligaſſet pro ipſo clerico indemnem cõſeruare ab obligatione facta ꝓ eo de illis bonis ⁊ rebus de quibus ius ⁊ actio‑neꝫ accepiſſet ab ipſo clerico. Et poteſtaſ ⁊ capita‑neus tali obligato penitus ſatis fieri facere teneat͂ ⁊ eum indẽnem faciat obſeruari de ipſis bonis ⁊ rebus vſqꝫ ad quantitateꝫ quam dicta bona ⁊ res valeant ad petitioneꝫ illius obligati ſummarie de plano de facto ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ſi‑ne libelli oblatione ⁊ litis conteſtatione ⁊ omni ſolennitate iuriſ obmiſſa. Et per inde ac ſi ceſſiona‑rius ille vel ceſſionaria illa eſſet obligatuſ vel obli‑gata ⁊ cõfeſſus in iudicio fuiſſet nõ obſtante aliq̃ ſtatuto ꝑcedẽte vel ſeq̃nte hoc capitulũ. Volumus inſuper ſtatuentes qꝺ poteſtas vel capitaneus vel alij iudices cõmunis Peruſie debeãt ⁊ teneantur inſtrumentum vel inſtrumenta conſeruationis in‑dẽmnitatis facta ſeu que fierent aquocũqꝫ clerico mandare executioni contra illam ꝑſonam vel illas perſonas q̃ recipiſſent vel recipiẽt ius vel actionem de boniſ ⁊ rebus cuiuſcunqꝫ clerici qui ſe obligaſ‑ſet vel obligaret: ⁊ inſtrumentum indemnitatis eſ‑ſet factum ſeu fieret ab eiſdem ꝑſonis que ius vel actionem recepiſſent ſeu recipiẽt a clerico q̊cumqꝫ ⁊ ꝑ inde executioni mandent͂ inſtrumẽta cõſerua‑tionis indẽnitatis contra ꝑdictas ꝑſonas que ius vel actionẽ recepiſſent vel reciperent ſicut mãdant͂ per iudicem cõis Peruſie inſtrumẽta ꝯfeſſionum: ⁊ locum habeant in predictis ⁊ qualibet parte ſui ⁊ hoc locũ habeant in preteritiſ ⁊ futuris ⁊ cauſis pẽdentibus coꝛam quocunqꝫ iudice etiam apella‑tionũ vel alio. Addẽtes inſup ⁊ ſtatuẽtes qꝺ pote‑ſtas ⁊ capitaneus ⁊ coꝝ ac alij cõis Peruſie iudi‑ces debeant ⁊ teneantur inſtrumentum vel inſtru‑mẽta confeſſionis indemnitatis facta a quocunqꝫ clerico mãdare executioni cõtra illam ꝑſonam vel illas perſonas que haberẽt tenerent ⁊ poſſiderent per ſe vel aliũ de boniſ ⁊ rebus q̃ fuiſſent cuiuſcũqꝫ clerici qui ſe obligaſſet ⁊ inſtrumentum conſerua‑tionis indemnitatis feciſſet vel dictus clericus tpe obligatiõis vel poſtea poſſediſſet ac ſi dicta inſtr̃a promiſſionuꝫ cõſeruationis indẽnitatis eſſent facta ab eiſdeꝫ perſonis que bona q̃ fuiſſent talis clerici poſſiderẽt vel detinerẽt de boniſ que fuiſſent clerici obligati ſicut mandant͂ per iudicem cõis Peruſie inſtrumẽta ꝯfeſſionum ſeu in quibus continetur de ꝯfeſſione facienda. ¶ Et vtrũ habeat vel poſſideat de bonis que fuiſſent talis clerici poſſint recipi ꝓ‑batiões ⁊ teſtes ſũmarie ⁊ ſine libelli poꝛrectione ⁊ litis ꝯteſtatione: vt ſupra. Et ſtatim cõtra ipſum detẽptoꝛem vel poſſeſſoꝛẽ executioni mãdentur ac ſi ab eodem detẽptoꝛe vel poſſeſſoꝛe bonoꝛum que fuiſſent talis clerici ipſa inſtrumenta facta fuiſſent. Et illi q̃ vẽdidiſſent talia bona vel res que fuiſſent talium clericoꝛum ⁊ illi qui ad ipſoꝛum bonoꝛum ⁊ ipſarum rerum defenſioneꝫ ſe obligaſſent cogan‑tur talibus poſſeſoꝛibus vel preciuꝫ rei vendite re‑ſtituere vel ſatiſfacere eis de pecunia quam ſolue‑rent ipſis obligatis pro clerico pro ipſiuſ bonis ab eo poſſeſſis ⁊ cogãtur ſummarie ſine libelli poꝛre‑ctione ⁊ litis ꝯteſtatione ad predicta. ¶ Item cum multi ciues peruſini ⁊ cõmitatẽſes dicti cõmitatus coꝝ ꝓp̃a liberalitate ſeu libertate ſe ⁊ coꝝ bona ꝓ diuerſis vniuerſitatibus ⁊ collegijs ⁊ nõ ſubiectis diuerſaꝝ ꝯditionũ obligauerint ⁊ dãna ⁊ incõmo‑da ꝓ talibꝰ obligatiõibꝰ multa ſuſtinuerint ⁊ pati poſſent in futurum qꝺ minime conueniens nec iuri cõſentaneum eſſe dignoſcit͂. Statuimus ⁊ oꝛdina‑mus ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus cõis Peruſie ⁊ q‑

libet iudex predictoꝝ ad penam quingentarum li‑
brarum den. pro quolibet ⁊ alij iudices dicti cōis
ad penam centum lib. den. ſoluēdoꝝ ipſi cōi ad pe‑
titionem cuiuſcūqꝫ petentis vel obligati nunc ⁊ in
futurū ꝓ aliq̄ collegio vel vniuerſitate ſiue nō ſub‑
iecto vel q̄ ab eis aliqd recipere deberet cuiuſcūqꝫ
conditionis exiſtat ſubiectus cōi Peruſie vel non
ſubiectus ꝑncipali iuriſdictioni poteſtatis ⁊ capita
nei cōis p̄dicti in ciuilib⁹ vel criminalibus teneaꝛ
ꝓcedere contra vniuerſitatem vel collegiū ſeu non
ſubiectum ſummarie ſicut ꝓceditur cōtra ꝑncipa‑
les perſonas ex vigore ꝓfeſſionis vel ſi aliq̄ obſta‑
culo vel impedimēto contra p̄dictos ꝓcedere non
poſſint poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ iudices predicti ⁊
q̄libet ipſoꝝ ad petitionē illoꝝ q̄ pro tali collegio
vel vniuerſitate ⁊ nō ſbiecto extiterint obligati vel
ab eis recipere debēt ſeu debebunt teneātur ⁊ de‑
beant preciſſe debitores coctumatarios penſiona‑
rios ⁊ laboratores collegij ⁊ vniuerſitatis vel non
ſubiecti curie Peruſine in ciuilib⁹ ⁊ criminalibus
compellere ad ſoluendum quicquid debent ſeu de‑
bebunt tali collegio vel vniuerſitati vel non ſubie
cto extiterunt obligati illi vel illis qui pro tali col‑
legio ⁊ vniuerſitate vel nō ſubiecto extiterint obli‑
gati vl recipere debēt ſeu debebūt perinde ac ſi ꝯ
predictos debitores haberēt inſtrumētū cōfeſſio‑
nis principaliter eis factum in q̄ debitores talium
collegioꝝ vel vniuerſitatum ⁊ nō ſbiectoꝝ ꝓmiſiſ‑
ſent id qd̄ collegio vel vniuerſitati ⁊ nō ſbiecto de‑
bent vel debebunt ſoluere predictis qui ꝓ tali col‑
legio ⁊ vniuerſitate ⁊ non ſubiecto extiterint obli‑
gati vel ab eis recipere debēt ſeu debebūt ⁊ ꝓmiſ‑
ſiſſent ꝓfeſſionem facere corā iudice cōis Peruſie:
⁊ ſi tp̄a ſoluēdi debitū collegio vel vniuerſitati nō‑
dū tpe quo petiꝛ venerit cōpellāt p̄dicti debitores
inſtrm̄ ꝓmiſſionis ⁊ ꝓfeſſionis facere ad ſoluēdum
p̄dictū debitū illi vel illis q̄ ꝓ tali collegio vel vni‑
uerſitati ſeu non ſubiecto fuerint obligati vel re‑
cipere debent ſeu debebūt ⁊ petierint p̄dicta fieri
ad terminū q̄ ipſi vniuerſitati vel collegio ſeu non
ſbiecto debeꝛ ſeu debebiꝛ p inde ac ſi inſtrm̄ ꝓfeſſio
nis de hoc haberent contra ipſos ⁊ ille vel illi cui
vel quibus tales debitores p̄dictas ꝓmiſſiones ⁊
obligationes fecerint vel ſoluerint predicta debita
teneanꝛ facere finem ⁊ refutationē nomine colle‑
gij vel vniuerſitatis vel non ſubiecti de p̄dictis de‑
bito ſoluto vel promiſſo a predictis debitoribus ⁊
tales refutationes valeāt ⁊ teneāt ⁊ ppetuo obſer‑
uentur p inde ac ſi fierent per legitimum ſindicum
vel ab illis nō ſubiectis q̄ recipere deberēt ⁊ pecu‑
nia fuiſſet conuerſa in vtilitatem vniuerſitatis vel
collegij vel nō ſubiecti ⁊ ſit in electionem petētium
alteram ex vijs p̄dictis ⁊ remedijs eligere. Et vna
via electa poſſit ad alias recurrere ⁊ nihilominus
oēs ſimul intēptare ⁊ ꝓſequi vſqꝫ ad ſatiſfactionē
debiti nullo obſtāte. Et teneātur poteſtas ⁊ capita
neus preciſe cōpellere ad petitionē p̄dictoꝝ illos q̄
dicerenꝛ eſſe debitores p̄dictoꝝ collegij vel vniuer‑
ſitatis vel nō ſubiecti ꝯfiteri vel negare an ſint de‑
bitores ⁊ in quanta q̄ntitate ⁊ ſi reperti fuerint in
dicto condēnenꝛ cōi Peruſij in quinquaginta lib.
den. ꝓ qualibet vice ⁊ nihilominus q̄ntitatem debi
tā ſoluere cōpellanꝛ: vt dictū eſt ſupra ⁊ intelligā‑
tur eſſe ꝓ tali collegio vel vniuerſitate vel non ſbie
cto obligati vel ab eis recipe debere eo ipſo ꝙ ha‑
bent vel habebūt inſtrm̄ ꝯſeruationis indēnitatis
vel ꝓmiſſionis debiti a ſindico vel ꝓcuratore colle‑
gij vel vniuerſitate vel p̄lato eorūdem q̄ ſit vel fue‑
rit tpe cōtractus q̄ conſueuerit vtiliter facere facta
ſue vniuerſitatis vel collegij habita ſūmaria cogni
tione vel ēt q̄ habuerit alias ꝓbationes legitimas
ſaltem duoꝝ teſtium ſummaria habita cognitione.
Et in fauorem p̄dictoꝝ obligatoꝝ locum habeant
oīa ſtatuta loquētia de fideiuſſoribus perinde ac ſi
p̄dicti haberet inſtrumēta cōſeruationis indēmni‑
tatis legitime cōfecta: ⁊ cōtra ꝯſeruationū inſtru‑
menta q̄ haberēt ⁊ alias ꝓbationes: vt dictum eſt
ſupra non poſſint opponi niſi exceptiones q̄ oppo‑
nunꝛ cōtra ꝓfeſſiones. Nullitatis aūt exceptio vel
alia dilatoria vel pemptoria nulla poſſit opponi ⁊
hoc capitulum p̄ceſe debeat obſeruari nō obſtante
aliq̄ capitulo ſtatuti p̄cedēte vel ſequēte cuiuſcūqꝫ
tenoris exiſtat ēt ſi oporteret ꝙ expſſa mētio fieret
de verbo ad vbū in p̄ntī. §. ⁊ iſtud capitulū nullā
recipiat interpretationē vel declarationem p aliq̄
iura ciuilia vel canonica vel municipalia ſꝫ ad lit‑
terā obſeruenꝛ ſicut verba ſonant.

¶ De officio ⁊ officialibus ſuper cōmuni diuidū‑
do tutoribus ⁊ curatoribus dandis decretis in‑
terponendis ⁊ inuentarijs iudicialiter confi‑
ciendis. *et alienationibus* Rubrica. 19.
rerum minorum et ...

Statuimus Et ordinamus ꝙ ex generali ſaccolo officiorū ciuitatis Peruſie de ſex menſibus in ſex menſes extrahātur ⁊ publicentur tres boni ⁊ legales doctores ex doctoribus deſcri‑
ptis in matricula. U. J. doctorum dicte ciuitatis: ⁊
tres idonei ⁊ experti notarij ex notarijs deſcriptis
in matricula notarioꝝ collegij notarioꝝ ipſius ciui
tatis q̄ doctores ⁊ q̄libet ipſoꝝ inſolidū ſint ⁊ eſſe
debeāt iudices de ⁊ ſup oībus diuiſiōibus ⁊ cauſis
diuiſionū quorūcūqꝫ bonoꝝ ſtabiliū ⁊ quarūcūqꝫ
rerum inter quaſcūqꝫ pſonas cōmuniū ſeu cōiter
poſſeſſaꝝ vel detēptaꝝ ad quaꝝ diuiſionē facilius
⁊ celerius faciēdā ipſi poſſint ⁊ q̄libet ipſoꝝ poſ‑
ſit diuidere habentes cogere ad eligendum boīes

videlicet vnuz pro qualibet parte ⁊ indefectũ non eligentis ipſe iudex ꝓ non eligente eligere qui ſic electi medio iuramento ſub pena ⁊ ad penam per ipſum iudicem imponẽdaz ⁊ cõi Peruſie aplicandam ſi nõ paruerint mãdatis ipſiꝰ iudicis dictam diuiſionez infra tempus ꝑ ipſuz iudicem aſſignandum ſeu aſſignatum facere ⁊ eidem iudici partibus citatis referre ⁊ ſi electi nõ fuerint in cõcordia vel eam non fecerint ipſam penam ꝑ ipſuz iudicem impoſitam ipſo iure incurrant ⁊ tunc iudex coram quo talis cauſa penderet debeat intra menſem ſub pena infraſcripta talem diuiſionez vel tales diuiſiones facere inſtantibus partibus ſeu altera eaꝝ. Itez ſint iudices in ⁊ ſuper tutelis curis ⁊ actorijs dandis cõſtituẽdis ⁊ etiam remouẽdis ac inuentarijs iudicialiter faciẽdis decretiſqꝫ interponẽdis etiam ſuper emancipationibus ac ẽt in ⁊ ſuper qbuſcũqꝫ terminationibuſ ⁊ diffinitionibꝰ quorũcũqꝫ bonoꝝ ⁊ rerum etiaz modo ⁊ forma qbus ſupra in diuiſionibus dictuz eſt. Et ẽt mulierum actibus vbi ꝑ formam alicuius ſtatuti ſeu ordinamenti dicte ciuitatis vel collegij notarioꝝ reqrerẽt. Dicti quoqꝫ iudices ſub iſraſcripta pena teneanẽ ⁊ debeãt dcm̃ officiũ bñ diligẽter ⁊ ſine fraude ꝑ ſe ipſos ⁊ nõ ꝑ interpoſitã pſonam ẽt autoritate ſuperioris ſbrogatam ſeu ordinatam exercere. Et ſi ſecuſ factum erit ſecus faciens ipſo facto ⁊ iure incidat in penam centum lib. deñ. ſine aliqua alia declaratione cõi Peruſie aplicãda ⁊ nihilominus omnia ⁊ ſingula facta ſeu geſta per dictum ſubrogatuz vel ꝑ non extractũ ⁊ publicatũ vt ſupra in ꝑncipio pñtis ſtatuti dictum fuit ſint ipſo iure nulla ⁊ nulliuſ roboris vel momẽti ⁊ hec. vz. de pena incurrẽda ⁊ nullitate actoꝝ nõ intelliganẽ nec habeant locũ in illo vel illis iudicibus vel eoꝝ ſubrogatis ꝑ abſentiam ipſoꝝ iudicium vel alicuius eoꝝ a ciuitete ⁊ cõmitu Peruſie ꝓ tempore quo duraret abſentia nec in illo q fuiſſet vel eſſet infirmus durãte infirmitate vel in illo q durãte dicto officio decederet in qbus caſibus ⁊ quolibet ꝑdictoꝝ poſſit alius impune ⁊ ſine aliquo alicuius ꝑdicio ſubrogari ⁊ deputari.

Dicti quoqꝫ iudices habere debeãt ꝓ ſuo ſalario ꝓ vna quaqꝫ diuiſione vel terminatione in ciuitate vel burgis peruſie faciẽda ſi res petita diuidi valebit cẽtum lib. deñ. vel ab inde infra ſecũduz extimationẽ factã in catraſto ſi in illo acatraſtata reperiretur ſinaũt ſecundum extimationem dominorum maſſarioꝝ cõis Peruſie a qualibet parte ſolidos decez deñ. facta dicta diuiſiõe ⁊ ſi res petita diuidi fuerit maioris veloris centum. lib. ſecundum extimationem modo ⁊ forma ſuperius dictam habeant a qualibet parte ſolidoſ viginti deñ. dũtaxat ⁊ non vltra: notarius vero ſolum dumtaxat habeat ꝓ ſuis ſcripturiſ mercedem competentem ꝓ quolibet actu. vz. illam que ſolitus eſſet hr̃e in alijs actibus ciuilibuſ ꝑ notarios cõſcribenediſ: ꝓ diuiſionibus vero ⁊ terminatiõibꝰ faciẽdis extra ciuitatez ⁊ burgos Peruſie videlicet in cõmitatu iudex ⁊ notarius ſi accedãt ad loca differẽtie hr̃e debeant vecturas ꝓ eqs ⁊ expenſas ꝓ ſe et vno famulo ſeu garſono necnõ a q̃libet partiũ fcã terminatiõe ſeu diuiſione iudex ſolidos. lᵃ. ⁊ notariꝰ vltra mercedẽ ſcripturaꝝ ⁊ actoꝝ ꝑ ipſum ſcribẽdoꝝ ſolidos triginta ⁊ non vltra aliquis ipſoꝝ habere debeat. Et ſi aliquis ipſoꝝ iudicis ⁊ notarij ab aliq̃ partium vltra extorſerit extorquens ad reſtitutionem dupli eius qd̃ recepiſſet ei a quo recepit ⁊ cõi Peruſie ad ſolutionem vigintiquinqꝫ lib. deñ. teneanẽ ⁊ ad predicta ꝑ dominum poteſtatez vel aliuz iudicem cõis Peruſie faciẽdum ad petitionez cuiuſcunqꝫ petẽtis realiter ⁊ pſonaliter compelli debeãt pena dictis domino poteſtati vel iudici cẽtum lib. deñ. ſi in predictis fuerint negligẽtes ꝑ ſuos ſindicatores tempore ſindicatuſ auferenda ⁊ cõi Peruſie ipſo facto ⁊ iure aplicãda. Sint ẽt ꝑdicti doctores ⁊ quilibet ipſoꝝ vt ſupra publicati iudices d̃ ⁊ ſuper alienationibus reꝝ ⁊ bonoꝝ immobiliuz quorumcunqꝫ minoꝝ vigintiquinqꝫ annis etate de qbus ⁊ ſup qbus ſeruetur infraſcripta forma ſiue ſolennitas. vz. qd̃ curator ſeu curatores dari non poſſint per aliquem alium iudicem niſi per iudicem cõis Peruſie modo ⁊ forma vt ſupra in ꝑncipio huius ſtatuti ordinatum eſt ſuper cõi diuidundo qui cognoſcãt ⁊ cognoſcere poſſint ciues ⁊ cõmitatenſes peruſinos ⁊ ſub pena ⁊ vinculo iuramẽti dare nõ debeant ipſi vel alter eoꝝ aliquẽ curatorez vel aliquos curatores niſi cognoſcant ipſum vel ipſos idoneos ⁊ ſufficientes ad dictam curam faciẽdam ⁊ exercẽdam ⁊ etiam cognoſcat iudex q curatorez dederit fideiuſſorẽ ſiue fideiuſſores eſſe idoneos ⁊ ſufficiẽtes ⁊ habẽtez vel hñtes bona ſaltem valẽtia vſqꝫ ad cõcurrentem qñtitatem eius qd̃ vendenduz eſſet vel alienandum per minorem.

¶ Sint autem dicti doctores vt ſupra publicati coniunctim vel diuiſim iudices in ⁊ ſuper dandis curatoribus ⁊ incõſentiẽdo alienationibus rerum ⁊ bonoꝝ minoꝝ. xxv. annis etate in qbꝰ debeat infraſcripta ſollẽnitaſ obſuari. vz. qd̃ curator ſiue curatoreſ dari nõ poſſint ꝑ aliquẽ aliũ niſi ꝑ dictoſ iudis ſeu alteꝝ ex eis q cognoſcãt ⁊ cognoſcẽ poſſint ciues ⁊ cõmitatẽſes Peruſinos ⁊ degẽteſ in dicta ciuitate vel cõmitatu Peruſie ⁊ ſub pena ⁊ vinculo iuramẽti dare nõ debeãt aliquẽ curatorẽ vel curatores dictis minoribus niſi cognoſcant ipſuz ſeu ipſos eſſe idoneos ⁊ ſuffici[illegible] ad dictam curam faciẽdam ⁊ etiam cognoſca[illegible]ꝝ fideiuſſores eſſe idoneos ⁊ ſuffitientes hñtez ſeu hñtes bona ſaltem equalentia vſqꝫ ad cõcurrẽtez qñtitatẽ eius qd̃ pro minore vel per minorem vẽdẽdum ſeu alienãdum

eſt ſeu eſſet ⁊ aliter alienationi cōſentire nō debeant immo aliter facta alienatio vel vēditio nō valeat nec teneat ſed ſit nulla ipſo iure. Et cū cōe Peruſie de laborerijs cluſij q̄ tenent̄ ꝑ ſpāles pſonas vtilitatē pcipiat ⁊ eueniat interdum ꝙ ipſa laboreria ſeu laboritia deſerunt̄ ꝓ eo qꝛ cōſortes ipſoꝝ ad eoꝝ diuiſionem nequeunt ꝑuenire ex eo qꝛ non ſunt directe nec vtiliter domini. Et propterea multotiēs poſſeſſiōes terre ⁊ res īculte ꝑ plures ānos repiunt̄ qḋ eſt dānū cōis Peruſij. Statuimus ꝙ babētes ius in talibus terris poſſeſſiōibus ⁊ laborityis cluſij Peruſini ⁊ cōſortes ipſoꝝ laborerioꝝ ⁊ iuriū poſſint ea interſe diuidere ⁊ cōi diuidūdo iudiciū inter eos locum habeat ⁊ eis competat ⁊ dicti iudices vel alter eoꝝ ad petitionē cuiuſlibet dicentis ſe conſortem ſeu ius habere in huiuſmodi terris ⁊ laborerijs cluſij Peruſini diuiſionem facere poſſint ⁊ ꝓ diuiſo conſortibus ⁊ ius habentibus partes legitime aſſingnare modo ⁊ forma ſupra in preſenti ſtatuto determinatis nō obſtāte ꝙ diceretur vel opponeret̄ vel dici vel opponi poſſit ꝙ tale iudiciū nō dat̄ illis q nō ſunt dn̄i directe vel vtiliter ⁊ alia quacūq exceptione vel oppoſitione iure ſpeciali vel generali ſimilr̄ nō obſtāte. Et idē intelligat̄ ⁊ obſeruet̄ inter oēs alios emptores cōmunantiaꝝ cōis Peruſie q poſſint iter ſe diuiſionē petere ⁊ diuidere cōmunantias pdictas. Nō tn̄ ꝑiudicādo cōi Peruſie in aliquo ꝑ pdictas diuiſiones que fierent.

¶ Habeant ēt dicti iudices iuriſditionē ⁊ poteſtatē interponēdi decreta ſup tutelis curis emācipationibus: ⁊ ſup interponēdis decretis actibus quibuſcūq ſm ꝙ habēt iudices dn̄oꝝ poteſtatis ⁊ capitaney ſeu aly iudices ordinarij ⁊ competētes in pdictis ⁊ circa ea ⁊ eoꝝ decreti interpoſitio valeat ⁊ teneat que tutele cure actorie ⁊ emancipationes ⁊ decreta in ⁊ ſuper eis interpoſitiones fieri poſſint per eos ⁊ coram eis in quocūq loco ⁊ quocūq tempore etiam feriato in honorem dei.

¶ De tutoribus ⁊ curatoribus dandis. Rca. 20.

CUm Experiētia ſit rerum magiſtra ⁊ cōprobatum ſit parentes deſcēdētibus tutore vel curatore indigētibus dū viuūt minime ꝓuidiſſe nec non furioſos aut prodigos vel mēte captos curatore vel curatoribus ꝑ ſepe carere ⁊ huiuſmodi occaſionibus habentes cum eis a[illegible]non poſſe ſibi debitum faciliter cōſequi ſine in[illegible]liter experiri: ſed magis in longum trahi ꝓpter que multa incōuenientia orta extiterint ⁊ in futurū oriri poſſent cupiētes nō ſolū perſonis ſed etiā rebus eoꝝ necnō illis q cum eis aliquid agere haberent ꝓuidere hoc preſenti capitulo perpetuo valituro duximus ꝓuidendū ꝙ mari. xiiij. ⁊ femine. xij. annis etate minoribus ꝑ aliquē ex iudicibus cōis Peruſie ſup tutelis ⁊ curis deputatis: vt ſupra in preſenti volumine ſub rubrica de officio ⁊ officialibus ſup cōi diuidundo dr̄ ⁊ non ꝑ aliam pſonam det̄ tutor hoc tamen modo forma ⁊ ordine. vz. ꝙ primo ſi talis minor Matrem habilem ⁊ ſufficientem ad tale officiū habebit ſin autem auiā paternam tunc mater vel auia ſi voluerit det̄. Si autem nec matrem nec auiam habilem haberet tunc ꝓximior in gradu habilis idoneus ⁊ ſufficiens ſi voluerit ⁊ reperiat̄ cōſtituatur. Si aūt non reperiret̄ vel nō voluerit acceptare tunc alius proximior ingradu habilis idoneus ⁊ ſufficiens cōſtituatur. Hoc ſemꝑ pꝑpoſito ꝙ idonee ⁊ ſufficienter per talem conſtitutum tutorē caueatur ⁊ inuentarium ⁊ alia fiant que ſm formam iuris cōis in tali actu fieri debēt. ⁊ qꝛ ſepe cōtingit non inueniri qui velit tale onus ſeu curam aſſummere ⁊ defunctum ſiue patrem ſiue auum eſſe debitorem alicuius ⁊ huiuſmodi defectu nō poſſit ille talis ſibi debitum conſequi in ipſius graue damnum ⁊ pꝑiudicium qḋ eſt valde incōueniens: iccirco duximus ſtatuendum ꝙ quotieſcūq aliqs vellet agere cōtra dictos pupillos vel infantes q non hn̄t tutorem tunc teneatur ⁊ debeat facere requiri proximiores cōſanguineos vel actinētes dictoꝝ pupilloꝝ vel imfantium corā iudice ordine debito vt in termino aſſignato ad ſuſcipiēdum tutelā dictoꝝ popilloꝝ vel infantium eos nominatim nominando qbus in termino nō venientibus vel veniētibus ⁊ tutelam nō ſuſcipiētibus dictoꝝ pupilloꝝ vel infantium tunc ⁊ eo caſu poſſit contra dictos pupillos vel infantes agi ⁊ libellus dari ⁊ ad alios actus quoſlibet procedi etiā ad ſententiā ⁊ ad alios actus q cōcernūt executionē ſentētie etiā ſi hereditatem nō adiuerint vel ſe in hereditate non inmiſcuerint qa ꝓ heredibus quo ad valorē ꝓceſſus ⁊ ſentētie eos habere ⁊ haberi volumus ⁊ quantum ad ꝯtēta in preſenti ſtatuto tantū. Dummodo in quolibet actu iudiciario ſeu aliter exercendo contra dictos pupillos vel infantes citauerit ſeu citari fecerit tres ꝓximiores conſanguineos vel actinentes dictoꝝ pupilloꝝ vel infantiū maſculos legitime etatis ſi tot reperiātur ſin aūt duos ⁊ ſi vnum tantū haberet citari illum ⁊ procuratorem cōmunis Peruſie ⁊ ſi nullū haberet citari faciat dictum ꝓcuratorem cōis ⁊ procuratorē pauperū. Qui ſic citati rn̄dere poſſint cōparere ⁊ defenſionem dictoꝝ pupilloꝝ vel infantiū ⁊ rerū eorūdē accipere ⁊ adſummere ac ſi eiſdem cōiter ⁊ diuiſim eſſet decreta tutela vel cura dictorum pupilloꝝ vel infantium. Et eorū comparitio vel contumacia habeat̄ ꝓ legitimatione perſonaꝝ quo ad dictum ꝓceſſum ⁊ alios actus pdictos ita

tamen ꝙ eiſdem pupillis vel infantibus vel alij ꝑſone ꝓ eis legitime cōparēti ſemel vſqꝫ ad trigeſimum annuꝫ ſue etatis excluſiue liceat dictum ꝓceſſum ⁊ ſentētiam coram domino poteſtate vel capitaneo vel alio iudice competēte ad ciuiles cauſas deputato petere retractari qui iudex ad ꝑdicta ⁊ in ⁊ ꝓ predictis aditus teneať ⁊ debeat dictū ꝓceſſum ſentētiam tenutam ⁊ alia omnia cōtra dictos pupillos vel infantes facta ſummarie ſimpliciter ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij iſpecta pura ⁊ ſimplici veritate dictoꝝ pupilloꝝ vel infantium iuriumqꝫ ipſoꝝ reuidere: ita tamen qȏ ſi dictus iudex vel officialis inuenerit ſeu viderit debitū non fuiſſe verum vel ius non competiſſe ei qui contra pupillum vel infantem: vt ſupra egerit teneatur ⁊ debeat facere reſtituere cum effectu dicto pupillo vel infanti ſeu pupillis ⁊ infantibus fructus perceptos ⁊ quos ꝑcipere potuiſſet pupillus vel infans vel pupilli vel infantes ⁊ omne id qȏ talis creditor ſeu actor dicta occaſiōe aſſecutus fuerit de reb⁹ vel bonis ipſoꝝ pupilloꝝ vel infantium Si vero viderit ſeu inuenerit fuiſſe veꝝ tūc lucreť dictus creditor fructus interim perceptos dūmodo tñ nō excedāt valorē vigintiquinqꝫ lib. deñ. ꝓ cētenario florenoꝝ ad computum .xl. boll. ꝓ quolibet floreno monete currentis in dicta ciuitate ꝓ quolibet anno eius qȏ vere recipere creditor debebat a dictis minoribus qꝛ tūc q̄tenus excederet eatenus reddere ⁊ reſtituere faciat habita cōſideratione valoris dictoꝝ fructuū ſm tempus recollectionis ipſoꝝ fructuum.

Si vero inuenerit dictum debitum ꝓ parte verū ⁊ ꝓ parte nō verū ſeu ꝓ re petita ꝓ parte ius cōpetiſſe ⁊ ꝓ parte nō cōpetiſſe tunc iudex ꝓ parte nō vera vel ꝓ qua nō cōpetebat ius in re petita omne ꝑceptuꝫ reſtituere ⁊ reſarcire ⁊ integras expenſas ⁊ fructus ꝓ dicta parte faciat ⁊ ꝓut ꝑ dictū iudicē fuerit ꝓnūciatuꝫ ⁊ iudicatū: ita debeat inuiolabiliter obſeruari nec a tali ꝓnūcia ſeu ſñia ꝑ aliquam dictarū partiū reclamari appellari de nullitate vel grauamine dici aut querelari vel recurri vel ſupplicari poſſit vel aliqd dici obijci vel opponi.

Uolumus tamen qȏ dictus creditor quandocunqꝫ dictus pupillus vel iſans habuerit ſiue pupilli vel infantes haberent tutorem vel adultus factus vel adulti facti haberet vel haberēt curatorē vel curatores legitime cōſtitutos poſſit petere cōfirmationem dicte ſententie late ſeu dicti ꝓceſſus facti. Et ſi cōfirmari contigerit tunc a tali confirmatione non poſſit reclamari nec recurri nec appellari nec de grauāmine vel nullitate dici vel q̄relari nec ſupplicari vel aliquid aliud in cōtrariuꝫ fieri ⁊ nec poſſit amplius dicta ſentētia retractari vel reſcindi ⁊ hec locum habeāt in ꝓceſſibus pēdētibus ꝑſentibus ⁊ futuris dicta ſupra forma ſeruata.

Et ſi ꝯtingat cuꝫ ad queꝫ legitima tutela ſpectaret alicuius pupilli vel infantis nō eſſe de iuriſdictiōe cōis peruſie vel in ciuitate vel cōmitatu Peruſie: ſed extra territoriū habitare volumus ſtatuētes ꝙ ad inſtātiam creditoris ſiue eius q habet agere cuꝫ dicto ſeu dictis pupillis vel infantib⁹ iudex ſupradictus ad cuius officiuꝫ pertinet tutorem ꝯſtituere ꝑ ſuas litteras manu notarij ſcriptas requirat talē ſupra dictuꝫ qȏ intra terminum ꝑ dictum iudicem in dictis litteris declaratum venire debeat ad ſuſcipiendum tutelam ꝑdictaꝫ ⁊ dictas litteras ꝑ publicum baiulum ſeu nuntium cōis Peruſij preſentari faciat ⁊ ſi in dicto termino non venerit tūc ſequens in gradu requirať ⁊ eo nō veniēte vel veniēte ⁊ non acceptāte vel tutelā nō ſuſcipiēte tūc ſeruetur forma ⁊ modus ſupra ordinatus ⁊ ſtatutus.

Adulto vel adultis petentib⁹ aliquam ꝑſonam ei vel eis dari in curatorē coraꝫ aliquo expnominatis iudicibus ſi dicto iudici viſum fuerit dictam talem ꝑſonam ad dictam curam exercēdam ſufficiētem ⁊ idoneaꝫ idem iudex dare ⁊ ꝯſtituere debeat adhibita tamen iuris ſolennitate.

Ipſis aūt adultis nō petentibus dari poſſit inuitis curator ad lites ſm iuris diſpoſitioneꝫ furioſis aūt mente captis ⁊ alijs quibuſcūqꝫ curatoribus indigētibus curatores dentur ꝑ ſupradictos iudices ſm qȏ ius cōe dari dictat ⁊ diſponit ⁊ ſimiliter ius cōe ſeruetur in curatoribus bonis aut rebus alicuius viuentis vel mortui dandis.

¶ De ratione recipienda a tutoribus vel curatoribus. Rubrica .21.

Quia Sepe cōtingit ꝓpter malitiaꝫ ſeu fraudem adultoꝝ vel illoꝝ qui pupillis adultis factis attinēt ꝙ tutores olim pupilloꝝ finito tempore tutele volentes reddere adminiſtrationis rationē non poſſint ipſaꝫ rationē reddere eo ꝙ ipſi oliꝫ pupilli adulti facti vel coꝝ cōſanguinei: non volūt ꝙ illi q tutores fuerūt extrahāt vel retrahant collum ſub iugo reddende rationis adminiſtrationis rerum dictoꝝ olim pupilloꝝ ſꝫ vt ꝑpetuo in dicta obligatione ꝑdurent vt ſic dicti olim tutores vel coꝝ heredes aliquod incōmodum vel damnū conſequantur quantumcūqꝫ boni ⁊ legales tutores extitiſſent: ideo ꝑſenti capitulo duximus ſtatuendum.

Qꝛ quicunqꝫ fuit vel in futurum erit tutor vnius vel plurium pupillorum vel pupillarum vel infantiuꝫ finito tempore tutele predictorum voluerit reddere rationē adminiſtrationis ipſius tutele ꝙ ipſe olim tutor ſi tunc viuit ⁊ ſi non viueret eius heres vel heredes debeāt adire dominuꝫ poteſtatem ciuitatis Peruſie vel aliū iudicem competen-

rem ſeu aliquem ex iudicibus ſuper tutelis ⁊ curis ordinatis ⁊ per cedulam ex parte dicti pt̃atis vel iudicis per baiulum cõis Peruſij requirere dictũ olim pupillum vel pupillam vel pupillas: ꝙ per ſe ipſos vel aliam pſonam habentem legitimũ mandatum intra terminum in dicta cedula declaratum cõparere debeat coram illo ad nominandũ ⁊ petendum quem voluerit ſeu voluerint habere in curatorem qui ſic nominatus detur ei vel eis curator: ⁊ ipſo nominato non cõparente vel cõparẽte ⁊ nõ acceptante: vel ipſo olim pupillo vel pupilla non nominante vel non petente tũc dictus iudex teneaẜ ⁊ debeat dare curatorem ipſis quondam pupillis quem viderit eſſe idoneum ad recipiendam dictaʒ rõneʒ adminiſtratiõis ab ipſo olim tutore vel ipſi⁹ olim tutoris heredibus ꝙ intra tempus duoꝝ mẽſium a die facte reqſitionis debeat coraʒ dicto iudice comparere ad recipiendam dictam rationẽ adminiſtrationiſ ſue tutele ⁊ reſtitutionẽ reliquoꝝ q̃s ipſe olim tutor vel ei⁹ heres facere intẽdit ⁊ offert. Qui curator ſic datus vna cum tribus vel duobus cõſanguineis dicti adulti vel adulte vnius vel plurium teneatur ⁊ obligatus ſit dictam rationeʒ adminiſtrationis recipere. Qui conſanguinei ſint ex ꝓximioribus ⁊ magis idoneis dictorum adultoꝝ: de quoꝝ idoneitate ſteẜ declaratiõi ⁊ arbitrio dñi poteſtatis vel alterius ex iudicibus ſupradictiſ coram quo predicta fieri peterentur ad que dicti cõſanguinei cõpellantur preciſe per dictum dñm poteſtatem vel aliũ ex dictis iudicibus ad petitionem dicti olim tutoris ⁊ illius heredis. Et cogantur ꝙ compareant coram eis ad recipiendum dictam rationem: quaʒ recipere teneantur infra ſexaginta dies a die petitionis facte per dictum tutorem vel illius heredem. Qui conſanguinei ⁊ curator reſpectiue ſi non reciperent ⁊ recipere detractarent ſeu recuſarent puniantur vna cum dicto adulto pena quinquaginta lib. deñ. pro quolibet coruʒ de facto per poteſtatem vel dictum iudicem coram quo petita fuerint ſupradicta ſine aliquo ꝓceſſu vel inquiſitione aut accuſatione auferenda. Et nihilominus cogaẜ ad dictam rationem recipiendam ⁊ de palatio non relapſenẜ elapſis dictis ſexaginta diebus quo vſq̃ dictaʒ rõnem receperint. Qua recepta teneaẜ ipſe adultus cuʒ auctoritate curatoris ⁊ ipſorum conſanguineoꝝ conſenſu finem refutationem ⁊ liberationem facere dicto tutori vel eius heredibus: prius tñ reſtitutis reliquis a dicto tutore ⁊ illius herede ac rebus que apud ipſum tutorem vel illius heredem quomodolibet reperirenẜ eſſe pro redditione dicte rationis ⁊ aſſecutione dicte refutationis.

¶ Poſſit tamen dictus adultus cum conſenſu dictorum conſanguineoꝝ ⁊ auctoritate ſui curatoris ſi cognouerit non eſſe vtile redditionẽ rationis ipſi adulto fieri ipſum olim tutorem vnum vel plures abſoluere a dicta ratione reddenda: ipſo tñ tutore ꝯſentiente: q ꝯſanguinei ſi dicte abſolutioni ⁊ refutationi quaʒ faceret ipſe adultus dictis tutorib⁹ vel tutori vel illius heredi: male ⁊ perperam conſentirent teneantur reſarcire omne damnum qđ dictus adultus incurrerit ſeu incurriſſet occaſiõe dicti mali cõſenſus preſtiti per ipſos cõſanguineos: de quo damno poſſint conqueri ipſi adulti infra annum a die facte refutationis: ⁊ predicta locuʒ habeant in hijs cõſanguineis qui poſſunt in ciuitate Peruſie conueniri ⁊ conſtringi. In hijs vero qui in dicta ciuitate non poſſent cogi ⁊ conſtringi: ⁊ tutor ſit de ciuitate vel cõmitatu Peruſij tunc ſufficiat requiſitio ſm formam pñtis capituli. Sed ſi dictus adultus vel minor facta requiſitione ſeu ꝓteſtatiõe per dictum olim tutoreʒ vel illius heredem: que requiſitio ⁊ ꝓteſtatio fiat modo ⁊ forma ſupradictis ab eo qui fuit olim tutor vel illius herede ſeu heredibus intra dictum tempus dictam rationem recipere non voluerit ⁊ refutationem facere vel predicta diſtulerit ſeu neglexerit facere prout idem olim tutor vel illius heres cũ inſtantia poſtulaſſent ex tunc auctoritate ⁊ vigore preſentis capituli ⁊ ſtatuti ſit totaliter ⁊ liberaliẜ abſolutus ab omni onere reddende rõnis adminiſtrationis tutele predicte ⁊ ab omni eo qđ eidem minori vel ſuis heredibus teneretur non obſtante aliquo iure ciuili vel canonico ſeu municipali quod vllo tempore in contrarium loqueretur.

Et omnia ⁊ ſingula ſupra ⁊ infra contenta in preſenti capitulo locum habeant in omnibus ⁊ ſingulis qui erunt ſeu fuerint curatores adultorum: vel furioſorum vel aliarum perſonarum quibuſ a lege vel iudice dantur curatores.

Et ſi contingeret aliquam tutelam per mortem tutoris vel alio modo finiri anteq̃ʒ pupillus vel pupilla aut pupilli vel pupille veuirent ad adultam etatem ⁊ ipſe tutor ſi viueret vel illius heres reddere vellet rationem ipſius tutele ꝙ poteſtas vel alius ex ſupra nominatis iudicibus ad inſtantiam dicti olim tutoris vel ei⁹ heredis teneaẜ ⁊ obligatus ſit facere vt tutor alius predictiſ pupillis detur ſeruata forma tradita in dandis tutoribus ⁊ ꝙ ſic datus tutor recipiat dictam rationem adminiſtrationis. Et dicto olim tutori ſeu eius heredi fineʒ ⁊ refutationeʒ faciat ſi legitime adminiſtrationis ratio reddita ⁊ reſtitutio reliquorum facta fuerit ad que faciendum dictus tutor omnibus iuris remedijs compelli poſſit ⁊ debeat.

¶ De Aduocatis ⁊ procuratoribus dandis ⁊ conſultoribus eligendis.

Declarat° · lib p° rub. 590

Rubrica. 28.

STatuimus Et ordinamus ꝙ quilibet qui incipere vel habere voluerit queſtionem ſeu litem in aliqua curia Peruſina poſſit habere vnum aduocatū ⁊ vnum procuratorem de melioribus aduocatis ⁊ de melioribus ꝓcuratoribus exercitium aduocationum ⁊ procurationū facientibus dicte ciuitatis: ⁊ actor i ꝑncipio iurauerit ad ſancta dei euangelia manu corporaliter tactis ſcripturis ſe non habere vel haberi non poſſe vnū aduocatum ⁊ vnum procuratorem: ⁊ petierit in principio cauſe anteq̄ partem faciat citari ſibi dari dictum aduocatum ⁊ ꝓcuratorem vel alterum ex eis ⁊ nominauerit quos voluerit de aduocatis ⁊ procuratoribus conſuetis ⁊ reſidētibus in ciuitate predicta ꝙ tunc iudex quem adire voluerit teneatur ⁊ debeat depoſito primo ſalario ſm iudicium ipſius iudicis cogere realiter ⁊ ſi opus fuerit perſonaliter dictum aduocatum ⁊ dictum procuratorem nominatum ⁊ petitum ad acceptandum infra tertiā diem poſtq̄ nominatus fuerit pena dicto iudici negligenti ⁊ parti non inſtanti ⁊ non deponenti centum lib. deñ. in quam penam ipſo facto dict⁹ iudex ⁊ pars incidant ⁊ de facto eis auferatur. Et ꝙ iudex predictus occaſione moleſtie ⁊ inquietationis quam fecerit contra dictum aduocatum ⁊ dictum procuratorem non valeat ſindicari: ⁊ ſimili pena puniantur dicti aduocatus ⁊ ꝓcurator citati ⁊ moniti ſi intra dictā tertiam diem non acceptauerint coram dicto iudice dictam aduocationem ⁊ procurationem: ⁊ poſtq̄ dictus actor habuerit aduocatum ⁊ procuratorem volūtarios vel vt ſupra ſibi datos tunc ad iudicium procedat ⁊ in fine ſue petitionis ponat ⁊ deſcribat nomen aduocati ⁊ procuratoris predictoꝝ ita vt reo innoteſcat. Et ipſe reus poſtq̄ citatus fuerit ad iudicium ſi habuerit aduocatum ⁊ procuratorem pro ſua parte ⁊ de hoc iudicem ⁊ partem certificet: ⁊ ſi habuerit ipſos in actis nominet ⁊ deſcribi faciat infra ſecundum diem poſtq̄ citatus fuerit: ⁊ ſi non habuerit vel habere non potuerit ⁊ ipſos voluerit tunc infra dictum terminū nominet ⁊ declaret coram iudice predicto aduocatum ⁊ procuratorem quos voluerit de aduocatis ⁊ procuratoribus cōſuetis in ciuitate Peruſie reſidentibus: non tamen nominando nominatos per dictum actorem: ⁊ hoc iuret ad ſancta dei euangelia manu corporaliter tactis ſcripturis ꝙ non habet nec habere poterit voluntarie aduocatū ⁊ ꝓcuratorem: ⁊ facta dicta nominatione ⁊ ſalario cōdecenti ad diſcretionem iudicis cauſe dictus iudex teneatur ⁊ debeat dictos aduocatum ⁊ procuratorem cogere realiter: ⁊ ſi opus fuerit ꝑſonaliter ad acceptandum infra tertiam diem a die nominationis pena dicto iudici negligenti ⁊ parti non inſtāti ⁊ nō deponenti centum lib. deñ. que eis de facto debeat auferri ⁊ eadem pena puniatur aduocatus ⁊ procurator citati non comparentes coram dicto iudice infra dictum terminum ad acceptandū. Et ꝙ iudex occaſione cuiuſcunq̄ moleſtie quam fecerit contra dictos aduocatum ⁊ procuratorem non valeat ſindicari. Et ſi per dictū aduocatum vel ꝓcuratorem allegaretur aliqua excuſatio tunc iudex predictus teneatur ⁊ debeat dictam excuſationem intelligere ⁊ infra duos dies ſi iuſta vel iniuſta fuerit ꝓnūciare ſb dicta pena. Et ſi excuſatio admittēda fuerit tunc alius in ſequenti die eligat ⁊ cogat modo ⁊ forma ſupradictis ⁊ i terminis ſupius declaratis ſub dictis penis cogatur ad acceptandū.

De modo ⁊ forma ac intereſſe in cauſis fratrū minorum obſeruandis. Rubrica. 23.

CUm Interſit cōmunis Peruſij ⁊ rei publice ciuitatis Peruſij eccleſias dicte ciuitatis ⁊ maxime eccleſiā beati Franciſci de Peruſia de porta ſancte Subſanne conſeruari ⁊ eſſe in bono ſtatu ⁊ edificia dictarum eccleſiarum non corrumpi ⁊ non deficere in quibus eccleſijs dominus deus noſter colitur ⁊ cultus diuinus habetur ⁊ agit: ⁊ nunc muri ⁊ parietes dicte eccleſie beati Franciſci ſint multū corrupti ac in dies magis corrumpantur propter qđ dicta eccleſia indiget reparatione ⁊ reedificatione dictorum murorum: pro qua reparatione ⁊ reedificatione magna pecunie quantitas eſt neceſſaria: ⁊ que pecunia ſine iactura cōmunis Peruſij non adeo faciliter haberi poſſet niſi modo ⁊ ordine infraſcriptis.

Idcirco ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ quecūq̄ hereditas ⁊ quecunq̄ legata relicta ⁊ quecunq̄ donationes facte inter viuos vel cauſa mortis ⁊ quecunq̄ alia alio quouis quocunq̄ modo vel titulo etiam per votum conceſſa vel collata vel in futurū facienda concedenda dicte eccleſie ſancti Franciſci vel conuentui vel capitulo vel fratribus vniuerſaliter ſeu ſingulariter dicte eccleſie ⁊ conuentus a quibuſcunq̄ ꝑſonis collegio vel vniuerſitate ſub quacunq̄ cōditione modo vel cauſa valeant ⁊ teneant ⁊ poſſint ⁊ debeāt peti ⁊ exigi nomine dicti cōmunis Peruſij per ſindicum ſeu ſindicos ipſius communis Peruſij conſilio generali dicti cōmunis ordinandos in ipſius eccleſie fratrum capituli ⁊ conuentus fauorē ⁊ vtilitatē ab heredibus vel legatarijs ⁊ procuratoribus heredum illorum qui tales

hereditates ⁊ legata relinquunt vel in futuruꝫ re-
linquent ⁊ ab illis vel eoꝛum heredibus qui dona
tiones fecerunt vel facient vel alio modo conceſſe-
runt vel contulerunt vel concedent vel cōferent vel
facient ⁊ qui vouerūt vel vouent dicte eccleſie bea-
ti Franciſci vel capitulo vel fratribus dicte eccle-
ſie vniuerſaliter vel ſingulariter vel etiam a poſſeſ-
ſoꝛibus ⁊ detemptoꝛibus ipſarum hereditatuꝫ vel
quarumcunqꝫ rerum talium relinquentium donan
tium concedentium cedentium conferentium vel
vouentium : ⁊ ꝙ per dominos poteſtatem vel ca-
pitaneum vel cuiuſlibet eoꝛum iudices ⁊ aſſeſſoꝛes
⁊ quemlibet eoꝛum dicte ciuitatis ad petitionem
⁊ requiſitionem dicti ſindici ſeu ſindicoꝛum vel al-
terius eoꝛum pꝛocedatur ad executioneꝫ ⁊ fiat exe-
cutio effectualiter huiuſmodi vltimarum volunta-
tū ⁊ inter viuos diſpoſitionū ſeu aliter quomodoli
bet quarumlibet conceſſionuꝫ ſeu dationū (vt pꝛe-
mittitur) dicte eccleſie vel capitulo vel conuentui
vel fratribus cōmuniter vel diuiſim factis relictis
ceſſis vel conceſſis contra poſſeſſoꝛes dictarum he-
reditatum relictoꝛum legatoꝛum donantium vo-
uentium ſeu aliter concedentium facta eis fide le-
gitime de pꝛedictis per inſtrumenta publica per
manum publici notarij ſcripta etiam ſi ſint exem-
pla vel exemploꝛum exempla etiaꝫ ſine iudicis au-
ctoꝛitate exemplata vel etiam per duos teſtes tan-
tum : ⁊ etiam diebus feriatis non tamen in hono-
rem dei : ⁊ ꝙ per eos vel nomine eoꝛum contra
quos ageretur de ⁊ pꝛo pꝛedictis ⁊ a quibus pe-
terentur tales hereditates legata vel bona vel res
alique donate conceſſe vel collate etiam per votuꝫ
nihil dici obici vel opponi poſſit : ⁊ nec de inca-
pacitate ipſoꝛum fratrum vel capituli ⁊ conuen-
tus ipſius eccleſie : ⁊ ſi diceretur vel modo ali-
quo opponeretur non valeat nec teneat : ⁊ eccle-
ſia fratres capitulum ⁊ conuentus ipſius eccle-
ſie intelligantur ⁊ ſint ac cenſeantur virtute ⁊ vi-
goꝛe dicte pꝛouiſionis ⁊ pꝛeſentis ſtatuti foꝛe fu-
iſſe ⁊ eſſe capaces ⁊ habiles ⁊ poſſe capere ac-
ceptare ⁊ aſſequi tales hereditates legata dona-
ta ceſſa conceſſa ⁊ collata in ipſoꝛum ⁊ dicte ec-
cleſie capituli ⁊ conuentus fauoꝛem ⁊ contra pe-
titionem que fieret per dictos ſindicos vel eo-
rum alterum de ⁊ pꝛo pꝛedictis vel aliquo pꝛe-
dictoꝛum videlicet herereditatibus relictis lega-
tis donationibus dationibus conceſſionibus col-
lationibus de pꝛeterito vel in futurum ⁊ contra
huiuſmodi teſtamenta legata relicta ceſſa conceſ-
ſa collata vel etiam per votum deſtinata dicte ec-
cleſie fratribus capitulo vel conuentui commu-
niter vel diuiſim ipſius eccleſie quatenus fauo-
rem ipſoꝛum fratrum vel capituli vel conuentus
dicte eccleſie vel ipſius eccleſie reſpiciunt nulla

exceptio poſſit obici vel opponi ⁊ maxime pꝛe-
ſcriptionis tempoꝛum vel alia queuis exceptio
vel defenſio niſi tantum altera de quattuoꝛ in-
fraſcriptis que poſſunt opponi contra inſtrumen-
ta confeſſionata ſcilicet ſolutionis vel abſolutio-
nis falſitatis pacti de non petendo : ⁊ compen-
ſationis quantitatis pecunie debite liquide ⁊ pu-
re ⁊ etiam reuocationis ⁊ ad nullam aliam ex-
ceptionem vel defenſionem quantumcunqꝫ habe-
ret effectum vel ſimilitudinem cum pꝛedictis vel
aliqua earum : ⁊ ꝙ iudex qui de pꝛedictis co-
gnouerit ſeu cognoſcet teneatur ⁊ debeat non
admittere ⁊ non audire oppoſitionem : ſed reice-
re ⁊ excludere omnem aliam exceptionem vel
defenſionem que contra ſupꝛadicta vel aliquod
pꝛedictoꝛum opponeretur : niſi eſſet aliqua exce-
ptio de pꝛedictis que poſſunt opponi contra in-
ſtrumenta confeſſionata ſm foꝛmam ſtatutoꝛum
communis Peruſie de executione inſtrumento-
rum loquentium vel eſſet exceptio reuocationis :
⁊ tunc talis iudex exceptio que opponeretur con-
tra pꝛedicta ſi eſſet exceptio permiſſa ⁊ que poſ-
ſet opponi (vt dictum eſt) contra inſtrumenta cō-
feſſionata debeat cognoſcere : ⁊ de ea ⁊ ſuper' eo
pꝛonunciare infra terminum ſtatutoꝛum pꝛedi-
ctoꝛum. Et ſi iudex de pꝛedictis cognoſcens fa-
ceret contra pꝛedicta vel aliquod de pꝛedictis
puniatur ⁊ condemnetur in pena mille lib. deñ.
ad petitionem cuiuſcunqꝫ petentis per ſuum ſin-
dicatoꝛem de quibus debeat ſpecialiter ex offi-
cio ſindicari. Et ꝙ dominus poteſtas ⁊ domi-
nus capitaneus ciuitatis Peruſie ⁊ eoꝛum cu-
iuſcunqꝫ ipſoꝛum iudices collecterales vel aſſeſ-
ſoꝛes omnes ⁊ ſinguli communiter vel diuiſim
ſint ⁊ eſſe intelligantur iudices competentes de
pꝛedictis ⁊ in pꝛedictis. Et ꝙ nullus aduoca-
tus de ciuitate Peruſie vel aliunde poſſit alle-
gare vel dicere aliquo modo contra pꝛedicta vel
aliquod pꝛedictoꝛum : ⁊ qui ex eis contrafecerit
puniatur ⁊ condamnetur pꝛo qualibet vice qua
contrafecerit in ducentis libris deñ. per poteſta-
tem vel capitaneum vel alium competentem iu-
dicem in dicta ciuitate iuriſdictionem ſeu cogni-
tionem habentem. Et ꝙ dicti ſindici communis
Peruſij (vt pꝛemittit') oꝛdinari intelligantur ha-
bere ⁊ habeant a communi Peruſie manda-
tum ſpeciale in omni caſu in quo ſpeciale manda-
tuꝫ requiritur de iure pꝛo petendo exigendo tales
hereditates vel legata vel relicta vel donata ceſſa
cōceſſa vel collata vel vota. Et cōtra pſonas taliuꝫ
ſindicoꝛum ⁊ mādatum ipſoꝛum cōiter vel diuiſim
nulla exceptio : ⁊ nil aliud poſſit dici obici opponi
recipi vel admitti pena opponenti ⁊ iudici admit-
tenti quingentarum libraꝝ deñ. pꝛo qualibet vice

que cōtrafactum fuerit ⁊ nihilominus talis oppoſitio nō valeat nec teneat vllo modo. ⁊ qꝺ tales ſindici teneantur ⁊ debeāt res ⁊ pecuniarum quātitates quas exegerint occaſione pꝺicta dare tradere cōſignare ſoluere ⁊ numerare illi pſone ſeu perſonis cui vel quibus ⁊ quando dandas ſoluēdas aſſignandas ⁊ tradendas ac numerandas videbitur guardiano dicte eccleſie ſancti franciſci ⁊ fratribus ipſius vel eius vicario pro reparatione murorum ⁊ edificioꝝ dicte eccleſie facienda de pximo ⁊ in futurū qñ opus erit ⁊ pro alijs neceſſarijs capitulo ⁊ ꝯuentui ac fratribus eccleſie ſupradicte nō obſtāte ad pꝺicta vel aliqꝺ iure cōi gñali vel ſpeciali ciuili vel canonico vel municipali vl̄ quo uis alio aliquo in ꝯtrium diſponente vel faciente, quoquomodo q̄ quo ad pꝺicta oia ⁊ ſingula fint ꝯfingantur ⁊ eſſe intelligantur ſublata ⁊ penitus reuocata.

Item ſtatuimus ⁊ ordinamus qꝺ Magnifici domini priores artium dicte ciuitatis peruſie preſentes ⁊ qui pro tempore erunt ad petitionē ⁊ requiſitionē guardiani vel eius vicarij dicte eccleſie ſancti Franciſci teneātur ⁊ debeant facere ꝯſilium generale dicte ciuitatis ſolemniter ſm̄ morem ⁊ conſuetudinem ipſius ciuitatis. Et in ipſo conſilio facere ordinari ⁊ cōſtitui ſindicū ſeu ſindicos dicti cōis peruſij ad pꝺicta illos ciues peruſinos quos ⁊ quot eidē guardiano ſeu vicario videbit̄ cōuenire qñcunq; placebit eidē guardiano ſeu vicario dicti loci ⁊ dicte eccleſie ⁊ ꝙ ſindici conſtituendi ad predicta ⁊ quilibet pꝺictoꝝ inſolidum ſubſtituere loco ſui vnum ⁊ plures poſſint ſindicos ⁊ procuratores ad omnia ⁊ ſingula que ipſi ſindici ⁊ qlibet eorum inſolidum facere ⁊ exercere poſſet ⁊ nihilominus ipſi ſubſtituentes remaneant ſindici ⁊ procuratores ad oia ⁊ ſingula ſupradicta aliquo non obſtante. Et ad pꝺicta omnia ⁊ ſingula in preſenti capitulo contenta per omnia locum habeāt ⁊ executioni mādentur etiam in ciuitate Aſiſij eius que territorio ⁊ diſtrictu. Et omnia que ſupradicta ſūt de loco beati franciſci ſituati in porte ſancte Suſanne intelligantur ⁊ obſeruentur in omnibus locis ſituatis in comitatu peruſie ⁊ ei⁹ diſtrictu in qbus morem trahunt fratres dicti ordinis.

Et preſens capitulū ⁊ oia ⁊ ſingula in eo ꝯtēta per priores artiū ciuitatis Aſiſij inter ſtatuta in voluminibus ſtatutoꝝ dicte ciuitatis aſiſij ⁊ habeāt ⁊ hic debeāt pleniſſimā roboris firmitatem ſicut habēt alia ſtatuta dicte ciuitatis aſiſij ⁊ ꝯ̄ dictū caplm ⁊ ꝯtenta in eo nihil poſſit dici obici vel opponi.

Ordinamenta de dñis Conſulibus mercantie Auditoribus cambij ⁊ Camerarijs aliaꝝ artiū ⁊ eoꝝ iuriſditionib⁹ ⁊ renouatiōe eoꝝ licētiaꝝ ⁊ fideiuſſorib⁹ dandis in cauſis recōuentionū ⁊ ferijs obſeruandis in eoꝝ curijs. Rubrica. 24.

Volumus Et ſtatuim⁹ ꝙ conſules mercatoꝝ auditores Cambij ⁊ alij camerarij aliaꝝ artium ciuitatis Peruſie ⁊ quilibet ipſoꝝ inſolidum habeant cognitiones ⁊ iuriſditionem cognoſcendi videndi ⁊ terminandi lites cauſas queſtiones ⁊ controuerſias vertentes ⁊ q̄ verterentur inter artifices ſue artis de omnibus ⁊ ſingulis litibus cauſis queſtionibus ⁊ controuerſijs q̄ inter artifices verterentur tam occaſione artis quā non etiā ſi appareret inſtrumentum quam alia quacunq; de cauſa de qua non appareret inſtrm̄. Item habeant cognitionem ⁊ iuriſditionem videndi cognoſcendi ⁊ terminandi lites cauſas queſtiones ⁊ controuerſias vertentes ⁊ que verterentur inter artificem ⁊ nō artificē de ⁊ p factis ſue artis ⁊ ad ipſā artem ⁊ eius exercitium ⁊ miſterium ſeu negociationem ſpectantibus ⁊ pertinentibus ad dictam artem vel dependētib⁹ ab eadem. Et ēt habeant cognitionem cauſaꝝ vertentiū inter nō artificem agentē ⁊ artificem: ex quacūq; cauſa: dūmodo cauſa nō pertineat ad exercitiū ⁊ miniſteriū alicuius alteri⁹ artis quo caſu pro tali cauſa debeat nō artifex adire camerarium illius artis ad cuius artis exercitiū vel miniſteriū dicta cauſa di pertinere: nec ēt ſit de cauſis inferius reſeruatis ⁊ exceptuatis de qbus dicti cōſules auditores ⁊ camerarij cognitionē nō habeant. Itē habeāt cognitionē ⁊ iuriſditionē videndi cognoſcendi ⁊ terminandi lites cauſas qōnes ⁊ cōtrouerſias vertētes ⁊ que verterent̄ inter quaſcūq; pſonas de ⁊ pro factis ſue artis ⁊ ad exercitiū miniſteriū ſeu negociationē ſue artis ſpectantibus ⁊ pertinentibus vel dependentibus ab eadem.

Item habeant cognitionē ⁊ iuriſditionē videndi cognoſcendi ⁊ terminandi oēs lites cauſas ⁊ cōtrouerſias que corā aliquo ipſoꝝ mouerent̄ p aliquē artificē ſue artis ⁊ occaſione alicuius ſolutionis per eum facte alicuius promiſſionis ⁊ ēt cognitionem ⁊ iuriſditionē habeant videndi cognoſcēdi ⁊ terminandi lites cauſas ⁊ qōnes q̄ corā aliquo ipſoꝝ mouerent̄ per aliquē artificē ſue artis cauſa ⁊ occaſione cuiuſcūq; mutui facti ex quacūq; cauſa trafico miniſterio ſeu exercitio talis ſolutio promiſſio vel mutuum proponerentur.

Item habeāt iuriſditionē ⁊ cognitionē in cauſa recōuētiōis ēt de nō ptinētib⁹ ⁊ ſpectātib⁹ ad artē camerarij corā q̄ talis recōuētio peteret̄ ſaluo ⁊ reſeruato qꝺ cognitionē ⁊ iuriſditionē non habeant nec vigore preſentis capituli intelligantur habere in aliquo caſu ex predictis conuentionibus ⁊ recōuentionibus in ⁊ ſuper ſucceſſionib⁹ vltimis voluntatibus dotibus nec ſup rebus ſtabilibus niſi dicta ſtabilia eſſent obligata occaſione artis nec ſuper

inſtrumentis confectis ꝑ rebus ad artem non ſpectantibus p̄dicta ita tamen ꝙ omnis artifex teneat̃ ⁊ debeat adire ꝑ trafficis ſue artis ⁊ factis vel dependentibus ab eadem camerarium ſue artis nec alium camerarium poſſit adire ſuper cauſis predictis quoquomodo ⁊ ſecus facta non teneant ipſo iure ⁊ proceſſus ⁊ ſententie que inde ſequerentur auctoritate p̄ntis legis ſeu ſtatuti ſint nullius roboris vel momenti.

❡ Et p̄dicta omnia ⁊ ſingula que in perſonis artificum ⁊ etiam nō artificum ſunt ſtatuta intelligant̃ ⁊ locum habeāt in heredibus ipſoꝝ ita qꝺ ex pſonis heredum artificis vel non artificis cōdictio ſeu ſtatus obligatiōis defuncti nullatenus immutetur ſiue q̃ heredes agant ſiue cōueniantur ſiue recōueniant. ❡ Item habeant iuridictionē ⁊ cognitionem inter creditorē ⁊ debitorem ſui debitoris ex eiſdem ⁊ pro eiſdem cauſis ex quibus ipſe primus debitor dictum ſuum debitorem coram eis cōuenire poſſet tam in cauſa conuentionis q̄ꝫ recomuentionis.

❡ Item volumus ⁊ ordinamus ꝙ licentie dñoꝝ conſulum mercatoꝝ ⁊ auditoꝝ cambij ⁊ aliorum camerarioꝝ artium debeāt renouari ꝑ ſucceſſores conſulum mercatorum auditorum cambij ⁊ alioꝝ camerarioꝝ viſis dumtaxat dictis licentijs abſq̄ꝫ aliquo proceſſu ipſarum licentiarum inquantitate inqua per propriū iuramentum creditoris fuerit declaratū ſibi nō fore ſatiſfactum citato tamen ad dictam renouationē debitore qui ad nullam exceptionem admittatur niſi ad exceptionem ſolutionis vel termini prorogotionis vel pacti de non petēdo quas exceptiones debeat probaſſe per publicū inſtrumentum vel ſcripturam manu dicti creditoris facta infra duos dies proxime ſequentes a die oppoſitionis vel infra terminum per dictos ſcilicet dominos conſules vel auditores vel camerarios coram quo vel quibus dicta renouatio peteret̃ aſſignandum quaꝝ licentiarum executio fieri nō poſſit per aliquem officialem cōmunis peruſij niſi dicte licentie modo predicto fuerint renouate.

❡ Statuimus inſuper ꝙ quotienſcunq̄ꝫ per non artificem fuerit mota lis vel queſtio coram dominis cōſulibus vel auditoribus cambij vel aliquo ex camerarijs contra aliquem ſuū artificem ⁊ peteretur pro parte dicti artificis qꝺ dictus nō artifex ſatiſdet in cauſa reconuentionis de iudicio ſiſti ⁊ iudicatum ſoluendo qꝺ dictus non artifex non audiat̃ niſi primo idonee ſatiſdederit: ⁊ preſtita ſatiſdatione predicta dictus artifex teneat̃ ⁊ debeat infra tres dies a die preſtite ſatiſdationis dare libellum ſeu petionem in cauſa reconuentionis ⁊ ſuper eo procedere qꝺ ſi nō dederit ⁊ non produxerit extunc fideiuſſor p̄dict⁹ ſit liberat⁹ ⁊ abſolut⁹ ⁊ in oīb⁹ caſib⁹ ſupradictis dicti conſules auditores ⁊ alij camerarij poſſint ⁊ debeant cognoſcere ſummarie ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ iudicioꝝ ſolennitatibus in talibus non ſeruatis ⁊ ſententiare poſſint diffinitiue vel interlocutorie de iure vel ſm̄ equitatem ⁊ bonam equitatem dictaꝝ artium ⁊ cuiuſlibet ipſarū ⁊ qꝺ a ſententijs ⁊ a pronūtiationibus preceptis ⁊ licentijs ſeu aliquibus actis dominoꝝ conſulum mercatoꝝ auditoꝝ cambij ⁊ alioꝝ camerariorum aliaꝝ artium ciuitatis peruſie in futurum ferendis in cauſis ſupradictis ⁊ ſuper hijs de quibus iuriſdictio prorogaretur non poſſit nec debeat apellari nec de nullitate cōgnoſci aliquo queſito colore ſed omnibus iudicibus ſeu officialibus cōmunis peruſij in cauſa apellationis vel nullitatis ſit ⁊ eſſe intelligatur omnibus iuriſdictio cognoſcendi ſublata: ⁊ poteſtas iudex iuſtitie vel alius iudex vel officialis communis Peruſie poſſit vel debeat aliquem audire vel admittere ſuper tali petitione vel nullitatis oppoſitione vel exceptione ſub pena quingentarum lib. deñ. pro vice qualibet. Quin potius nullo ⁊ nihilo alio obſtāte ſententie pronunciationes licētie ⁊ precepta in predictis ⁊ quolibet predictorum exequant̃ ⁊ executioni mandentur pro vt exequitur ⁊ exequi debet inſtrumentum confeſſionatum ⁊ licentie cōceſſe ⁊ que concederent̃ ſeu renouarentur per dominos conſules auditores ⁊ alios camerarios ⁊ quoſcūq̄ꝫ ipſorum pro executionibus dictarum ſententiarum preceptoꝝ exequi debeant per dominos poteſtatem ⁊ alios quōſcunq̄ꝫ officiales ciuitatis peruſie. Et officiales predicti teneant̃ ⁊ debeāt dare ⁊ mittere familias eorum ꝑ dictis executionibus faciendis ⁊ capi facere debitores ⁊ illos cōtra quos talis licentia eſt ꝯceſſa ſeu renouata ⁊ ad alias executiōes faciendas reales ⁊ perſonales viſa ſolenni conceſſione ipſius licētie ⁊ illius renouatione: in eo caſu in quo fuiſſet opus renouatione omnibus ⁊ ſingulis diebus ⁊ horis in quibus diebus permiſſum eſt ſeu non eſſet prohibitum ipſis conſulibus auditoribus ⁊ alijs camerarijs curiarum retinere ⁊ ius reddere per formam ſtatutorum ⁊ ordinamentoꝝ dictarum artium aliqbus alijs ferijs non obſtātibus indictis vel indicendis etiam ad honorem dei ⁊ in his prefati officiales ſint meri executores ⁊ exactores. Ita qꝺ per ipſas ⁊ eorum familias fiat ⁊ fieri poſſit ⁊ debeat ſine mora executio licentiarum predictarum pena cuilibet officiali q dictas familias dare ⁊ executiones predictas facere recuſaret quingentarum lib. deñ. pro vice qualibet in quam penam per ſuos ſindicatores tempore ſindicatus debeat condēnari ⁊ ſibi de ſuo ſalario retineri ſaluo ſemper ⁊ reſeruato in p̄dictis ſententijs ⁊ p̄ceptis ⁊ contra dictas ſn̄ias ⁊ precepta ab illato gratie ꝙ poſſit haberi recurſus ad dñm capitaneum pp̄li ciuitatis peruſie.

❡ Et ſi dictus dñs capitaneus nō eſſet ⁊ ſeu ei⁹ officium vacaret in dicta ciuitate peruſie tunc habeatur

⁊ haberi poſſit dictus recurſus ad dñm poteſtatẽ ipſius ciuitatis ⁊ ſi ⁊ inquantum dñs poteſtas ſitr non eſſet vel ſeu eius officium vacaret in dicta ciuitate Peruſie tũc habeat ⁊ haberi poſſit dictus recurſus ad officialem q̄ haberet iuriſditionẽ in ciuitate Peruſie: ⁊ hr̃et ſeu retineret aliquẽ iuriſperitum ita tñ ꝙ dictus recurſus petat ⁊ interponat infra decem dies a die late ſnĩe vel facti p̄cepti ſeu illati grauaminis.

¶ Et ꝙ cauſa ſup tali recurſu expediat infra q̄ndecim dies a die interpoſiti recurſus p̄dicti aliter intelligat ⁊ ſit ſublata ⁊ pempta cauſa: ⁊ ex tunc fiat ⁊ fieri poſſit executio dicte ſnĩe ⁊ precepti ac ſi dictus recurſus habitus nõ fuiſſet. Decernentes ⁊ ſtatuentes ꝙ occaſione talis recurſus vel petitiõis vel reclamatiõis gabella ſeu decimũ aliq̄d ſolui nõ poſſit nec debeat aliqua rõne nec ab eiſdem reclamantibus peti vel exigi poſſit: ⁊ ꝙ predicti officiales ad quos talis recurſus habebit ⁊ quilibet eoꝝ teneat ⁊ debeat cauſam ſup dicto recurſu videre ⁊ cognoſcere ſũmarie ⁊ ſe d̃ veritate informare oĩb⁹ vijs ⁊ modis q̄bus eis ſeu alteri eoꝝ videbit cõuenire nullis ferijs obſtantibus ẽt ad honorem dei in dictis vel indicendis ⁊ ſniam ferre infra q̄ndecim dies predictos ſub pena q̄ngentarum lib. deñ. vice qualibet in quam penam per ſindicatores eoꝝ debeāt cõdẽnari. Et ꝙ ſup cauſis dicti recurſus peti vel fieri non valeat cõpromiſſum nec a pronũtiatione ſup eis faciẽda per dictos officiales ⁊ cognitores dicti recurſus poſſit vlterius reclamari nec appellari vel de nullitate agi modo aliquo ſeu forma. Si ⁊ inq̄ztũ dicta ſnia ſeu ꝓnũciatio vl̃ p̄ceptũ ſit ꝯfirmatoria prime ſnĩe late p̄ ſupradictos dños cõſules vel auditores vel camerarios. Si vͦ dicta prima ſnia lata p̄ aliq̄s ex ſupradictis ꝯſulibus vel auditoribus vel camerarijs reſciſſa ſeu reprobata fuiſſet ſeu reſciſſum aut reprobatuꝫ fuiſſet p̄ ſniam latã ſup dicto recurſu tunc ⁊ eo caſu ille q̄ obtinuit in p̄ma ſnia lata p̄ dictos ꝯſules vel auditores vel camerariũ poſſit recurrere ⁊ recurſum habere ad dños Priores artium ciuitatis Peruſie infra .x. dies a die late ſnĩe ſuper p̄mo dicto recurſu numerandos ſine ſolutione alicuius gabelle ſeu decimi. Et ꝙ dicti dñi priores ad quos talis recurſus habebit teneant ⁊ debeant cãm dicti recurſus ad eos habiti cognoſcere ⁊ videre ſũmarie ⁊ ſe de veritate informare ac ſup ipſo recurſu pronuntiare infra illud tẽpus infra q̄d ⁊ ꝓut ⁊ ſicut ſupra diſpoſituꝫ eſt in dicto p̄mo recurſu ſub pena ⁊ ad penam q̄ngentaꝝ lib. deñ. vice q̄libet in quã penam p̄ eoꝝ ſindicatores debeāt cõdẽnari. Et ꝙ ſup cauſis recurſus habiti ad dictos dños p̄ores ſitr non poſſit peti nec fieri cõpromiſſuꝫ nec a ꝓnũciatiõe ſup eis fiẽda p̄ dictos dños p̄ores poſſit vlterius reclamari nec appellari nec de nullitate dici mõ aliq̄ ſeu forma.

Et ꝙ ad oĩa p̄dicta i h̃ caplͦ inſerta ſint ⁊ eſſe itelligant artifices illi q̄ ſũt ſcripti in matricula alicui⁹ artis. Et illi q̄ facerent ſeu facient ſeu operarentur manualit ⁊ vere p̄p̄ dictã artem ⁊ ei⁹ magiſteriũ lꝫ in matricula dicte artis non eſſent deſcripti: Ita tñ ꝙ in dictis in matricula non deſcriptis intelligat de ipſis tñ que ſpectant ad dictam artem.

¶ Volumus inſup ſtatuentes ꝙ nullus ex predictis dñis cõſulibus auditoribus ⁊ alijs camerarijs ſupradictis poſſit nec debeat directe vel indirecte tp̄e ſui officij conſulatus auditoratus ⁊ cameratus coraꝫ ſe vel dice vel collegio ſuis aliquã ſuã litem cauſaꝫ vel q̄õnem ꝓſequi incip̄e vel mouere niſi eſſet de exp̄ſſo ꝯſenſu aduerſarij prefati cõſulis auditoris ⁊ camerarij ⁊ ſi ſecus fieret vel ageretur q̄d actum erit ⁊ q̄cq̄d inde ſequeret non valeat nec teneat vllo modo.

¶ R̃ca p̄ma de Ferijs i ciuilib⁹ cauſis ⁊ exercitijs.

VOlumus Statuentes ⁊ ordinam⁹ ꝙ in curijs dñoꝝ Poteſtatis Peruſie ⁊ etiam dominoꝝ conſulum: Auditorũ cambij ⁊ aliorum Camerarioꝝ artium dicte ciuitatis Peruſie ſint ⁊ eſſe debeant diebus ſolennitatibus feſtiuitatibus ⁊ temporibus infraſcriptis ferie videlicet.

In die natiuitatis dñi noſtri Jeſu Chriſti.
Die ſancti Stephani prothomartyris
Die ſancti Joannis apoſtoli ⁊ euangeliſte
Die ſanctorum Innocentum.
Die ſancti Silueſtri pape.
Die circumciſionis domini noſtri Jeſu xp̄i.
In Epiphania domini.
In omnibus diebus Dominicalibus.
In die veneris Sancti.
In paſchate reſurrectionis Domini cum duobus diebus ſequentibus.
In feſto aſcenſionis domini.
In paſchate penthecoſte cũ duob⁹ dieb⁹ ſeq̄ntib⁹.
In feſto corporis Chriſti.
In feſto conceptionis beate Marie.
In feſto natiuitatis beate Marie.
In feſto annunciationis beate Marie.
In feſto p̄ſentationis ad templum beate Marie.
In feſto purificationis beate Marie.
In feſto viſitationis beate Marie.
In feſto aſſumptionis beate Marie.
In feſto ſancti Joannis Baptiſte.
In feſtiuitatibus omnium apoſtolorum.
In feſtiuitate ſancti Barnabei.
In feſtiuitatibus quattuor Euangeliſtarum.
In feſtiuitatibus quattuor doctorum eccleſie.

In feſtiuitatibus ſanctorum Laurentij Herculani ⁊ Conſtantij Protectorum defenſorũ ⁊ patronorum populi Peruſini.
In feſto ſancte Crucis de menſe Maij.
In feſto ſancti Michaelis de menſe Septembris.
In feſto ſancti Martini epiſcopi.
In feſto ſancte Marie Magdalene.
In feſtiuitate omnium ſanctorum.

¶ Rubrica ſecunda de Ferijs in cauſis Ciuilibus ⁊ Criminalibus tantum.

IN diebus in quibus fieret adunantia generalis populi Peruſini.
In quattuor diebus ante ⁊ tribus diebus poſt feſtum ſancti Herculi.
In omnibus diebus in qbus fiunt ſolennia luminaria per artifices.
In diebus rogationum de mane vſq; ad nonam.
In pᵃ die q̃drageſime ob cõmemoratiõẽ Cinerũ.
In die cõmemorationis mortuorum videlicet die ſecunda Nouembris.
In diebus octo poſt paſcha reſurrectionis Dñice.
In diebus quattuor poſt paſcha pentecoſte.
In quolibet die veneris menſis Martij ob reuerentiam Dominice paſſionis.
In quolibet die quadrageſimali de mane vſq; ad nonam.
In duobus diebus in quibus eſt indulgẽtia apud eccleſiam ſancti dominici.
In die feſtiuitatis ſancti Iuliani.
In die feſtiuitatis ſancti Antonij abbatis.
In feſto ſancti Sebaſtiani.
In die conuerſionis ſancti Pauli apoſtoli.
In feſto ſancti Blaſij.
In feſto ſancte Iuliane.
In feſto Cathedre ſancti Petri apoſtoli.
In feſto ſancti Thome de Aquino.
In feſto ſancti Ioſeph.
In feſto ſancti Benedicti.
In feſto ſancti Georgij.
In feſto ſancti Uincentij ordinis Predicatoꝝ.
In feſto ſancti Petri martyris.
In feſto ſancti Bernardini.
In feſto ſancti Beuengnatis.
In feſto ſancti Florentij.
In feſto ſancte Margarite.
In feſto ſancte Anne matris virginis Marie.
In feſto ſancti Petri ad vincula.
In feſto ſancti Lodouici qδ celebratur in palatio M.D.P. artium ciuitatis Peruſie.
In feſto decollationis ſancti Ioannis baptiſte.
In feſto ſancti Dominici.
In feſto ſancte Crucis } de menſe Septembris.
In feſto ſancti Angeli }
In feſto ſancti Franciſci.
In feſto decollatiõis ſancti Herculani de mẽſe Nouembris.
In feſto ſancti Martini pape qδ celebratur immediate poſt feſtum ſancti Martini epiſcopi.
In feſto ſancte Catherine.
In feſto ſancti Nicolai.
In feſto ſancte Lucie virginis ⁊ martyris.
In tota hebdomoda ſancta.

¶ Sint ẽt ferie in oĩbus diebus in qbus fuerint indicte ferie per. M.D.P. ⁊ camerarios artiũ ciuitatis Peruſie.

¶ Item ſemper ꝓpter neceſſitatem ⁊ ad vtilitatẽ bonum ſint ferie ꝓpter meſſes vz a medietatẽ menſis Iunij vſq; ad octauam feſtiuitatis aſſumptionis beate Marie menſis auguſti incluſiue.

¶ Ac ẽt vindemiarum cauſa a vigeſimaſecũda die mẽſis Septembris excluſiue vſq; ad vigeſimãſecũdam diem incluſiue menſis Octobris.

¶ Declarantes ꝙ dilationes ⁊ termini cãꝝ pendẽtium cõceſſe ⁊ aſſignate ſint ⁊ eſſe intelligant̃ in dictis cauſis ciuilibꝰ in eo ſtatu in quo erant ante introitũ dictaꝝ feriarum p̃dictaꝝ. Et ſi occurrerit ꝙ fiat cõmiſſio alicuius citationis faciende die non feriata: ⁊ ipſa citatio fiat die feriata tam in ciuilibus q̃ in criminalibus cauſis ipſa citatio valeat ac ſi facta eſſet die nõ feriata. Et ſi dicti termini citationũ bannoꝝ ⁊ dilationũ tam in cauſis ciuilibus q̃ criminalibus caderent in diem feriatam: in ſequentẽ diem non feriatam terminus extendat̃ ſiue termini extẽdant̃. Et ſi ꝯtingeret dilationes termini tp̃s in totũ vel in partẽ incidere in dictas ferias tũc id qδ in totũ vel in partem incideret in dictũ tp̃s feriatũ reintegret̃ ⁊ reſtituat̃ actori ſiue reo in tunc ſtatim ſequẽtibus diebus nõ feriatis: ſed iuridicis

¶ In qbus feſtiuitatibus ⁊ diebus fieri non poſſit aliq̃s actus ordinarius p̃ceptũ vel licẽtie cõmiſſio niſi in ꝯfeſſionibus que fierent de partiũ volũtate. Nec ẽt fieri poſſit in diebus ⁊ feſtiuitatibus ſupradictis exactio realis vel pſonalis ꝓ aliquo debito niſi ex licentijs que ꝯcederent̃ ſuſpitione iurata ſm formam ordinamentoꝝ p̃dictaꝝ artium. Et q2 fruſtra fiunt leges niſi ſint magiſtratus q eas exerceãt ⁊ vt diligẽtius per hñtes regere ciuitatem Peruſie attẽdat̃ vt ſit ſemp rector q ius reddere poſſit ⁊ vt equalitas inter ciues exiſtat ꝓpter quam multa ſcandela oriuntur.

¶ Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ qñ ciuitas Peruſina careret rectore q ius in ciuilibus reddere poſſit inter oẽs ciues ⁊ cõmitatẽſes ꝙ tũc ⁊ eo caſu intelligunt̃ ⁊ ſint ferie apud ꝯſules mercatoꝝ auditores cambij ⁊ apud oẽs alios camerarios artiũ ciuitatis Peruſie ⁊ in eoꝝ curijs. Niſi ciuis vellet forenſem nõ habitãtem familiariter in ciuitate vel diſtrictu Peruſie ꝯuenire ſi in ciuitate vel diſtrictu Pe

ruſie inueniatur: ſed vbi eſſet officialis cõis Peruſie qui iuriſdictionem haberet cognoſcendi in ciuilibus cauſis vt ſupra tunc non ſint ferie niſi ꝓut ſupra ſtatutum eſt. In omnibus autem alijs diebus ⁊ ſingulis horis poſſint domini Conſules Auditores cambij ⁊ alij Camerarij iuſticiam miniſtrare ⁊ petentibus iura reddere ⁊ fiant ⁊ fieri poſſint exactiones ⁊ executiones per predictos dominos Conſules Auditores ⁊ alios Camerarios ⁊ ad mandatum cuiuſlibet ipſoꝛum reales ⁊ perſonales ex quibuſcunq̄ licentijs dominoꝛum Conſulum Auditoꝛum cambij ⁊ alioꝛum Camerarioꝛum ſeruatis omnibus ſuperius in preſenti capitulo expꝛeſſis non obſtantibus quibuſcunq̄ alijs ferijs etiã ad honoꝛem dei in dictis vel indicendis ⁊ nõ obſtantibus aliquibus oꝛdinamentis dictarũ artium contrarium diſponentibus in ꝑdictis vel aliquo predictoꝛuꝫ. Quibus per hoc capitulum ſit ⁊ eſſe intelligantur ſpecialiter derogatum.

¶ Poſſint quoq̄ domini Conſules mercatoꝛum Auditores cambij ⁊ alij Camerarij aliarũ artium ſingulis diebus ⁊ horis dictis ferijs ⁊ diebus feriatis non obſtantibus fieri facere ſequeſtrationes in caſib⁹ ⁊ cauſis ꝓut ipſis dñis Conſulib⁹ Auditoꝛibus ⁊ alijs Camerarijs reſpectiue videbiť conuenire dũmodo nullum ſequeſtruꝫ fieri poſſit etiaꝫ nullo tempoꝛe ad petitionem nec pro parte ipſoꝝ nec alterius officialis communis Peruſie anteq̄ debitum liquidetur. Niſi occaſione ſuſpitionis vel alijs de cauſis a iure cõmuni permiſſis vel ſm̄ foꝛmam ſtatutoꝛum cõmunis Peruſie. Nec etiã fieri poſſit vllo tẽpoꝛe ad petitionem ſeu pro parte predictoꝛum vel alicuius eoꝛuꝫ de aliquo coꝛpoꝛe alicuius debitoꝛis defuncti nec de cera nec de alijs rebus funeralibus occaſione alicuius debiti quãtumcunq̄ liquidi ⁊ ſi contrafactum fuerit non teneat ipſo iure.

¶ Volumus inſuꝑ q̄ nullus ex dñis Conſulibus mercatoꝝ Auditoꝛibus cambij ⁊ alijs camerarijs artium ciuitatis Peruſie eoꝝ officio durante poſſit vel debeat capi nec ꝑſonaliter detineri ꝑ aliquos officiales cõis Peruſie ꝓ aliq̄ debito publico vel priuato in die qua fuerint bãniti ⁊ pulſata campana ad ꝯſilium aggregãdum. ſ. poſtq̄ campana pulſari incepta fuerit pena cuilibet officiali cõtrafaciẽti quingentaꝝ lib. deñ. ei de facto auferenda tp̄e ſui ſindicatus ⁊ nihilominus talis captura vel detentio ſit nulla ipſo iure ⁊ facto ⁊ non valeat nec teneat vllo modo

¶ Poſſitq̄ ẽt in diebus feriatis ad honoꝛem dei: non tamen expꝛeſſis in prima Rubꝛica de ferijs fieri exactio contra cõtumaces debitoꝛes tam realiter q̄ perſonaliter ⁊ ſentẽtia executioni mandari ad petitionem creditoꝛis vel ꝓcuratoꝛis ipſius vel eius pro quo lata fuerit.

¶ Volumus ẽt ⁊ ſtatuimus q̄ in oĩbus ⁊ ſingulis diebus ⁊ feſtiuitatibus de q̄bus ſupꝛa in dicta prima rubꝛica de ferijs nullus artifex ꝓſumat laboꝛare vel artem facere vel exercere vel fieri facere ⁊ q̄ cõtrafecerit puniatur pena centum ſolidoꝝ deñ. ⁊ quilibet valeat eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat medietateꝫ banni ſiue pene ꝑdicte. Et nihilominus poteſtas ⁊ capitaneus vel alter eoꝝ ⁊ quilibet alius officialis cõis Peruſij teneať ⁊ debeat inq̄rere ⁊ reptũ culpabilẽ pena ꝑdicta punire: Hoc aũt nõ intelligať nec habeat locũ in macellatoꝛibus: ſpeciarijs: foꝛnarijs: tabernarijs: hoſpitibus: ⁊ fabris ad ferrandum animalia ⁊ nec in alijs vendentibus victualia ad eſum ⁊ vſum hominis dum tñ nõ poſſint dicta victualia tenere extra camerã ſicut faciũt alijs diebus ⁊ in ꝑdictis debeant obſeruare oꝛdinamẽta facta per eoꝝ camerariũ reſpectiue: circa facultatem vendendi ⁊ ꝑdicta nõ vendicent ſibi locuꝫ in cauſis alimentoꝝ nec in cauſis vbi peteret recipi teſtes ad eternam rei memoꝛiã: nec in dandis tutoꝛibus vel curatoꝛibus minoꝛibus vigintiq̄nq̄ annis vel ꝓdigis vel furioſis ſiue hijs q̄bus eſſet interdicta adminiſtratio bonoꝝ ⁊ in oĩbus alijs cauſis in q̄bus appareret ꝑmiſſum per foꝛmã alicuius ſtatuti Peruſini talia exercere in q̄bus ꝓcedi poſſit ⁊ proceſſus ⁊ acta ac ſnie valeant ac ſi facta eſſent tp̄e nõ feriato aliquo in ꝯtrium faciente non obſtante.

¶ Qualiter habeantur teſtes alterius iuridictionis. Rubꝛica. 25.

SI queſtio Uel cauſa inter aliquos ĩ aliqua curia Peruſina ciuiliter ventillaretur ⁊ aliqua partiuꝫ vellet habere ꝓbationeꝫ ꝑ teſtes alteriuſ iuriſdictionis iudex cauſe ad inſtãtiã petẽtis ⁊ producentis articuloſ ſeu capitula in ⁊ ſuper quibus intẽdit illos examinari teneatur ⁊ debeat intimari facere parti aduerſe huiuſmodi petitionem ⁊ productionem ⁊ eidem terminũ aſſingnare competẽtem ad faciẽdum interrogatoꝛia ⁊ ipſum moneri ſi velit ad locum vbi teſtes erũt examinandi accedere ad vidẽdum eos iurare ⁊ demum per ſuas litteras cum articuliſ ſeu capitulis ⁊ interrogatoꝛijs interocluſis req̄rere rectoꝛeꝫ ⁊ officialem loci vt cogat dictos teſtes medio iuramẽto deponere veritatis teſtimonium ⁊ illoꝝ dicta recipere ⁊ vt etiam eoꝝ dicta per fiduꝫ notariuꝫ publicata idem rectoꝛ ſeu officialis eius ſoliti ſigilli munimine roboꝛata eidem iudici remittere dignetur q̄b⁹ teſtib⁹ ⁊ eoꝝ dictis perinde ac ſi per iudiceꝫ cauſe inducti ⁊ examinati eſſent ſtari debeat ſeu aliter fides adhibeatur.

¶ Quomodo ꝓcedatur ꝯ̃ abſentes. Rca. 26.

LEgalis Sanxit auctoritas parcendum fore laboribus ⁊ expéſis omnium ſubditoꝝ: Et qꝛ contingit iterdū aliquos ſe abſentare a ciuitate ⁊ cōitatu Peruſie nullis relictis ꝓcuratoribus vel alijs defenſorib⁹ adeo ꝙ volentes contra eos agere ⁊ iura propria contra eos conſequi vt condecens ⁊ canonicum eſſe dignoſcitur fieri non poteſt non inuento procuratore aut defenſore vel nō dato curatore bōis q̄ datio bonis nō fit ſine tpis interuallo ⁊ maximis expéſis ideo cōtingit ſepiſſime ꝙ nullus inueniť qui talem curam aſſummere velit. Jccirco duximus ſtatuédū ꝙ ſi qs ſe abſentauerit a ciuitate ⁊ cōitatu Peruſie nullis relictis ꝓcuratoribus ꝙ tunc cōtra ipſos abſentes ꝓcedať ⁊ procedi poſſit ordine infraſcripto vȝ: ꝙ fiat proclama generale ꝑ baiuluȝ cōis Peruſie in parocchia ſolite habitationis abſentati in tribus locis Peruſie: qui banniat ſi aliqs ſit qui ſit legitimus procurator abeſentis qui velit ꝓ abſente in iudicio cōparere ⁊ ipȝ dſendere ꝙ debeat i certo termino cōparere q̄ cōparéte ſi legitimū habuerit mādatū vel ꝓ abſente de rato ꝓmiſſerit iudex debeat ipſuȝ admittere ⁊ cum eo iuditium fieri ⁊ proſequi ⁊ eo termino elapſo nemine comparēte tūc ad inſtātiā ipſius agentis debeant nominatim citari duo proximiores cōſanguinei ipſius abſentis ſi abſens cōſanguineos in ciuitate vel comitatu habuerit ⁊ ſi non duos ſed vnum tantum habuerit ⁊ non cōſanguineos ſed affines habuerit tunc dictis duob⁹ vel vni reſpectiue aſſigneť terminus in quo debeát ſeu debeat comparere ⁊ curam iudicij ſeu bonoꝝ ipſius abſentis legitime aſſūmere ⁊ cum eis vel eo iudiciuȝ fieri ⁊ ꝓſequi: q ſi in termino nō cōparuerint ſeu comparuerit tunc contra talem abſentem poſſit ꝓcedi ꝓut iuris fuerit ordine tñ infraſcripto vȝ ad ſingulos actus ⁊ ēt ad ſentētiam diffinitiuā debeant citari dicti duo proximiores cōſanguinei ſeu proximior cōſanguineus q ſi non cōparuerint vel non comparuerit tunc omnis proceſſus factus ⁊ etiam ſententia contra abſentem lata ⁊ habita valeát ⁊ teneát. Si auteȝ comparauerint ſeu comparuerit tūc auctoritate preſentis legis ſeu ſtatuti ſint ⁊ eſſe intelligantur legitimi contradictores ⁊ tanq̄ȝ legitimi contradictores poſſint iura illius abſentis allegare ⁊ in iudicio proponere ipſumqȝ abſentem defendere ⁊ etiaȝ appellare perinde ac ſi ab ipſo abſente mandatum legitimum in predictis recepiſſent ſeu recepiſſet: ⁊ teneat proceſſus ⁊ ſententia vt. ſ. non obſtantibus qbuſcunqȝ legibus ſtatutis vel alijs in cōtrariuȝ loquentibus vel diſponentibus quo vis modo.

¶ Sed ſi abſenſ nō habuerit in ciuitate vel cōmitatu Peruſie cōſanguineos duos vel vnum ⁊ nec affines duoſ vel vnum tunc citentur duo ex vicinis ꝓximioribus habitationi ipſius abſentis necnon ꝓcurator cōis Peruſie q in termino comparere debeant ⁊ curā bonoꝝ abſentiſ accipere ⁊ cum eis prout ⁊ ſicut cum conſanguineis fiat ⁊ proſequať iudiciū ⁊ ꝓceſſus vt ſupra valeat ⁊ teneat factus.

¶ Volumus tñ ſtatuentes qđ ſi ipſe abſens infra biennium a die ſue reuerſionis computandum vel alius qui q̄libet abſenti ſucceſſiſſet infra dictum terminum cōputādū a die quo habuerit notitiam de morte ipſius abſentis ſi ſit maior ſi autem ſit minor infra dictum terminum computandum perfecta minori etate poſſit ⁊ etiaȝ cuilibet liceat q̄rimoniam exponere ⁊ iudicium mouere ⁊ dictum ꝓceſſum nullū dicere. Quibus terminis in cauſis ⁊ caſib⁹ ſupradictiſ reſpectiue elapſis omniſ ꝓceſſus factuſ ⁊ habituſ ⁊ ſententia lata ſeruata forma ſupradicta auctoritate preſentis legis ſeu ſtatuti plenam roboris firmitatem habeat obtineat aliquo non obſtante.

¶ De compromiſſis. Rubrica. 27.

PResenti Caplo duximuſ ſtatuédū ꝙ tam inter conſangineos ⁊ affines q̄ȝ alias quaſcūqȝ perſonas cauſe lites queſtiones ⁊ cōtrouerſie debeát cōpromitti iuſſu domini poteſtatiſ vel dñi capitanei vel iudicis ipſi⁹ curie corā quo erit cauſa vel lis vel queſtio vel cōtrouerſia ⁊ intelligať eſſe cauſa lis queſtio vel cōtrouerſia per porrectioneȝ libelli vel aliqualis petitionis ⁊ vnicā citationem factam: niſi tale compromiſſum fieri eſſet prohibitum per formam ſtatutoꝝ ⁊ ordinamentoꝝ cōis Peruſie; ⁊ quilibet iudex cauſaꝝ ciuiliū adhibitus ſuper predictis teneať ⁊ debeat in ⁊ ſuper ꝑdictis cauſiſ in procedédo ⁊ pronūciando infraſcriptum modum ⁊ ordiné obſeruare vȝ. Q: ſtatim ꝓducto libello ſuper quo compromiſſum petiť fieri dictus iudex teneatur ⁊ debeat ad inſtantiaȝ actoriſ citari facere ꝑ publicum baiulū cōiſ Peruſie ꝑſonaliter vel ad domū ſue ſolite habitatiōis reū ꝯuctū ad recipiēdū terminū de accipiédo copiā libelli ſeu petitionis ⁊ opponédū ꝯtra; Et ipſo reo ꝯucto exiſtéte contumace ad predicta tunc iudex terminum qnqȝ dierum ad opponendum cōtra dictam petitionem in abſentia ipſi reo teneatur aſſignare ⁊ ſibi notificari facere ⁊ ſi ꝑ reum cōuētum nihil opponatur dictus iudex ad compromiſſum faciédum ꝓcedere teneatur ⁊ debeat ſm formam inferius traditam.

Ad impediendu Compromiſſu

Si vero reus ꝑ ſe vel alium legitime cōparuerit ⁊ exceptionē dilatoriam/vel declinatoriam oppoſuerit ipſas exceptiones ꝓbare teneať ⁊ debeat infra octo dies a die obiectionis ipſaꝝ exceptionū/ſuper quibus exceptionibꝰ dictus iudex infra duos dies proxime ſequētes poſt dictos octo dies teneať pro vt iuris fuerit pronuntiare ⁊ deniqꝫ in cā ꝓcedere ad cōpromiſſum faciendū ſi ꝑ dictū iudicē huiuſmodi exceptiōes reiecte fuerit, Poſſint tñ ad ipediendū cōpromiſſum vltra ſupradictas exceptiones in ſupradicto termino opponi contra dictuꝫ libellum:exceptio rei iudicate/exceptio preſcriptionis etiam permiſſa per formam ſtatutorum ciuitatis Peruſie/exceptio ſolutionis ⁊ ſatiſfactionis probanda per publicum inſtrumentum/exceptio ꝙ quis non debeat audiri ſecundum formaꝫ ſtatutoꝝ Peruſie/⁊ exceptio litis pendētis. Quas exceptiones opponens debeat probaſſe infra terminum octo dierum a die productiōis ipſarum exceptionū ⁊ ſi non probarentur iudex ad Compromiſſum faciendum procedat ſecundum formam inferius traditam. Et ad hoc ne ſub generalitate libelli reus decipiatur ⁊ defenſio ſibi competens ex dictis exceptionibus vel aliqua earum ipſi reo tollatur. Volumus ⁊ ordinamus ꝙ ad petitionem ipſius rei actor teneatur ⁊ debeat declarare tempus ⁊ cauſam omnium deductorum in ſuō libello coram iudice producto per quam declarationem conſtare ⁊ declarari poſſit per iudicem cauſe dictas exceptiones obſtare vel non obſtare:prout iuris fuerit. Super quibus omnibus exceptionibus prefatus iudex teneatur ⁊ debeat pronuntiare ⁊ per ſuam ſententiam diffinire/Et ſi viderit exceptiones ipſas non fore probatas vel ꝙ nihil fuerit oppoſitum ſtatim infra duos dies proxime ſequētes poſt terminum ordinatum ad probandum huiuſmodi exceptiones/vel poſtqꝫ nichil fuerit oppoſitum teneatur ⁊ debeat dictus iudex:mandata legitima:ſi per procuratorem ageretur ⁊ legitimanda venirent:⁊ decimum ſoluendum per petentem compromiſſum ſecunduꝫ formam inferius traditam ⁊ cauſam compromittendam pronuntiare. Nec poſſit dictus iudex dictas exceptiones nec aliquam earum partibus reſeruare ⁊ ipſas fore ⁊ eſſe per arbitros ⁊ arbitratores diſcutiendas vel examinandas tāqꝫ concernentes merita cauſe ſeu cauſarum pena ipſi iudici quingentarum librarum deñ.ſi in predictis vel aliquo predictorum neglexerit vel cōtrafacere preſumpſerit.

¶ A qua pronuntiatione ꝙ in cauſa ſeu cauſis cōpromiſſum fieri debeat per dictum iudicem facta ſeu fienda in caſibus predictis vel aliquo predictorum non poſſit nec debeat per partes predictas nec aliquam ipſarum modo aliquo directe vel indirecte reclamari appellari nec recurri nec de nullitate dici vel opponi etiam per viam ſupplicationis vel querele aliquid fieri niſi ex cauſis de quibus ſupra in ſtatuto de exequtione inſtrumentorum in.§.⁊ ab exequtione Et appellans:ſeu aliter aliquo modo prouocans non audiatur ymmo incidat in penā mille lib. dñ. a contrafaciente de facto auferenda ⁊ per iudicem qui predicta pronuntiauerit ſine aliqua alia citatione vel declaratione ⁊ cōmuni Peruſie applicanda; Si autem pronuntiatum fuerit cauſam non eſſe compromittendam tunc a tali ſñia vel pronūtia poſſit reclamari:recurri appellari ⁊ de nullitate dici:ad iudicem competentem ſecundū formam ſtatutoꝝ dicte Ciuitatis: Et ꝙ in omnibus cauſis litibus queſtiōibus ⁊ controuerſijs que cōꝓmitti petuntur anteqꝫ compromittantur ſoluatur per petentem compromiſſum decimum maſſarijs cōmunis Peruſie vel alteri eorum ad rōneꝫ duorum denarioꝝ pro qualibet libra extimationis rei petite compromitti que eſſet extimata in catraſtro cōis Peruſie ſi in ipſo catraſtro huiuſmodi res petita extimata eſſet/⁊ ſi nō reperiretur extimata ad dictam rōnē ſꝫ extimationem fiēdam per dictos maſſarios ſeu eoꝝ alterū/⁊ ſi peteretur aliqua res mobilis intereſſe vel factum ſoluatur et ſolui debeat decimuꝫ ad dictam rōnē pro qualibet lib.ſm extimationem fiendam ⁊ declarandam coraꝫ dictis maſſarijs per petentem compromiſſuꝫ: de qua extimatione ⁊ declaratiōe notarius qui rogatus fuerit de dicto decimo expreſſam debeat facere mētiōem. Et quia in extimationibus predictis per maſſarios errabatur in graue dānum ⁊ preiuditium dicti cōis ⁊ camere cōis dictoꝝ maſſarioꝝ: ⁊ ne petens compromiſſum in dicta extimatione ⁊ declaratione cōe Peruſie decipiat abſqꝫ ipſius petentis compromiſſuꝫ iactura ⁊ damno.

¶ Volumus ⁊ ſtatuimus: ꝙ ille qui optineret ſuper eo quod per ipſum extimatum ⁊ declaratum fuerit coraꝫ dictis maſſarijs:ꝙ in electione ſubcumbentis ſit/vel ſoluere extimationem per aduerſarium coram dictis maſſarijs factam tempore ſoluti decimi/vel ſoluere id ad quod in laudo fuerit condemnatus Dummodo dictam optionem ⁊ electionem ipſe condemnatꝰ facere poſſit ⁊ debeat quocūqꝫ tempore in iuditio anteqꝫ concedatur licentia contra ipſum virtute dicti laudi in ⁊ ſuper eo ad quod fuit condemnatꝰ. Que optio ⁊ electio habeatur pro cōfeſſione in iuditio legitime facta ⁊ contra ſic eligentem fiat ⁊ fieri poſſit exequtio per iudicem cōmunis Peruſie in dicta qꝫtitate vt ſupra declarata tempore ſolutionis decimi predicti perinde ac ſi in dicta qꝫtitate fuerit vel fuiſſet condem

CC iii.

a pronuncia cauſa eſſe compromittendu no appellat

nat⁹ in dicto laudo Contra quam extimationem ſi facta fuerit ſeruata forma predicta nil poſſit dici vel opponi ⁊ dicens vel opponens non audiatur. Debeat etiam per petentem compromiſſum promitti ⁊ fideiuſſorem dari dictis maſſarijs vel eorũ alteri tempore ſolutionis decimi de ſoluendo ipſis maſſarijs pro cõmuni: eo caſu quo contingat eũ ſubcumbere vel queſtionem perdere in totum vel in partem: penam ⁊ quãtitatem pro pena que infra circa finẽ huius capituli cõtinet: quos fideiuſſores notarius ſcribens decimi ſolutiones in libro iuxta ſcripturam decimi ſoluti ſcribere teneatur. Et petens compromiſſum teneatur ſupradictum decimum ſoluere infra octo dies poſt pronuntiationẽ factam per iudicem ſuper compromiſſo fiendo. Et ſi aliter ſolueretur decimum ⁊ fideiuſſorem non dederit: ſecus factum compromiſſum ⁊ laudum inde ferendum non valeat ipſo iure in fauorem petentis compromiſſum: valeat tamen ⁊ fieri poſſit in fauorem aduerſarij videlicet eius qui compromiſſum fieri non petijt. Et ipſum decimum ſolui debeat per petentem compromiſſũ fieri in pecunia numerata Et cauſa predicte compromittantur ⁊ cõpromitti debeãt ſiue lis cauſa queſtio vel controuerſia fuerit inter ciuem ⁊ ciuem ſiue inter ciuem ⁊ comitatenſem vel diſtrictualẽ: ſiue inter comitatenſem ⁊ comitatenſem ſiue inter comitatenſem ⁊ forenſem: ſiue inter ciuem ⁊ forenſem ſiue inter forenſem ⁊ forenſem ſiue inter clericum ⁊ laicum vel ſecularem ſiue inter maiorem ⁊ minorem viginti quinq̃ annis ſiue inter maiorem ⁊ minorem etiam pupillum vel pupillos: ſiue etiam inter minorem ⁊ minorem: ſiue etiam cũ filijs familias lis cauſa queſtio vel controuerſia moueretur ſiue etiam eſſet cum aliqua vniuerſitate corpore vel collegio agente vel defendente ⁊ peteretur ab aliqua partium litem cauſam queſtionem vel controuerſiam compromitti. Si tamen petitio compromiſſi facta fuerit vel ſit infra quintam diem per actorem a die productionis libelli: ſeu in ipſo libello: ſeu ab ipſo reo conuento infra quintam diem a die prime citationis facte de ipſo reo conuento: in ſuis exceptionibus: vel etiam principaliter extra ipſas exceptiones infra dictam quintam diem ⁊ non vltra Teneantur inſuper dicti iudices cogere realiter ⁊ perſonaliter litigantes ad compromittendum ipſam cauſam vel queſtionem vel controuerſiam vel litem que verteretur iuxta formam pronuntiationis facte per dictum iudicem ⁊ facere ꝙ dicti litigantes compromittant de iure ⁊ de facto ⁊ de veritate ⁊ equitate in duos arbitros ⁊ arbitratores ⁊ amicabiles compoſitores ⁊ bonos viros infra quintam diem a die pronunciationis facte per dictum iudicem ſuper cauſa compromittenda pena tam dicto iudici negligenti infra dictum tempus cogere partes predictas ad compromittendũ forma predicta quã parti infra dictum tempus ad faciendum compromiſſum non comparenti per ſe vel legitimam perſonam quingentarum librarũ denã. Et nihilhominus poſt dictum tempus cauſa queſtio vel controuerſia debeat penitus compromitti Et ſi poſtquã per iudicem pronuntiatum vel mandatum fuerit per iudicem compromiſſum fieri pars conuenta ad ipſum compromiſſum faciendum legitime monita ſeu citata ſe abſentauerit ſeu latitauerit vel non comparuerit intra dictum tempus quinq̃ dierum a die huiuſmodi monitiõis ſeu citationis per ſe vel perſonam legitimam ad ipſum compromiſſum faciendum ex tunc auctoritate preſentis ſtatuti iudex cauſe poſſit teneatur ⁊ debeat ſub ſupradicta pena ad requiſitionem petentis tale compromiſſum vel habentis legitimum mandatum ab eo eligere pro parte conuenta arbitrum ⁊ arbitratorem quem crediderit idoneum Et in talem eligendum ac etiam in eligendum ſeu electum pro parte petentis compromiſſum: facere compromiſſum ⁊ ipſum compromiſſum ſic per iudicem nomine aduerſe partis factum: perinde in omnibus vires ⁊ effectum habeat ac ſi per ipſum conuentum aduerſarium: factum eſſet Et ipſe ſic eligendus ſeu electus in omnibus habeatur ⁊ ſit ac ſi per dictum aduerſarium preſentem ⁊ eligentem electus eſſet. Si vero pars petentis compromiſſum ſe abſentauerit vel non cõparuerit in dicto termino ad ipſum compromiſſum faciendum habeatur ⁊ intelligatur fictione huius ſtatuti renuntiaſſe ⁊ pro renuntiato liti ⁊ cauſe vel controuerſie ⁊ inſtantie litis cauſe ⁊ controuerſie habeatur. Et nihilhominus iudex debeat ipſum primum reum conuentum diffinitiue abſoluere ⁊ abſolutum pronuntiare de omnibus ⁊ ſingulis que in principali petitione continerentur pene iudici cõtrafacienti pro vice qualibet quingentarum librarum denã. de quo expreſſe ⁊ ſpecialiter debeat ſindicari per ſuũ ſindicatorem tempore ſui ſindicatus ⁊ dictum cõpromiſſum fiat ⁊ fieri debeat penale Et caſu quo pena non eſſet aliqua appoſita in dicto compromiſſo ꝙ ipſo iure pena quingentarum lib. denã. ſit ⁊ eſſe intelligatur appoſita ⁊ compromiſſum fieri ⁊ factum eſſe cum dicta pena: Et dicti arbitri ⁊ arbitratores ⁊ amicabiles compoſitores ſic electi teneantur ⁊ cogantur ſtatim eligere tertium arbitrum ⁊ arbitratorem cuius tertij electio vel nominatio pertineat ⁊ ſpectet ad ipſos primos arbitros ⁊ arbitratores ⁊ non ad alium. Et ſtatim facta electiõe tertij ipſe tertius arbiter cogatur acce

ptare intra duos dies: a die electionis ipſius tertij: ad quem eligendum per poteſtatem vel alium iudicem coram quo vel in cuius curia eſſet queſtio ipſi arbitri cogantur realiter ⁊ perſonaliter anteq̃ recedant a palatio: ita q̃ inter octo dies omnino debeant ipſum tertium elegiſſe a die compromiſſi in eos facti ⁊ de hmói grauamine inferendo tam contra primos duos arbitros ⁊ arbitratores q̃ contra tertium arbitrum ⁊ arbitratorem nullus officialis cōmunis Peruſie poſſit nec debeat ſindicari: pena poteſtati vel capitaneo vel maiori ſindico vel iudici iuſticie negligentibus in predictis ⁊ quolibet eorum quingentarum lib. den̄. pro quolibet eorum ⁊ qualibet vice. Et quandocunq̃ aliqua lis vel queſtio vel controuerſia in curia dictoꝝ domini poteſtatis vel domini capitanei vel maioris ſindici mota eſſet que compromitteretur per partes litigantes ad inuicem in arbitros ⁊ arbitratores ⁊ amicabiles compoſitores: teneantur ⁊ debeant omnem cauſam litem: queſtionem ⁊ controuerſiam de qua fieret compromiſſum cognoſcere ſummarie ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij prout ipſis arbitris ⁊ arbitratoribus placuerit Et teſtes recipere ad iuramenta ⁊ teſtificandum partibus preſentibus vel non preſentibus ⁊ partibus ⁊ teſtibus citatis vel non citatis. Dum tamen examinatio dictorum teſtium fieri poſſit ⁊ debeat per primum collacteralem dn̄i poteſtatis vna cum tertio arbitro vel per collacteralē alterius officialis communis Peruſie niſi partibus placuerit q̃ examinatio predicta fiat per tertium arbitrum vna cum conſultore de partium concordia electo ⁊ ad dictorum teſtium examinationem ⁊ receptionem ⁊ ad dicta primi duo arbitri intereſſe non debeant. Et ſi aliter fieret dicta examinatio ⁊ receptio nō valeat nec teneat ⁊ ipſos teſtes quos partes coram ipſis arbitros ⁊ arbitratoribus induxerint ſeu inducere voluerint dominus poteſtas vel dominus capitaneus ⁊ quilibet ex eorum iudicibus ad petitionem alterius ex dictis partibus teneatur compellere ⁊ cogere pignoribus captis ⁊ multa indicta vſq; in q̃titatem centum ſolidorum den̄. ad iurandum ⁊ teſtificandum coram eis ⁊ ipſam cauſam litem vel queſtionem dictus tertius arbiter ⁊ arbitrator teneatur ⁊ debeat intra tempus ⁊ terminum nonaginta dierum a die electionis de eo facte i excluſiue terminare ⁊ totaliter diffinire ſub pena qngentarum lib. den̄. ipſo facto incurrenda. Et ſi dictus arbiter ⁊ arbitrator intra dictum tp̄us .90. dierum totaliter non expediuerit tunc volumus ⁊ ſtatuimus virtute preſentis ſtatuti: reum conuentum a petitis contra ipſum totaliter abſolutum ⁊ liberatum eſſe arbiter ⁊ arbitrator nec non conſultor in dicta cauſa incidant in penam quingentarum librarum den̄. cuius pena pro medietate ipſo iure ⁊ facto deueniat: ſine aliqua alia declaratione ad commune Peruſie ⁊ pro alia medietate ad illum qui obtinuerit: cuius pene exatio pertineat ⁊ ſpectet ad Magnificos Dominos Priores artium ciuitatis Peruſie quam exactionem fieri facere debeant ad inſtantiam cuiuſcunq; intereſſe pretendentis.

¶ In ſuper volumus ⁊ ſtatuimus q̃ ſi contingat poſt electionem primorum arbitrorum ante latum laudum aliquem ex dictis arbitris decedere: q̃ pars que elegerit primum arbitrum: teneatur aliū ſtatim videlicet intra vnam diem eligere loco dicti defuncti ⁊ non eligendo iudex poſſit immo teneatur ⁊ debeat ad penam ſupradictam modo quo ſupra incurrendam eligere. Et ſi moriretur tertius arbiter: tunc dicti primi arbitri teneantur ⁊ debeant infra duos dies a die requiſitionis de eis facte ad inſtantiam partis petentis: alium arbitrum tertium eligere ſub dicta pena modo quo ſupra incurrenda ⁊ applicanda: qui arbiter ſic electus teneatur proſequi cognitionem dicte cauſe ⁊ illius diffinitionem intra illud tempus q̃d habebat arbiter defunct⁹ ⁊ vltra illud quindecim aliorum dierū a die vltima videlicet nonageſima finita dicti compromiſſi inmediate ſequentium facere.

¶ Et predicta non vendicent ſibi locum in cauſis inſinuationum teſtamentorum nec codicillorum nec legatorum nec vltimarum voluntatum nec donationum nec in cauſis vbi peteretur executio inſtrumentorum confeſſionatorum nec vbi peteretur exequutio alicuius ſcripture que haberet vim inſtrumenti confeſſionati ſm̄ diſpoſitionem ſtatutorum dicte ciuitatis. Nec etiam vbi peteretur quem conſeruari indemnem. Nec vbi eſſet cauſa cum cōmune Peruſie in quibus cauſis nec aliqua earum cōpromiſſum peti non poſſit.

¶ In ſuper volumus q̃ contra aliquod arbitramentum ſeu laudum latum ſeu dandum ex forma preſentis legis ſeu ſtatuti per dictos arbitros ⁊ arbitratores omnes tres vel per tertium: non poſſit nec debeat per aliquam perſonam aliquid dici obici vel opponi quoquomodo nec contra ipſum laudum vel arbitramentū vel arbitros vel arbitratores vel alicuius eorum perſonas poſſit vel debeat aliquis recurſus haberi nec etiam poſſit peti reductio ad arbitrium boni viri ad aliquem iudicem vel ad aliquem officialem vel alium ſuperiorem. Nec etiam poſſit in integrum reſtitutio peti aliqua rōne vel cauſa: etiam ſi ille qui in integrum reſtitutionem peteret: diceret ſe fuiſſe vel eſſe minorem ⁊ leſum enormiter occaſione dicti laudi vel arbitramē

fiat executio dicte pene occaſione predicta ⁊ aliter dicta ſententia vel laudum pro eo lata ⁊ data: vel latum ⁊ datuʒ ſibi nō valeat vllo modo. Nec liceat vincenti ignorantiam laudi lati pretēdere: ſed ſcire pſumatur eo ipſo ꝙ pro eo laudūʒ latum fuerit ⁊ etiam teneantur dicti arbitri ⁊ arbitratores vel dictus tertius arbiter ad penam centum lib. deñ. auferendam eis a poteſtate vel capitaneo vel maiore ſindico de facto ſine alio pceſſu vel iuris ordine condemnare partem ſuccumbentem in totum in expēſis quas aduerſarius fecerit in cauſa. Et predicta omnia ⁊ ſingula locum habeant in compromiſſis factis vel fiendis iuſſu iudicis tm̄: lite ⁊ controuerſia mota. Et ſi aliqua partium petierit a iudice compromiſſum fieri vt in principio preſentis capituli continetur. Non autem in compromiſſis fiendis motu proprio ⁊ libera voluntate compromittentium.

¶ In cauſis vero quando non eſſet aliqua lis: cauſa ſeu queſtio mota coram aliquo iudice: vel ſi eſſet mota ⁊ partes vellent libera cuiuſlibet earum voluntate facere cōpromiſſum: ⁊ cauſam queſtionem litem ⁊ controuerſiam compromittere liceat ipſis partibus ac poſſint compromittere ⁊ compromiſſum facere de iure ⁊ de facto vel de iure tantuʒ: ⁊ ſi ⁊ prout inſimul conuenerint ipſam litem cauſam queſtionem vel differentiam in vnam vel duas aut tres vel plures pſonas cuiuſcūqʒ cōditionis etiam aduocatos pcuratores ⁊ notarios ⁊ q̄ſlibet alias perſonas preſentes tamen ⁊ acceptātes ⁊ non abſentes vllo modo de quacunqʒ queſtione cauſa ſeu controuerſia: diſcordia contentione ⁊ de quacūqʒ quantitate vel re vel intereſſe extimatiōe vel facto. Et tali facto compromiſſo locum habeant omnia que in preſenti capitulo cōtinent̄: excepto eo quod dicitur de termino intra quem debeat cauſa lis vel queſtio per arbitros ſeu arbitrum terminari: ꝗ terminus in hmōi compromiſſis libera voluntate cōpromittentium fiendis intelligatur ſex menſium ⁊ non vltra: niſi de maiori vel minori termino ⁊ tempore compromittentes voluerint ⁊ fuerint in concordia: ⁊ excepto eo qđ dicit̄ ſupra in. §. volumus ꝙ ſi actor ⁊c. de pena ſoluēda in caſu ſuccūbentie: excepto eo quod huiuſmodi arbitri ⁊ arbitratores non laudando penam non incidant ſupradictam. Et excepto ꝙ eoruʒ laudum poſſit dici nullum vel iniuſtum vel iniquum ⁊ poſſit peti reductio ad arbitrium boni viri: ⁊ excepto ꝙ poſſit peti reſtitutio in integrum per minorem aduerſus laudum ⁊ ſententiam ex quo vel ex qua diceretur minoreʒ nimis leſuʒ: que dictio de nullitate laudi ⁊ que petitio reductionis ad arbitrium boni viri ⁊ petitio reſtitutionis in integrum fieri poſſit intra decem dies vtiles tm̄ a die lati laudi ⁊ notificationis facte per publicam ſcripturaʒ de laudo lato parti cōtra quam laudum latum fuerit ⁊ non poſtea vllo modo: ſed elapſo dicto tempore decem dierum cōtra tale laudum nihil in perpetuum poſſit dici obici vel opponi ⁊ tranſeat talis ſententia ⁊ tale laudum in rem iudicatam. Et ſententia iudicis que tranſiuit in rem iudicatam habeatur ⁊ ſit: ⁊ executioni mandetur ſicut confeſſio legitime in iudicio facta mandari debet.

¶ De appellationibus recurſibus ⁊ alijs prouocationibus. Rubrica. 28.

Ut omnibus plene iuſticia ſeruetur per iudices ⁊ officiales cōis Peruſie ⁊ nullus contra iuſticiam grauatus priuetur remedio cōpetenti. Preſenti capitulo duximus ſtatuendū ꝙ ſi aliqs ab aliqua ſententia ciuili duxerit appellandum ſeu prouocandum de nullitate dicendi vel a laudis extra iudicialiter latis reductionē ad arbitrium boni viri petendum in caſibus non phibitus per formam ſtatuti ciuitatis Peruſij iudex adibitus appellationis teneat̄ ⁊ debeat libellum prouocationis appellationis nullitatis ⁊ reductionis admittere: ⁊ exinde intra tres dies poſt aditionem de eo factaʒ cogſcere ⁊ terminare an ſuper dicto libello ſit ad vlteriora pcedendum vel non procedendum ⁊ procedendo ad vlteriora poſt dictos tres dies intelligatur pnunciatum fuiſſe pcedenduʒ ad vlteriora: ⁊ iudex adibit⁹ ſup dictis cauſis teneatur ⁊ debeat in dictis cauſis ⁊ qualibet earuʒ procedere ſumarie ſimpliciter ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij lite non conteſtata ⁊ omni petitione compromiſſi remota ⁊ ſublata: ⁊ ipſas cauſas expedire ⁊ terminare infra tēpus ſex menſium. Volumus tamen ꝙ ſi per prouocāteʒ ſteterit quominus cauſa predicta decidatur infra tempus duorum menſium factis duobus requiſitionibus de iudice ⁊ parte prouocante ad petitionem prouocati in ſcriptis manu publici notarij appllōnis miſſa citatione per baiuluʒ ꝙ debeat in cauſa procedere: ⁊ illaʒ finiri facere: intra duos menſes a die vltime requiſitionis extunc auctoritate pſentis ſtatuti habeatur ⁊ ſit dicta cauſa deſerta. Ita tamē ꝙ in cauſis predictis non currat dictus terminus nec iudici nec parti ex cauſis expreſſis ſupra in ſtatuto de ordinaria cognitione. §. Si vero tempus dictoꝝ terminorum: iudex autem appellationis predictus poſſit ⁊ debeat in predictis cauſis condemnare victum victori in expenſis non ſolum in cauſa coram ſe facta: ſed etiam in prima cauſa ſimiliter ⁊ abſoluere: ab expenſis.

¶ Statuimus inſuper ꝙ poteſtas vel capitaneus

vel aliquis ex eoꝝ iudicibus vel alicuius iudex ſeu officialis cõmunis Peruſii non poſſit nec debeat procedere vel aliquid innouare ſuper aliqua ſententia ciuili a qua fuerit appellatum ſeu aliter prouocatũ pendentibus dictis cauſis vel altera earum coram iudice appellationis ſub pena centum lib. deñ. a contrafaciente de facto auferenda tempore ſui ſindicatus.

¶ Volumus etiam ſtatuentes ante ſententie diffinitiue tẽpus vel interlocutorie que trahit ad ſe executionem vel que abſorberet totum negocium principale videlꝫ poſt quã interlocutoriaꝫ aliqua ſententia non requiratur ferri: appellari non poſſit nec ẽt in aliqua cauſa in qua iudex pronuntiauerit ſe eſſe iudicem competentem vel non competentem nec a pronuntiatione legitimationis perſonaruꝫ ⁊ ſi appellaret iudex appellationis non admittat ⁊ non audiat appellantem ⁊ appellans puniatur in viginti quinqꝫ lib. deñ. ⁊ nihilominus iudex ꝑme cauſe in cauſa ꝓcedat ⁊ procedere poſſit ⁊ debeat. Teneantur etiam poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum iudices ⁊ quilibet alius iudex ſeu officialis cõmunis Peruſie ratas ⁊ firmas habere omnes ſentẽtias latas ⁊ ferendas per dictũ iudicem appellationis a quibus non fuerit appellatuꝫ ſm formam pñtis capituli. Et ſi contingat ꝙ iudex appellationis tulerit ſententiam prime ſententie confirmatoriã vel ꝙ bene ſententiatum fuerit ⁊ male appellatum. Statuimus ꝙ a tali pronuntiatione: ſeu ſentẽtia appellari non poſſit nec debeat: nec de nullitate dici vel reclamari aut recurri vel per viam ſupplicationis vel querele aut aliquid aliud fieri quominus ꝑma ſententia exequi poſſit ⁊ debeat iuxta exigentiam ipſius niſi ex cauſis ⁊ occaſionibus expſſis. ¶ in ſtatuto ſub Rubrica de executione inſtrumentorũ. §. ⁊ ab executione ⁊c. In quibus caſibus poſſit dici de nullitate occaſionibus ibidem expſſis: ⁊ ſi ſecus vel aliter fieret quod actũ fuerit non valeat nec teneat ipſo iure. Et nullus iudex ſeu officialis iuriſditionẽ habens poſſit vel debeat aliquem appellantem ꝓuocantem de nullitate proponentem reclamantem recurſum ſeu reductionem petentem ſupplicantem querelanteꝫ ſeu aliter quomodolibet dicentẽ a tali pronunciatione ſeu ſententia audire. Sed ex nunc quo ad predicta ſit omnibus ⁊ cuilibet iudici vel officiali ⁊ cuicũqꝫ alteri iuriſditioneꝫ habenti eam in cognoſcendo ꝓnũtiando ⁊ ſententiando ꝗꝫ exequendo ꝗꝫ etiã alio quocunqꝫ actu adempta cognitio quelibet ⁊ poteſtas.

¶ Si autem pronuntiaretur vel ferreretur ſententia infirmatoria prime vel male ſententiatum ⁊ bene appellatuꝫ. Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ a dicta ſententia ⁊ pronuntiatione poſſit ⁊ licitum ſit appellare dominos. P. A. ciuitatis Peruſie qui pro tempore erunt vel ad alium ſupiorem iudicem in dicta ciuitate exiſtẽtem infra tempus a iure permiſſum ⁊ ipſam appellationem proſequi teneatur coram dictis dñis Prioribus vel dicto alio ſuperiore iudice modo ⁊ forma ac infra tempus ⁊ terminum ſuperius ſtatutum in iudice appellationis ⁊ in parte appellãte vel altero ꝓuocante que cauſa expediri poſſit ⁊ debeat per dictos dños priores vel per dictum alium ſupiorem iudicem ſi ad eum fuerit appellatum infra tempus ſuperius declaratum: ⁊ ad penam ſuperius iudici appellationis prefixam. Nec ad aliaꝫ aliquam ꝓuocationem ſeu reclamationem quomodolibet aliqua dictaꝝ partium vlterius admittatur. Sed dicte ſententie conformes remaneãt ⁊ ſint rate ⁊ firme ⁊ plenã roboris obtineant firmitatem: prout per dominos priores vel alium ſuperiorem iudicem fuerit pronuntiatum ⁊ ſententiatum.

¶ De executione inſtrumentorum ſententiarum ⁊ laudorum. Rubrica. 29.

STatuimus Et ordinamus ꝙ quodlibet inſtrumẽtum ſiue ſcriptura publicum vel publica manu publici notarij inde rogati factũ vel facta fienda vel fiendum inter quaſcunqꝫ perſonas cuiuſcũqꝫ pactionis ſiue cõuentionis exiſtat in quo vel qua contineretur ſiue continebitur vere vel preſumptiue ꝙ promiſſio facta fuerit de cõfeſſione faciendo vel guarentigia etiã ſi fuerit inſtrumentum exempli exemplati manu publici notarij cum iudicis auctoritate non obſtante ꝙ ad decreti interpoſitionem non fuerit citati qui ledi poſſunt ex dicto inſtrumento ⁊ non obſtante ꝙ in originali ſcriptura exemplate ſcripture non reperiretur ſcriptuꝫ in nomine domini amen: ⁊ non obſtãte ꝙ in dicta exemplata ſcriptura ⁊ interpoſitione decreti ꝑdictis. non cõtineatur ꝙ ad alicuius petitionem facte fuerint ⁊ ꝙ dicta iterpoſitio facta fuerit tẽpore feriato etiam in honorem dei. Item alia quelibet ſcriptura que per formam ſtatutorum cõmunis Peruſie haberet vim inſtrumenti confeſſionati. Item ⁊ inſtrumentum ſententie iudicis ⁊ laudi vel arbitri aut arbitratoris que vel quod de iure cõmuni vel ex forma ſtatutorum dicte ciuitatis Peruſie tranſiſſet ſiue tranſiret in rem iudicatam. Item teſtamẽta legata codicilli vltime voluntates ⁊ donationes: que eſſent ſm formam ſtatuti ciuitatis Peruſie inſinuate ⁊ regiſtrate in actis publicis ⁊c. ꝓ cõfeſſione vere in iudicio legitime facta in oĩbus ⁊ per oĩa habeatur: ⁊ vt dicta confeſſio in iudicio facta executioni demãdentur: ordine tamen inferius declarato: contra que inſtrumenta ⁊ contra quas

ſcripturas ſupradictam promiſſionem de confeſſione faciendo coram iudicibus ciuitatis Peruſie oēs ⁊ ſinguli notarij ⁊ artem notarie exercentes in ciuitate ⁊ cōmitatu ſeu pertinētijs Peruſie in inſtrumētis que ſcripſerunt ponere ⁊ ſcribere teneantur ⁊ debebant ⁊ ſi nō poſuerūt ꝓpoſita nihilominus habeatur ac ſi expreſſe per contrahentes fuerit cōtractum ⁊ dicti notarij ⁊ eorum quilibet teneantur, in ſuis contractibus ſiue inſtrumentis nomina ⁊ pronomina contrahentium ⁊ ꝓnomina patris contrahentium ponere pena centum ſolidoꝝ deñ. modo infra declarato incurrēda ⁊ applicāda: ⁊ ſi appoſita nō fuerint nihilominus contractus ⁊ inſtrumentum valeant ⁊ teneant.

¶ Contra cōfeſſiones vere in iudicio factas ſcripturas per notarium iudicis ad ciuiles cauſas deputatum ⁊ contra executionē ipſoꝝ inſtrumentoꝝ ſcripturarum ⁊ confeſſionum predictarum nulla exceptio ⁊ nihil aliud poſſit dici obici vł opponi niſi de ſolutione vel abſolutione vel termini prorogatione vel pacti de non petendo vel de cōpenſatione quantitatis debite pure ⁊ liquide debite a dicto creditore agente debitori conuento vel ꝙ per debitorem conuentum fuerit facta ſolutio de debito qđ peteretur vero creditori dicti creditoris agētis de quo debito creditoris cui facta fuerit ſolutio appareat publicum inſtrumentum ⁊ fuerit purum ⁊ liquidum debitum ⁊ de qua ſolutione appareat publicū inſtrumentum refutationis facte a tali creditore creditoris: dūmodo ante ſolutionem huiuſmodi notificetur illi pro quo ſolutio debet fieri tali creditori ꝑ baiulum cōis Peruſie mittendū ex parte iudicis cauſarum ciuilium pro porta de qua eſt is debitor qui habet ſoluere ⁊ ſcribatur manu vnius ex notarijs dicti iudicis.

¶ Poſſit etiā opponi exceptio falſitatis ⁊ ad nullam aliam exceptionem vel defenſionem ſeu ſapientis ſuis expenſis petitionem admittatur etiam quātumcūqꝫ quis vellet exceptionem aliquam opponere que ſimilitudinem haberet cum exceptiōibus ſupra premiſſis niſi eſſet permiſſa oppoſitio ſimilium exceptionum expreſſe per aliquod aliud capitulum ſtatutoꝝ Peruſinorum.

¶ Et opponens aliquā ex dictis exceptionibus debeat eam probaſſe ꝓbatam habere ac habuiſſe infra decem dies continuos vtiles tamen in falſitate a die oppoſitionis earum ſiue aliquaꝝ ipſarum vel per publicum inſtrumentum manu notarij publici confectum vel per aliquam ſcripturā ſiue ſcriptam que ſm formam alicuius ſtatuti ciuitatis Peruſie haberet pro confeſſione in iudicio facta. Hoc autē non vendicet ſibi locū in aliquo obligato ex inſtrumento confeſſionato ad faciēdum aliquod opus vel laborerium qui ꝙ dictum opus vel laborerium ſit factum vel adimpletum: probare poſſit tam per inſtrumentum ꝙꝫ per teſtes ſm iuris diſpoſitionem.

¶ Volumus tñ ꝙ is cōtra quē facta eſſet executio poſſit ſolutionē ſeu ſatiſfactionē repetere legitime probando ſe ad ea non fuiſſe obligatum tempore petite ⁊ cōmiſſe executionis contra ipſum.

¶ Et opponens aliquam ex eis ſuo proprio vel ꝓcuratorio nomine ⁊ non probans incidat in penā quinquaginta lib. deñ. pro qualibet exceptione nō probata infra dictum tempus aut per iudicem ꝓnunciata non obſtare cuius pene medietas ſit illius in cuius preiudicium ſiue cōtra quem oppoſita fuerat: ⁊ alia medietas ſit cōmunis Peruſie ſiue habētis iura in talibus dicti cōmunis: ⁊ executio ipſius pene fieri debeat ſtatim ⁊ omni exceptione remota per iudicem qui de cauſa predicta cognoſcit ad petitionem intereſſe pretendentis: pena dupli ꝑ iudicem in predictis negligētis ipſo facto incurrenda ⁊ modo quo ſupra applicanda de quo debeat expreſſe ſindicari.

¶ Volumus tamen ꝙ ſi debitum de quo appareat inſtrumentum vel alia ſcriptura de predictis vel de quo non appareat inſtrumentum vel ſcriptura aliqua alia non fuerit infra quindecim annos a tempore quo cum effectu peti potuit vel a die interrūptionis facte non fuerit petitum in aliqua curia peruſina vel pars aliqua ipſius debiti non fuerit ſoluta illud debitū ſiue inter ciues ⁊ ciues Peruſinos ſiue inter ciues ⁊ cōmitatenſes ſiue inter cōmitatenſes ⁊ cōmitatenſem ſiue inter ciuem ⁊ cōmitatenſem ⁊ forenſem vel inter forēſem ⁊ forenſē poſtea nō poſſit amplius peti ⁊ omnis obligatio ſiue actio ſit extincta: quod tempus quindecim annoꝝ intelligatur eſſe continuū ⁊ currant dicti quindecim anni tēpore etiam feriato ad honorem dei ⁊ hoc non intelligatur nec proſit nec patrocinetur alicui debitori nec dicta preſcriptio habeat locum in ⁊ pro debitore principali qui debitum cōtraxit vel in debitore qui occaſiōe debiti vel cōtumacie vel exbannimenti vel alio modo ſe abſentauerit ⁊ abſens fuerit a ciuitate ⁊ cōmitatu Peruſie per dictum tempus quindecim annorum ⁊ nec pro illo qui in ciuitate Peruſie non potuit conueniri nec etiam habeat locū in quibuſcūqꝫ debitis dotalibus ⁊ omnibus alijs inſtrumentis factis ſuper dotibus ſiue earum occaſione quocūqꝫ nomine nuncupetur nec in debitis ex teſtamentis legatis ſiue codicillis aſſignatis ⁊ inſinuatis ⁊ aſſignādis ⁊ inſinuandis nec dictum tempus quindecim annoꝝ currat nec curſus ipſius preiudicare poſſit minoribus viginti annis contra quos ipſo iure non currat: ſed ipſi minores in tempore qđ incurrerit infra etatem ꝑdictam tantum ſeruentur illeſi.

¶ Declarando ⁊ ſtatuendo ꝙ ad interrūptionem preſcriptionis dictorum quindecim annoꝝ faciendam ſolūmodo citatio vnica ſufficiat.

¶ Item dicimus ſtatuentes ꝙ quelibet confeſſio vel inſtrumentuꝫ vel alia ſcriptura in quo vel qua apparet ꝓmiſſum de ꝯfeſſione facienda factum vel facta a ꝓdigo vel ab illo cui boniſ fuerit interdictū vel ab adulto q̄ eſſet minor viginti annis etate ſua ſine licentia ⁊ cōſenſu eius curatoris vel a pupillo ſine auctoritate tutoris vel filiofamilias cuiuſcūqꝫ etatis exiſtat ſine patris ꝯſenſu talis ꝯfeſſio ⁊ ipſe cōtractus non teneat nec valeat ipſo iure: ſed ſi pater eſſet mentecaptus vel furioſuſ ſiue aliter mente impeditus ꝯſentire nō poſſet ⁊ filius gereret negocia tamē̄ paterfamilias tunc oīs cōtractus obligatio ꝓmiſſio vel ꝯfeſſio factus ⁊ facta ꝑ talem filium valeat ⁊ teneat ⁊ plenam habeat roboris firmitatem. ſi aūt aliqs ꝓdictoꝝ faceret aliquā ꝓmiſſioneꝫ obligationem vel ꝯfeſſionem cōtra ſupradictā formam ipſo iure ſit nulla niſi in eo quod in principio preſentis capituli continetur.

Et nō obſtante ꝙ filiuſfamilias in contractu aſſeruerit ſe eſſe emancipatum vel hoiem ſui iuris niſi id qꝺ aſſeruerit talis filius ꝓbetur a creditore per publicum inſtrumentū ⁊ non obſtante ſi ipſe filiuſfamilias vel minor viginti anniſ aſſeruerit ⁊ iurauerit ſe eſſe maiorem. Niſi adultus faceret cōfeſſionem vel contractum cum auctoritate licentia ⁊ voluntate curatoris ſi curatorem habuerit vel cum licentia auctoritate ⁊ volūtate triuꝫ vel ſaltem duoꝝ conſanguineoꝝ ſuoꝝ magis idoneoꝝ ſi curatorem non habuerit: ⁊ niſi filiuſfamilias cōtraheret cum licētia patris vel niſi eſſet mercator vel negociator vel aliquam artem exerceret vel operaret̄ qui poſſit contrahere ⁊ ſe obligari in pertinentibus ad dictum exercitium: niſi eſſet ei bonis interdictū quod indictum ſit per publicū preconem ⁊ per ciuitateꝫ Peruſie publice nunciatum: obligatio vel cōfeſſio valeat ⁊ teneat ⁊ omne debitum quod contraxerit teneatur ⁊ debeat de ſuo ꝓprio integre adimplere ⁊ obſeruare omnem ꝓmiſſionem ⁊ mercatū quaꝫ ⁊ qꝺ cum aliquo fecerit occaſione alicuius mercantie artis ſiue negociationis ⁊ contra talem obligationem ꝓmiſſionem vel contractum quam ⁊ quem fecerit ſiue feciſſet nihil poſſit per quēquā aliqd dici obici vel opponi. Et ſi talis filiuſfamilias habitauerit in eadem domo ⁊ ad vnam mēſam viueret cum patre: pater cōpellat̄ ꝓ filio rñdere ſoluere ſatiſfacere cum effectu vſqꝫ ad quātitatem que ipſi filio cōtingere poſſet vigore eius legitime in bonis patris habito reſpectu ad tempus cōtractus promiſſionū vel obligationum facti per ipſum filium: cōputanda dicta quātitate que ſolueret̄ per ipſum patrem ꝓ filio in portione ipſius filij ſibi ꝯtingente de ſucceſſione patris: niſi aliter pater conſcius de cōtractu vel aliqua ꝓmiſſione vel obligatiōe fienda per filiuꝫ expſſe diſpoſuerit ⁊ declarauerit ⁊ dicto filio vel illi qui vellet cum dicto filio contrahere contradixerit quo caſu non pr̄ ſed filius teneat̄. Et eodem modo ſi pater fuerit ignorans nō teneatur ex aliquo contractu filij.

¶ Et ꝙ queſtio executionis cuiuſlibet inſtrumētī vel alterius ex ſupius dictis ⁊ expreſſis ſcripturis expediri debeat per iudicem coram quo petita fuerit executio infra triginta dies ꝯtinuos facte ⁊ execute citationis ſub dicta pena per dictū iudicē vt .ſ. incurrenda ⁊ applicāda ⁊ in caſu quo queſtio predicta non expediret̄ per iudicem coram quo initiata fuerit ꝙ tunc iudex ſucceſſor in officio teneat̄ dictam cauſam expedire infra tempus triginta dieꝝ a die facte ſibi per alteram ex partibus ſibi requiſitionis de expeditiōe dicte cauſe ſub pena predicta incurrenda ⁊ applicanda.

¶ Et quilibet iudex cōis Peruſie de cauſis ciuilibus cognoſcens viſo inſtrumento vel aliqua ſcriptura ex predictis in iudicio ꝓducto vel producta ad petitionem creditoris vel ius habentis ceſſum vel habentis nomen obligatum vel pignoratuꝫ teneatur ⁊ debeat ſub pena predicta ſup tali executiōe ꝓcedere ſummarie ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ſine libelli oblatione contra debitorem ⁊ debitoris debitoreꝫ. Et ipſum debitorē citet ſiue citari mandet per baiulum cōis Peruſie pſonaliter vel ad domū eius ſolite habitationis vt veniat in termino aſſignādo ſiue aſſignato per ipſum iudicem recepturus preceptū de ſtando in palatio cōis Peruſie reſidētie dicti dñi poteſtatis ⁊ ꝙ in eo ſtet ⁊ non recedat ſine licentia ſui creditoris vel creditoris creditoris ſui ſine iudicis ꝓdicti aut det obſeruet ⁊ ſoluat vel faciat id qꝺ debet creditori. Et ſi nō venerit vel venerit ⁊ nihil oppoſuerit contra inſtrumentum vel ſcripturam cuius vigore fuerit citatus ⁊ non ſteterit in palatio ad voluntatem creditoris ſiue creditoris creditoris vel ſi venerit ⁊ oppoſuerit aliquam exceptioneꝫ ex ꝓmiſſis ⁊ non probauerit infra terminum deceꝫ dierū a die ꝓpoſite exceptionis quādo ſibi onus probandi incumberet concedat licentiam realem ⁊ perſonaleꝫ contra dictum debitorem abſqꝫ alia aliqua citatione pro contentis in dicto inſtrumento vel ſcriptura ⁊ pro expenſis legitime factis taxatiſ vel taxandis per dictum iudicem pro petitis contra ipſum debitorem: qui debitor contra quem licentia conceſſa fuerit poſſit ⁊ valeat quibuſcunqꝫ diebus etiam feriatis preterqꝫ in honorem dei perſonaliter capi ⁊ in carceribus poni ⁊ ab eis non relaxetur niſi ſoluerit debitum in licentia expreſſum vel niſi ipſi creditori placuerit.

¶ Et ab executione inſtrumenti vel alioꝝ ſcripturarum ſupius expſſaꝝ vel alicuius eoꝝ ſiue a ꝓnūciatiōe que fieret ꝙ talia inſtrumēta eſſent exequenda ⁊ mādanda executioni vel a ꝓnunciatione que fieret ſup exceptionibus que cōtra talia inſtrumen-

ta vel ſcripturas opponerētur ſeu oppoſite fuiſſent vel ꝙ eſſent pura ⁊ liqda vel a ꝓnūciatione ꝙ nō eſſent exequēda nō poſſit ꝑ quēquā appellari recla mari recurri querelari ſupplicari ſiue iudicis aut ſupioꝛis officium implorari vel aliquid aliud dici obici vel opponi. Nec ēt poſſit dici de nullitate niſi nullitas allegaret̄ ꝓueniens ex defectu iuriſdictionis iudicis iudicantis ſiue q iudicauit: vel niſi ex eo qꝛ in ꝓcedēdo oꝛdo ſtatutarius ſtatutoꝝ cōis Peruſie nō fuerit obſeruatus: vel niſi qꝛ eſſet ꝓceſſum cōtra minorem pupillum indefenſum: vel niſi qꝛ talis ſcriptura ſiue inſtrumentum nō habeat ſolennitates neceſſario reqſitas ꝑ formam iuris vel ſtatutoꝝ ipſius ciuitatis: ꝙ nullus iudex quacunqꝫ ēt dignitate ſiue officio fungens aliquem ad proponendum ſiue ꝓbandum aliam aliquam nullitatem ex alijs cauſis quam ſupra exꝓſſis admittat: ⁊ ſi admiſerit ⁊ non repulerit incidat in penam ſupradictā: ⁊ nihilominus dicta petitio ꝓpoſitio ſiue alia allegatio ſit nulla ipſo iure. Et tn̄ talis proponens aliquam cauſam nullitatis ex ſupra permiſſis ſi nō ꝓbauerit eam incidat in penam centum lib. deñ. pro qualibet vice ⁊ ꝓ qualibet ex dictis cauſis propoſita per ipſum ſoluenda ⁊ applicanda vt. ſ. Et nihilominus non ꝓpterea executio ꝑdicta retardet̄ ſiue modo aliquo impediatur.

¶ Statuimus inſuꝑ ꝙ tutores vel curatores cogi non poſſint ſtare in palatio nec ꝑſonaliter capi pro debitis minoꝝ. Sed vbi pupillus vel adultus eſſet ſoluendo data licentia a iudice tutori vel curatori ad petitionem creditoris alicuius minoris de vendendo de bonis mobilibꝰ vel immobilibus pupilli vel adulti infra duos menſes tunc ꝓxime ſequētes debeat vendidiſſe ⁊ ſatiſfeciſſe creditori: quā licentiam dictus iudex dare debeat ſine aliqua inqſitione ſtatim cum tutor vel curator iurauerit non hīe pecuniam numeratam pupilli vel adulti: ⁊ ſi tutor vel curator non vendiderit ⁊ non ſatiſfecerit infra dictos duos menſes ꝑdicto creditori poſſit poſtmodum contra ipſum tutorem vel curatorem concedi executio ⁊ ꝑſonaliter capi in palatio detineri ⁊ in carceribus includi perinde ac ſi dictus tutor vel curator fuiſſet verus debitor: qui tutor vel curator ſic captus ⁊ detemptus ſi qd ſoluerit de ſuō ꝓ pupillo vel adulto poſſit ⁊ valeat a ꝑfatis pupillis vl̄ adultis rehabere.

¶ Et ſi talis debitor cōtra quem licentia in contumaciam cōceſſa fuerat iterum citatus ad recipiendum tale preceptum non cōparuerit coram dicto iudice: vel ſi cōparuerit ⁊ preceptū non receperit: vel ſi receperit ⁊ non ſteterit vel nō manſerit in palatio ad volūtatem ſui creditoris vel creditoris ſui creditoris cōdēnet̄ cōi Peruſie vel alteri ꝓ dicto cōi legitime recipienti ꝓ vice qualibet ⁊ quolibet precepto per eundem iudicem in decem libris deñ.

dūmodo non poſſit cōdemnari debitor niſi ꝓ qnqꝫ preceptis tm̄ ⁊ de pluribus ꝑceptis alijs vltra dicta qnqꝫ ꝑcepta nō poſſit accuſari nec cōdemnari.

¶ Itēz ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ debitor captus pro tali cōdēnatione de eo facta non poſſit relapſari abſqꝫ voluntate ſui creditoris vel creditoris ſui creditoris qui eum fecerit cōdemnari niſi ꝑmo ſatiſfecerit ipſi creditori aut creditori creditoris ſui de qua ſatiſfactione conſtet per publicū inſtrumentum refutationis ēt ſi fuerit captus diebus feriatis preterqꝫ ad honorem dei in quibus ēt diebus volumus ⁊ ſtatuimus non poſſe capi.

¶ Si vero placuerit creditori vel creditoris creditori hīe tenutam bonoꝝ debitoris mittat̄ ⁊ ponat̄ in tenutam ex primo decreto ipſoꝝ bonoꝝ tam mobilium qꝫ immobiliū: non tn̄ poſſit habere tenutaꝫ de hoſtijs domoꝝ ſui debitoris: ⁊ ſtatim data tenuta bonoꝝ immobiliū per dictū iudicem ſequeſtrentur fructus redditus ⁊ ꝓuentus dicte rei: quam tenutam bonoꝝ mobiliuꝫ ſi infra quindecim dies ⁊ bonoꝝ immobiliū infra triginta dies debitor non recollegerit vel luerit aſſignato ipſi debitori vl̄ ſibi reo termino peremptorio poſt dictū tēpus dictoꝝ quindecim ſeu triginta dierū alioꝝ trium dieruꝫ vt recolligat ⁊ luat ipſam tenutam tūc res in tenutaꝫ date poſſint ⁊ debeāt ſubaſtari diuerſis diebus iuridicis ad minus qnqꝫ vicibus ante portam tribunalium dictoꝝ dñoꝝ iudicū vel alterius eoꝝ q dictam tenutam dediſſent ſeu dediſſet ⁊ ſi emptor inueniatur vendant̄ res per iudicem ⁊ ꝑ creditorem iure creditoris ei q plus obtulerit ⁊ de ꝑcio ſatiſfiat creditori ſi ſufficiat ꝓ debito ⁊ pro expenſis ⁊ ſi vltra ſupererit aliqd de precio debitori reſtituat̄ infra tempus ⁊ terminū qndecim dierum a die facte venditionis computandorū. Qd plus ſiue vltra ſi debitor nollet recipere creditor teneat̄ ⁊ obligatus ſit deponere actualr̄ penes idoneū mercatoreꝫ ſiue capſoreꝫ ad inſtantiā debitoris ⁊ eidē debitori notificare per publicum baiulum dicte ciuitatis.

¶ Et ſi dictus creditor illud vltra nō reſtituerit ⁊ ſoluerit ſeu depoſuerit ⁊ notificari nō fecerit vt. ſ. dicta vēditio ſit nullꝰ valoris roboris vel momēti. Si aūt ꝑciū nō eſſet ſufficiēs ad ſatiſfactionē integrā tūc ꝓ reſiduo dicti debiti ⁊ expēſaꝝ fieri dbeat executio altero ex ꝑdictis. ſ. modis: ⁊ ſi emptor nō inueniret̄ dcē res eidē creditori ex ſcdo decreto ꝑ dictū iudicē adiudicari debeāt inſolutū ꝓ mēſura debiti declarati ⁊ ꝓ qrto pluri ſꝫ extimationē rei i tenutā accepte d ea factā in catraſtro cōis Peruſie ſi in eo extimata repiret̄: vbi vo ipſa res extimata nō repiretur ſm extimationem faciendam de re adiudicanda inſolutum añqꝫ ipſa adiudicatio fiat ꝑ iudicem cauſe: datis ꝑmo dicto iudici a parte agentis ⁊ cōuenti ſex bonis viris ꝓ qualibet: de qbus iſpe iudex eligere debeat duos. ſ. vnum ꝓ qualibet par

te quos duos bonos viros iudex cogere debeat de
facto ad acceptandum realiter ⁊ pſonalr:ita ꝙ in
quattuoꝛ dies a die electionis debeant acceptaſſe:
Et de his que fecerit iudex cõtra eos occaſiõe pre-
dicta nõ debeat nec poſſit ſindicari. Et ſi dicti duo
boni viri infra octo dies a die acceptatiõis nõ erũt
in concoꝛdia teneanť ⁊ debeant dicti duo boni viri
eligere ⁊ ad eligendum coganť tertium bonum vi
rum infra tertium diem poſt dictos octo dies qui
duo ⁊ qui tertius debeat iurare dictum officium ⁊
dictam extimationem facere bene ⁊ legaliter ⁊ fi-
deliter quã facere teneanť infra octo dies a die ele-
ctionis dicti tertij cõputandos ſub pena qngentaꝝ
lib.deñ.pꝛo quolibet ipſoꝝ bonoꝝ viroꝝ incurren-
da ⁊ modo quo ſupꝛa aplicanda ſi dictam extima-
tionem nõ fecerint cum effectu infra dictum tẽpuſ:
⁊ extimationi fiende per dictos duos ex ṕdictis eli
gẽdis ſteť. Et ea que dicta ſunt infra in capitulo ⁊
tractatu de cõpꝛomiſſis faciẽdis iuſſu iudicis ⁊ in
laudis datis ex ipſis cõpꝛomiſſis ꝑ ipſoꝝ obſerua-
tione locuꝫ habeãt in caſu iſto ⁊ fiat adiudicatio ꝑ
iudicem ꝑ debito vt dictum eſt ⁊ ꝑ expenſis legiti
mis per actoꝛeꝫ factis taxandis ⁊ declarandis per
iudicem ⁊ ante ſniam ⁊ ante ipſam dationeꝫ ⁊ ad-
iudicationem in ſolutum fiendam. Et ſi ɔtingat in
re adiudicanda eſſe fructus a ſolo ſeparatos ⁊ ſe-
queſtratos poſt pꝛimuꝫ decretum ex ipſis fructibuſ
fiat extimatio per dictos duos bonos viros modo
pꝛedicto ⁊ infra dictũ tẽpus octo dierũ ⁊ tunc ipſi
fructus vna cum re adiudicari debeant creditoꝛi ⁊
in ſolutum dari.

℃ Contra quam extimationem dationẽ ⁊ adiudi
cationem inſolutũ nihil poſſit obici dici vel opponi
per aliquem ẽt ſi eſſet facta ɔ̈ minoꝛem adeo ꝙ in
integruꝫ reſtitutio vnũq̃ꝫ poſtulari poſſit pena op-
ponẽti querelanti vel dicenti ſupplicãti.C.lib.deñ.
de facto per iudicem auferenda coꝛam quo oppo-
nereť ad petitionem partis ex ſuo officio vel in di-
cta pena cõdẽneť per iudicem q cognoſcit de male
ficijs ⁊ de ⁊ ꝑ ipſa adiudicatiõe nulla gabella ſeu
decimum ſolui debeat. Et nihilominus qđ ſecus di
cereť vel oppõereť nõ valeat ipſo iure ⁊ in audiẽ
do non habeat iuriſdictionem iudex aliqs. Et ṕdi-
cta locum habeant qñ reus cõuentuſ dare voluerit
ſuos cõfidatos ꝑ extimatione facienda. Si aũt nõ
dederit vel dare noluerit tunc ⁊ eo caſu ipſo debi-
toꝛe citato vel eius filijs vel alijs deſcendẽtibus vt
heredibus citatis nominatim ſi ſupeſſent vel alijs
extraneis vt heredibus citatis ꝑ ꝓclama generale
faciendum ad domum olim ſolite habitationis de-
bitoꝛis ⁊ per conuicinia:de quo pꝛoclamare ſteť re
lationi baiuli cui cõmiſſum fuerit ⁊ ipſis citatis ad
hec nõ comparentibus debeat iudex ad petitioneꝫ
creditoꝛis ſeu creditoꝛis creditoꝛis eligere q̃s vo-
luerit dictus iudex q dictã extimationem facere te-
neať ſm foꝛmam ṕdictam. Et ṕdicta oĩa ⁊ ſingula
locum habeant nõ ſolum in creditoꝛibus ex cauſis
in inſtrumentis ⁊ ſcripturis ſupꝛa expſſis cõtentis:
ſed ẽt in legatarijs ⁊ in quibuſcũq̃ꝫ qbus aliquid
deberetur ex quacunq̃ꝫ cauſa.

℃ Et capta vna via ſeu capto vno modo executio
nis ex ṕdictis exequendi ante dationem ⁊ adiudi-
cationem inſolutũ excluſiue nihilominus poſſit cre
ditoꝛ redire ad aliam viam ⁊ alium modũ ⁊ vtrũ
q̃ꝫ ſimul intentare coniunctim vel diuiſim ꝓut de
ſua ꝓceſſerit voluntate:⁊ hoc ẽt intelligať in inſtru
mentis in qbus cõtineť ꝓmiſſio de cõſeruãdo queꝫ
indẽnem vꝫ ꝙ creditoꝛ poſſit cogere debitoꝛeꝫ ſuũ
perſonaliter vel bona ſua vendere vel inſolutuꝫ re-
cipere ꝑ quantitate ꝑ qua eſſet obligatus vel pꝛo
qua ſoluiſſet vel ꝑ damno qđ paſſus fuiſſet:quo ca
ſu teneať ⁊ debeat taliſ debitoꝛ q habet ab aliquo
aliquam ꝓmiſſionẽ ꝙ indẽnis ɔſerueť ſoluere ⁊ ẽt
ſatiſfacere pꝛincipali creditoꝛi infra menſem a die
facte ſibi adiudicationis inſolutũ vel venditiõis fa
cte de re ṕncipalis debitoꝛis a quo ſeu cõtra queꝫ
eſſet cõſeruatus indẽnis ⁊ inſtrumentũ refutatiõis
facere ſibi fieri ꝑ dicto ṕncipali debitoꝛe recipien-
te ⁊ ipſum inſtrm̃ refutationis facere dicto ṕncipa
li debitoꝛi vel ſuis heredibus. Et nihilominus ita
facere ⁊ curare cum effectu ꝙ dictus debitoꝛ a cre
ditoꝛe vlterius nõ graueť ⁊ ſi fuerit grauatus vel
dãnum aliqđ ſuſtinuerit teneať ipſum indẽnem con
ſeruare ⁊ damna ⁊ expenſas reficere ⁊ reſtituere
quę ⁊ quas ſuſtinerit occaſione ṕdicta:⁊ ad facien
dum hec cogať pꝛeciſe ⁊ ſũmarie per iudicem com
petentem vel ꝑ iudicem q inſolutũ ſibi dedit de bo-
nis ſui debitoꝛis vel per eius ſucceſſoꝛem.

℃ Et inſuꝑ qñ facta fuerit venditio vel adiudica-
tio de bonis cuiuſcũq̃ꝫ debitoꝛis in caſibus ṕdictis
debitoꝛem cõtra queꝫ data fuit tenuta vel vendita
vel inſolutum data ipſi venditioni ⁊ adiudicationi
inſolutum iudex ſtatim cum petiť faciat cõſentire ⁊
ipſam venditionem ⁊ adiudicationẽ ſeu inſolutum
dationem ratam hĩe ſũmarie ſine ſtrepitu ⁊ figura
iudicij etiam de facto ⁊ pꝛeciſe.

℃ Et ad tollendũ oẽs fraudes que ſepius cõmit-
tunť ſiue cõmitti poſſent per debitoꝛes ad retardã-
dos ⁊ differendoſ ꝓceſſus creditoꝝ. ℃ Statuimus
⁊ oꝛdinamus ꝙ qlibet qui cõparuerit ad ꝓmitten
dum in ſupꝛadictis bãnimentis ſit ⁊ eſſe debeat ci-
uis vel cõmittatenſis Peruſinus allibꝛatus ⁊ aca
ſtatus in armario libꝛoꝝ cõis Peruſie q teneať
⁊ debeat infra ſecundã diem a die reqſitiõis de co
facte ad ɔ̈tum ſeu inſtrm̃ talis emptionis celebrã-
dum comparere coꝛam iudice ṕdicto ⁊ contractũ
ſeu inſtrumentum emptionis ⁊ venditionis facere
⁊ pꝛecium ꝓmiſſum ſoluere. Et ſi in dicto termino
contumax fuerit in pꝛedictis ex tunc incidat in pe-
nam centum lib.deñ.ſibi de facto per dictum iudi-

cem aufferendarum cuius pene tertia pars ſit cõmunis Peruſie ſiue eius cui pro cõmuni deberet ſolui ⁊ tertia pars ſit debitoris cuius bona vendita eſſent ⁊ alia tertia pars ſit officialis q fecerit executionem: ⁊ nihilominus ipſo facto cadat ab omni iure ſibi queſito virtute dicte promiſſionis: ⁊ per dictum iudicem procedatur ad inſtantiam dicti creditoris ad adiudicationẽ ſeu venditionem dicte rei ⁊ ad alios actus ſm formam ſuperius traditam ac ſi aliquà promiſſio facta non eſſet.

¶ Item volumus ⁊ ſtatuimus ꝙ non obſtante dicta venditione per iudicem ⁊ creditorem iure creditoris facta ⁊ nõn obſtãte ꝙ debitoꝛ venditioni cõſenſerit: liceat debitori infra ſex menſes a die facte emptionis ⁊ celebrati inſtrumenti computandos reemere dictam rem a dicto emptore: reſtituto tamen dicto emptori precio ⁊ expẽſis factis ⁊ melioramento ſi qd factum eſſet in dicta re: ⁊ ad predicta faciendum cogatur dictus emptor de facto ⁊ preciſe per iudicem cõmunis Peruſie quandocũq; infra dictos ſex menſes ⁊ vltra dictos ſex menſes contra dictam venditionem nihil poſſit dici obiici vel opponi. Declarantes tamen ꝙ ſi cõtingat dicta bona vendita modo quo ſupra tranſcendere verum ⁊ cõmunem valorem tempore venditionis facte q̃titatis crediti ⁊ tertie partis plus dicti crediti ꝙ tũc ⁊ eo caſu liceat debitori ⁊ eius heredi vel heredibus vendicare ⁊ repetere dicta bona ab emptore ⁊ eius ſubceſſore ſingulari vel veniuerſali q̃ apparerent vel apparere poſſent eſſe valoris vltra valorem dicti crediti ⁊ tertie partis plus: non obſtante lapſu dictoꝝ ſex menſium infra vnum poſt dictos finitos ſex menſes.

¶ De habente rem in pignus. Rubrica. 30.

Tatuimus Et ordinam⁹ ꝙ ſi quis habuerit ab aliquo aliquam rem in pignus pro aliqua q̃titate deñ. vel alia quacũq; re: ⁊ ille qui recipiſſet dictum pignus non vellet amplius dictum pignus retinere ꝙ debeat adire iudicem cõpetentem ſm formam ſtatutorum dicte ciuitatis: ⁊ dicto tali qui rem in pignus dediſſet notificare ꝙ intra terminum decem dierum immediate poſt notificationem factam incipiendum: debeat dictam rem redimere ⁊ luere: ⁊ illi cui rès data fuerat integre cum effectu ſoluere ⁊ ſatiſfacere. Et ſi dans dictam rem in pignus per dictum tempus ceſſauerit dictã rem redimere vel luere tũc ad inſtãtiam illius q dictam rem in pignus habuiſſet poſſit ⁊ debeat per iudicem vendi: ⁊ venditio valeat ⁊ teneat aliquo in contrarium faciente non obſtante.

Poſſit tamen domin⁹ ipſius pignoris infra tempus ⁊ terminum triginta dierum a die facte venditionis ⁊ notificatiõis redimere dictã rem vẽditã ab emptore ſeu poſſeſſore dicte rei: ſoluendo integre ⁊ cum effectu integrum ꝑcium debiti ⁊ expenſaꝝ: ⁊ hec locum habeant in preſentibus ⁊ futuris.

¶ De renouatione licentiarum. Rubrica. 31.

Dobiandũ fraudibus q̃ cõmitti poſſent per habentes licentias contra ſuos debitores conceſſas. Statuim⁹ ⁊ ordinamus ꝙ nulla licentia per quemcũq; iudicem conceſſa ſiue in futurum cõcedenda: poſſit vel debeat finito officio illius qui illam conceſſit exequi vel executioni modo aliquo demandari niſi per ſubceſſorem ſiue ſubceſſores in tali officio fuerit renouata: ⁊ omnis iudex ⁊ ſubceſſor in officio teneatur ⁊ debeat licentias renouare ⁊ executionem facere viſis dumtaxat dictis licentijs abſq; aliquo proceſſu ipſarum in ea quantitate vel re in qua per proprium iuramentũ creditoris fuerit declaratum ſibi non fore ſatiſfactum: citato tñ prius debitore ad dictam renouationem faciẽdam, q debitoꝛ ad nullam exceptionem vel defenſionem admittatur opponendam, niſi ad exceptionem ſolutionis, vel abſolutionis, vel ſatiſfactionis vel termini prorogationis vel pacti de nõ petendo: quas exceptiones debeat probaſſe ꝑ publicum inſtrumentum confeſſionatum vel ſcripturam manu creditoris vel alterius perſone que poteſtatem remittendi debitum habeant ſcriptam vel ſubſcriptam vel confeſſionem partis, vel per ateſtationes quattuor teſtium in coꝝ dictis cõteſtiũ ⁊ omni exceptiõe maiori ẽt remota infra octo dies ꝓxime ſequentes a die oppoſitionis earum vel alterius earum: ⁊ opponens nomine ſuo vel alterius ⁊ non ꝓbans vt ſupra incidat in penam decem librarum denariorum ſoluendam ⁊ applicandam vt ſupra in proximo precedenti titulo de executione inſtrumẽtorum. §. ⁊ ad tollendum omnes fraudes. Et in ſimilem penam incidat petens terminum ad opponendum ⁊ non opponens applicandam ⁊ ſoluendam vt ſupra.

¶ Infra quantum tempus probatio fieri debeat ſuper actione vel exceptione vſuraria ⁊ ſimulationis ⁊ de pẽa nõ ꝓbantis. Rub. 32.

Uia Aliquãndo contingit ꝙ exceptio vſuraria calumnioſe ⁊ cauſa differende

executióis ꝛ retardádi proceſſus opponiť ꝛ dicať:
ꝙ debitores etiá nó propoſita aliqua exceptióe co
rá aliquo iudice ſeculari contra executioné inſtru
mentorũ vel ſcripturarũ ꝛ apodiſſaꝝ calumnioſe ꝛ
ad differendũ executioné ꝛ ꝓceſſuꝫ recurſuꝫ babét
ad curiam dñi epiſcopi Peruſini ſiue aliú iudicem
eccleſiaſticũ proponédo contra inſtruméta ſcriptas
ꝛ apodiſſas ꝛ cótra debitores ꝙ ipſa inſtruméta
ſcripte ꝛ apodiſſe ſunt vſuraria ꝛ in fraudé vſura
rũ facta ꝛ facte vñ ſepenũero inbibitióes emanant
iudici ꝛ pti. Ad obuiandũ igiť predictis ſtatuimus
ꝙ quicũqꝫ deinceps cótra talia inſtruméta ſcriptas
ꝛ apodiſſas ꝛ cótra petenté eoꝝ executionem pro
poneret exceptioné vſurariá vel aliquid inquacũ
qꝫ curia proponeret ꝛ diceret vel peteret agendo
vel excipiendo vel alio quoquomodo ꝯtra talia in
ſtruméta apodiſſas vel ſcriptas vel eorũ ſiue earuꝫ
executioné vel cótra creditores ꝙ eént vſuraria ꝛ
in fraudé vſuraꝝ facta vel facte debeát exceptioné
ꝛ id probaſſe ꝛ probatũ babere infra decé dies a
die ꝓpoſitionis ſiue oppoſitióis buiuſmodi: que ex
ceptio ꝓbari poſſit corá iudice ſeculari corá quo ꝓ
poneret ꝛ ꝓbatio facta valeat ꝛ teneat ꝛ obici có
tra talé probationé non poſſit ꝙ facta non ſit corá
iudice cópetenti ꝛ opponens nó audiať: ꝛ ſi eas ex
ceptiones ꝛ oppoſitiones infra dictũ tṗs non pro
bauerit aufferať ei per poteſtaté vel capitaneũ vel
aliũ officialé pena cétũ libraꝝ deñ. de qbus medie
tas ſit cóis Peruſie ſiue in locũ dicti cóis ſubcedé
tis ꝛ alia ſit creditoris ſeu illius contra queꝫ exce
ptio ꝓpoſita ꝛ nó probata fuiſſet: ꝛ nibilominus d
beat reficere ꝛ reſarcire oia dána expenſas ꝛ inter
eſſe que ꝛ quas creditor fecerit ſubſtinuerit incur
rerit vel paſſus fuerit propter propoſitionem exce
ptionis predcé: ꝛ vlterius ſup ipſis exceptionibus
nullatenus audiať niſi per iudicem vel teſtes vel
ptem aduerſam vel tépus feriatũ contigerit vel ſte
terit vel aliud impedimentũ iuridicũ interuenerit
ꝓpter qd iudici liceat aliuꝫ maiorem terminũ ſibi
aſſignare vel prorogare. Et ſi ꝯtingat ipm opponé
té babere recurſum ad curiá epiſcopalé vel aliam
eccleſiaſticá ꝙ talis recurſum babés debeat infra
terminũ trium menſiũ probaſſe in dcá curia ꝛ cám
expediuiſſe ꝛ de ꝓbatione ſiue cáe expeditióe facta
fidem facere corá dcó iudice ad pená centũ libraꝝ
denarioꝝ: que pena de facto ꝛ ſine aliquo proceſſu
elapſis dictis tribus méſibus dbeat a tali recurſuꝫ
babente aufferri ꝛ applicari vt ſupra ſub R ca. de
executióe inſtrumentoꝝ ſtatutum eſt.

¶ Si vero cótingat aliqué babere recurſuꝫ ad cu
riam epiſcopalé Peruſiná vel aliá eccleſiaſticá curi
am: lꝫ nulla ꝓpoſita exceptióe vſuraria: dicendo vł
proponédo aliquod inſtrumentũ ſcriptam vel apo
diſſam vſurariũ vel vſurariá vel infraudé vſuraruꝫ
factũ ſiue factá ſeu aliquam inbibitioné fieri facien
do in curia ſeculari ad impediédũ executioneꝫ vel
ꝓceſſum inſtruméti ſcripte vel apodiſſe ex talibus
occaſionibus ꝛ id nó probauerit ꝛ cáꝫ expediri fe
cerit infra terminũ dictoꝝ trium méſiuꝫ a die facte
inbibitionis vel intentate actionis ꝛ de ipſa proba
tione ꝛ cáe expeditione infra dictũ terminũ fidem
non fecerit coram iudice ſeculari cui inbibitio
fuerit facta: ſi fuit facta p ipſum iudicem: ꝛ vbi in
bibitio nó fuiſſet facta per iudicé porte illius con
tra qué talis recurſus vel actio in curia eccleſiaſti
ca intétata fuiſſet: condéneť in centum libris deñ. ꝛ
in reſtitutióe dánoꝝ expenſaꝝ ꝛ intereſſe: quá pená
ipſe iudex ſolui faciat cũ effectu ꝛ ad ei9 executióeꝫ
ſummarie ꝛ de facto ꝓcedat: pcá iudici ipſi ſi negli
gens fuerit quingentarũ libraꝝ deñ. incurrendá ꝛ
applicanda vt ſupra in caplo ſiue ſtatuto de execu
tione inſtrumentoꝝ expreſſuꝫ eſt: ꝛ nibilominus ta
le inſtrumentũ ſcripta vel apodiſſa executioni man
detur nó obſtantib9 talibus exceptióibus ſiue inbi
bitione. Et tñ ṗdictum recurſum babens vltra di
ctos tres méſes dictaꝫ cám proſequi nó debeat ſub
altera táta pena exigenda ꝛ applicáda mó quo ſu
pra pro qualibet vice qua ſecus fecerit: ꝛ de omni
eo ꝛ toto qd in dictis caſibus pro executione dicta
rum penaꝝ ipſe iudex fecerit nó poſſit ſindicari in
quietari vel moleſtari nec etiá pro refectione dcóꝝ
dánorum expenſaꝝ ꝛ intereſſe.

¶ De alimentis preſtandis p viruꝫ vxori ſi ab eo receſſerit culpa viri. Rubrica 33.

AD hoc Ut viri ꝛ mari
ti materiá nó ba
beant a ſe ſine cauſa ꝛ boneſta
te ſuas expellendi vxores ſed vt
ſimul poſſint boneſte ꝛ domeſti
ce babitare ꝛ viuere vt debent
ꝛ cóueniens eſt: dicimus ꝛ ordi
namus ꝙ nullus maritus deinceps audeat vel ṗ
ſumat ſine iuſta ꝛ rationabili cauſa vxorem ſuam
a ſe expellere: ꝛ ꝙ ſi denuntiatuꝫ fuerit poteſtati vł
capitaneo vel alio officiali vel alteri ex eorum iudi
cibus ꝙ aliquis a ſe ſuam vxorem expulerit vel cũ
ea non babitet poteſtas vel capitaneus vel alius
officialis vel alter ex eoꝝ iudicibus cui fuerit denun
tiatum teneátur incontinenti ſecrete inquirere ex
eorum officio ſummarie ꝛ ſine libelli oblatione ꝛ
iudiciorum ſtrepitu ꝛ inquiſitiones facere cum mu
lieribus ꝛ bominib9 ꝛ viciniis mariti ꝛ vxoris cu
ius eorum culpa vxor a marito receſſerit: ꝛ ſi inue
nerit ſaltem per publicam famam vicinie vel alio
modo ꝙ culpa mariti ab eo receſſerit vxor vel non
babitet teneatur cogere ipſum maritum ad volun
tatem vxoris ſibi alimenta preteriti temporis ꝛ fu
turi extra domum mariti vbi vxor babitauerit pre

ſtare que ipſi vxori ſufficiant pro ſe ⁊ pro filijs ſuis
quos habuerit ⁊ habet ex illo: ⁊ ꝺ tempore quo ſte
terit extra domū mariti credaꝛ ſacramēto vxoris:
dummodo marito ſit ſatiſfactū de dote: ⁊ hec vēdi
cent ſibi locū ad preterita tempora preſentia ⁊ fu
tura aliquo iure vel capitulo nō obſtante: ita ꝙ di
cta probatio facta ſaltē per publicā famā vicinie
in omnibus contra maritum vigorē ⁊ vim facte le
gitime in iudicio cōfeſſionis obtineat. Et ſi vxor ex
pulſa a marito habuerit dotē ſuam in rebus ſtabi
libus. Volumus ꝙ maritus ſinat ⁊ pati ꝺbeat ipſā
vti ⁊ frui dictis rebus ⁊ poſſeſſiōibus ſub pena ⁊
⁊ ad penā ab ipſo marito auferendā ſi ꝯtrafecerit
quingētaꝝ lib. deñ. ⁊ ptās vel capitane⁹ ⁊ quilibet
alius iudex ad reqſitionē dicte vxoris teneanꝛ ipſā
tueri ⁊ defendere in poſſeſſiōe rerū ſue dotis ꝑ ip
ſis fructibus pcipiendis ſub pena ducentaꝝ libraꝝ
deñ. a dño poteſtate vel capitaneo ⁊ ꝗlibet alio of
ficiale auferenda tpe ſui ſindicatus ⁊ applicāda vt
in caplo de executione inſtrumētorum diſponiꝛ ſi p
dicta nō obſeruauerit ⁊ obſeruari fecerit: ⁊ ſub pe
na pdicta cogere laboratores quottumatores colo
nos ⁊ inquilinos ad reſpondendū ⁊ ꝙ reſpondeāt
dcē vxori de fructibus ⁊ penſiōibus ⁊ ipſos fruct⁹
aſſignent ⁊ tradāt vxori ⁊ nō marito nō obſtante
ꝙ ꝯduxerint dictas res dotales a marito: ⁊ cogere
eūdem maritū ad faciendū plenā refutationē ⁊ li
berationē talibus laboratorib⁹ quottumatorib⁹ ⁊
in qliniis: ⁊ de omni grauamine qd fecerit mari
to ⁊ cōtra maritū ad hoc vt faciat dictā refutatio
nem ⁊ liberationē laboratoribus ⁊ quottumatori
bus ⁊ inquilinis ad hoc vt dictos fructus reddant
⁊ aſſignent vxori: dñs poteſtas ⁊ dñs capitāeus vel
alius iudex ſiue officialis nō ꝺbeat ſindicari exami
nari vel grauari: ⁊ ſi maritū habere nō poſſet vale
at refutatio fienda p talem mulierē ⁊ in dicto caſu
habeaꝛ auctoritatē pſentis ſtatuti ac ſi eſſet facta p
maritum: ⁊ habitis dictis fructibus ſeu pēſionibus
per dictā vxorem eidē vxori nō teneaꝛ vir ad aliqd
aliud ꝑ alimētis pſone dicte vxoris.

¶ Si vero dos fuerit in pecunia vel reb⁹ mobili
bus vel imobilibus extimatis ꝙ poteſtas ⁊ capi
taneus vel alius officialis cogere debeant maritū
ad dandū ſingulis ānis pro alimentis tali vxori de
cem pro quolibet centinario quantitatis ſue dotis.

¶ Et quia ſepius mariti minanꝛ vxoribus ⁊ per
hoc nō audent petere alimēta a marito. Statuim⁹
ꝙ ad petitionē dicte vxoris cōpellaꝛ dictus mari
tus p poteſtatē vel capitaneum vel alium officialē
ad dādum vnum bonum expromiſſorē idoneū qui
ſe obliget ad dandum manualiter dicta alimēta in fe
ſto omnium ſanctoꝝ quouſq; ſeorſum dicta vxor ab
eo ſteterit. Poſſit tñ maritus ſi vult depōere dotē
apud vnū mercatorē vel campſorē vel aliū artificē
idoneū ⁊ cōfidatum dicte vxori qui depoſitarius ſe
obliget eidē vxori ad dādum fructus dicte dotis. ſ.
lucrum pcipiēdum cū pecunia dicte dotis ⁊ hec lo
cum habeāt quādo vxor ſufficiētem hēt dotem: ita
ꝙ ex fructibus ⁊ redditibus poſſit bene alimētari.
Et qꝛ ſepe ꝯtingit ꝙ mlieres maritāꝛ ſine dote ſuf
ficiēti ex caſib⁹ occurrētibus nec eſt ꝯueniens ꝙ ex
bonis mariti nō alimēteꝛ. Volumus ⁊ ſtatuimus
ꝙ eo caſu dictus maritus vel eius ꝑcurator ſi bona
mariti valēt vltra qnq; mille libras deñ. cōi extima
tiōe vel ſm extimationē catraſti: teneaꝛ dare eidē
ꝑ alimētis cētum lib. deñ. in anno: ſi vero ab inde i
fra ptās vel capitaneus vel alius officialis teneaꝛ
ſuo arbitrio conſiderata qualitate ⁊ cōditione ma
riti ⁊ vxoris determinare quātitatem alimētoꝝ ꝑut
crediderit cōuenire ⁊ maritū cogere ad ſoluendum
ſine libelli oblatiōe ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij
⁊ ſine aliqua iudicij ordinatione ⁊ cōpromiſſi peti
tione: quo caſu petitio cōpromiſſi fieri nō poſſit nec
petens audiaꝛ: ⁊ idē obſeruetur in omnibus recipi
entibus ⁊ retinētibus dotes mulieris expulſe.

¶ De nō ꝯhēdo cum ꝓdigis ⁊ male negocia ſua
tractātib⁹ ⁊ ꝺ curatore eoꝝ bōis dādo. Rca. 34.

J denūciatum
fuerit dño poteſtati vel capita
neo vel alteri iudici ſiue officia
li cōis peruſie ab aliq ⁊ maxi
me ꝯſanguineo vel amico: q bñ
tractare ſua negocia diceret:
ꝙ aliquis tractet ſua negocia min⁹ bene vel bona
ſua dilapidet poteſtas vel capitaneus vel iudex te
neaꝛ ⁊ obligat⁹ ſit bāniri facere ꝙ nemo ꝯtrahat
cum eo inquiſitione pmo facta ⁊ inuēto ꝙ ille de ꝗ
facta eſt dnūciatio minus bene negocia ſua tractat
ſiue bona ſua dilapidet. Et ſi quis poſt predictū fa
ctum bānimētum cū eo cōtraxerit cōtractus valere
nō debeat nec tenere ſꝫ ſit nullius vigoris: ⁊ ſi ali
quis fuerit ꝓdig⁹ male faciēs ſua facta ⁊ ex eo fue
rit facta querimonia corā poteſtate vel capitaneo
vel alio iudice ſiue officiale cōis Peruſie ab aliquo
ſuo ꝯſanguineo vel amico poteſtas ⁊ capitane⁹ vel
alius iudex ⁊ qlibet eoꝝ requiſitus teneaꝛ illum ꝓ
digum cōpellere ad ſenſum ⁊ volūtatem illius ſui cō
ſanguinei vel amici vt ſua bene tractet ⁊ faciat ne
gocia ⁊ a diſſipatiōe ⁊ dilapidatiōe ſuorū bonorum
⁊ rerū deſiſtat: ⁊ ſi nō deſiſteret ⁊ ſua negocia bene
nō gereret interdicaꝛ ei adminiſtratio ſuaꝝ rerum ⁊
detꝛ curator bonis ⁊ rebus vtilis q iuret ad ſancta
dei euangelia curam predictorū bonoꝝ ⁊ reꝝ bene
gerere ⁊ adminiſtrare bona fide ⁊ ſine fraude in
uentariū de ſuis bonis facere diligēter. Et ſi talis
prodigus poſtea vēderet ſeu alienaret aliquid de
bonis ſuis vel alium cōtractū obligationis vel re

de qb⁹ fuerit rogatus ad dictã penã debeat p lrãs
abuiatas vl' babicales vl' alioſ charateres numerũ
aliquẽ dſcribẽ:ſ; talẽ numerũ cuiuſcũq; rei ſit p ſil/
labas ⁊ lrãs alfabeti ↄſuetas deſcribẽ ⁊ ãnotare ⁊
ſi qs a publicatiõe pñtiu; ſtatutoꝝ i futuꝝ ↄ̃facere
ĩuẽtuſ fuerit ipõ fcõ ⁊ q̃libȝ vice ĩcidat in dictã pe
nã:cui⁹ pene medietas ſit dci cõis Peruſie ⁊ q̃rta
ps officialis faciẽtiſ executionẽ ⁊ alia quarta pars
hoſpitalis collegij notarioꝝ.

❡ De notificatione faciẽda p notarios quãdo ali
quid relinquitur cõi Peruſie. Rubrica. 37.

Si teſtator In futurũ ali
qd cõi peruſie
reliq̃rit mox poſtq̃ obierit notari
us certiorare dbeat maſſarios dci
cõis ⁊ denũciare ⁊ recepta mer
cede infraſcripta dare relictum in
publicam formã dictiſ maſſarijs ⁊ maſſarij incon/
tinẽti regiſtrari facere.J.ſecũdã diez poſt reſtitutio
nẽ dcĩ legati ⁊ relicti p vnũ ex ſuis notarijs i q̃dã li
bro de pſe q lib dbeat ſpecẽ i cam⁴ dcõꝝ maſſario
rũ ⁊ ipȝ ſcribi faciãt maſſarij ſb pena.c.lib.dñ.⁊ re
giſtratiõe fcã mittẽ dcm̃ legatũ ſeu inſtrȝ dci legati
ad dñȝ ptãteȝ dcẽ ciuitat̃ vl' ad tres bonoſ hoieſ d
putatoſ ſup executiõib⁹ faciẽdiſ ſup dbt̃ vl' dbẽdiſ
dcõ cõi:qd fieri faciat ſiue faciãt put alias execu⁹
fieri facẽ tenẽt.Teneant̃ et dci maſſarij ſine pcet⁹ vl'
mãdato dare ⁊ ſoluere dcõ notario aſſignãti dictũ
legatũ .xij.deñ.p q̃libet lib.ↄtẽptoꝝ in ipſo legato
ſine aliq̃ detẽptiõe:Notari⁹ võ q fuerit rogat⁹ ⁊ re
gſit⁹ ſi nõ reſtituerit.J.decẽ dies poſtq̃ ad ei⁹ noti
ciã puenerit d morte teſtatoris legatũ tot⁹ ſũme q̃
fuerit relicta duplũ;ei⁹ qd ↄtinet̃ i relicto pecũ noĩe
ſoluet̃ d fcõ ↄpellat̃:cui⁹ pene tertia pſ ſit dnũciãtiſ
⁊ reſiduũ cõiſ Peruſie. ❡ In pteritis vero legatiſ
ſiue relictis notarij teneant̃ ⁊ dbeant.J. mẽſeȝ a die
publicatiõis pñtiũ ſtatutoꝝ ſub dicta pena:⁊ hẽat
notari⁹ q aſſignauerit tale relictũ dcq̃ ipſemet fuiſſet
rogat⁹ vl' d q̃ aliqs notari⁹ mortuuſ fuiſſet rogatus
quattuor ſol.deñ.p qualibet libra q̃ntitatis quã ca
pet tal' relictũ. ❡ Et ſi dci maſſarij nõ fecerint regi
ſtrari ⁊ notificari vt dcũȝ eſt puniant̃ pẽa quinquagin
ta lib.deñ.⁊ d hoc expꝛſſe debeãt ſindicari.

❡ Qꝫ notarij notificẽt teſtamẽta legata ⁊ reſtituãt
inſtrumẽta infra certũ tpus. Rubrica. 38.

Quilibet Notari⁹ de ci
uitate vl' comi
tatu peruſie ſb ifraſcripta pẽa
teneat̃ ⁊ dbeat intra octo dies
poſt mortẽ teſtatoris a die ſciẽ/
tie mortis ipi⁹ cuilibȝ pſone cui
factũ fuerit legatũ vl' q̃ fuerit in

ſtituta heres:legatũ vel inſtitutioneȝ ei factam vel
factum aſſignare ⁊ notificare ⁊ q contra fecerit in/
cidat in penam infraſcriptã. Et quia multi notarij
inueniũtur qui circa reſtitutionẽ inſtrumentoꝝ te
ſtamentorum ⁊ legatorum negligẽter ſe habent ⁊
gerũt:Ideo pñti caplo duximus ſtatuendũ qꝫ qui
libet notari⁹ teneat̃ ⁊ debeat reddere ⁊ reſtituere
oĩa inſtrumẽta de ↄtractib⁹ teſtamẽtis ⁊ q̃buſcũq;
vltimis volũtatib⁹ de qb⁹ fuerit rogat⁹ ſibi petẽti
p quẽcũq; ad quẽ ſpectarẽt dcã inſtrumẽta teſtamẽ
ta ⁊ alie quelibet vltime volũtates in publicã for/
mã intra decẽ dies a die facte petitionis reſtitutio/
nis ipſoꝝ:quã vnus q̃ſq; ad quem ſpectaret facere
poſſit in pñtia duorũ teſtium:recepta tamen prius
cõpetenti mercede p ipſo inſtrumẽto ſiue ipſis in
ſtrumẽtis teſtamẽtis legatis codicillis ſiue alijs vl
timis voluntatibus:dũmodo per petentẽ non ſtete
rit quo minus ſoluat mercedẽ dicto notario dbitã.
Saluo qꝫ poteſtas vel capitane⁹ vel alius officialiſ
cõis Peruſie poſſit dictum terminũ minuere ⁊ re
ſtringere vel augere ⁊ ꝓrogare p eius libito ⁊ vo
luntate ſcḿ quãtitateȝ ſcripturaꝝ ⁊ ſicut ea q̃ repe
tunt̃ requirũt celeritatem:quẽ terminũ poteſtas ca
pitane⁹ vel alius iudex ſtatim facta ſimplici petitio
ne ad penã.c.lib.deñ.ſtatuere ac dare ipi notario
pſenti vel monito teneat̃. Et ſi notarius nõ reſtitu/
erit infra dictum terminũ p iudicẽ ſibi aſſignatũ p
qualibet vice vſq; in quantitatẽ viginti quinq; lib.
denarioꝝ cõdẽnet̃ put ipſi iudici videbit̃ . Quam
penam ſibi de facto auferre teneat̃ ſub dicta pena
ipſi iudici ſi in predictis negligens fuerit: Et nihi
lominus cogat notariũ dictã ſcripturam reddere;
Qui iudex teneat̃ ⁊ debeat ſi notari⁹ ⁊ petens ſcri
pturas nõ eſſent in cõcordia de ſalario ⁊ mercede
tunc facere ſibi dari ſalarium ⁊ mercedẽ p formaȝ
ſtatutoꝝ determinatam ⁊ taxatam. Et ſi determi/
natũ ⁊ taxatum non eſſet tunc teneat̃ ⁊ debeat ip/
ſum ſalariũ habito colloquio ⁊ iudicio ſaltẽ trium
legaliũ . ⁊ expertoꝝ notarioꝝ ciuitatis Peruſie put
ſibi videbit̃ declarare:cui taxationi parteſ ſtare de/
beãt ſub dicta pena. Et ſi qua ſcriptura inſtrm̃ vel
proceſſus haberetur qd eſſet ſubſcriptum ⁊ autẽti
catuȝ manu notarij in ſubſcriptiõe ⁊ auc̃tione ſua
aſſerentis ſe inde rogatũ licet ipſe proceſſus inſtru
mẽtum vel ſcriptura:pter dictam ſubſcriptionem
ſcripta ſeu extracta fuerit alterius manu d mãdato
dicti notarij ⁊ de.ei⁹ mãdato ſcriptũ ⁊ extractũ fuiſ/
ſe ſtet̃ aſſertioni ipſi⁹ notarij quã faceret i ipſa ſub
ſcriptiõe huiuſmodi ſcripture inſtrumẽti vel ꝓceſ
ſus:⁊ talis ſcriptura inſtrm̃ vel ꝓceſſuſ valeat ⁊ te
neat ⁊ ꝓinde in oĩb⁹ habeat̃ ac ſi manu dicti nota
rij rogati ſcripta eſſet ⁊ in publicã formã redacta:
⁊ ſi aliqs receperat vel recipiet refutationẽ vel ab
ſolutionẽ p aliqua pſona de aliquo debito vel obli
gatiõe de qua fuerit factũ inſtrumentũ vel rogat⁹

notari⁹ facere inſtrumentũ publicũ ꝙ ille q dictã refutationẽ vel abſolutionẽ recepit teneaꝛ ĩfra tertiã diez poſt ꝗ̃ reqſitus fuerit ab illo ꝓ quo recepit vꝉ ſuis heredib⁹ inſtrm refutatiõis ꝛ abſolutionis ꝑ notariũ q inde fuerit rogatuſ ſibi vel heredi ſuo reſtitui facere expẽſis illiuſ qui reſtitutionẽ peteret inſtrumẽti ad penã vigintiqꝫ lib. incurrẽdaꝫ ꝛ aplicandã vt. ſ. ꝛ ꝓ vice q̃libet de facto aufferendã: Et nihilominꝰ cõpellaꝛ notari⁹ de facto illi ꝓ quo refutatio vel abſolutio facta ſeu recepta fuerit vꝉ ei⁹ heredib⁹ reſtituere in formã publicã ſb pena p̃dcã Saluo ꝙ ſi p̃dictus recipiens ſoluiſſet aliqd occaſiõe dicte refutatiõis vel abſolutionis de ſuo ꝙ ille ꝓ q̃ recepit talẽ refutationẽ vꝉ abſolutiõeꝫ p̃ ſatiſfacere de p̃dcis teneaꝛ ſi ea hr̃e voluerit rata ꝛ eiſ vti.

C De mercede danda notarijs ꝓ ſcripturis ꝑ eoſ extrahendis ſiue exemplandis Rca. 39.

CUm ſepe Lucri ſacra fames: nimiaqꝫ oium p̃citas: labores cũ pecũijs: eque cõpẽſari nõ ſinãt. Et vt laboris ſui qſqꝫ p̃miuꝫ digne ꝛ iuſte ꝯſequaꝛ. Statuim⁹ ꝛ ordinamus: ꝙ q̃libet notari⁹ ſub pena: qnquaginta lib. deñ. ipſo facto incurrẽda ꝛ mõ ꝛ forma ſuperi⁹ p̃ſepe declarata applicãda poſt ꝗ̃ reqſit⁹ fuerit: teneaꝛ ꝛ debeat ſe rogare de oib⁹ ꝛ ſingulis ꝯtrib⁹ teſtamẽtis ſiue vltimis volũtatibus actiſqꝫ iuridicis: ab vna ſiue plurib⁹ pſoniſ ꝯficiẽdiſ: dummõ negociũ ſiue materia ſup quo vel qua rogari reqreret ſit licita hõeſta ꝛ nõ ꝯ̃ bonoſ mores: Et hr̃e ꝛ ꝯſequi debeat ꝛ ſibi ſatiſfieri pro ſuo labore ꝛ mercede mõ ꝛ forma infraſcriptiſ vꝫ.

C Pro rogitu cuiuſlibet actus coraꝫ iudice forẽſi in dicta ciuitate reſidenti computata cedula: ſi fieri ꝯtingerit: ſolidos duos ꝛ deñ. ſex deñ. Et coram dñis cõſulibus: auditoribus vel alijs camerarijs dicte ciuitatis ſolidũ vnũ deñ.

C Itẽ ꝓ qualibet ꝓteſtatione inpublicã formam reddita ſolidos ſexdecim deñ.

C Pro examinatione teſtis ſiue teſtiũ notario ſolidos qnqꝫ deñ. ꝛ totidẽ iudici.

C Pro rogitu ſnie ꝛ illi⁹ extẽſione ſolidos octo.

C Pro copijs quarũcũqꝫ ſcripturaꝝ ſolidos qnqꝫ ꝓ qualibet carta: ꝛ cuiuſlibet lateris carta debeat eſſe verſiculorũ vigintiqnqꝫ: ꝛ hoc nõ intelligaꝛ ſi in copijs eẽt ſnia copiata inpublicam formã: qꝛ ſi copia eẽt in forma publica tunc debeat ſoluere ſolidos viginti pro tali copia ſnie.

C Pro rogitu cuiuſlibꝫ inſtrumẽti ꝛ illius extenſione ſolidos ſex deñ.

C Pro rogitu teſtamẽti vꝉ codicilloꝝ ſoꝉ. octo dñ.

C Pro extractione inpublica forma inſtrumẽti ꝓmiſſionũ reſtitutionũ ꝯſeruationũ indẽnitatis pacis ꝛ cõcordie: vſqꝫ ad valorẽ centũ libraꝝ deñ. vel ab inde. J. ſolidos. xxv. deñ. Et a centum lib. ſ. vltra dictos vigintiqnqꝫ ſolidos: ad rõnẽ deceꝫ ſolidoꝝ pro quolibet centenario librarũ.

C Pro extractione iſtrumẽtoꝝ: emptionũ: vꝉ vẽditionũ vel donationũ vel dationũ vꝉ cõceſſionũ vꝉ ꝑmutationũ: in publicã formã vſqꝫ ad valorẽ duccentarũ lib. vel ab inde. J. ſolidoſ quatriginta deñ. ꝛ ab inde ſupra vltra dcõs quatragita ſolidos: q̃ntitatẽ decẽ ſolidoꝝ ꝑ quolibet cẽtinario lib. deñ.

C Pro reſtutitone inſtrumẽtoꝝ ꝛ extractione: teſtamẽtoꝝ codicilloꝝ ꝛ cuiuſlibꝫ alteri⁹ vltime volũtatis vel legatoꝝ valoris ducẽtaꝝ vel ab inde infra ſolidos qnquaginta ꝛ ab inde. ſ. ſolidos vigiti ꝓ q̃libꝫ cẽtinario libraꝝ vltra illos qnquagita ſolidoſ.

C Pro rogitu tutele vel cure ſolidoſ octo ꝛ rogitu inuentarij ſolidos. xij.

C Pro extractiõe cuiuſlibet dcõꝝ inſtr̃oꝝ in publica forma ſolidos quatraginta ꝛ cũ inuẽtario ſolidos quinquaginta deñ.

C Pro rogitu arrogationis: vel adoptionis vel emancipationis: ſolidos octo deñ.

C Pro extractiõe i publica forma alteri⁹ dictoꝝ inſtr̃oꝝ valoriſ vſqꝫ ad q̃ntitatẽ. c^m. lib. ꝛ añ dicti valoris vel ab inde. J. ſoꝉ. q̃traginta deñ. ꝛ ab inđ. ſ. vltra dcõs. xl. ſoꝉ. ad rõnẽ. x. ſoꝉ. ꝓ q̃libet cẽtẽario lib.

C Pro rogitu inſtr̃i ꝓcure cũ extẽſiõe ſoꝉ. viij. dñ. ꝛ illius extractione in formã publicaꝫ ſoꝉ. xxx. deñ.

C Pro copijs ꝛ exẽplatiõib⁹ q̃ruilibet ſcripturaꝝ ſoꝉ. iiij. ꝓ qualibꝫ carta ſcripta ſeu copiata: dummõ carta ꝯtĩeat. xl. verſ⁹ ſeu virgl'as vꝫ. xx. ꝓ q̃libꝫ lateꝛ v̓ſiculoſ ꝯgruoſ ad min⁹ itelligẽdo ð carta ſeu folio carte mioris: ꝛ q̃libꝫ v̓ſicul⁹ ſit ꝯgru⁹ ꝛ ð ꝯgruitate v̓ſiculi ſi qñ ð tali ꝯgruitate reuocareꝛ indubiũ: tũc ſtari volum⁹ ꝛ ðbeat declãtiõi dñoꝝ p̃oꝝ notarioꝝ qui ꝓ tpe erũt: ꝛ maiorẽ mercedẽ petere ꝛ hr̃e neq̃ant: ꝛ ſi pluſ vꝉ maiorẽ recipent ꝯ̃ volũtatẽ ſoluẽtis teneanꝛ reſtituere duplum eius qð reciperet.

C Itẽ ꝓ rogitu acceptiõis vꝉ captiõiſ alicui⁹ tenute i ciuitate vꝉ burgiſ Peruſie ſoꝉ. viij. dñ. ꝛ ſi a ciuitate ad cõitatũ duceretꝛ vſqꝫ ad tres miliarios vꝉ J. ſoꝉ. xij. ꝛ abide. ſ. ſoꝉ. xx. ꝛ expẽſas ꝑ q̃libẽ die.

C Itẽ ꝙ q̃libet notari⁹ habilis ad ſe rogãdum ꝛ inſtr̃ta rogtinũ cõponendũ niſi fuerit legitio ipedimẽto ipedit⁹ reqſit⁹ ð aliq̃ rogitu ſup ð ꝛ ꝓ re iuſta ꝛ hõeſta ꝛ cui⁹ occaſiõe ſine ſcãdolo poſſet talẽ rogitũ facere recepta cõpetẽti mercede teneaꝛ ad penã cẽtũ lib. deñ. ſe ð tali re vel actu rogare: ꝛ ad id nec nõ extractionẽ ꝛ reſtitutõeꝫ taliũ inſtr̃x ꝓ mercede. ſ. ðclarata ꝑ poteſtatẽ vꝉ capitaneũ vel p̃ores collegij notariorũ cogi ꝛ cõpelli poſſit: q p̃tãs vel cap⁹ vꝉ p̃ores p̃dci ꝓ cohactiõe vꝉ cõpulſiõe p̃dcã quã feciſſent cõiꝛ vꝉ diuiſiꝫ nõ valeãt q̃uolibet a q̃ ꝗ̃ ipediri vꝉ aliſ mõ aliq̃ ingetari aliq̃ nõ obſtãte.

¶ De quibuſdam pertinentibus ad exercitium ⁊ officiū notarioꝝ ⁊ de iuriſdictione priorū notariorū ciuitatis Peruſie. Rubrica. 40.

Quoniam Ineffrenata ac inſatiabilis hominum cupiditas ſuos excederet terminos niſi ſuperiorum poteſtas illorum cupiditates regularet ⁊ choerceret. Propterea ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ quilibet notarius de ciuitate vel comitatu Peruſie teneatur ⁊ debeat in omnibus ⁊ ſingulis contractibus ⁊ vltimis voluntatibus vel actibus omnia ⁊ ſingula ſubſtātialia apponere ſcribere ⁊ fideliter annotare: in quibus ⁊ de quibus contingerit ſe rogari. Si qs vero notarius aliquid ꝺ ſubſtātialibus vel hijs que poni deberēt ꝑ doluꝫ vel fraudem dimiſerit ſiue aliquid vltra ꝙ̄ ponere deberet doloſe vel fraudulēter appoſuerit in penā quīgētaꝝ librarū incurrat ⁊ ad dāna ⁊ intereſſe pti dānificate teneat. Itē volumus ⁊ ſtatuimus ꝙ priores conſortij notariorū dicte ciuitatis inter notarios iuriſdictionē habeant reptos culpabiles puniēdi penis ⁊ multis tam in ordinamētis dicti conſortij ꝙ̄ in ſtatutis cōis Peruſie determinatis ꝙ̄ etiā eoꝝ arbitrio adhibitis cōſultoribus dicti ꝯſortij in ponendis. Ac etiā iuriſdictionem habeant cognoſcendi diffiniendi ⁊ terminandi cauſas queſtiones ⁊ cōtrouerſias de ⁊ proſpectantibus ⁊ ptinētibus ad artem notarie ⁊ dependētibus ab eadeꝫ tam inter notarios ⁊ notarios ꝙ̄ inter notarios ⁊ alias perſonas vel vniuerſitatē ꝙ̄ etiā inter alias quaſcunqꝫ pſonas occaſione alicuius ſcripture manu alicuius notarij ſcripte vel ſubſcripte: ⁊ penas ⁊ multas de facto ab inobedientibus auferre ⁊ auferri facere: ⁊ dictas lites ⁊ q̄ſtiones ſummarie ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij terminare. Volumus etiā ſtatuētes ꝙ qn̄ aliqua cauſa mouebit coraꝫ dictis prioribus notarioꝝ ſup reſtitutione inſtrumentoꝝ ⁊ ſcripturarum ⁊ etiā ſup correctionibus errorū nullum decimum ſoluat nec accipere poſſint dcā occaſione ſꝫ ſummarie vt ſupra procedēdo ordine iuris nō obſeruato ⁊ veritate reperta notarios condēnare vel abſoluere ſi ⁊ pro vt iuſtū fuerit: ⁊ cogere notariuꝫ ad corrigēdū errorē cōmiſſuꝫ ⁊ ad veritatē reducēdū ⁊ inſtra reſtituēdū petētibꝰ oi ꝯdictiōe ceſſante.

¶ Volumus etiā ꝙ ſi contigerit teſtes debere examinari in aliqua cā coram eis pendēte ꝙ ipſi priores debeant dictos teſtes ſaltē cum vno ex eoꝝ conſultoribus examinare: ⁊ ſi dicti priores contrafecerint pena qnquaginta libraꝝ pro quolibet ⁊ qualibet vice incurrēda applicāda ⁊ ſoluenda vt cautuꝫ eſt in caplo de executione inſtrumentoꝝ.

¶ Item volumus ſtatuentes ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ qlibet alius iudex ſub pena centū librarum deñ. ipſo facto incurrēda teneat ⁊ debeat ad oēm petitionē dictoꝝ prioꝝ ſiue alterius intereſſe legitime pretēdentis ſnias ⁊ precepta ꝑ dños priores latas ſiue facta executioni mandare ꝯ cōdennatos ⁊ inobedientes ⁊ dictis prioribus in oībus auxiliuꝫ ⁊ fauorē preſtare: ⁊ de his que contra dictos tales ꝯdānatos ſiue inobediētes fecerint non poſſint nec debeāt ſindicari ſiue alr̄ puniri vel multari.

¶ De cōparatione litteraꝝ ⁊ approbatiōe rogituū ⁊ prothocolloꝝ notarioꝝ. Rubrica. 41.

Statuimus Et ordinamꝰ ꝙ rogatiōes ⁊ ꝓtocolla notarioꝝ qui publice artem notarie exercuerūt ſiue exercebunt in ciuitate vł cōitatu Peruſie mortuis ipis notarijs: lꝫ ſubſcriptiōeꝫ ipſoꝝ notarioꝝ nō habeāt: ꝓinde valeāt ac ſi ſubſcriptionē dictoꝝ notarioꝝ haberēt: dūmodo per priores cōſortij notarioꝝ preſtito iuramēto dicte rogationes ⁊ ꝓtocolla ꝑ comparationē litteraꝝ factaꝫ ⁊ habitā ꝑ eos ad publica inſtrumēta ⁊ cum publicis inſtrumentis ipoꝝ notariorū defunctorum approbent: quaꝫ approbationē poſſint facere generaliter ⁊ ſpecialr̄ ad petitioneꝫ eius cuius intereſt: de quo intereſſe ꝓbetur ſaltem iuramēto: nec requirātur iuris ordo nec citatio nec preſentia aliquoꝝ qui ex hoc ledi poſſent vł dicere poſſent eoꝝ itereē: dūmō pdcā nō intelligant in illis notarijs mortuis q fuiſſent ꝯdānati ꝓ falſitate cōmiſſa in arte ſua ⁊ i ꝓthocollis ⁊ rogatiōibus eoꝝ q̄ fcā eēnt poſt falſitatē cōmiſſaꝫ: Et ꝙ priores ꝯſortij notarioꝝ ꝓ pdcā cōparatiōe fiēda hr̄e ⁊ recipe tm̄ poſſint a pte petēte cōparationē fieri ꝓ cōparatiōe cuiuſlibꝫ inſtr̄i inꝰ oēs ſi res vł q̄ntitas valeret q̄ cōtineret in ꝓthocollo ſiue ſcriptura de q̄ fieri peteret cōparatio. C. lib. vel ab inde. ſ. viginti ſollidos: ⁊ ab inō. ſ. vſqꝫ i q̄ntitatē. cc. lib. dñ. ſolidos quatragita ⁊ ſi ab inō. ſ. tres lib. dñ. ⁊ nō vltra: ⁊ ſi vltra accipint pūiat qlibet eoꝝ ꝺ fcō in cētū ſolidis deñ. ꝓ qualibet vice: ⁊ facta cōparatiōe ſupradcā ꝓinde habeat ac ſi in ea cōtineretur promiſſio de confeſſione facienda: ⁊ vim publici inſtrumenti confeſſionati ⁊ vigorem habeāt ac ſi eſſent manu ipſius notarij mortui ſubſcripta: Et vtrū ſint rogatiōes an ꝓtocolla ſcripta manu illiꝰ notarij mortui cuius manu ſcripta fuiſſe diceretur de qbus peteret fieri comparatio litterarum ſtetur declarationi dictorū priorū ⁊ eoꝝ conſultorū ſiue ſaltem priorum ⁊ vnius ex cōſultoribus dci conſortij: a qua declaratione nō poſſit per aliquē ꝓuocari reclamari apellari vel recurſus haberi ad aliquē iudicem vel officialē nec aliqd dici vel opponi ⁊ ꝙ ſecus factum fuerit ſit ipſo iure nullum.

¶ De aſſignatiõe ⁊ inſinuatiõe teſtamẽtoꝝ legato rũ in illoꝝ caſſatiõe codicilloꝝ ⁊ vltimaꝝ volun tatũ ⁊ donationũ. Rubꝛica. 42.

Tommis fraus ⁊ fraudis ſuſpitio ac mã circa ea que vniꝰ perſepe dependent voluntate penitus ceſſet ⁊ omnino tollatur. Statuimus ⁊ ordinamꝰ ꝙ ſi quis habuerit vel habere potuerit inſtrumentuꝫ teſtamenti: vel legati vel codicillorum: vel alterius vltime voluntatis: ſiue donationis cuiuſcũqꝫ generis: ſiue generalis ſiue ſpecialis. Et res relicta vel legata vel donata valuerit q̃traginta lib. vel. ſ. teneat̃ ⁊ debeat a kalẽdiſ mẽſiſ may vſqꝫ ad kalẽdas mẽſis nouẽbꝛis excluſiue aſſignare ⁊ actualr̃ ꝓducere corã iudice cãꝝ ciuiliũ in ⁊ ꝓ porta ſcti Petri ciuitatis Peruſie deputato: ſi tũc dictꝰ iudex repiri ꝯtigerit: ſin autem corã illo q illiꝰ locũ ſꝫ formam ſtatutoꝝ Peruſinoꝝ teneret tale inſtrm: Qui iudex ſit ⁊ eſſe intelligat̃ iudex ſup inſinuationibus ⁊ caſſationibus teſtamentorũ legatorum codicillorum vltimarum voluntatum ⁊ donationum pro omnibus portis dicte ciuitatis ⁊ cognitionem habeat de omnibus ⁊ ſingulis cauſis ⁊ queſtionibus que eſſent inter aliquas perſonas ſuper inſinuationibus ⁊ caſſationibus antedictorum inſtrumentorum ſiue alicuius ex eis. Et facta productione alicuius ex eis per aliquem tunc iudex ad petitionem producentis ⁊ aſſignantis citari faciat nominatiꝫ pſonas que citari deberent de iure ad opponendum ⁊ obiciendum contra tale inſtrumentum ⁊ contra petitionem que facta eſt de inſinuatione vel caſſatione talis inſtrumenti intra terminum aſſignandum Et ſi perſona citata non cõparuerit in termino fieri debeat ſecũda ⁊ tertia citatio etiam ⁊ proclama generale ſono tube ⁊ voce preconia fienda de omni perſona vel de vniuerſitate que velit cõparere ⁊ apponere aliquid contra tale inſtrumentũ: ⁊ in termino aſſignando nulla comparente perſona peremptorie citentur perſone que primo loco citate fuerunt ad pronunciationẽ audiendam ⁊ demum dictus iudex pronunciare debeat tale inſtrumentum inſinuandum eſſe ⁊ per inſinuato habendum. Si vero comparuerit perſona aliqua ex p̃nominatis vel ꝑ ꝓclama citata ⁊ tale inſtrumentum dixerit eſſe non veruꝫ ⁊ nullum vl' inefficax vel aliquid aliud oppoſuerit audiatur ⁊ per iudicem congnoſcatur ⁊ cauſa diffiniatur ⁊ terminetur de iure ſummarie ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ ſine litis conteſtatione ⁊ decimi ſolutiõe. Et poteſtas dicte ciuitatis teneatur ⁊ debeat ſub pena. xxv. lib. quolibet die ſabbati per omnes menſes a kalendis menſis maij vſqꝫ ad kalendas menſis nouembꝛis banniri facere per ciuitatem ⁊ burgos ipſius ciuitatis vt omnibus ſit notum ꝙ habens vel habere potens inſtrumentum teſtamẽti vel codicillorum vel legatorum ſeu vltime voluntatis aut donationis compareat ad aſſignanduꝫ illud coram dicto iudice. Et ſi ille qui habuerit vel habere potuerit tale inſtrumentum teſtamenti legati codicillorum vltime voluntatis ⁊ donatiõis: non aſſignauerit vt dictuꝫ eſt: tunc tale teſtamentũ legatum codicilli ⁊ vltima voluntas non valeat nec teneat Et dictus poteſtas ⁊ iudex faciant fieri vnum librũ ꝓ qualibet porta per notarium inſinuationũ aſſignationũ ⁊ caſſationum cuiuſlibet porte in quo poni ⁊ ſcribi faciãt predictas aſſignationes petitiones ⁊ inſtrumentoꝝ teſtamentorum legatoꝝ codicillorũ vltimarum voluntatum ⁊ donationum: que aſſignabunt̃ vſqꝫ ad dictũ tempus cũ ſolenni mõ ⁊ ordine ſupradictis ⁊ ſufficiat vt non poſſit peti caſſatio ſola aſſignatio coram iudice ſupradicto etiam ſine alia citatione partis. Saluo tamen ꝙ qui habuerit rem ſibi relictam donatã vel quocũqꝫ titulo acquiſitam ⁊ tenuerit ipſam rem per tempus decẽ annorum continue ⁊ habeat ⁊ poſſideat aſſignare nullatenus teneatur. ſed ſi non fuerit facta aſſignatio infra dictum tempus ſex menſium: qð tempus ſex menſium integrum habere debeat a termino in antea. ſ. a chalendis menſis nouembꝛis vſqꝫ ad calẽdas mẽſis maij ꝓxime ſeq̃ntis poſſit peti caſſatio ⁊ ſi fuerit petita caſſatio: q̃ petita intelligat̃ dato libello ſup caſſatiõe ⁊ citatiõe inde ſequuta ꝓcedat̃ ſummarie vt. ſ. ⁊ ſnĩa ferat̃ diffinitiua. Sꝫ ſi nõ fuerit petita caſſatio hmõi inſtrumẽti a kalendis mẽſis nouẽbꝛiſ vſqꝫ ad kalẽdas mẽſis maij: ſemꝑ poſſit fieri aſſignatio ⁊ ꝓductio ĩfra dcm̃ tp̃s ſex mẽſiũ .ſ. a kalẽdiſ menſis maij vſqꝫ ad kalẽdas nouẽbꝛis: q̃ntũcũqꝫ ãtecedẽs tp̃ſ exceſſiſſet. Saluo etiã q̃n vacaret offim̃ ſupradci vel alteriꝰ ad h̃ iuriſdictionẽ habẽtis iudicis ꝙ tunc tẽpus aſſigniandi non currat.

¶ Et ſaluo etiã ꝙ dictũ tp̃s nõ currat in legatiſ codicillis: vltimis volũtatibꝰ vel donatiõibus ſub cõdictiõe factis vſqꝫ quo cõditio euenerit ſꝫ tũc aduenie ꝯditiõe incipiat dictũ tp̃s currere. Et ad ſcribendũ p̃ctos libros aſſignatiões ⁊ inſinuatiões exceptiões annullatiões ⁊ caſſatiões ⁊ cetera alia q̃ occurrerint ꝑ p̃dictoſ faciẽda dputet̃ vnꝰ notarius ꝑ q̃libet porta dicte ciuitatis ex ſacculo officioꝝ ipꝰ ciuitatis cuiꝰ notarij offim̃ duret ⁊ durare habeat ꝑ ſex mẽſes: ⁊ ille q fuerit notariuſ inꝑmiſ ſex mẽſibꝰ nõ poſſit eẽ notarius ad p̃dcã in tũc alijs ſequẽtibꝰ ſex mẽſibus niſi ad id fuerit iterꝫ publicatꝰ: ⁊ dicti notarij habeãt ⁊ accipiãt ꝓ eoꝝ ſalario ꝓ quolibet teſtamẽto legato codicillis vltima volũtate vl' donatiõe ꝓ inſinuatiõe faciẽda ⁊ reſtituenda: ſi ꝯtineret valorẽ. cc. lib. deñ. vl. ſ. vꝫ maiorẽ q̃traginta ſolidos dñ. ⁊ ab ind. ſ. vꝫ minorẽ. xx. ſol. deñ. ⁊ nõ vltra ĩpublicã formã illi cuiꝰ fuerit ⁊ ad quẽ ꝑtinebũt ĩtra octo

dies habita ſolutione dicte mercedis vel de ea ad inſtantiam dicti notarij facto depoſito ſi eam recipere nollet dictus notarius. Qui notarius ſi contrafecerit puniatur in decem libꝛis deñ. pro qualibet vice ⁊ nihilhomininus ad reſtitutionem pꝛedictam omnino pꝛo dicto ſalario teneatur: ⁊ ſi vltra receperit: ad illud vltra reſtituendum teneatur. Et poteſtas ſiue iudex pꝛo illa poꝛta in qua habitaret talis notarius contrafaciens cum pꝛomotoꝛe vel ſine promotoꝛe contra talem notarium qui in dicta pena incediſſet inquirere ⁊ condemnatuꝫ facere teneatur ad penam centuꝫ libꝛarum deñ. pꝛo qualibet vice modo ⁊ foꝛma in pꝛecedentib⁹ ſtatutis declarata applicanda.

¶ Item volumus ⁊ ſtatuimus ꝙ ſit in poteſtate aſſignantis vel inſinuationem petentis per quem ex dictis notarijs ſcribi ſibi faciat ſupꝛadicta non obſtante ꝙ non eſſet notarius ſue poꝛte. Item volumus ſtatuentes ꝙ omnia legata ⁊ relicta ſiue donationes facta pauperibus vel religioſis ad pias cauſas dequibus appeant teſtamēta vel inſtrumēta publica executiōi mādēt: ſicut ꝯfeſſiōes i iudicio legitime facte ⁊ loco taliū ꝯfeſſionū omnino habeant. Que teſtamenta legata codicilli vltime voluntates vel donationes facte pauperibus vel ad pias cauſas vel religioſis cuiuſcumqꝫ valoꝛis ⁊ alie quecūqꝫ quibuſcumqꝫ perſonis facte non continentes vel continentia maioꝛem valoꝛem quadraginta libꝛa. deñ. non indigeant inſinuari pꝛoduci vel aſſignari: Sed executioni poſſint ⁊ debebeant demandari ſine alia aliqua aſſignatione.

¶ Preterea volumus ſtatuentes ꝙ omnia teſtamenta: legata codicilli vltime voluntates ⁊ donationes cuiuſcumqꝫ perſone vel vniuerſitati facta facti vel facte ⁊ eoꝛum inſtrumenta poſtquam fuerint inſinuata modo ⁊ foꝛma ſupꝛadictis executioni mandentur poſſint ⁊ debeant Et contra tale inſtrumentum teſtamenti legati codicilli vltime voluntatis vel donationes qḋ petitum eſt exequi nō poſſit de nullitate vel inefficacia vlterius excipi obici vel opponi Sed ſoluꝫ poſſint opponi exceptiones permiſſe contra inſtrumentum confeſſionatuꝫ: Et talibus inſtrumentis inſinuatis detur ⁊ adhibeatur plena fides ſcriptis modo ⁊ foꝛma ſupꝛadictis licet eſſet exemplum ⁊ non originale inſtrumētum: ⁊ ꝙ ſit exemplum non poſſit opponi ⁊ ſufficiat ſi tale inſtrumentum teſtamenti vel legati vel codicilloꝛum vel vltime voluntatis vel donationis pꝛoducatur extractum vel exemplatum manu cuiuſcūqꝫ notarij publici cum auctoritate iudicis ad id deputati ex pꝛotocollo: ⁊ originali inſtrumento non obſtante ꝙ ad interpoſiōeꝫ decreti nō fuerit citata pars que vel cuius eſſet intereſſe: ⁊ etiam non obſtante ꝙ ad petitionem alicuius non appareret facta ſiue die feriata facta. Que interpoſitio decreti poſſit fieri die feriata etiam in honorem dei virtute pꝛeſentis ſtatuti ⁊ habeatur perinde ac ſi eſſet ſcriptum ⁊ publicatum per notarium oꝛiginaliter rogatū Et pꝛedicta locum habeant in pꝛeteritis pendentibus ⁊ futuris Et quia ſepe contingit ꝙ notarij ſuper inſinuationibus moꝛiuntur ⁊ etiam aſſignantes ⁊ heredes remanent qui ignoꝛant tempus aſſignationis ⁊ etiam notarioꝛum nomina ex quo multi incurrunt damna ⁊ detrimenta. Statuimus ⁊ oꝛdinamus hoc capitulo perpetuo valituro ꝙ maſſarij cōmunis Peruſie expenſis dicti cōmunis teneantur ⁊ debeant ſub pena quinquaginta libꝛarum pꝛo quolibet eoꝛum ad requiſitionem iudicis inſinuationum ſiue notarioꝛum ſuper inſinuationibus deputatoꝛum facere fieri quinqꝫ libꝛos ligatos de membꝛanis quos ponere debeant ⁊ aſſignare in armario libꝛoꝛuꝫ cōmunis Peruſie ⁊ intituletur quilibet: hic eſt liber inſinuationum ⁊ caſſationum teſtamentoꝛum legatoꝛum codicilloꝛum vltimarum voluntatuꝫ ⁊ donationum pꝛo tali poꝛta: inquibus libꝛis reſpectiue dſcribantur omnes aſſignationes: ⁊ inſinuatiōes que in futuruꝫ fient: ſub bꝛeuibus verbis videlicet ꝙ ponatur milleſimū annus menſis ⁊ dies in qbus facta aſſignatio ⁊ ſubſeqnter inſinuatio ⁊ nomē ⁊ ꝓnomen illius ad cuius inſtantiam facta fuerunt nec non cōdita teſtamēta legata codicilli vltime voluntates ⁊ donationes nec non etiam notarioꝛum qui fuerunt rogati de illis reſpectiue cum ſuaſcriptione notarij qui pḋicta in dicto libꝛo ſcripſerit: Quas ſcripturas notarij pꝛedicti ponere ⁊ facere in dictis libꝛis debeant infra menſem a die finiti eoꝛum officij ſub pena quinquaginta libꝛarum deñ. ꝓ quolibet notario non faciente pꝛedicta Et ſub dicta pena teneantur officiales armarij permittere fieri pꝛedicta ſub dicta pena ipſis officialibus ꝯfacientibus: quouſqꝫ dictus liber ſcribi cōpletus fuerit: Quo totaliter ſcripto ad requiſitionē dicti iudicis vel notarioꝛum dicti maſſarij teneantur alium ponere libꝛum ⁊ ita ſubceſſiuis tempoꝛibus fiet: Qui iudex ⁊ notarij ſi non requiſiuerint dictos maſſarios pꝛo dictis libꝛis fiendis incurrant penam quinquaginta libꝛarum pꝛo quolibet: Et de hoc debeant per ſindicatoꝛes expꝛeſſe ſindicari ⁊ aquolibet accuſari ⁊ accuſans habeat medietatem pene. Teneantur etiam dicti notarij inſinuationum ſub dicta pena ponere ⁊ annotare ſub bꝛeuitate pꝛedicta infra dictum tempus vnius menſis a die depoſiti officij omnes aſſignationes ⁊ inſinuationes in regiſtro ſiue libꝛo exiſtente ⁊ deputato per pꝛioꝛes cōſoꝛtij notarioꝛum in eoꝛum audientia in capite platee magne dicte ciuitatis ad hoc vt de dictis ſcripturis maioꝛ notitia haberi valeat ⁊ nulla fraus committi poſſit abſqꝫ tamen aliquo ſalario aliter dando dictis notarijs.

¶ Q: non detur licentia permanendi debitori ſine licentia creditoris.

Rubrica . 43.

QVoniã Eſſe vĩ nõ modicũ icõueniẽs ⁊ eſt diſſonũ rõni ꝙ dbitori vel debitoribus alicuius vel aliquorꝫ ciuiũ vel diſtrictualium Ciuitatis Peruſij ſine ſui creditoris vel ſuorum creditorꝫ voluntate in ciuitate:cõmitatu vł diſtrictu Peruſie detur aliqua licentia permanendi vel etiam redeundi: Per preſens capitulum obſeruandum perpetuo . ordinamus ꝙ non poſſit per aliqd conſilium cõmunis vel populi vel congregatiõis rectorũ artium per aliquem officialem cõmunis Peruſie alicui debitori alterius aliqua concedi licentia vel dari ſiue concedi terminus veniendi vel ſtandi in ciuitate vel burgis vł cõmitatu Peruſie ſine licẽtia vel volũtate ſui vel ſuorum omnium creditorum. Nec banni terminum prorogari pretextu alicuius reformatiõis ſeu ſtatuti nec aliquid ei vel eis fieri per directum vel per obliquum quo mediante:ſine ſuorum creditorum licentia ac etiam voluntate in ciuitate vel cõmitatu vel diſtrictu peruſie poſſint venire ⁊ etiam commorari . Et ſi poteſtas vel capitaneus vel alius officialis vel aliquis ex ſuis officialibus vel priores artium vel alter ex eis vel aliquis officialis cõmunis Peruſie contra ſupradictam formam licentiam alicui conceſſerit puniatur quilibet concedens licentiam in centum libris den. Et eadem pena ipſos poteſtatem ⁊ capitaneũ vel alium officialem vel alterum eorum vel ex eorum familijs quẽcũ vel priores artiũ puniri iubem᷒ pro vice qualibet ſi cõtra predicta aliqd propoſuerint in aliquo conſilio communis vel populi Peruſini vel ſapientum vel rectorum artium vel contra predicta aliquid reformari permiſerint: Et qui cõtra predicta in aliquo conſiliorum predictorum arengauerint in quinquaginta librarũ den. debeat condemnari per maiorem ſindicum cõmunis Peruſie: ⁊ nihilominus licentia data contra dictam formam non valeat nec teneat vllo modo: Et de predictis quilibet poſſit eſſe accuſator: ⁊ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ alter eorum ⁊ maior ſindicus ⁊ eorum vel alterius eorum officialis de predictis penitus debeant ſindicari: ⁊ ſi reperti fuerint contra feciſſe condemnetur repertus contra faciens in pena ſuperius nominata.

¶ Q: nulla petitio detur contra cõmune Peruſij niſi prius data Copia . M. D. Prioribus Artium .

Rubrica. 44.

NUllus Poſſit audeat vel preſumat dare.vel porrigere per ſe vel aliũ corã dominis poteſtate vel capitaneo vel aliquo eorũ vel alterius eorum iudice nec coram aliquo alio iudice vel officiale nec in aliqua curia:aliquam petitionem vel libellum ſiue narrationẽ vel intẽtionẽ vel aliquam cauſam litem vel queſtionem mouere contra cõmune Peruſie vel ſindicum dicti cõmunis nec a dicto cõmuni vel ſindico petere aliqd ſibi dari ſolui vel fieri quoquomodo niſi prius copiam petitionis narrationis vel libelli ſeu intentionis quam dare porrigere vel facere intẽderet porigerit ⁊ porexerit ⁊ exhibuerit in ſcriptis dictis Prioribus artiũ numero ſeptẽ ad minus ⁊ preſente eorum notario ⁊ penes eos in ſcriptis dimiſerit: de qua porectiõe ⁊ dimiſſiõe appareat publicũ iſtrumẽtũ: ⁊ aliter dñi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum iudices vel officiales vel alij iudices vel officiales vel alter eorum non poſſint nec debeant talem narrationem petitionem vel intentionem audire admittere vel recipere: nec ſuper ea pcedere: ⁊ ſindicus cõmunis Peruſij dicta forma non obſeruata non poſſit nec dbeat ſe in aliquo intromittere: nec officium auctoritatem vel mãdatum habeat in predictis: ⁊ ſi ſecus fierẽt non valeat nec teneat vllo modo ſed nullius valoris exiſtat ⁊ cõmuni Peruſie non preiudicet nec preiudicare poſſit in aliquo: ⁊ nihilominus poteſtas vel capitaneus vel iudex vel alius officialis ⁊ ſindicus contrafaciens in quingentis librarum denariorum per ſuos ſindicatores ex officio ad petitionem cuiuſcunqꝫ debeant condemnari: ⁊ illi Priores artium penes quos talis copia data vel dimiſſa fuerit teneantur ⁊ debeant dictam petitionem facere audi. i ⁊ examinare: per ſapientes ⁊ peritos iuris quos elegerint vtrum de iure procedat vel non: ⁊ vbi de iure dixerint non procedere ꝙ ipſi domini Priores teneantur cogere dictos ſapientes ad deffenſionem dicte cauſe pro cõmuni ⁊ ipſos iurari facere ꝙ deffendant dictam cauſam bene legaliter ⁊ ſolicite: quibus ſapientibus poſſint ⁊ debeãt ſalarium conſtituere ⁊ dari facere a Maſſarijs cõmunis Peruſij qđ crediderint cõuenire: vbi vero viderint de iure procedere: reſtituant parti ſeu perſone que dederit dictã petitionem ſeu copiam petitionis ⁊ ſinant ⁊ permittant talem in cauſa procedere ſine contradictione ⁊ ſine moleſtia: ⁊ ipſi ⁊ ſubceſſores eorum poſſint teneantur ⁊ debeant prouidere ⁊ ſe propoſſe intromittere ꝙ cõmune Peruſie de predictis vel in predictis non ledatur nec decipiatur ⁊ non fraudetur: pena. cc. librarũ den. pro quolibet contrafaciente vel negligente in predictis per maiorem ſindicum ab eis [illegible] contra fecer[illegible]

cõtrafecerit vel negligentes fuerint. Et ꝙ predicti
dñi poteſtas vel capitaneus iudex vel officialis pro
eo ꝙ tales petitiões ꝑ dictam formã non audirent
ꝛ nõ intelligerent in nullã penaȝ incidant nec poſ/
ſint nec debeãt ꝑpterea condẽnari vel moleſtari: ꝛ
eoꝝ ſindicatores in predcis nullam cognitionẽ ha
beant: nõ obſtante ſtatuto ꝛ oꝛdinamento quo ca/
uetur: ꝙ poteſtas capitane⁹ ꝛ alij iudices ꝛ officia
les audire debeãt petere volẽtes ꝛ cõparentes qui
bus cauetur de ſindicatu ptãtis ꝛ capitanei: ꝛ alio
ruȝ officialiũ ꝙ nihil poſſit ꝑuideri oꝛdinari vel fie
ri in preiudiciũ vel diminutionẽ iuriũ vel iuriſditio
num cõis Peruſij vel alicuius vniuerſitatis vel ſpe
cialis pſone: Et nõ obſtantibus aliqbus alijs ſtatu
tis generalibus vel ſpẽlibus incõtrariuȝ loquẽtib⁹.

De dotibus ꝛ dotatis mulieribus ꝛ ſubceſſio/ nibus abinteſtato. Rubꝛica. 45.

Si qua Mulier nata vel
naſcitura fuit vel e/
rit dotata a p̃re vel matre: vel a/
lio quocũqȝ aſcẽdẽtẽ de bonis
vel rebus ꝑprijs dotantis non
poſſit nec debeat ipſa mulier do
tata nec poſſint deſcendẽtes ex
ea reuerti ad hereditatẽ vel ſubceſſioneȝ ab inteſta
to alicuius pſone dotantis eam vel alicuius ex de/
ſcendentibus ab eadẽ perſona dotante in bonis ꝛ
rebus ad ipſuȝ deſcendentẽ a dotante ꝑuentis: In
alijs aũt aliũde prouentis ipſi deſcẽdenti ipſa mu
lier ſubcedat tali deſcendenti a pſona dotante inter
tia p̃te eius qḋ ſibi obueniſſet ex ſubceſſione ab in/
teſtato ipſius deſcẽdentis defuncti: ꝛ ab alijs ratio
ne dictoꝝ bonoꝛuȝ aliunde ꝑuentoꝛum ipſa mulier
pẽitus excludat: q̃uſqȝ ſupuixerit maſcul⁹ dſcẽdẽs ab
ip̃a pſona dotãte p lineã maſculinã. Et ſi mulr plu
res habuerit f̃res ꝛ ab vno ex f̃rib⁹ dotata fuerit vl
ab oibus de bonis ꝑprijs ipſoꝝ f̃ruȝ vel cõib⁹ inter
fratres nõ poſſit talis mulier reuerti ad hereditatẽ
alicuius ex fratrib⁹ ſibi vtriqȝ ꝯiunctis vel ꝯſangui
neis tm̃: ſine liberis ex matrimonio ab inteſtato dce
dẽtib⁹: quouſqȝ ſupuixerit aliqs frater vtriqȝ ꝯiun
ctus vel ꝯſanguineus tantũ ipſius fratris ab inteſta
to moꝛtui ſine liberis ex matrimonio natis: vel ali
quis maſculus deſcendens p lineam maſculinã ab
aliquo ex dictis fratribus vtrinqȝ ꝯiunctis vel con/
ſanguineis tm̃. Qui f̃res ꝛ deſcendentes maſculi p
lineã maſculinaȝ ex eis vel ex aliquo eoꝝ ſubcedant
tali fratri abinteſtato ſine liberis ex matrimonio de
functo oꝛdine iuris inter eos in tali ſubceſſione ob
ſeruãdo: excluſa ipſa muliere dotata a tali ſubceſſio
ne: quouſqȝ aliquis ex dictis maſculis extiterit. Et
hoc etiã locum h̃eat in patruis ſine liberis ex matri
monio dcedẽtibus quibus ſubcedant filij maſculi
alioꝝ ſuoꝛuȝ fratrũ ꝛ nõ filie femine dotate ab ipſis
patruis vel ab aliq̃ eoꝝ de bonis ꝑprijs dotantis.

Et ſi dicte mulieres dotate moꝛirent̃ ſine filijs
abinteſtato matre ſupſtite: vel ea nõ exiſtente: ſup
ſtite auo vel auia maternis vel auia paterna: Eo ca
ſu legitimã ſolũ debeat h̃re mater : vel au⁹ vel auia
predicta ꝛ in alijs bonis ſubcedãt fratres carnales
etiã ex latere p̃ris tantũ ꝛ deſcendentes maſculi p
lineaȝ maſculinã taliũ fratrũ iuris oꝛdine in ſubceſ
ſione inter eos obſeruando: ꝛ ipſis nõ ſuperexiſtenti
bus ſubcedant patrui ꝛ eoꝝ deſcendentes maſculi
p lineam maſculinaȝ dicto. ſ. oꝛdine: excluſa matre
auo vel auia predictis: p̃ter q̃ȝ in legitima quouſqȝ
aliqs ex ſupꝛadictis maſculis ſuperit. Et eo caſu q̃
filij maſculi remanerẽt ex ſupꝛadcõ fratre dotante
ꝛ moꝛirent̃ ab inteſtato ſimili mõ ſubcedant f̃res
dotantis vbi ſupeſſent fratres carnales vtriqȝ con
iuncti vel ipſis non exiſtentibus ex latere p̃ris tm̃
vel eoꝝ aut alicui⁹ eoꝝ deſcendẽtes maſculi p lineã
maſculinã oꝛdine iuris ſupꝛadcõ: ꝛ ipſis non ſuper
exiſtẽtibus ſubcedant patrui ꝛ eoꝝ filij ꝛ deſcendẽ
tes maſculi p lineaȝ maſculinã: matre excluſa ꝛ auo
ꝛ auia predictis: p̃ter q̃ȝ ꝛ in legitima vt dictuȝ eſt.
Saluo in oibus dictis caſibus in p̃ñti ſtatuto com/
pꝛenſis ꝛ quolibet eoꝝ teſtamento ꝛ vltima volun
tate p̃dictoꝝ in quibus ſi aliquid dictis mulieribus
relinquetur debeat obſeruari. Et ſaluo ꝙ mulieres
tp̃e neceſſitatis poſſint h̃re victum ꝛ veſtitũ in here
ditate ſ3 vires patrimonij: dotẽ ſuã quã habuerint
ꝯferendo ſi poterit vel iura cedendo ꝛ repetendo
dotem cauſa eam conferendi.

Ille aũt vel illi qui ſimul cũ aliqua muliere pa
rentibus ſubceſſerint abinteſtato q dotem dederit
vel dederint ꝑ ipſa muliere ipſe vel eius ſeu eoꝛuȝ
h̃des non poſſint nec debeãt repetere ipſaȝ dotem
donec vixerit illa mulier vel ſui filij vnus vel p̃res
nec petere poſſit ipſa mulier vel eius h̃des parteȝ
ſibi de bonis ſuoꝝ parentũ contingentẽ vſqȝ ad cõ
currentẽ q̃ntitatẽ dotis recepte.

Item ſi aliqs receperit aliquam ꝑmiſſionem re
ſtitutionis dotis alicuius mulieris de bonis mulie
ris: ſiue noĩata fuerit illa mulier in inſtrumẽto ꝑmiſ
ſionis vel reſtitutionis dotis ſiue non: ius de dicta
dote ꝛ actionẽ pꝛo ipſa dote repetẽda cedere ꝛ re
ſtituere debeat ipſi mulieri: nec detemptio talis in
ſtrumenti ipſi mulieri nec illi cui dimitteret ius ſu
um daret ꝛ cederet obeſſe poſſit aliquo iure cõmu
ni vel ſtatuto non obſtante: ſed illum vel illos in/
ſtrumentuȝ vel pꝛomiſſionem de reſtitutione dotis
recipientem vel recipientes poteſtas ꝛ capitane/
us vel alius officialis compellat ipſi mulieri vel ſu
is filijs vel cui ius ſuuȝ cederet ꝛ dimitteret vt di/
ctum eſt reſtituere. Et intelligatur dos fuiſſe de bo
nis mulieris dotate eo ipſo ꝙ apparuerit eam do/
tatã fuiſſe a patre vel m̃re: auo: auia vel ꝫio vel f̃re

EE

carnali vel conſobrino ſorore carnali vel conſobri-
na: etiam ſi in inſtrumento dotale non diceretur qđ
eſſent bona dicte mulieris ſed ſimpliciter a pdictis
vel eoꝝ altero daretur. Ita ꝙ nō intelligat de bo-
nis ꝓpꝛijs eius qui ſtipulatꝰ fuit dotem ſibi reſtitui
ꝛ dotem dediſſe vel promiſiſſe ſed de bonis dicte
dotate; niſi euidenter appareret dictum dotantem
ſupra dotem dicte domine ſe dare vel promittere:
vſqꝫ ad concurrentem q̄ntitatē quā de ſuo ſolueret
poſſit ſibi cauere per ſtipulationem vel alio modo
pro vt partes extiterint inconcordia.

℄ Itē ſi quis vel ſi qua exceptis perſonis de qui
bus inprecedenti.§.qui incipit ille ꝛc.cōnetur ali
quam dotauerit mulierem in totum vel in partem
de ſuis bonis propꝛijs ſiue pecuniaꝫ dederit vel ali
as res: et ipſam dotē fuerit tpe ꝓmiſſionis: ſi ꝓmiſ
ſio interuenerit: vel tpe ſolutionis vel traditiōis ſti
pulatus vel ſtipulata ſibi reddi: ꝛ conſtiterit docu-
mento publico vel teſtibus fide dignis matrimo-
nio diſſoluto inter illam mulierē quā dotauit ꝛ ma
ritum pro matrimonio: ꝙ ꝓ ea dotē dederit vel pa
ri fecerit: ſine filijs ex eis deſcendentibus: dotē quā
dederit libere poſſit repetere ꝛ ſibi reſtitui obtēat
Et qui receperit talē dotē ab aliquo dante de ſuis
bonis propꝛijs teneatur cū [illegible] voluerit qui dotem
dedit facere inſtrumentū ꝛ ꝓmiſſionē [illegible]
do: nec cōpellat ipſi mulieri nec hr̄dibus ipſius mu
lieris pro qua dos data eſt de dcā dote reſpōdere;
Saluo ꝙ feminę ꝛ ipſis nō exiſtentibꝰ: eaꝝ filij vel
nepotes qūocumqꝫ concepti vel [illegible] poſſint veni-
re ad ſubceſſionē parentū: fratruꝫ ꝛ aliaꝝ perſona
rum: ad quarū ſubceſſionem de iure vocat[illegible] de-
ſcendentes per lineā maſculinam maſculi non ſup-
ſint remittendo vel cedendo vt ſupra in .§. [illegible]
ꝙ mulieres ꝛc. dotes habitas vel ꝓmiſſas pdictis
mulieribus in hr̄ditate: ꝛ hoc non obſtante aliena
tione facta p dictos maſculos vel aliquē eoꝝ de bo
nis a quibus ipſe mulieres p ſuperexiſtentiaꝫ maſcu
lorum fuerant excluſe. Et ſi mulieres dotate non eſ
ſent ad ſubceſſionē dictarū perſonaꝝ abinteſtato d
beant peruenire; Et intelligant mulieres eē dotate
ſi pro dote mulieri aliquid in teſtamēto vel codicil
lis fuerit relictū p aliquem de pſonis predictis vel
datum vel ꝓmiſſum: dūmodo ſi minus cōgrue fuiſ
ſet dotata: debeat ſuppleri. cōgrua dos ſm ꝙ in-
fra ponit in.§.proxime ſequenti qui incipit Itē ſi
aliquis pater vel ꝛc. ꝛ ſm qđ dr̄ in ipſo ſequenti
.§.ipſe mulieres excludant a ſubceſſione ꝛ faculta-
te petendi fructus pro dcā rata.

℄ Item ſi aliquis pater vel auus alicuius mulie-
ris non dotate deceſſerit inteſtatus: frater vel frēs
carnales etiam ex latere patris tantum ipſius mu-
lieris: ſi fratrem vel fratres habuerit vel alij maſcu
li deſcendentes ex ipſo fratre vel fratribus per line
am maſculinam vel ſi habuerit patruos non extan
tibus fratribus predictis vel deſcendentibus ab eiſ
dem poſſint ꝛ valeant omnes: aliqui: aut etiaꝫ vnuſ
eorum non obſtante aliorum vel alicuius eorum cō
tradictione dotare ipſam mulierem de bonis pa-
tris vel aui competenter: ſm condecentiaꝫ ſue per
ſone ꝛ qualitatem facultatum ꝛ hereditatis patriſ
vel aui ꝛ conſuetudinem ꝛ morem ciuitatis: Et de
competentia dotis dicte mulieris ſtetur dicto ꝛ de
clarationi duorum proximiorum attinentium dcē
mulieris qui ad predicta declaranda cogātur per
poteſtatem vel capitaneum vel alium officialeꝫ cō-
munis Peruſie ad petitionē petentis: ꝛ ſi non fue
rint in concordia tertium ad predicta per dictum
dominum poteſtatem ſiue alium officialem eligere
compellantur: quorum vel ſaltem dicti tertij vt ſu-
pra electi declarationi ſtari debeat: ꝛ nec contra di
ctā declarationē per quemqꝫ aliqđ dici obici vel fie
ri modo aliquo poſſit. Et competenter dotata in-
telligatur in q̄ntitatem legitime debite ipſi mulieri
ꝛ non in minori q̄ntitate. Et habita dicta dote vel
promiſſione facta ſibi vel marito vel alteri pro eis
vel eoꝛ alteri recipienti: ex tunc excludatur a ſub
ceſſione predictorum patris ꝛ aui ꝛ aliarum perſo
narum de quibus ꝛ prout ſupra dic[illegible] etiaꝫ a
facultate petendi fructus pro rata ſua dicte heredi
tatis vel ſubceſſionis pro tempore tunc preterito
ſi ſteterit cum fribus vel eiꝫ aliquo expēdis ꝛ ab
ipſo vel ab ipſiſ fuerit alimentata. Non [illegible]
hoc patruus ad ſubceſſionem admitt[illegible] pro-
ut in preſenti ſtatuto expreſſ[illegible] declara
do tamen non intelligi ꝙ in preſenti ſtatuto conti
neatur dictam mulierem propter [illegible] dictam do
tationem patrui per ipſum excludi a ſubceſſione
propꝛij patris ipſius mulieris niſi prout continetur
infra in.§. ꝛ ſi caſus euenerit cum.§.ſequenti.

℄ Et ſi caſus euenerit ꝙ filij maſculi vel filie femi
ne ſine filijs legitimis ꝛ naturalibus morirentur
ab inteſtato non exiſtente aliquo aſcendente vel de
ſcendēte ꝙ omnis hereditas eorum debeat perti
nere ꝛ deuoluatur ad fratres eorum ꝛ earum ꝛ fi-
lios fratrum ſm ordinem iuris videlicet maſculos
Et ipſis non exiſtentibus ſorores carnales etiam
ex latere patris tantum. Et ipſis ſororibus non exi-
ſtentibus ad patruos ꝛ filios patruorum maſcu-
los ſm iuris ordinem: Et auunculi matertere ꝛ a-
mite tunc non ſubcedant: teſtamentis tamen ſem-
per ſaluis. Et caſu quo contingat aliquem vel
aliquam abinteſtato decedere ſine liberis ꝛ ſuiſ
fratribus vel ſororibus vtrinqꝫ coniunctis ſuperſti
tibus ſibi matre auo pr̄no vel auia paterna tunc
ꝛ eo caſu Uolumus ꝛ ſtatuimus auum vel auiam
paternam equaliter ſubcedere vna cum matre ipſi
defuncto vel defuncte Et ipſa matre non ſuperſti-
te vna cum auo materno vel materna [illegible] teſta-
mentis ſemper ſaluis; Si autem non exiſtent

auo vel auia paterni nec fratres vel ſorores vtrin⸗qꝫ coniuncti vel coniuncte nec filij maſculi eorum: ſed extarent frater vel fratres conſanguinei maſculi vel eoꝝ aut alicuius eorum filij maſculi tunc ſubcedant mater pro medietate ⁊ pro alia medietate dicti frater vel fratres conſanguinei ⁊ deſcendentes ex eis maſculi per lineam maſculinam ſm̄ inſraſcriptum ordinem infra proxime in patruis ⁊ eorum filijs ſtatutum/ vel ſi mater non ſupereſſet: ſubcedant in dicta medietate modo predicto vna cum auo vel auia maternis predictis aut fratribus vel eorum deſcendentibus maſculis non exiſtentibus: ſed ſi extarent patrui vel filij maſculi patrui vel patruorum ꝙ in medietate bonorum talis decedentis ſubcedat mater ⁊ in alia medietate ſubcedant patruus vnus vel plures ⁊ premortui patrui vel patruorum filij cum dicto patruo vel patruis in ſtirpes ⁊ non in capita/ ⁊ patruis nullis exiſtentibus ſubcedant in dicta alia medietate filij maſculi patrui vel patruorum: ſimili modo in ſtirpem ⁊ non in capita: Et matre non exiſtente ſubcedant patruus vel patrui ⁊ dicti eorum deſcendentes [illegible] dicto vna cum auo vel auia maternis [illegible] mater excluditur: excludatur qui [illegible] ſiue matris ⁊ deſcend[illegible] trimonio ⁊ ꝯſir vteri[illegible] iuncte. Et preſens capi[illegible] liber ſui parte ſolutu in futuris [illegible] ocijs ⁊ [illegible] non autem in preteritis ⁊ pre[illegible]ibus.

¶ De vltimis voluntatibus obſeruandis per filios ⁊ per nepotes. Rubrica. 46.

Reſcenti Capl'o ſtatuimus ꝙ filie ⁊ neptes alicuius cogant per poteſtatem vel capitaneum vel alios officiales cōis Peruſie inuiolabiliter obſeruare teſtamentum ⁊ qualibet vltimam voluntatem patris vel aui paterni ⁊ cuiuſlibet predictorum: ita ꝙ plus petere vel habere non poſſint q̃ fuerit eis relictum iure inſtitutionis vel alio quocumqꝫ titulo ab aliquo ex ſupradictis quouſqꝫ ſuperuiuant filij maſculi vel aliquis deſcendens per lineam maſculinam ex patre vel auo. Si tamen filie vel neptes fuerint dotate in vita patris vel aui ab eis vel altero ipſorum: vel fuerint dotate ⁊ eis dotes relicte in teſtamēto vel vltima volūtate ipſorum vel alterius eorum competenter. Si vero non fuerint dotate aliquo modo: non teneantur obſeruare voluntatem dictarum perſonarum: Et eo caſu [illegible] earum ſit ſaluum in hereditatibus predictorum [illegible] dūmodo predicta non intelligantur in bonis ⁊ dotibus matrum dictarum mulierum. Et nullus iudex cōis Peruſie audiat aliquam mulierem petentem vltra q̃ ſibi relictum ſit vel datum pro dote a patre vel auo ſuperuiuente aliquo maſculo deſcendente a patre vel auo paterno: ſed dictum teſtamentum vel vltima voluntas in quo vel qua fuerit filie vel nepti dos relicta: non obſtante ꝙ in eo vel ea non contineatur ꝙ reliquerit iure inſtitutionis: valeat ⁊ teneat ⁊ contra ipſum vel ipſam non poſſit aliquid dici obici vel opponi/ preter q̃ ſi eſſet min⁹ dotata cōpetenter ꝙ tunc eius ſupplementum petere poſſit ⁊ valeat: aliquo non obſtante: ſm̄ tamen qd̄ in proximo precedenti capl'o dictum fuit in .§. ſi aliquis pater vel auus ⁊c̄.

¶ Quid ⁊ quantum poſſit pater filijs ⁊ filiabus ſuis ſpurijs relinquere vel alio titulo dare. Rubrica. 47.

Um plures homines ciuitatis ⁊ comitatus Peruſie ſint qui habeant filios qui a iure ſpurij vel naturales vocantur ⁊ appellantur ⁊ etiam alios quouis coitu procreatos. S[illegible]us ⁊ ordi[illegible]us ac decernimus: non obſtan[illegible] aliqua lege ſeu iure canonico vel ciuili vel m[illegible]p[illegible] quod in contrarium loqueretur ſeu reperiretur: ꝙ predicti hoīes de ciuitate vel comitatu Peruſie qui habent predictos filios vel filias: [illegible]nos ⁊ naturales non habent tempore mortis nec [illegible]pot[illegible] ex filijs vel filiab⁹: ꝙ poſſint ipſi patres ipſorum eiſdem naturalibus: lege aliqua non obſtante: de bonis ſuis relinquere ⁊ dare in teſtamentis donationib⁹ ⁊ codicillis ſeu alia quacunqꝫ vltima voluntate ⁊ quolibet contractu id ⁊ quantum volunt ⁊ etiam heredes inſtituere in parte qua voluerint: Et oīa ⁊ ſingula que predicti homines patres relinquere ⁊ dare voluerint eiſdē teſtamentis donationibus codicillis ſeu alia vltima voluntate iure inſtitutionis vel alio modo ⁊ quolibet cōtractu ſupradictis perſonis: habeant huiuſmodi ſtatuti vigore ⁊ auctoritate pro legitime relictis ⁊ datis: ⁊ perinde habeantur ac ſi eſſent capacibus relicta ⁊ data: Ita ꝙ ab eiſdem vt ab indignis auferri non poſſint ab aliquo legitimo ſubceſſore vel a fiſco ciuitatis vel alia perſona vel perſonis que excogitari vel dici poſſint ex q̃cūqꝫ cauſa: Et hec locum habeāt tam in maſculis q̃ in feminis tam natis q̃ naſcituris. Feminis autem naturalibus vel ſpurijs ſeu alio coitu ꝓcreatis poſſint dotem dare ⁊ relinquere etiā ſi legitimi ⁊ naturales extarent vt dictum eſt. Quibus filijs legitimis ⁊ naturalibus extantibus relinquere poſſint pr̄es predictis filijs naturalibus vel ſpurijs vel alio coitu procreatis

alimenta: ⁊ feminis predictis noīe dotis id qd̄ cōgruum fuerit / Et casu quo naturales vel predicti masculi cū naturalibus ⁊ legitimis in domo stare non possent: eo casu possit relinquere: dūmodo nō excedat duodecimam partem hereditatis: ⁊ predicta potestas ⁊ capitaneus vel alij officiales cōis Perusie teneanť ⁊ debeant obseruare ⁊ obseruari facere.

¶ Item teneāť potās ⁊ capitane⁹ ⁊ quilibet eoꝝ cōtrauenientem seu venire tentantez de iure seu de facto punire ⁊ condēnare in qngentis lib. deñ. ⁊ ipsam ꝓdemnationē ⁊ penam exigere pro cōi Perusie ⁊ eorum iure priuare ⁊ cadere debeant ipso iure contrafacientes ⁊ dicti spurij vel naturales in eorum iure dēbeant succedere: in quo succedere deberent contra predicta vel aliqd predictoꝝ venientes vel tentantes vel mouentes eisdem spurijs vel naturalibus aliquā litem seu cōtrouersiā / Et si potās vel capitane⁹ ⁊ eoꝝ officiales fuerit i pdcis ⁊ circa predcā negligentes puniant simili pena quingentaꝝ lib. deñ. p sindicū seu iudicem qui examinationi eoꝝ vel alterius eoruz pro tpe fuerit / Non tñ liceat alicui predictis filijs naturalibus vel spurijs relinquere vel quoquo modo donare vltra duodecimam partem sue hereditatis superstitibus sibi filijs vel alijs descendentibus per lineaz masculinā masculis ligitimis ⁊ nalib⁹ vno vl plib⁹: Quā duodecimam dicti filij ⁊ filie inlegitimi vel inlegitimi: q̄uis etiam ipsis non daretur vel relinqueretur p patrem: nihilominus eam consequi ⁊ habere debeant de bonis ⁊ rebus patris loco alimentorum ⁊ pro alimentis: Et vltra dictā duodecima parteꝫ nō possint aliqd aliud petere etiam ratione dictoꝝ alimentorum predictis filijs vel alijs descendētibus p lineaz masculinā masculis ligitimis ⁊ naturalibus vno vel pluribus supstitibus: Et predicta intelligātur ⁊ locum habeant in oībus ⁊ singulis filijs inlegitimis ex quocūqꝫ coitu natis ⁊ nascituris.

¶ De permissa sequestratione. Rubrica. 48.

Quoniaz mora debitorum insatisfaciendo suis creditoribus: nō modicum dannum ipsis creditoribus est adlatura: Ad hoc igit vt debitores promptiores reddanť ad satisfaciendum creditoribus: ⁊ creditores possint eorum creditum consequi. Duximus statuenduz ꝙ quilibet iudex cōis Perusie ⁊ quilibet alius officialis de causis ciuilibus congnoscens possit teneatur ⁊ debeat ad instantiam creditoris seu creditorum visa licentia pro q̄titate in ipsa licentia expresse concessa contra debitorem ad executionem realem ⁊ personalē procedere ⁊ sequestrationes quaslibet facere ⁊ fieri facere de pecunia bonis ⁊ reb⁹ ipsius debitoris vel ipsi debitori debitis aliquo nō obstante: qua sequestratiōe facta possit teneatur ⁊ debeat dictus iudex: ad instantiam ipsius creditoris citare seu citari facere euz cui sequestrum factū est seu fuit vt comparere debeat coram ipso iudice infra tempus quinqꝫ dierum ad consignandum sequestrum: ipsi creditori: ⁊ si in dicto termino non cōparuerit vel si comparuerit ⁊ non consignauerit dictū sequestrū tūc dictus iudex teneatur ⁊ debeat eidem assignare terminum decem dierum ⁊ dictuz terminuz in absentia notificari facere ad soluendū si sequestrū fuerit in pecunia: ⁊ si non fuerit in pecunia ad consignandum rem sequestratam vel ad satisfaciendum eidem creditori vsqꝫ ad concurrentē debiti quantitatem de ⁊ pro contentis in eius licētia: quo termino elapso virtute presentis statuti seu capituli intelligatur ⁊ sit concessa licentia ꝯ ipsum ꝓ contentis in ipsa licentia cuius vigore fuerit factum sequestrum. Sed si intra dictum terminuz cōparuerit ⁊ sequestrū consignauerit non molestetur vlterius: sed si sequestrū fuerit factum in alia re q̄s in pecunia in dicto casu debeat procedi vt dictū est supra in statuto de executione instrumentorum de tenuta facta de rebus mobilibus ⁊ dicta forma in omnibus debeat obseruari vt ibi dicitur. Et sup dictis causis ipse creditor teneatur eidem soluenti instrumentum refutationis facere que solutio ⁊ refutatio obtineat vim plene liberationis quo ad ipsum soluentem adeo ꝙ decetero ex aliqua ratione vel causa vigore dicti debiti nō possit modo aliquo cōueniri vel molestari: Et nullus iudex audeat vel presumat ꝯ soluentem ex causis pdictis ad instantiam principalis debitoris pro quo est facta solutio ⁊ satisfactio ipsum principalez debitorem vel aliū pro eo audire sed potius cum repellere ⁊ audientiam in huiusmodi casu ⁊ cā denegare sub pena qngentarum lib. deñ. Et idem in omnibus ⁊ per oia Volumus obseruari in licentijs concessis ⁊ infuturuz concedēdis per conseruatores monete vel per massarios cōis Perusie ex quacūqꝫ causa vel quomodocūqꝫ ⁊ eoꝝ executione ꝯ debitorem cameraraꝝ dictoꝝ dominorum conseruatorū vel massariorum vel alicuius ipsarum.

¶ De diffamatione prohibita. Rubrica. 49.

Cum dudū inoleuerit cōsuetudo q̄ non tam cōsuetudo q̄s corruptela debet merito nuncupari: ꝙ vz reus cui de iure ius agendi non cōpetit sed potius defendendi per libellum diffa-

matoꝛiū efficiat̃ d̃ reo actoꝛ tā in oꝛdinario iudiciō q̃ȝ ſummario ēt petendo cāȝ cōpromitti: Nō q2 eſt ꝑ iuris oꝛdineȝ nullactenus eſt permittendū: ſȝ pō tius totis viribus denegandū ⁊ malicijs reoꝛuȝ ob uiandū. Idcirco duximus ſtatuendum q̄ decetero nullus poſſit nec debeat p aliquem iudicē audiri nec admitti ſup petitione vel libello diffamatoꝛio agendo quōcunq3 ⁊ qualitcunq3 etiā ſi peteret cām cōpromitti: ſed talis petitio debeat reici per iudicē adbibituȝ in dicta cā nec ad vlterioꝛa ꝓcedi poſſit: pena iudici ꝯfacienti qngentaꝝ lib. deñ. tpe ſui ſin dicatus auferenda aliquo nō obſtāte: Et nihilominus quicqd ſecus factum fuerit ſit ipō iure nulluȝ ⁊ ſemper poſſit dici d̃ nullitate eius qđ factum fuerit immo nō valeat nec teneat vllo modo.

¶ Q. boīes caſtri vel ville laborēt poſſeſſiones in eoꝝ territoꝛio ſitas: Rubꝛica. 50.

iud. lib. 3 Rub. 178 ... 160 lib. 3

S Iquis Subiectus ꝓnci paſt iuriſdictioni dñi ptātis vel dñi capitanei ci uitatis Peruſie in ciuilibus ⁊ criminalibus hēt vel habuerit terrenū aratoꝛiū vel vineā inpꝑti nēnjs alicuius caſtri vel ville co mitat⁹ vel diſtrict⁹ Peruſie: qđ terrenū ſeu que terra ſeu vinea cōſueuerit laborari ⁊ coli per boīes laboratores illius caſtri vel ville: d̃ beant ⁊ teneant̃ boīes qui de ꝓximo laborauerunt ⁊ coluerunt dictaȝ terram vel vineā bene ⁊ diligē ter ⁊ congruo tēpoꝛe laboꝛare ⁊ colere ⁊ manuite nere ⁊ conſeruare: ⁊ nullam fraudem ſeu culpā cō mittere in laborādo ⁊ colendo: ⁊ reddere dño rei vel vero poſſeſſoꝛi tantā ptem d̃ fructibus ipſi⁹ ter reni: ſeu terre vel vinee: q̃ȝtam hactenus de ꝓximo reddere ⁊ cōſignare conſueuerūt vel q̃ȝtuȝ reddit̃ de alijs terris vel vineis ſtantib⁹ circa ipſam terrā vel vineā ſimilis qualitatis ⁊ q̃ȝtitatis ⁊ ſecūdū rece ptionē fructuū aliaꝝ terrarū vel vinearū circumſtā tium. Et ſi boīes predicti q laborauerūt de ꝓximo ⁊ laborare ⁊ colere conſueuerūt ipſum terrenū ſeu terrā vel vineaȝ recuſauerint vel negleſſerint cole re ⁊ laborare ⁊ de fructibus aſſignare ⁊ reddē re partem vt dictū eſt. Poſt q̃ȝ ſup hoc ſilicet q̄ predicta facere debeāt ⁊ terrā vel vineaȝ laborare fuerint p iudicem reqſiti duab⁹ citationibus inferi pris p baiulū ſeu nūciuȝ cōis miſſis: teneāt̃ ſatiſface re dño vel poſſeſſoꝛi vero de dānis et intereſſe ipſi⁹ ſecūduȝ extimationē duoꝝ bonoꝝ hominū de ciui tate vel comitatu Peruſij q per iudicē d̃ cā cogno ſcentē eligant̃. Si dci duo fuerint cōcoꝛdes ⁊ ſi nō fuerint cōcoꝛdes tertius bonus homo p eos ſeu iu dicē eligatur ⁊ ſic dicto tertio bono hoīe electo p ipſum iudicem ſecundū extimationē ſeu declaratio nem fiendā per duos ex eis concoꝛdantibus etiā ter tio abſēte: ⁊ nō citato ſtetur: Que electio ⁊ que ex timatio fieri debeat infra decē dies a die petitionis poꝛrecte ſup ꝓdictis: quoꝝ bonoꝝ hominū extima tio ⁊ declaratio debeat obſeruari ⁊ nihil ꝯtra poſ ſit dici obici vel opponi agēdo vel excipiēdo ſicut ⁊ prout non poteſt dici obici vel opponi cōtra lau da que fiunt ex cōpꝛomiſſis iuſſu iudicis factis: ⁊ qlibȝ ipſoꝝ cōtrafaciens puniat̃ ⁊ cōdamnet̃ in pe na . cc. lib. deñ. cōi Peruſij. Et nihilominus dicti la boꝛatoꝛes ⁊ coloni cogant̃ ⁊ cōpellātur: ⁊ cogi ⁊ compelli debeāt p dñm ptātem vel dñm capitaneū vel eoꝝ iudices ad laboꝛandū ⁊ colendū ipſam ter ram vel vineā volentibus dñis: vel poſſeſſoꝛib⁹ ip ſaꝝ reruȝ. Si autē boīes ꝓdicti cōſueti laboꝛare ⁊ q laboꝛauerūt de pꝛoximo ipſam terrā vel vineam recuſauerint: ſeu neglexerint laboꝛare: vel fraudeȝ in laboꝛando comiſerint: ⁊ dñs vel verus poſſeſſoꝛ terre vel vinee voluerit ipſam ſuā terrā vel vineam laboꝛari ⁊ coli: non a ſolitis ⁊ conſuetis laboꝛa toꝛibus: q de pꝛoximo laboꝛauerūt dcām terrā vel vineā: ſed ab alijs laboꝛatoꝛibus vicinis ꝓteſtari d̃ beat alijs hominib⁹ : qui ꝓpinque habitarēt iuxta ipſam reȝ: vel alteri ex eis hominib⁹ data ꝓteſtatio ne in ſcriptis ꝑſone cui ꝓteſtatio facta fuerit: vel miſ ſa ⁊ dimiſſa p baiulū cōis Peruſij ex pte iudicis ꝑ ſonaliter vel ad domū habitatiōis ipſoꝝ vel ipſius cedula cōiſſionis facte p iudicē dcō baiulo. Que ꝓ teſtatio ⁊ q̃ cedula debeat cōtinere q̄ ipſam terrā ⁊ vineā ex tūc debeāt laboꝛare bene ſollicite ⁊ dili genter: ⁊ terram colere ⁊ ſeminare ⁊ oīa ⁊ ſingula facerē q̄ ſūt ad culturā ⁊ ad fruct⁹ ꝑcipiēdos ex t'ris vel vineis expediētia ⁊ vtilia: Et ſufficiat q̄ ꝓteſta tio vel ꝓceptum iudicis p cedulaȝ poꝛtādā p baiulū ſit facta vel factū vni de omnibus q inſimul habita rent in vna familia ⁊ habeat̃ ⁊ ſit ac ſi facta ⁊ ſcītȝ eſſet oībus de familia. Et ſi homines qb⁹ facta fue rit pꝛoteſtatio vel pꝛeceptum ex parte iudicis recu ſauerint vel neglexerint laboꝛare ⁊ colere ſi nō ha berent alia laboritia q̄ eis ſufficiant ita q̄ plus cō mode laboꝛare non poſſent: ad intereſſe teneant̃: ⁊ teneat̃ recuſans vel negligens laboꝛare ſecundū ex timationē que fieri debeat vt ſupꝛa dictū eſt. Et ēt cogant̃ laboꝛare de facto ſi dñs vel verus poſſeſſoꝛ voluerit: ſi aūt noluerit vel voluerint q̄ vniuerſitas caſtri vel ville faciat ipſam rem coli ⁊ laboꝛari: ⁊ pꝛoteſtatuȝ fuerit per eū ſindico ſeu vicario ſeu po teſtati illius caſtri vel ville in cuius pertinētijs erit dcā terra vel vinea: vel caſtri ſiue ville vicini ⁊ vici ne cuius boīes tēpoꝛibus retroactis ſoliti ſunt hu iuſmodi terrā vel vineā laboꝛare: vel pꝛeceptū ema nauerit ex parte ſui iudicis q̄ eā vt dictū eſt debeāt facere laboꝛari Et ſi contrafecerēt poteſtas vel ca pitaneus vel iudex teneat̃ cōe vniuerſitatis ⁊ boīes dci caſtri vel ville in cuius ꝑtinentijs eſſet dcā terra

ra vel vinea:vel cuius boies temporibus retroa/
ctis ſoliti ſunt laborare eaꝫ condēnare ⁊ cogere ad
reſtitutionē damnoꝝ ⁊ intereſſe domino rei vel ve
ro poſſeſſori ſecundū extimationē que fieri debeat
vt ſupra dictum eſt:Et poteſtas ⁊ capitaneus ei re
fici ⁊ reſarciri facere teneat̄ damna ⁊ intereſſe ad
petitionem illius cuius fuerit terra vel vinea : vel
veri poſſeſſoris illius.Et nihilominus ipſos homi
nes de caſtro vel villa:ſeu vniuerſitateꝫ ipſius caſtri
vel ville cogere ⁊ compellere teneantur ad labo·
rañ ipſam terram vel vineaꝫ ⁊ ad reddēdum par/
tem fructuum:⁊ ad obſeruañ ⁊ faciendum omnia
ſupradicta. Poſſit etiā ⁊ debeat quelibet perſona
ſingularis:⁊ q̄libet vniuerſitas caſtri vel ville con/
trafaciens in predictis vel aliquo predictoruꝫ con/
dēnari ⁊ puniri per dominū poteſtatē ⁊ dominum
capitaneū pena infraſcripta vꝫ.ſingularis perſona
pena ducentarum lib.deñ ⁊ vniuerſitas pena quin/
q̄ginta lib.denari .⁊ de ⁊ pro predictis debeat pro
cedi per inquiſitionem ex officio vel ad petitionem
petentis ꝑ dominuꝫ poteſtatē ⁊ dominum capita/
neum vel alteruꝫ ex eorum iudicibus.Et ad hoc vt
ruſtici ruſtica ſeu ruralia opera facere conſueti cir
ca culturā terrarum vinearū ⁊ aliarū reꝝ non que
rant ⁊ non excogitent ſuis machinationibꝰ cauſas
⁊ excuſationes iniuſtas:vel non legitimas:quibus
poſſint deſiſtere a cultura ſolita terraꝝ ⁊ vinearum
que ſunt in cōitatu Peruſij qđ ſepe fieri facti con/
tingentia demoſtrauit. ¶ Statuimus ꝙ oēs ⁊ ſin/
guli q fuerint coloni ſeu laboratores partiarij ali
cuius de aliqua terra vel vinea ⁊ ipſam terram vel
vineā laborauerunt vſqꝫ nūc ſeu adhuc vel laborāt
vel laborabunt ⁊ coloni ⁊ laboratores partiarij
habitauerit ſimul ſeu diuiſiꝫ ad hoc etiam teneātur
eorum filij ⁊ nepotes ⁊ eorum deſcendentes:⁊ non
obſtante ꝙ contractus laboritij fuerit factus cum
vno tantuꝫ vel laboritiuꝫ vni ex hijs laboratoribus
conceſſum:nichilominus omnes ⁊ ſinguli teneātur
perinde ac ſi cum omnibus eſſet factus contractus
vel omnibus eſſet dictum laboritium conceſſum:⁊
predicti omnes ⁊ ſinguli teneantur ⁊ debeant ac
compellantur preciſe ſummarie ⁊ defacto ꝑ domi/
nū poteſtatem ⁊ dominū capitaneum vel eorum
iudices ad laborañ ⁊ colendum ſufficienter ipſam
terram vel vineam:Et ad obſeruanduꝫ pacta pro/
miſſiones ⁊ conuentiones iam factas vel facta per
eum vel eos dominis rerum ſeu concedentibus ad
laboritiū:vel ſi pacta ⁊ cōuentiones nō interuene·
rint ad facieñ.⁊ obſeruandū circa ipſaꝫ culturaꝫ ⁊
redditionē portiōis de fructibus reꝝ prout facere
ſoliti erāt vel ꝓut faciūt coloni ꝑtiarij reꝝ vicinaꝝ.
Et ꝙ nulla rōe vel cā poſſint culturā t̄raꝝ vel vinea
rū quas ſoliti ſunt laborare : vel proximo tp̄e labo
rauerūt modo ꝑdicto deſerere vel derelinq̄re : vel
negligere:vel ab ip̄a cultura deſiſtere:vel ipſi colen

re ſeu laboratio ipſaꝝ reꝝ vel alicuius eaꝝ renūcia
re:ſed in ipſa cultura ſolita ipſaꝝ terrarū ⁊ vineaꝝ
inſiſtere durare ⁊ ꝑſeuerare cōtinue ⁊ eas cū omni
cura ⁊ ſollicitudine poſſibili colere ⁊ laborare ꝯſer
uare ⁊ defendere ⁊ dñis rerū ſeu ꝯcedētibus ad la
boritiū portioneꝫ de fructibꝰ ꝑceptis reddere ꝓut
ꝯuētū fuerit inter eos:vel ꝓut de cōſuetudine loci
ſeruat̄:⁊ ille q ꝯ̃fecerit in predictis vel aliq̄ ꝑdicto
rū ꝯdēnet̄ ⁊ puniat̄ pena ducētaꝝ lib.deñ. qualibꝫ
vice qua fuerit ꝯ̃factū Et nihilominus de facto ⁊ ꝑ
ciſe ad faciēduꝫ ꝑdicta coget̄ ⁊ cōpellat̄ ſummarie
vt.ſ̄.dictū eſt Et de ꝑdictis ⁊ .ī.ſcriptis debeat inq
ri ꝑ dñm ptātem vel capitaneū ⁊ q̄libet valeat eſſe
accuſator. Et habeat tertiā partē pene ſi ſoluta fue
rit a maſſarijs cōis peruſie ſine ꝑcepto vel mādato
dñoꝝ prioꝝ artiū:Et ad ꝓbationeꝫ dcōꝝ delictorū
vel alicuius eoꝝ ſufficiat ꝓbatio facta ꝑ iuramētuꝫ
dñi reꝝ ſeu cōcedentis ad laboritiū ⁊ ꝓbatio facta
ꝑ vnū teſtē de veritate q̄ ꝓbatio ꝓ plena ꝓbatione
habeatur ⁊ ſit.Et ſi dominus poteſtas ⁊ dominus
capitaneus ⁊ eoruꝫ iudices negligentes fuerint in
predictis pro vice qualibet condemnetur ⁊ punia
tur contrafaciēs pena q̄ngentarum lib. denarioꝝ.
Et ꝑdicta locū habeāt ēt ſi locatio ſeu ꝯuentio facta
in contractu locatiōis ſeu ſocietatis ſeu laboritij ſit
vel fuerit ad certum tempus: ⁊ non obſtāte ꝙ actū
fuerit:locū habeat qđ.ſ̄.ſtatutū eſt in oībus ⁊ ꝑ oīa:
niſi de cōi volūtate ⁊ cōcordia dñi vel ꝯcedētis ad
laboritiū ⁊ laboratoris ſeu coloni ꝑ eos renūciatuꝫ
fuerit preſenti ſtatuto de qua renunciatione conſtet
per publicum inſtrumentum.Et ad obuiandū ma
licijs ruſticorum.

¶ Statuimus ꝙ nullꝰ audeat vel ꝑſummat ex cōi
tatū Peruſie hr̄e vel tenere laboritia terraꝝ vl̄ vi
neaꝝ vel ꝯducere res aliquas ad laborandū ⁊ colē
dū vt ꝑtiariꝰ colonꝰ vel pecūia data vl̄ ad coptumū
vel ad affictū nec etiā occaſione ſupradcōꝝ in p̄ſti
caplo vel alicuiꝰ ex eis diſcedere de cōitatu peruſie
pena q̄ngentaꝝ lib.deñ.ꝓ quolibet ꝯ̃faciente ⁊ vi·
ce qualibet Et poſſit q̄libet accuſari ⁊ ꝑſonaliter
capi ⁊ duci ad dñm ptātem vel dñm capitaneū.Et
habeat accuſator ſeu capiēs quintā partē pene ſi ſo
luta fuerit.Et predcā locū nō habeāt in poſſeſſioni
bus que ꝙ̄tum ad culturā inutiles ⁊ ſteriles ſunt
effecte de quo ſtet̄ diſcretiōi dñi poteſtatis ⁊ capita
nei vel alterius eoꝝ: qui teneant̄ aliquem ex ipſorū
vel alterius eorū officialem mittere ad predcā pre·
ſcrutandū ⁊ relationi dicti officialis ſtetur ⁊ ſtari
debeat . Et in predictis oībus ⁊ ſingulis ciuiliter
agendo procedat̄ ⁊ procedi debeat ſummarie ⁊ de
plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij etiā diebus feria
tis quibuſcūqꝫ preterq̄ꝫ in honorē dei ⁊ ſine dcīme
ſolutione.Et cauſa lis vel cōtrouerſia aut cōtrouer
ſia que de predictis vel aliquo predictoꝝ eſſet non
poſſit nec debeat aliter cōpromitti nec de ipſa fieri

cōpromiſſum niſi vt ſupradictū eſt in preſenti capitulo de electione dictoꝝ triū bonoꝛum hominuꝫ in vitiis pꝛibus litigantibus: Et ſi peteretur petenſ nō debeat audiri per aliquē iudicem pena iudici ſecuſ facienti ducentarum lib. deñ. pꝛo vice qualibet qua fuerit cōtrafactum. Poſſit etiā criminaliter procedi in oībus caſibus contentis in hoc capitulo vt ſuperius dictum eſt.

❡ Statuimus inſup ꝙ quicūqꝫ foꝛenſis non ſubiectus iuriſdictioni cōis Peruſie venerit ad habitandum ⁊ laboꝛandū ⁊ colendū terras vel vineas in cōitatu Peruſie ꝙ habeat ⁊ habere debeat p tps decem annoꝝ incipiendoꝛum a die qua venit in comitatū puſie ad laboꝛandū colendū ⁊ ad habitandū inmunitatē ⁊ inmunis eē intelligatur ⁊ ſit ab omnibus : ⁊ ſingulis muneribus oneribus realibus ⁊ perſonalibuſ ⁊ omnibus ⁊ ſingulis factionibus in ponendis per cōe Peruſie vel vniuerſitatē caſtri vel ville vbi habitaret ⁊ ſtaret ſiue habitabit ⁊ ſtabit ad laboꝛandum. Saluo ꝙ teneaſ ſoluere gabellam fructuum quos recolliget ⁊ gabellam vini qđ venderet ad minutum ſicut tenentur ſoluere ciues ⁊ comitatenſes ciuitatis ⁊ comitatus Peruſie. Saluo ꝙ ſi hominibus dictarum vniuerſitatuꝫ placuerit teneantur ⁊ debeant facere cuſtodiam in caſtris ⁊ foꝛtilitijs vbi habitarent familiariter pꝛout ⁊ ſicut faciunt alij homines de dictis locis ⁊ caſtris ⁊ foꝛtilitijs Ac etiam talis foꝛenſis non poſſit in ciuitate vel comitatu Peruſie conueniri pꝛo aliquo debito contracto per eū alibi ⁊ agi ꝯ ipſuꝫ coram aliquo iudice vel officiali cōmunis Peruſie vel alicuiuſ caſtri cōitatuſ Peruſie durante dicto tempoꝛe decem annoꝛum.

❡ Et ad hoc vt iſtud ſit foꝛenſibuſ manifeſtum debeat publice banniri ⁊ pꝛeconizari in platea : ⁊ burgis, ⁊ ſuburgis Peruſie: Quod bannimentuꝫ fieri faciat quolibet menſe capitaneus populi Peruſini ſub pena centum librarum denarioꝛum. Et ad hoc vt cultura terrarum de comitatu Peruſie melius fiat. Volumus ꝙ illi qui fuerint de comitatu Peruſie ſi in ciuitate vel burgis vel ſuburgis habitent: ſi cōſueuerint ⁊ ſoliti erant colere ⁊ laboꝛare vel coluerunt ⁊ laboꝛauerunt in comitatu Peruſie terras: a quinqꝫ annis citra ⁊ vineas ⁊ opera ruralia facere vel nunc laboꝛant ⁊ faciunt exiſtentes in ciuitate burgis vel ſuburgis Peruſie ſiue acatraſtati ⁊ allibrati ⁊ ſcripti ſint in comitatu ſiue in ciuitate teneantur ⁊ debeāt a die publicationis pꝛeſentium ſtatutoꝛum ire ad habitandum in comitatu Peruſie ⁊ in comitatu decetero habitare continue ⁊ laboꝛare ⁊ colere terras ⁊ vineas in comitatu Peruſie videlicet in territoꝛio ⁊ pertinentijs illius caſtri vel ville in quo vel in qua voluerint habitare: ⁊ teneantur ⁊ debeant iuiſſe in comitatum Peruſie ad habitādum vt dictum eſt infra decem dies a die publicationis pꝛeſentiuꝫ ſtatutoꝛum. Et teneantur ⁊ debeant intra alios decem dies a die qua iuerint in comitatū ad habitandum incluſiue incepiſſe laboꝛare ⁊ colere de terris ⁊ vineis ſuis vel alienis q̃tuꝫ plus potuerint ⁊ poterunt ipſi ⁊ eoꝛum filij ⁊ deſcendentes ex eis qui ſunt ⁊ erunt de familia ſua : ⁊ de hijs fidem facere: ⁊ pꝛobationem coꝛam officiale armarij communiſ Peruſie infra quattuoꝛ dies poſtq̃ iuerint in comitatum ad habitandum ⁊ poſtq̃ collere ⁊ laboꝛare inciperint per ſindicuꝫ ⁊ duos maſſarios de caſtro vel villa in quo vel qua habitare volent ⁊ etiam habitare inceperint : Quam pꝛobationem notarij armarij teneantur ſcribere : ⁊ in publicam foꝛmam redigere ſine aliquo ſalario percipiendo pꝛo hoc a cōmuni Peruſie vel ſpecialibus perſonis: pena ipſis laboꝛatoꝛibus ⁊ qui laboꝛare conſueuerint ſiue laboꝛarē conſueuerunt ſiue laboꝛarunt iam in comitatu terras ⁊ vineas vt dictum eſt.

❡ Si vero iuerint ad habitandum in comitatu ⁊ non laboꝛarent ⁊ colerent vt dictum eſt ⁊ pꝛedicta omnia ⁊ ſingula non fecerint ⁊ adimpleuerint efficaciter ⁊ ſi decetero habitauerint vel habitare in ciuitate Peruſij reperti fuerint ⁊ dictis notarijs ſi contrafecerint in non intimando ducentis libris denarioꝛum pꝛo quolibet contrafaciente ⁊ qualibet vice: in qua pena per poteſtatem vel capitaneum debeant condemnari ⁊ de ⁊ pꝛo pꝛedictis ipſi poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ quilibet eoꝛum ſub dicta pena teneantur ⁊ debeant inquirere ⁊ inquiſitionem facere cum pꝛomotoꝛe vel ſine pꝛomotoꝛe. Et de pꝛedictis quilibet poſſit eſſe accuſatoꝛ ⁊ habeat ⁊ habere debeat quartam partem pene ſi ſoluta fuerit a maſſarijs cōmunis Peruſie. Et pꝛedicti qui vt ſupꝛa dictum eſt tenentur ire in comitatuꝫ ad habitandum poſtq̃ iuerint intelligantur eſſe q̃tum ad hoc vt teneantur colere ⁊ laboꝛare de terris ⁊ vineis exiſtentibus in pertinentijs caſtri vel ville vbi habitare inceperunt de illo caſtro ⁊ de illa villa Ita ꝙ ad omnia ⁊ ſingula teneantur ⁊ obligati ſint que in hoc capitulo continentur : aliquo alio capitulo non obſtante. Quantum vero ad ſue ciuilitatis ſi qđ haberent tales laboꝛatoꝛes nō pꝛeiudicetur ⁊ nulluꝫ eis fiat pꝛeiudicium per pꝛedictam habitationem quam fecerint in comitatu etiam quocunqꝫ tempoꝛe. Si autem aliquis quicunqꝫ ⁊ cuiuſcunqꝫ conditionis ciuis vel comitatenſis Peruſinus vel quicunqꝫ ali⁹ pꝛeceperit vetauerit: vel inhibuerit vel vetari ſeu pꝛecipi vel inhiberi fecerit vel mandauerit ſeu conſenſerit hominibus dicti caſtri vel ville vel aliunde ꝙ non laboꝛarent iſpam terram vel vineam condemnetur ⁊ puniatur : ſi fuerit popularis ⁊ de populo Peruſino pene nomine communi Peruſij.

In ducentiſ libris denariorum. Et ſi fuerit magnas: ꝛ de magnatibꝰ vel forenſis in q̈druplũ pene p̄dicte ꝑ q̈libet vice ꝛ quolibet cõtrafaciente. Et de ꝛ pro p̄dictis ſeu hoc maleficio ꝛ cã ipſiuſ poſſint incippari ſic ꝛ ꝓut põt qs pro alijs maleficijs ꝛ cauſa ipſoꝝ: Et ſi ille cuiꝰ fuerit dcã terra vel vinea: ſeu q̄ cã poſſideret nõ poſſet ꝓbare ꝯ vetatiõe ĩhibitione vel p̄cepto facto vel ꝙ aliqs fieri fecit vel mãdauerit vel ꝯſenſit. ſ. ꝙ hoies illius caſtri vel ville nõ laborarẽt ipſaȝ terrã vel vineã p teſtes de veritate. Sufficiat ꝓbatio publice fame ſaltẽ p q̈ttuor teſteſ: ꝛ de hijs q̄ in ſupradicto proximo. §. continentur. potãs ꝛ capitaneuſ ꝛ q̄libet ex eoꝝ officio ingrere teneanꝭ ad petitionẽ cuiuſcũqꝫ ꝛ veritatẽ inuenire ꝛ ꝯdẽnare debeãt deliquẽtes vꝫ. populares in. ce. lib. dñ. ꝛ ſi magnas eſt vel ꝯ magnatibꝰ vel forẽſis in q̈drupplũ vt. ſ. dictũ eſt ꝑ q̈libet ꝛ qualibet vice vt dictũ eſt. ſ. Et illi cuiꝰ eſſet res vel poſſeſſio que remãſiſſet inculta vel nõ laborata in totũ vel in ptẽ in dãnoꝝ fructuũ ꝛ intereſſe emendatiõe ꝛ reſtitutiõe ſimilr delinquẽteȝ debeat cõdemnare. Et inſuper volumꝰ ꝙ ſi in cõitatu Peruſij eſt aliqua res ſeu poſſeſſio quã hoies alicuius caſtri vel ville: ſeu loci nollẽt laborare pp metũ vel minas alicuꝰ vel aliqua quacũqꝫ cauſa. Statuimus ꝙ ptãs ꝛ capitaneus vel aliꝰ officialis cõis Peruſij ꝛ q̄libet eorũ teneanꝭ ꝛ debeãt ſub pena. c. lib. deñ. cogere caſtrũ villã aut locũ ſeu cõe ꝛ vniuerſitateȝ caſtri vel ville vel loci aut ſpeciales pſonas de ipſo caſtro villa vel loco que cã reȝ vel poſſeſſionẽ ſemel aut plures laborare ꝛ colere ꝯſueuerunt ad laborandũ ꝛ coloñ. predictã rem ꝛ poſſeſſionẽ ꝛ ad reddẽdũ ꝛ portandũ parteȝ fructuũ illius illi cuius fuerit dcã res vel poſſeſſio: ſiue vero poſſeſſori vt ſupius etiaȝ dictũ eſt. Et caſtrũ vel villa ſeu cõe ꝛ vniuerſitas caſtri vel ville aut ſpecialis pſona de caſtro vel villa q̄s verꝰ poſſeſſor aut dñs rei ad laborãdũ elegerit: noluerit: aut neglexerit obedire teneaꝭ auſferre ptãſ ꝛ capitaneus ꝛ q̄libet alius officialis cõis Peruſij qui ſup hijs fuerit reqſitus ab inobediẽte vel negligente pene noie a caſtro. c. lib. dñ. a villa q̄nquaginta lib. dñ. ꝛ a ſpeciali pſona vigintiq̄nqꝫ lib. dñ. ꝛ nihilominꝰ poſſeſſionẽ ꝛ reȝ laborari ꝛ coli facere teneanꝭ ꝛ dãnũ ꝛ intereſſe patiẽti facere emẽdari ad declarationẽ ꝛ dictũ ꝛ ſecundũ dictum duoꝝ bonoꝝ hominũ eligẽdoꝝ p ptãteȝ vel capitaneũ vt ſupra in principio huius capituli continetur ſi fuerint in cõcordia: alr electo tertio homine per ipſuȝ dominum poteſtatem vel dominum capitaneũ vel alium officialem cõis Peruſij ſecundum declarationem fiendam per duos ex eis concordes vt ſupra in principio capituli in caſu ſimili dictũ eſt.

Qđ terrenũ cõis Peruſij exñſ ĩptinẽtijſ caſtri vl' ville laboreꝭ: ꝛ ꝯ pte fructuũ reddẽda ꝛ ꝯ pẽa nõ laborãtiũ vel ꝯdicẽtiũ laborari. Rꝫca. 51.

SI cõe Peruſij habuerit aliquod terrenũ in ptinentijs alicuius caſtri vel ville comitatus vel diſtrictus Peruſij: qđ conſueuerit laborari p hoies ipſius caſtri vl' ville in cuius ptinentijs erit: hoies ipſius caſtri vel ville predicti ipſuȝ laborare teneanꝭ pro cõe Peruſij ſeu pro alijs qui ipſuȝ haberent a cõe Peruſij ꝛ debeant partẽ fructuũ reddere quã conſueuit fructare vel q̄ de terreno poſito iuxta ipm̃ reſpectiue reddi ꝯſueuit Et ſi hoies caſtri vel ville in cuius ptinentijs erit dcũȝ terrenũ nõ laborauerint ſi a cõe Peruſie vel ex parte dñi ptãtis vel dñi capitanei vel alterius officialis cõis Peruſie ſeu ab alio ſeu ab alijs q̄ ipȝ a cõe Peruſie haberẽt de laborãdo ipȝ terrenũ fuerint reqſiti ſeu eis ꝓteſtatio fcã fuerit p aliquem p̄dcõꝝ: ſindico ſeu vicario ſeu ptãti caſtri vl' ville ĩ cuiꝰ ptinẽtijs erit dcũȝ terrenũȝ ꝙ ipȝ terrenũ vt dcũȝ eſt ꝺbeãt laborare ſeu laborari facere ꝛ ptẽ fructuũ reddẽre vt dcũȝ eſt: ꝛ nõ fecerint pũianꝭ vȝ caſtrũ vl' villa in cuiꝰ ptinẽtijs erit dictũ terrenũ ĩ lib. q̄nquagita dñ. dcõ cõi pꝰuſie ꝑ q̈libet vice. Et nihilominꝰ ptẽ fructuũ cõi peruſie ſeu illis q̄ ipȝ t̃renũ haberẽt a cõi pꝰuſie reddere teneãꝭ ac ſi dcũȝ terrenũ laboratũ fuiſſet: Et ſtetꝭ ſolũmõ ꝓbatiõi ꝙ dcũȝ terrenũ nõ fuerit laboratũ: ſi ſodum reptũ fuerit: ꝛ ſi aliqs alicui laboratori vel alij ꝯdiceret vel q̄cunqꝫ mõ diceret ꝙ ipȝ terrenũ cõis nõ laboraret pena ſimili puniaꝭ: ꝛ nihilominꝰ ptãs ꝛ capitaneꝰ ipȝ terrenũ teneanꝭ facere laborari: Et ſi aliqđ caſtrũ vl' villa vel cõe vel hoies alicuꝰ caſtri vel ville vl' ptãs vel vicariꝰ vl' ſindicꝰ illiꝰ alicui laboratori vel alij ꝯdiceret ꝙ ipm̃ terrenũ cõis pꝰuſie ſeu ꝯ ipſo terrẽo nõ laboraret vel ſi ſtatutũ vl' ordinamẽtuȝ aliqđ inđ facerẽt intꝭ ſe ꝯ nõ laborando: caſtrũ in q̄nquaginta lib. dñ. villa in. xxv. lib. deñ. cõi peruſie ꝯdẽneꝭ: ꝛ tale ordinamẽtuȝ ſit ipſo iure nullũ ꝛ nulliꝰ valoris. Et nihilominꝰ dcãȝ penã expenſaſ ꝛ itereẽ cõi pꝰuſie ſeu illi vel illiſ pſonis q̄ ipȝ terrenũ haberẽt a cõe pꝰuſie ſoluere reddẽre ꝛ ſatiſfacere teneãꝭ ad extimationẽ duoꝝ bonoꝝ hoiuȝ alciuſ caſtri vl' ville qđ vel q̄ ſtaret ꝓpinqꝰ dcõ terrẽo: ab eis p̄ſtito iuramẽto ꝯ faciẽdo bona fiđ ꝛ ſine fraude dcãȝ extimationẽ. Si aũt terrenũ cõiſ peruſie fuerit in ptinẽtijs alicuiꝰ caſtri vl' ville alicuiꝰ dñi vel dñoꝝ et dñs illiꝰ caſtri vel ville auſus fuerit ꝯdicere laboratori vl' alicui pſone ꝙ nõ laborarẽt t̃renũ p̄dcũm ſimili pẽa pũiaꝭ ꝯdicẽs vel punianꝭ ꝯdicẽtes ꝛ dãna ꝛ expẽſas reficere mõ ꝛ ordĩe ſupradcõ.

Qđ ius ꝯductoris ſit ſaluũ rei q̄ alienaꝭ ſeu aliꝭ locaꝭ durante tpe ꝯductiõis. Rubrica. 52.

SIquis Uendiderit vel alienauerit quocũq; alio modo rem aliquam quã aliquis haberet ad laboritium vel coptumum vel vendiderit: vel vt.ſ. alienauerit vel conceſſerit fructus rei locate ad coptumũ vel conceſſe ad laboritium ius conductoris laboratoris vel coptumatoris pro toto tempore ſue conductionis ſit ſaluum ⁊ integre reſeruatum ipſi conductori: non obſtante ꝙ in cõtractu venditionis vel alienationis aut conceſſionis non fuerit facta mentio iuris laboratoris vel coptumatoris ſeu conductoris: ipſi laboratori vel coptumatori vel cõductori ſit ſibi ſaluum ⁊ reſeruatum: Et hec locum habeant non ſolum qñ fieret rei vẽditio vel pmutatio vel rei alienatio vel tranſlatio de vno ad alium ſed etiã locum habeant in eodem dño vel poſſeſſore qui non poſſit auferre ius laboratoris vel coptumatoris ſeu conductoris qũ transferret ad aliũ laboratorem vel coptumatorẽ vel aliam pſonam ius ſuũ: ⁊ ſi qñ fuerit facta venditio cum pacto de retrovendendo pro eodẽ pcio ⁊ emptor eſſet laborator dicte rei ⁊ in ea incepiſſet facere mageſas vel aliaz culturam: qꝛ pro illo anno in quo incepiſſet laborare: ẽt ſi retrovẽderet tũc nõ poſſit laboritio puari.

Item ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi locator poteris ſeu fundi ruſtici voluerit renunciare colono partiario vel conductori ꝙ nõ vult amplius laboritiũ ſeu coptumũ durare: ꝙ debeat talẽ renunciationem facere: vz ſi fuerit potere per totum menſez auguſti ⁊ ſi fuerit aliquis fundus minoris q̃titatis terreni q̃ potere: vel vinea teneatur ⁊ debeat renũciare intra menſem nouembris: ⁊ ſi predicta intra dicta tpa reſpectiue facta non fuerint intelligatur tale coptumum ⁊ laboritium cum eiſdem pactis ⁊ modis quibus factum fuerat durare per annum tũc ſequẽtẽ idest p vnã aliã recollectionẽ fructuũ ⁊ aliꝰ a laboritio puari nõ poſſit ↄductor vl' ptiarꝰ.

Q: nullꝰ ↄducat rez locatã alteri pria locatione durãte. Rca. 53.

STatuimus Et ordinamusꝙ ſi aliquis clericus vel laicus locauit ſeu locauerit alicui aliquã rem ad penſionẽ ſeu laboritiũ ſeu ad coptumũ ad certũ tps durãte locationis tpe: nullus poſſit conducere rem locatã ab eo vel ab alio qui cauſam haberet ab eo vz. pro eo tpe quo durat ⁊ durare debet pma locatio vel ad laboritium ſeu ad coptumum prima locatioꝛ ⁊ ſi aliquis cõduceret vel ad laboritium vel ad coptumum acciperet illam rem alteri locatam ab illo clerico vel ab illo laico vel ad laboritium conceſſam talis receptio conductio locatio vel ad laboritium conceſſio non valeat ipſo iure: ⁊ poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum officialis ⁊ quilibet officialis cõis Peruſie ⁊ quilibet eorum teneaꝛ ſm conductorẽ ⁊ illum qui ſecundo accepit ad laboritium de illa re expellere ⁊ dare illã rem pmo conductori ei vel q primo cõduxit vel ad laboritiũ accepit: Ita ꝙ in ea ſtet vſq; ad finitũ tempus prime locationis ⁊ conceſſionis ad laboritiuz. Et predcã fiant ⁊ executioni mãdentur ſummarie ſine libelli porrectione ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ſtatim facta fide de prima locatiõe vel conceſſione ad laboritium: Dummodo pdicta intelligantur ſi conductor ⁊ ille qui ad laboritium accepit: fidem et pacta ſeruauerit locatori ⁊ ei qui ad laboritiũ dedit: Et ille qui ↄ̃ pdictam formã ſupius dnotatã locauerit vl' ad laboritiũ ↄceſſerit puniaꝛ in vigintiq̃nq; lib. dñ. p q̃libet vice q̃ ↄ̃fecerit.

Q: nullus artifex conducat cameram conductaz p aliũ artificez ad penſionẽ. Rubrica. 54.

STatuimus Q: nullus p ſe vel alium poſſit nec debeat aliquam domũ ſeu cameram vel aliquem locum cuiuſcũq; qualitatis ad penſionem conducere vel accipere nec fructus ipſius domus vel camere vel loci emere quã aliqs mercator vel artifex vl' alia pſona haberet ad penſionẽ vel alio modo p ſua mercantia ſiue arte exercẽda vl' habitatiõe faciẽda: ſiue ſit cõpletũ tps locatiõis ſiue ñ ſit cõpletũ q̃ mercator vl' artifex vl' habitãs debeat retinere domũ: vel camerã vl' locũ predictũ: quouſq; conductor vel habitans dictam domum cameram vel locum retinens locatori vel domino ſoluerit vel ſoluere voluerit penſionem. Si vero dominus vel locator ⁊ conductor nõ eẽnt ↄcordes d q̃titate penſiõis tũc eligãt arbitrũ ⁊ arbitratorẽ ſi poterũt ↄcordare de vno: vel vnũ eligat dñs vl' locator ⁊ aliũ ↄductor ſeu ibi habitãs vel morans vl' retinẽs: ⁊ ſi nõ ↄcordauerit: pſtito iuramẽto d pẽſiõe ⁊ q̃titate mercedis ⁊ pẽſionis iudex cõis Peruſij p porta de q̃ eſt actor cogat dcõs arbitros ⁊ arbitratores ad eligẽdũ tertiũ arbitrũ ⁊ arbitratorẽ in palatio ⁊ ipos non relapſet q̃uſq; dcũz tertiũ elegerint: quã electionẽ fieri faciat. J. q̃nq; diẽ a die q̃ petitũ fuerit ipos dbere cogi: ⁊ J. alios q̃nq; dies cogat ipos tres arbitros ⁊ arbitratores ad laudandũ ⁊ arbitrandũ: ⁊ ſi in pdcis dcũs iudex erit negligens: puniaꝛ p ſuũ ſindicatorẽ in. c. lib. deñ. Et dicti arbitri ⁊ arbitratores: ⁊ q̃libet eoꝝ pſtet iuramẽtuz d faciẽdo dclaratiõnẽ penſiõis ſeu mercedis domꝰ vel camere ſupradcẽ vl' loci ſupradci p vtraq; pte bene ⁊ legalr ⁊ fidelr: Et extimatiõi quã fecerit oẽs tres i ↄcordia vl' duo ex eis p locatorẽ ⁊ ↄductorẽ ſeu p

dñi ʒ dom⁹ camere ⁊ inqlinū ſtari ðbeat: ⁊ q̄uſcꝫ ſol
uerit ⁊ ſoluere voluerit pēſionē ð āno i ānuʒ fieri ð
beat. Et hoc non intelligatur ſi dñs domus vel ca/
mere pro ſua habitatiōe vel arte exercenda in veri/
tate ⁊ nō ifraudē rē velit. Quo caſu ſi nō habitaue
rit vel arteʒ nō exercuerit poſtea: ſed alij locauerit
vel fructus vendiderit: locatio ſecunda ⁊ venditio
non valeat ſed locans ⁊ conducens: vel vendens ⁊
emens ⁊ quilibet ipſorum reſpectiue puniatur in
centum lib. denariorum per poteſtatem vel capita
neum vel alium officialem communis Peruſie
de facto reperta veritate: ſine alia inquiſitione li/
bello vel proceſſu: Et ſi quis ſecundo conduxe/
rit vel fructus emerit durante locatione prima vel
remanere volente primo conductore: ſeu quocūcꝫ
modo detemptore poſt locationem finitam in dicta
domo camera vel loco ⁊ penſionem ſoluere volen
te cum effectu vt ſuperius eſt narratum: compellat
ſecundus conductor vel emptor de facto per pote/
ſtatem vel capitaneum: vel alium officialeʒ compe
tentem cōis Peruſie ⁊ eorum vel alterius eorū iu
dicem ⁊ remittatur ⁊ reponatur ⁊ defendat pri/
mus conductor vel detemptor in dictam domum
vel cameram vel locum. Et ſi fuerit in mora reſti/
tuendi vel relapſandi ſecundus conductor vel em/
ptor puniatur per poteſtatem vel capitaneum vel
alium iudicem cōis Peruſie in centum libris deñ.
taʒ ipſe q̄ꝫ dominus domus: vel camere vel loci vel
ſecundus locator vel venditor fructuum ⁊ poſſit ꝑ
primum conductorem vtercꝫ accuſari: tam ſecun/
dus conducens q̄ꝫ locans ſeu detinens ipſaʒ domū
vel cameram vel locum vel emptor fructuum; ⁊ de
predictis omnibus ⁊ ſingulis poſſit inquiri cum
promotore ⁊ ſine ⁊ debeat per poteſtatem ⁊ ca/
pitaneum procedi ex ſuo officio aliquo non obſtan
te. Et ſi dominus vel poſſeſſor dicti loci vel domus
vel camere vēdiderit vel alio mō vel titulo aliēaue
rit ꝙ talis vēditio vel aliēatio nō noceat ꝯductori
q̄ min⁹ ſtare ⁊ morari valeat in dicta domo loco vl
camera ſcilicet pro eo tempore pro quo iam ſoluiſ/
ſet penſionem vel ſoluere vellet durante tpe ſue cō
ductionis facte vel faciende modo ſupradicto. Et
quia per pñtem legem in fauorem conductoruʒ fa
uorabiliter eſt prouiſuʒ: ⁊ non eſt conueniens ꝙ ni
mius fauor conducentium ſit cum preiudicio locan
tium. Volumus ſtatuentes ꝙ ante tēpus finite con
ductiōis: vʒ per duos menſes ante: cōductor dom⁹
camere vel loci: quando nollet in conductiōe rema
nere poſt finitum tps ſue conductionis: teneatur ⁊
debeat denūciare dño vel locatori vt ipſe poſſit ſibi
de alio ꝯductore ꝓuidere ⁊ iuri ſibi cōpetēti vigo
re ſue ꝯductiōis renūciare ⁊ i pñtia notarij ⁊ duoꝝ
teſtiū ꝙ ſi nō fecerit remāere ðbeat in dcā ꝯductiōe
ꝑ annū ⁊ ad ſolutionē ꝑcij ꝓ q̄ ꝯduxerat cogi poſſit
⁊ ðbeat ex inſtro pñc ꝯductiōis: ⁊ itelligat vigore
pñtis legis recōduxiſſe ꝑ annū ꝑdictuʒ ac ſi expſſe
recōduxiſſet ⁊ dcā ꝓmiſſionē ꝑ inſtrʒ nouū feciſſet.

¶ Q ꝫ in cōi platea vel loco poſſit fieri ciſterna vel pute⁹ tribus ꝑtib⁹ vicinoꝝ incōcordia exiſtentibꝫ. Rubrica. 55.

Statuimus Et ordinam⁹
ꝙ cum aliqui vicini habuerint
ſeu habeant aliquā plateolam
vel aliquem locuʒ cōem in qua
ſeu quo poſſet cōmode fieri ci/
ſterna vel puteus ⁊ tres parteſ
de quattuor partibus vicinorum predictorum fue
rint in concordia de ciſterna facienda vel puteo fa
ciendo in dicta platea vel loco: dñs poteſtas vel ca
pitane⁹ in dicta plateola vel loco teneatur ⁊ ðbeat
ciſternam bonam vel puteuʒ bonum fieri facere ex
penſis oiuʒ vicinorum dcē plateole vel loci nō ob
ſtante ꝯdictione alioꝝ vicinorū vel alicuius eorū.
¶ Volumus inſuper ꝙ ad petitionem ⁊ inſtanti
am cuiuſcunqꝫ ex vicinis hñtibus res ſuas ꝯtiguas
ſeu ꝯiunctis vijs vicinalibus vʒ vijs a viginti annis
⁊ citra exitū non hñtibus: ſaluis tñ ſemꝑ iuribus ꝓ
cōi Peruſie legitime conceſſis: talis via de volūta
te trium partiū vicinorum claudat ⁊ claudi ðbeat
ꝑ cancellū: ſeu portaʒ expenſis oiuʒ vicinoruʒ hñtiū
iter ⁊ anditū ꝑ dictam viam: ⁊ ad ꝑdcā fieri facien
duʒ: quilibet dcōꝝ vicinoꝝ cogatur ⁊ compellat ꝑ
dñm poteſtateʒ vel dñm capitaneum ⁊ quemlibet
aliū officialem cōis Peruſie pena cuilibet cōtrafa
cienti vel inobedienti in predictis vigintiqnqꝫ lib.
deñ. ꝓ quolibet ⁊ qualibet vice: ⁊ ſimili pena cuili
bet ex eiſdeʒ officialibus ſi in ꝑdcis negligenteſ fue
rit vl ſi ꝑdcā fieri nō fecerint: ⁊ executionē dcē peñ
dci officialeſ facere teneant. J. qndecim dieſ a die pe
titionis eis vel alteri eorum de ꝑdictis.

¶ De arborib⁹ pēdētib⁹ ſuꝑ re aliius. Rca. 56.

Habentes Arbores pēdentes
ſuꝑ terreno vel vinea vel alia q̄
cūcꝫ re alicui⁹ ptās vel capita
ne⁹ vl iudex alicui⁹ eoꝝ ſi q̄rimo
niā inð habuerit: vel corā q̄ q̄ri
mōia ð tali re fcā fuerit: tenea
tur ꝑciſe ꝑcipe illi vel illis cui⁹ ſeu quoꝝ arbor pē/
deret vel arbores pēderēt ſuꝑ re alteri⁹ ꝙ arborē
vel arbores pēdentē vel pēdēteſ ſuꝑ terrēo vl vin
aut re alteri⁹ itra octo dies poſtq̄ꝫ ꝑceptū fuerit fa
ctū icidat ſeu icidi faciat ſb pēa cētū ſol. ꝙ ſi ille nō
fecerit vel illi non fecerint poteſtas vel capitaneus
vel iudex alicuius eorum teneatur ei vel eis aufer
re pene nomine vice qualibet centum ſolidos deñ.

pꝛo cōe Peruſie: ⁊ nihilominꝰ poſt dictum tem
pꝰ illaȝ arboꝛem vel illas arboꝛes incidi facere te
neatur: Si tamen ille ſuper cuius terreno vel re ar
boꝛ penderet vel penderent querimoniam de illo
vel illis cuius ſeu quoꝛum arboꝛ erit vel arboꝛes
erunt non fecerit vel non fecerint: poſſit ⁊ poſſint d
illa arboꝛe que penderet vel arboꝛibus que pende
rent ſuper ſuo terreno vel vinea vel alia re fructus
colligere: ⁊ pꝛo ſe habere ſine aliqua pena: ⁊ ſine
aliqua contradictione.

¶ Q: habentes arboꝛes in re alterius cogantur ad vendendum. Rubꝛica. 57.

SI quis habuerit arboꝛem vel arboꝛes
in re alicuius ⁊ ille in cuius re
arboꝛ eſſet vel arboꝛes eſſent
voluerit eam vel eaſ emere po
teſtas ⁊ capitaneus vel ali
quis ex iudicibus alicuius eoꝛ
rum: illum vel illos cuius vel quoꝛum fuerit arboꝛ
vel fuerint arboꝛes ad vendendum iuſto precio cō
pellat: ⁊ ſi ille vel illi cuius ſiue quoꝛum fuerint ar
boꝛes eam vel eas vendere voluerint poteſtas vel
capitaneus vel alius ex iudicibus eoꝛuȝ teneanſ ⁊
debeant illum ſeu illos in cuius ſeu quoꝛum terre
no: arboꝛ vel arboꝛes eſſet vel eſſent ad emendum
compellere: ⁊ ſi vēditoꝛ ⁊ emptoꝛ d pꝛetio non po
tuerint concoꝛdare duo boni homines eligantur
ſcilicet vnus pꝛo qualibet parte: ad extimationem
arboꝛis vel arboꝛum faciendam: qui iurare debeāt
dictam extimationeȝ facere ſine fraude ⁊ iurare pe
nitus compellantur: ⁊ ſm̄ dictam extimationē ven
ditio ⁊ emptio fieri debeat ⁊ partes reſpectiue di
cte extimationi ⁊ pꝛetij declarationi ſtare debeant
⁊ cogantur: Si vero dicti duo homineſ nō fuerint
de pꝛetio in concoꝛdia tunc ad eligendum tertium
hominē ⁊ extimatoꝛem modis omnibus compel
lantur: ⁊ declarationi eoꝝ vel duoꝛuȝ ex eis in con
coꝛdia exiſtentibus ſtari debeat.

¶ Q: habentes turrim vel domum vel muruȝ vel aliam rem cōem: ruinam minantem vel repara
tione indigentem reactent: ⁊ de reſtitutione ex
penſarum: ⁊ ꝙ poſſeſſio rei
cōis nō pꝛeiudicet conſoꝛti.
Rꝛca. 58.

QUicūqȝ habet vl̄ ha
buerit turrim
vel domum vel murum vel fun
dum cōem cum aliquo ⁊ turris vel domus vel mu
rus aut paries vel fundus haberet aliq̄ꝫ leſioneȝ
vel iacturam ſeu coꝛruptionem vel alium defectuȝ
pꝛopter quā ſeu quem infuturꝝ poſſet cauſari deua
ſtatio vel deſtructio pꝛedictoꝛū vel alterius eoꝛuȝ:
⁊ aliquis ex conſoꝛtibus vel poſſeſſoꝛibus volue
rit tale quid vel rem reficere vel reactare aut re
ſtaurare vel reparare: poſſit hoc facere ſine alteriꝰ
partis contradictione: requiſita pꝛimo altera par
te coꝛam domino poteſtate vel capitaneo aut ali
quo iudice cōis Peruſie per cedulam manu nota
rij factam: ꝙ intra terminum ſibi aſſignanduȝ debē
at interuenire cōtribuere ⁊ expenſas pꝛo ſua rata
facere: ⁊ ſi facere non voluerit poteſtas vel capita
neus vel alius iudex in ⁊ ſuper pꝛemiſſis aditus ſi
ne libelli oblatione de facto ſine ſtrepitu ⁊ figura
iudicij ⁊ iuris oꝛdine nō ſeruato illuȝ vel illos om
nino ad reſtitutionem ſue partis expenſarum facta
rum integre faciendam alteri conſoꝛti qui fecerit
ſeu fieri fecerit compellere ⁊ cogere teneatur ⁊ de
beat. Et hanc reſtitutionem intra tp̄s ſex menſiū a
tempoꝛe facte reactationis vel reparatiōis fieri fa
cere teneatur defacto ⁊ ſummarie: facta ſibi fide d
expenſis per pꝛobationes ſcripturaruȝ vel per ex
timationem per duos magiſtroſ expertos ⁊ in tali
exercitio idoneoſ: quos poteſtas vel capitāeus vel
aliuſ iudex vt. s̄. elegerit cum iuramēto ad fideliter
faciendū: ⁊ ſi ille dictas expenſas reſtituere nō poſ
ſet: ex tali turri domo pariete vel fundo aut re do
nec illā nō fecerit ⁊ dicto eius conſoꝛti effectualr̄
non ſatiſfecerit: aliq̄ꝫ vtilitatem vel commoduȝ ha
bere ⁊ conſequi non poſſit nec debeat. Iteȝ dicimꝰ
ꝙ ſi aliquis hn̄s vel poſſidens murū ſeu parietem
vel aliam rem cōem cuȝ aliquo ⁊ voluerit in dicta
re edificare vel murare ſeu edificari vel murari fa
cere id ſine ꝯdictione cōſoꝛtiſ facere poſſit: Et non
volenſ murare ſeu murari facere vel nec in tali edi
ficatione vel muro pꝛo ſua rata cōtribuere: ꝙ tūc
dictus ꝯſoꝛs nō poſſit nec debeat de dicto muro ſeu
edificatiōe aliqd̄ comodū hr̄e vel ſentire: nec in ⁊ ſu
ꝑ dicto muro vel pariete edificare vel murare: aut
edificari aut murari facere: niſi de expenſis ad exti
mationē duoꝝ legaliū magr̄oꝝ reſtaurauerit vl̄ re
ſtaurari fecerit aliūq expēſas fecerit vl̄ feciſſet: Et
ſtatim finito dicto edificio ſi edificans ⁊ nō edificāſ
fuerint de extimatiōe vel non fuerint in ꝯcoꝛdia cō
pellaſ ꝯſoꝛs nō edificans ad petitionē edificātis ꝑ
iudicē coꝛā quo fuerit expoſitū de facto inſtr̄m con
feſſiōis ⁊ ꝑmiſſionē ꝯſoꝛti edificanti facere de me
dietate expēſaꝝ factaruȝ indcō edifitio muro vl̄ pa
riete dāda ⁊ ſoluēda tp̄e quo ꝯſoꝛſ voluerit edifica
re in dcō ⁊ ſuꝑ dcō muro vel pariete facta ꝑ duos
magr̄os eligēdos ꝑ dcōs ꝯſoꝛtes: Et ſi nō elegerit:
vel in electione nō ꝯcoꝛdauerint ꝙ tūc iudex poſſit
⁊ debeat ipſos magr̄os eligere: ⁊ eos ad acceptan
dū ⁊ extimandū ſub pena ⁊ infra tpſ ꝑ dictuȝ iudi
cē dclarandū ⁊ ſtatuendū cogere: ⁊ ad pꝺicta faci
endū teneaſ qlibet iudex ſeu officialis cōis peruſie.

¶ Item ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi qua domus
in totum vel in aliqua parte fuerit inter conſortes
diuiſa ⁊ aliquis ex conſortibus voluerit facere mu
rum vel fundellum pro clauſura ſue partis ⁊ non
fuerint dicti conſortes in concordia de dicta clauſu
ra: ꝙ poſſit vnus ex conſortibus in ſolo vel terreno
confinio qđ erit in loco vbi dictaȝ clauſaruȝ facere
voluerit: libere edificare ⁊ murum ſeu fundellum
facere ⁊ quilibet dictorum conſortium debeat con
tribuere de terreno ſeu ſolo ſuo pro dicta clauſura
facienda tantum q̄ntum alius conſors mittet de ſuo
Et ſi fuerint in concordia de groſſitie dicti muri vel
fundelli: vel non fuerint tunc vnus ex iudicibus dñi
poteſtatis vel capitanei cauſarum ciuilium ad peti
tionem petentis eligat duos expertos magiſtros
qui debeant declarare de groſſitie ⁊ altitudine di-
cti muri ſeu fundelli ⁊ de q̄ntitate expenſarum: Et
facta dicta declaratione compellatur nō edificans
facere promiſſionem ⁊ confeſſionem per publicum
inſtrumentum de medietate dicte extimationis re-
ſtituenda ‹de› quo murus ſeu fundellus completus
extiterit. Et ad p̄dicta faciendum ſeu fieri facien-
dum per ipſum iudicem qui requiſitus fuerit non
edificās de facto realiter ⁊ perſonaliter cōpellat͛.

¶ Item ſi aliquis ex conſortibus habuiſſet vel ha
beret poſſeſſionem vel tenutam de aliqua turri vel
domo vel pariete vel caſaleno: vel intracaſellis vel
vijs vel rebus alijs quibuſcūq; cōibus: talis poſſeſ
ſio non preiudicet conſorti vel conſortibus vel alte
ri parti: qui vel que in poſſeſſione non erit vel non
erunt: ſeu non fuiſſet vel non fuiſſent vſa vł vſi poſ
ſeſſione dictarum vel alicuius earum rerum: nec ei
vel eis obſtet aliqua preſcriptio longa vel longiſſi
ma nec alia conſuetudo habita ab aliquo ex con-
ſortibus que aliquo modo poſſet opponi: quin ſem
per preciſeq; conſors per poteſtatem vel capitane
um compellatur ſcilicet conſors poſſidens partem
debitam ſeu contingentē ſuo conſorti tradere ſum-
marie ſine aliqua ſolemnitate iuris ⁊ ſtrepitu iudi
cij Et conſors nō poſſidens in tenutam ⁊ poſſeſſio
nem rei vel rerum per poteſtatē vel capitaneum in
ducatur ⁊ ponatur de facto probata cōione ſine li
belli oblatione ⁊ litis conteſtatione: ⁊ ſine ſtrepi-
tu ⁊ figura iudicij: Saluis ſemper contractibus
⁊ inſtrumentis habitis inter eos vel eoruȝ anteceſ
ſores. Et ſi aliquis habuerit aliqđ imponimentum
lignorum vel aliquid aliud in dictis rebus vel ali-
qua earum ⁊ maxime intrachaſellis poteſtas ⁊ ca
pitaneus oīa faciat remoueri: Et hoc locum habe-
at ⁊ teneat in tempore p̄nti preterito ⁊ futuro ⁊ in
cauſis pendentibus motis ⁊ mouendis. Si autem
pars non poſſidens petierit a poteſtate vel capita-
neo vel alio iudice cōis Peruſie ꝙ compellat poſ
ſeſſorem vel poſſeſſores rei cōis vel rerum cōium
ꝙ ſibi non poſſidenti faciat inſtrumentum ꝙ reȝ ip
ſam poſſideat pro ſe ⁊ ſuo conſorte ⁊ pro parte ſui
conſortis conſtituat ſe nomine dicti conſortis poſ-
ſidere ⁊ dictam poſſeſſionem dimittere ⁊ relapſ-
ſare dicto cōſorti ad illius petitioneȝ ⁊ terminum
poteſtas ⁊ capitaneus vel alius iudex aditus poſt
q̄ ſibi conſtiterit de parte conſortis non poſſiden-
tis ⁊ bono iure eos ad hoc faciendum cogere te-
neatur ad penā centū lib. deñ. Saluo tñ contractu
inter eos vel eorū auctores in oībus ⁊ ꝑ omnia.

¶ Item ſimiliter volumus ⁊ ſtatuimus ꝙ ſi aliq̄s
ex conſortibus vel alicuius eoruȝ anteceſſor ſeu an
teceſſores fec̄ vel fecerint aut facient pactū vł ꝓmiſ
ſioneȝ non vendendi partem ſuam de re cōi niſi al-
teri conſorti quotiens voluerit eam vendere: debe
at illum conſortē requirere per tres terminos quo
rum quilibet ſit decē dieruȝ vt emat ſi voluerit illā
rem. Et ſi ille emere noluerit poſtea poſſit elapſis
dictis terminis eam rem vendere cui voluerit: non
obſtante contractu inter eos vel eorum anteceſſo-
res facto de venditione inter eos facienda. Et ſi cō
tineretur certum precium in ipſo inſtrumento non
poſſit petere niſi illud precium: ſi vero certum pre-
cium in inſtrumento non contineret͛ precium qđ in-
de h̄ri poterit debeat declarari.

¶ Item conſors qui murauerit ſuper murū cōeȝ
vel quē cōiter poſſideret poſſit ibi facere feneſtras
ſcanciarias ⁊ hoſtia in muro nouo quem fecerit. ſ.
murum cōem: ⁊ ſcarcare ⁊ remurare murellaȝ ad
ſuum arbitriuȝ ⁊ voluntatē: dūmodo inde non pro
hiciat aliquam turpitudineȝ nec aliquid aliud per
dictas feneſtras ⁊ hoſtia: ⁊ ipſas feneſtras ⁊ ho-
ſtia poſſit habere ſine alicuius contradictione quo
vſq; fuerit integre ſatiſfactum ſibi de expenſis pro
dimidia quas fecerit in eodem: Qua reſtitutiōe ex
penſarum pro dicta dimidia facta teneatur ⁊ de-
beat incontinenti ſcanciarias ⁊ feneſtras ⁊ hoſtia
remurari facere ſuis ſumptibus ⁊ expenſis.

¶ Iteȝ ſi aliquis ex conſortibus habet vel habue
rit inſtrumenta cōia de muris ⁊ rebus cōibus po
teſtas ⁊ capitaneus preciſe teneatur euȝ cogere al
teri conſorti vel conſortibus de ipſis inſtrumentis
dare copiam ad petitionem illius qui duxerit po-
ſtulandum.

¶ Item quicūq; in ciuitate vel cōmitatu Peru-
ſie haberet vel habebit turrim īclinataȝ vel que mi
naretur ruinam ſeu murum vel parietem: vel mu-
ros vel parietes domorum vel porſicellam aut pon
tem: vel trabeȝ ſeu aliquid aliud qui que vel qđ mi
naretur ruinam ſeu periculum poteſtas ⁊ capita-
neus ⁊ quilibet ipſorum teneatur dictum tale q̄d
facere diſcaricari ab illo vel illis cuius vel quoruȝ
eſſet: ad petitionem cuiuſcunq; intereſſe pretenden
tis ⁊ petentis: ⁊ ſi poteſtas ⁊ capitaneus predicta
non facerent fieri centum lib. deñ. de ſuo ſalario ꝑ
quolibet eorum cōi Peruſie ſoluere teneatur. Et

nihilominus ad diſcaricandū ꝛ diſcaricari faciendum dictā rem minantē ruinam vel periculū omnino cōpellat̄ Et ille cuius fuerit dicta turris in ciuitate vel murus: vel ꝓfiellum vel pons poſſit ipſe ꝛ ipſum vel ipſos facere diſcaricari impune non obſtante aliquo ſtatuto qđ in cōtrarium loqueret̄.

¶ Item dicimus ſi aliq̄s habuerit molendinū vel gualteriam: cōe vel cōem cum aliquo ꝛ aliq̄s ex cōſortibus voluerit reficere vel reactare: vel reparare ſeu meliorare dictum molendinum: vel illius clusam poſſit illud facere ſine alterius conſortis vel cōſortium cōtradictione. Et ptās ꝛ capitaneus ciuitatis peruſie cōiter ꝛ diuiſim teneant̄ facere reſtitui tali cōſorti q̄ fecerit expēſas in aliq̄ predcōꝝ a ꝯſorte vel ꝯſortib⁹ ḋ fructibus dicti molēdini: ſeu eorūdē.

¶ Itē dicimus ſi aliq̄s ex cōſortibus puteū remūdauerit: alius ꝯſors ab aqua aurienda debeat ſeu auriri faciēda de ipſo puteo ḋbeat remoueri donec aliū ꝯſortē de factis expēſis duxerit plenarie reſtaurandū: ꝛ ptās ꝛ capitane⁹ dicte ciuitatis ſub ſupradicta pena reſtaurari facere teneantur.

¶ Et q̄ ſepe ꝯtingit q̄ ꝯſortes molēdinoꝝ: puteorū: ciſternaꝝ: fontiū ꝛ aliaꝝ reꝝ imobiliū: q̄n egent refectiōe nō ſunt in cōcordia reparandi ꝛ reficiēdi imo vt plurimū tardāt reficere aut refici facere vel reparare: vel ratā eis ꝯtingentē de expenſis effectualiter ꝯtribuere ꝛ molendinū: puteus: ciſterna: fons vel aliud poſſet diſtrui: qđ eē poſſet magnū damnū cōi peruſie maxime q̄ eēt inducere careſtiā nō modicā in cōi farine ꝛ aq̄ꝝ ꝛ p ꝯſo panis ꝛ aliaꝝ comoditatū. Volumus ſtatuētes q̄ cōſortes molēdinoꝝ reqſiti ad refectionē molēdinoꝝ vel reparationē vbi cluſe vel molēdinum deſtrueret̄ qđ ſit cōſuetū molere ꝛ macinare a duobuſ annis ꝓxime ꝓteritis citra: vel putei ciſterne vel fontis infra q̄ndecim dies a die requiſitionis teneant̄ ꝛ debeant deponere partē ſibi cōtingentē de expenſis fiendis ꝓ reparatione dicte cluſe vel molēdini: putei: fontis ꝛ ciſterne vel alterius rei: apđ campſorē vel mercatorē ſi duꝫ in ciuitate peruſie: ꝛ ſimili mō deponere debeat vnuſq̄ſq; ex ꝯſortibuſ vt molendinū ſine cluſa ſiue puteus: ſiue fons vel ciſterna vel alia res oīno reficiant̄. Et quicūq; ex predictis nō ḋpoſuerit cogat̄ per poteſtatē ꝛ capitaneū ad vēdēdū portionē ſuam dictis ꝯſortibuſ vel ꝯſorti pro illo precio: qđ declarabit̄ p duos magiſtros ſeu amicos hoīes cōes eligēdos vꝫ vnum ꝓ qualibet parte: ad quā electionem cōpelli debeant p poteſtatē vel capitaneū dicte ciuitatis de facto ad petitionē cuiuſcūq; de conſortibus. Et q̄ dicti duo ſic electi cogant̄ q̄n non eſſent in ꝯcordia eligere vnū tertiū: qui tres ſic electi declarare debeant dcm̄ preciū infra q̄ndecim dies a die electiōis dicti tertij. Et ſi oēs tres nō eſſent in cōcordia ſufficiant duo ex eis etiā abſente alio ſi adeſſe noluerit. Qua declaratiōe facta infra terminū octo dierū cogant dcm̄ cōſortem vel ꝯſortes q̄ nō depoſuerint vel non depoſuerit vt. ſ. ratā ei vel eis cōtingentē de expenſis ad vēdendū alio cōſorti vel alijs cōſortibuſ ꝓ dicto precio. Et ſi dictus conſors vel dicti conſortes emere nō voluerit vel nō voluerint: cogant̄ emere partē cōſortis vel ꝯſortiū pro p̄cio declarato p dcōs arbitros cum iuramēto vt ſupra per quēlibet ipſoꝝ arbitroꝝ preſtito. Et q̄cq̄d poteſtas vel capitaneus fecerit in vl̄ ꝓ p̄dictis vel ipſoꝝ occaſione valeat ꝛ teneat. Et de eo qđ fecerit nō poſſint nec debeāt vllo modo ſindicari.

¶ Q: minantia ruinam deſtruant̄. Rca. 59.

VOlentes futuris caſib⁹ q̄ euenire poſſunt ꝓuidere qđ prudentiſſimū reputat̄. Dicimus ꝛ p̄nti ſtatuto formamus q̄ ſi qua domus vel turris vl̄ paries vl̄ murus vel ꝓfiellū aut traſanda minaret̄ ruinā ꝛ dubitaret̄ ne domus vicini ledat̄ ex tali ruina vel ne vicini vel tranſeūtes poſſint eē in dubio: tūc domus: turris: paries: murus: porfiellū ꝛ traſanda: q̄ ſcđ notificatiōē: de denunciatōe ꝛ de notificatione dn̄o ptāti vel dn̄o capitaneo ciuitatis Peruſie vel alteri ex eoꝝ iudicibus p illū vel illos q̄ timēt ruinā predictā: debeāt dicti dn̄s ptās: vel capitane⁹ vel iudex aut officialis q̄ ſit reqſitus mittere magiſtrum vnū vel plures ad locū. Et ſi dixerit dictā domū: vel turrim aut murū vel parietem aut porfiellū vl̄ traſandā ruinoſaꝫ vl̄ ex ea timeri ruinā incōtinēti p̄cipiāt dn̄o vl̄ poſſeſſori dcē rei minātis ruinā q̄ eā diruat ꝛ faciat dirui: qđ ſi nō fecerit: ipſe officialis expēſis dn̄i vel poſſeſſoris taliſ rei ruinoſe faciat oīno dirui ꝛ diſcaricari ita q̄ vicin⁹ vl̄ ali⁹: vl̄ dom⁹ vicini timētis ruinā in pſona vel rebuſ nullaꝫ poſſit leſionē pati. Et ſi ille cuius eēt dom⁹ vel turris: vel murus vel parieſ aut porfiellū vl̄ traſanda: vel poſſeſſor illius nollet obedire puniat̄ ꝓ q̄libet p̄cepto in decē lib. den̄. quas a ꝯfaciēte de facto auferat pro cōi Peruſie. Et nihilominus ipm̄ opus vel ipſam rem demoliri faciat expēſis dn̄i vel poſſeſſoris dicte rei.

¶ Et ſi nō deſtrueret ꝛ demoliret poſt p̄ceptū ſibi factū: oē dānum qđ ſequeret̄ ſeu inferret̄ alicui ꝓpter talē ruinā ſatiſfacere integre teneat̄. Et rudera ipſius edificij diruti ſtatim infra terminū p iudicem dandum tollere ꝛ eleuare teneatur ad penam decem librarum den̄. pro quolibet precepto. Et relatio dictoꝝ magiſtrorum ꝓ plena ꝓbatione habeat̄: ꝛ in p̄dcis ſūmarie ſine libelli oblatiōe ꝛ ſine ſtrepitu ꝛ figura iudicij dieb⁹ nō feriatis vl̄ feriatis ēt i honorē dei ꝓcedat̄. Et ſi aliq̄ dom⁹ turris murus: paries porfiellū vel traſanda minata vl̄ minat⁹

eſſet ruinã: ſuper domũ vel rẽ alterius vel ſit appo/
diata rei alterius vel ad rem alterius pp dictã rui
nam: ꝙ ptãs vel capitaneus vel alius officialis cõis
puſie qui ex eis requiſitus fuerit debeat ad petitionẽ
illius qui ſua dixerit intereſſe ire vel mittere vnum
ex notarijs ſuis ad locum. Et ſi inuenerit predcã ve
ra eſſe: teneatur ſtatim eleuari facere ab illo cuius eẽt
domus: turris: murus vel paries: vel porſellũ vel
traſanda: qui vel que vel qð ruinaſſet vel cecidiſſet
vel ſe apodiaſſet. Et ſi infra terminum ſibi aſſigna/
tum per iudicem: vel dominũ poteſtatẽ vel dñm ca
pitaneũ dicte ciuitatis: nõ eleuauerit ſeu eleuari fe/
cerit: tunc dñs poteſtas vel capitaneus vel iudex: q
p̃ceptum fecit teneatur ꝛ debeat ſibi auferre no
mine pene pro cõi Peruſie decem lib. deñ. ſine ali
qua alia cõdemnatiõe. Et nihilominus etiã ſub di
cta pena iterum compellat illum vel illos: ſupradi
cta facere ꝛ eleuare. Et in predictis ſimiliter proce
datur vt ſ. proxime dictũ eſt omni appellatiõe ꝛ ſa
pientis conſilij petitione ceſſante. Et non obſtante
ſi appellaret vel ſapientis ↄſiliũ peteret. Et non ob
ſtãte ſtatuto q̃ cauet: ꝙ turris non poſſit diſcaricari
abſq; licentia dñoꝝ priotum ꝛ camerarioꝝ artium
ciuitatis peruſie nec aliquo alio ſtatutoꝝ capitulo
p̃cedente vel ſequente. Et ſi dicti dñs poteſtas ꝛ ca
pitaneus ꝛ iudex qui in ꝛ ſuper p̃dictis fuerit req̃
ſitus fuerit negligẽs in p̃dictis puniat in. c. lib. dñ. p
ſuos ſindicatores: de ſuo ſalario cõi puſie applicãdis.

De contradicente alicui volenti in ſuo vel re a ſe poſſeſſa edificare. Rubrica. 6O.

Nemini Liceat edificare volẽti in ſuo
vel iure a ſe poſſeſſa ↄdicere ſi/
ne iuſta ꝛ rationabili cã: ptãs
vero vel capitaneus cõis puſie
vel alter eoꝝ requiſitus quinqua
ginta lib. dñ. noĩe pene auferat
a ↄdicente pro cõmuni peruſie. Et nihilominus
parti cõdemnet in damnis ꝛ expenſis ꝛ intereſſe
declarandis per iudicẽ coram quo ponet querimo
nia. Si vero alicui fuerit ↄdictũ ꝙ non edificaret
Et volẽs edificare voluerit dare ꝛ dederit fideiuſſo
rẽ idoneũ ꝛ ſufficientẽ de opere demoliẽdo ſi appa
ruerit eũ iniuſte edificaſſe: tũc incontinẽti dato fide
iuſſore ptãs vel capitaneus vel alius officialis cõis
Peruſie dent ſibi licentiã edificandi non obſtãte
ↄdictiõe ꝛ ꝓhibitione facta etiã ſi vellet incõtinen/
ti de iure ſuo docere: vtriq; parti tamen iure ſaluo
ꝛ ſemper reſeruato.

Si vero vtraq; pars cõtendens dicat ſe poſſide
re tunc infra q̃ndecim dies debeat dicta cauſa termi
nari p iudicẽ q̃nis: pena. c^m. lib. dñ. dicto iudici: ſi
eam nõ terminauerit infra dictos q̃ndecim dies: nõ
obſtante ꝙ edificare volens offerat vel velit ſa/
tiſdationem offerre de opere demoliendo: non
obſtantibus ferijs q̃buſcũq; etiã inductis in honorẽ
dei. Et ꝙ ſup p̃dictis nõ poſſit peti nec fieri cõpro/
miſſum niſi de volũtate ꝛ exp̃ſſo ↄſenſu ambaꝝ ptiũ.

Qui volens edificare opus ex quo timeretur de ruina ſatiſdet. Rubrica. 6I.

Uia iuri Conſonũ eẽ
putamus ꝙ
nemo in re ſua talia faciat pp q̃
ſuo vicinio dãna adueniãt: ordi
namus: ꝙ ſi aliq̃ fecerit vel face
re voluerit aliqð opus: vel mu/
raliũ vel acõcimen vel opus in
re ſua iuxta domũ vel rẽ aliã ſui vicini ꝙ poſſet mi
nare ruinã vel cadere vel minaret ruinã in totũ vel
in partẽ teneat ad petitionẽ ſui vicini petentis: pro
mittere ꝛ idonee ſatiſdare ad terminum quem dñs
ptãs vel capitaneus: vel aliquis ex iudicibus eoꝝ
aſſignabit eidem: ꝙ ſi occaſiõe predicti muralij con
vicini ſui operis qð faciet vel facere voluerit. do/
mus ſiue murus vel res alia ſui vicini minabit rui
nam vel ceciderit in totũ vel in ptem ꝙ tunc eo caſu
quo domus vel paries vel alia res vicini ceciderit
in totũ vel in partẽ ꝙ talis opus faciens pp qð di
ctum dãnum eueniret teneatur ꝛ debeat oĩbus ſuis
ſumptibus ꝛ expẽſis reficere dictam domũ vel dcãm
ptem domus vel pietem vel aliã rem que ceciderit
infra terminũ trium menſiũ: qð opus infra dcm̃ ter
minũ debeat pfeciſſe: ꝙ ſi nõ fecerit puniat p pote/
ſtatẽ vel capitaneũ in ducẽtis lib. dñ. ꝓpoſita ſimpli
ci q̃rela corã eis vel altero eoꝝ p illum cuius domus
vel alia res ceciderit: ꝛ nihilominus infra tãtumdẽ
tps cogat p ptãtem vel capitaneũ reficere dcãm do/
mũ vel pietẽ vel aliã rem: ꝛ idoneos fideiuſſores da
re de reficiẽdo rem q̃ cecidiſſet. Jn dcõ tps ſub pena
xxv. lib. dñ. qua ſoluta etiã teneat reficere: ꝛ de fcõ
cogat ad petitionẽ ptis petẽtis ad reficiendũ: ꝛ vbi
domus vel pies nõ ceciderit ſeu nõ cecidiſſet ſ; pilũ
faceret vel feciſſet vel alio mõ corrũpetur vel dãni/
ficaret ꝙ tũc ꝛ eo caſu p ptãtẽ vel capitaneũ ad pe
titionẽ ptis petẽtis: de facto cogant dicte partes ad
dandũ duos magiſtros in arte peritos vz vnum p
qualibet parte: qui cum iuramẽto debeãt extimare
dcm̃ damnũ fideliter p eoꝝ iuramentũ infra octo
dies a die electiõis vbi erũt ↄcordes: ꝛ vbi nõ eẽnt
concordes: tũc ptãs vel capitaneus corã q̃ q̃ſtio eſſet
tertium magiſtrum eligat ꝛ ipſos cogat infra a/
lios octo dies ad extimandum ꝛ declarandum di/
ctum damnum. Qua declaratione facta per omnes
tres vel ſaltem per duos ex eis in concordia ad pe/
titionem petentis dictus dominus poteſtas vel ca/
pitaneus vel alius iudex cõis Peruſie competens

ſuper hoc aditus teneatur ⁊ debeat mandare exe-cutioni tanq̃ instrumentum confeſſionis ⁊ tanq̃ ſententia que tranſiuit in rem iudicatam: ſolum viſa dicta declaratiõe facta manu publici notarii ſcripta aliquo non obſtante.

Q[uod] venditio habeatur pro ſimulata: ſi venditor rem venditam vel alienatam poſtea poſſideat. Rubrica. 62.

PReſenti Capitulo duximus ſtatuendum ne pretextu immaginoſorum vel fraudolentiorū contractuum maleficia remaneant impunita vel aliqs lucretur cū aliena iactura: ⁊ ne homines ciuitatis vel comitatus Peruſie ſint ſuis iuribus vel creditis defraudati. Q[uod] ſi aliqua perſona fecit ſeu faciet: vel fecerit in futurum aliquam: donationem: venditionem: vel tranſlationem aut iurium ceſſioné vel aliam quamcunq; alienationem: ſiue contractū bonorum vel iurium ſuorum aut rerum ſuarum ⁊ poſtea reperiretur aliquo tpe rem alienatam poſſidere vel fructus ex ea percipere q[uod] dicta alienatio vel dictus contractus intelligatur ſimulata ⁊ ſimulatus non obſtantibus capitulis cõmunis ⁊ populi Peruſini que loquntur de inſinuationibus ⁊ confeſſionibus faciendis ⁊ non obſtante q[uod] ſi aliquo tempore fuerit inſinuatum in libris cõis Peruſie ⁊ nõ obſtante q[uod] ſi in contractu eſſet appoſitum: q[uod] donãs vel alienans ſe conſtituat vel conſtituerit precario nomine emptoris: vel donatarii vel recipientis poſſidere: immo auctoritate preſentis capituli ſit nullius valoris ipſo iure.

Preterea volumus ad declarationẽ huius capituli: ⁊ ad euitandꝫ queſtiones ⁊ litigia que ſuper ipſo ⁊ diſpoſitis iure poſſent oriri: q[uod] ipſum capitulum ⁊ ea que continentur in eo non intelligantur nec locum habeant in illis perſonis que venderent vel alienarent aliquam rem alicui de qua venditione appareret publicum inſtrumentum ⁊ ſolutio facta venditori ſiue in tabula alicui⁹ campſoris ſiue in camera alicuius mercatoris ſiue per inſtrumentum refutationis aliter factum q̃ per inſtrumentum venditionis: ⁊ ipſam rem venditam poſt venditionẽ: ab emptore recepiſſet vel conduxiſſet vel acciperent vel conducerent ad coptumum vel laboritium vel ad penſionem: nec in illo qui rei donate vel alienate fructus ſibi reſeruaſſet ita q[uod] ratione laboritii vel coptumi vel penſionis vel q[uod] predictam rem venditam ut dictum eſt tenerent haberent vel conducerent ad coptumum vel laboritium vel ad penſionem non poſſint dici dicti venditores ⁊ alienatores dictam rem venditam vel alienatam in fraudem alienaſſe. Et hoc capitulum locum habeat in illis alienatoribus vel vẽditoribus dumtaxat qui maleficia cõmiſiſſent vel committerent: vel debitum contraxiſſent vel contraherent: Et poſtea reperirentur rem donatam vel venditam vel alienatam poſſidere: quo beneficio vti poſſet cõe Peruſie ⁊ creditores dumtaxat.

Qualiter promiſſio de retrouendendo aliquam rem ſtabilem probari poſſit. Rubrica. 63.

QUia tam Iuri cõi q[uam] eq̃tati cõgruit pacta ⁊ promiſſiones inter cõtrahẽtes debite ſeruari ⁊ ſepe cõtingat emptores bonorum venditoribus promittere dicta bona pro eodem precio reuendere ⁊ de tali promiſſione non fieri inſtrumentū manu notarii: ⁊ poſtea emptores venditoribus reuenditionem facere recuſant ſub pretextu q[uod] non eſſet dictum in inſtrumento venditionis: quod valde incõueniens eſt ideo volentes huiuſmodi fraudib⁹ ⁊ incõuenientiis prouidere. Statuimus ⁊ p̃nti caplo firmam⁹: q[uod] ſi qs emptor in futurū alicuius rei ſtabilis fecerit talẽ promiſſionẽ de retrouendẽdo rẽ q̃ emiſſet p eodẽ vel alio maiori vel minori p̃cio: vẽditori vel eius hẽdibus: in p̃ntia teſtiū nũero ſufficiẽte: vel p inſtrm manu notarii: vel p ſcripturã mãu pmittẽtis ſcriptã: teneat ⁊ debeat dictã promiſſionẽ obſuare: ⁊ ptãs vl alr⁹ iudex ad ciuiles cãs deputatus in dcã ciuitate puſie reqſit⁹ ad penã .c. lib. dñ. cõi puſie applicandū: ad petitionẽ dci vẽditoris vl ſuo[rum] hẽdū cõſtito ſibi vel p inſtrꝫ mãu notarii vl p ſcripturã p̃na tã mãu emptoris ſcriptū vel atteſtationẽ duo[rum] fidedigno[rum] teſtiū in ſuis dcis ꝯteſtiū d tali pmiſſiõe d facto ſine alia iuris cognitiõe cogat ⁊ cõpellat emptorẽ ſupradcū ⁊ eo defuncto illi⁹ hẽdes ad faciendū dcãꝫ reuenditionẽ talis rei dcõ vẽditori ⁊ ſuis hẽdibus: aliq̃ p̃cedẽte vel ſequẽtis ſtatuto nõ obſtante.

De molendinis radiis ⁊ cluſis. R[ubri]ca. 64.

AD euitãda ſcandala ⁊ lites q̃ ſepe ꝯtingũt occaſiõe molẽdinorū radio[rum] ⁊ cluſa[rum] in q̃cũq; loco poſito[rum] vel poſita[rum]. Statuim⁹ ordinãtes q[uod] ſi aliq̃ q̃ſtio iter aliq̃s cuiuſcũq; cõditionis: ſtatus: vel dignitatis exiſtat verteret alicuius molendini radio[rum] vel cluſa[rum] dñs ptãs ⁊ capitaneus ciuitatis peruſie p ſe vel vnũ ex collecteralibus ſeu iudicibus alterius eo[rum] teneat ⁊ debeat inueſtigare ⁊ inuenire ſicut eis vel eo[rum] alteri videbit ⁊ breuius:

poterit fieri ⁊ lites ⁊ queſtiões diffinire intra vnũ menſem poſtq̃ fuerit poſita querimonia coram eo ſimpliciter ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ quelibet partium eius diffinitioni ſtare debeat Pars autem contrafaciens quingentas lib. deñ. pro vice qualibet cõi Peruſie ſoluere teneat̃. Et vt queſtiones molendinorum vel radiorũ: aut cluſarum niclius: facilius ⁊ breuius poſſint expediri: Ordinamus ſtatuẽtes ꝙ omnes cluſe molendinorum terminentur per expertos in ipſa arte de nouo: cũ termini iam poſiti ⁊ infixi per mutationem alueorum ⁊ riparum fluminum ſunt euulſi vel non reperiuntur: qui magiſtri in arte periti eligantur ꝑ dominos priores ⁊ camerarios artiũ ciuitatis Peruſie ⁊ cum ipſis magiſtris eligantur per eoſdem dominos priores ⁊ camerarios tres alij boni viri ⁊ de melioribus ciuitatis predicte: qui magiſtri ſaltem eſſe debeant numero quinq̃ ⁊ cum ipſis ipſi tres ſemper adeſſe debeant vel ſaltem duo ex eis: qui habeant auctoritatem poteſtatem ⁊ bailiam virtute preſentis legis vel ſtatuti terminare ⁊ terminos ponere manifeſtos ita ꝙ vnicuiq̃ ſit licitũ dictos terminos videre ⁊ ius vnicuiq̃ ſeruare illeſum: qui magiſtri ⁊ boni homines iurare debeãt dictas terminationes facere bona fide ⁊ ſine fraude remotis odio amore precio precibus ⁊ timore: Et omnem terminationem quã fecerint ratam habeant ⁊ habere debeant domini molendinorum ⁊ obſeruẽt. Et nullus audeat remouere vel tangere dictos terminos ſub pena ⁊ ad penam quingentarum lib. deñ. pro quolibet contrafaciente cõi Peruſie applicanda de quibus poteſtas ⁊ capitaneus teneantur publice ⁊ ſecrete punitionem facere ad petitionem cuiuſcumq̃ petentis. Et ſi inuenerit aliquem vel aliquos terminationes predictas ı ratas non habere vel terminos remouere: vel remouiſſe in dictam penam ipſum vel ipſos contrafacientes debeat cõi Peruſie condemnare. Et nihilominus ad ſtandum dicte terminationi: ipſum vel ipſos cogere ⁊ reducere teneatur. De quibus terminationibus per vnum notariũ quem elegerint dicti magiſtri ⁊ boni homines debeat fieri vnus liber expẽſis cõis Peruſie qui debeat poni in armario ſub ſuo autentico ſigno ⁊ loco vt poſſit omnibus volentibus fieri copia ⁊ ab omnibus videri. Teneatur inſuper dñs capitaneus populi puſini ſemel in ſex menſibus reuidere ſeu reuideri facere omnes terminos cluſarũ predictarũ ⁊ molendinorum ⁊ vbi inuenerit in ſtatu primo manere ſit contentus: vbi vero inuenerit aliquem terminum mutatum vel remotum inquiſitionem facere contra remouentem vel remouentes ⁊ ipſos punire vt dictum eſt. Et ipſos terminos ſic mutatos ad priſtinum ſtatutum reduci facere infra quindecim dies a die qua ipſos mutatos inuenerit. Et ꝙ tales magiſtri ⁊ homines ſic electi per dñm capitaneũ cogantur ad acceptãdum infra octo dies a die electionis ipſorũ ſub pena centũ lib. deñ. pro quolibet ſi non acceptauerint quam terminationem facere teneantur infra terminum ſex menſium tunc proxime venturorũ poſt dictam acceptationẽ ipſorum ſub pena ⁊ ad penã ducentarum lib. deñ. pro quolibet ſi extiterint negligentes omnes: ſi vero non omnes illi qui negligentes extiterint puniant̃: in ⁊ ſuper quibus poteſtatem habeant dñi priores artiũ prouidendi de ſalarijs ⁊ expenſis que occurrent occaſione predcã facere ⁊ dare de quacũq̃ pecunia cõis peruſie ad manus maſſariorum peruenta ⁊ peruenienda Ac etiam prorogandi terminum dictorum ſex menſiũ vbi neceſſe viderint ad alios ſex menſes ⁊ non vltra. Et ſi dictus dñs capitaneus negligẽs fuerit in predictis videlicet in non eundo vel inquirendo vel puniẽdo vt dictum eſt puniatur pena quingentarum lib. deñ. per ſuos ſindicatores tpe ſui ſindicatus.

¶ Molendina vero que non ſunt in fluminibus ꝑ eminibus terminent̃ ad petitionẽ illius vel illorum q petierint qñcumq̃ que terminata nõ reperirent̃ ꝑ dictos bonos homines ⁊ magiſtros.

¶ Item ꝙ oĩa molendina ⁊ alia edificia aliorum fluminũ: foſſatorum ⁊ riuorũ ⁊ formarum vel circa ipſa exiſtentia ⁊ cluſe eorum que plus damnum afferunt circũſtantibus locis q̃ comoditatis debeant emi ꝑ illos in quorũ bonis ſeu rebus damnũ dat̃ propter exiſtentiã ipſorum ⁊ ad quos ſpectabit vtilitas ex eorũ deſtructiõe ⁊ remotione vel rõe terreni vel molendini vel cuiuſcũq̃ alterius rei vel alia ratiõe ⁊ ꝓcium ſoluatur dñis ipſorum per eoſdem vtilitatẽ ex eorum remotione ꝑcipientes. Et precio ſoluto infra octo dies dñi ⁊ poſſeſſores eorum ipa molẽdina ⁊ cluſas deſtruant ex toto: ⁊ non poſſint de nouo fieri in hijs fluminibus infra terminos ⁊ fines dſignandos per ſupraſcriptos officiales per ipſos dominos vel poſſeſſores molendinorum vel alios quoſcumq̃ in perpetuum ſub pena quingentarum lib. deñ. quam incurrat contrafaciens vel incipiens contrafacere pro qualibet vice: facta prius inueſtigatiõe per dominum poteſtatem vel capitaneum dicte ciuitatis: ⁊ reperto ꝙ fuerit maior vtilitas deſtruendi q̃ ſtandi ſuper quo poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum vel alterius eorũ officiales per inquiſitiões ex ſuo officio ingrere ad petitionẽ cuiuſlibet teneant̃: ⁊ debeant mittere ad locũ vbi talia fierent ⁊ qđ ꝯfactũ inuenerint ꝑ ſuos officiales ſtatim añq̃ reuertant̃ ad palatium de facto tollere ⁊ remouere cluſas ⁊ alia: Ita ꝙ aque curſus ꝓpterea non impediat̃: Et nihilominus quilibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatem dicte pene ſeu banni: ⁊ in contractibus emptionũ dictorum molendinorum ⁊ cluſarum ⁊ aliorum edificiorum expreſſe ponatur ꝙ vendentes ſe obligent emptoribus ad ꝑdicta ⁊ fiant emendatiões ſ₃

extimatione factã de eis in catraſto cõis Peruſij:
Et ſi contentio eſſet inter dños molendinorum ⁊ il
los ad quos ſpectabat vtilitas remotionis predi-
cte ita ꝙ non eſſent concordes ſtare extimationi
contente in catraſto: ⁊ pro emendatione illorum
quorum extimatio non reperiretur in catraſto: ꝙ
per dominos priores ⁊ camerarios artium eligan
tur duo boni ⁊ diſcreti homines ⁊ vnus bonus ma
giſter qui habeant peritiam predictorum: expenſis
dominorum molendinorum ⁊ illorum ad quos de
remotiõe ſpectabit vtilitas: qui ſimul videãt ⁊ exa
minent que molendina ſint deſtruenda ⁊ remouen
da ⁊ que non. Qui faciant extimationem ⁊ precia
competentia ſoluenda prout dictũ eſt pro ipſis mo
lendinis ⁊ cluſis ⁊ q̃tum debeat eſſe ſpacium loci
in quo nõ poſſint refici molendina ſeu cluſe nec dam
num dare poſſint illis qui emũt ipſa molendina ⁊
edificia ⁊ precium ſoluent pro eis per ipſos domi-
nos molẽdinorum ⁊ alios quoſcunq;. Et ſi in locis
vnde deſtruerentur ipſa molendina ⁊ cluſe: erit
opus fieri forma vel aliquid aliud ꝓ velociori cur-
ſu aquarum vel pro purgatione locorum circunſtã
tium debeant declarare. Et ſcḋm ꝙ ipſi prouiderint
ordinauerint declarauerint ⁊ extimauerint ita do
minus poteſtas ⁊ dominus capitaneus ⁊ eorum of
ficialis faciant obſeruari ſub pena predicta: quam
declarationem molendinorum ⁊ cluſarum ⁊ edifi-
ciorum deſtruendorum ⁊ remouendorum dñi prio
res artium dicte ciuitatis teneantur fieri facere in-
fra vnum menſem poſt publicationẽ preſentium ſta
tutorum: vel poſt dictam factam ⁊ completam exti
mationem: ſi de maiori vel longiori termino inter
venditores ⁊ emptores non fuerit conuentum ad
penam centum lib. deñ. pro quolibet eorum incur
rendã ⁊ cõi Peruſie applicandã.

¶ Teneantur inſuper dicti boni homines ⁊ ma-
giſtri per dictos dominos priores ⁊ camerarios e
ligendi vel electi ſup terminatiõe ⁊ limitatiõe mo
lendinorum terminare ⁊ limitare ⁊ inſcriptis redi
gi facere omnia loca ⁊ ſpatia in qbus ⁊ infra que
molendina ⁊ alia edificia aquarum fieri non poſ-
ſint ſine dãno alieno in dictis fluminibus ⁊ riuis ⁊
foſſatis ⁊ formis ⁊ circunſtantijs eorum ad penam
centum lib. deñ. pro quolibet.

¶ Dicimus propterea ſtatuentes ꝙ ad predicta
omnia ⁊ ſingula in preſenti capitulo contenta fieri
facienda ⁊ pro expeditione ipſorum fieri facienda
cuilibet ſit licitum ⁊ competat ius agendi ⁊ peten
di ⁊ ad ea petenda ⁊ exigenda quilibet admittatur.
Et in predictis per dominos poteſtatẽ ⁊ capitane
um ⁊ eorum officiales ſummarie ⁊ de plano proce
datur ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ decimi ſolutio
ne vel immiſſione ad petitionem cuiuſlibet petentis:
Et quia ex ipſis molendinis ⁊ cluſis ⁊ aquis ipſo
rum de radijs ⁊ occaſionibus aquarum ipſorũ mo
lendinorum ⁊ cluſarum ⁊ pro ipſis molendinis clu
ſis riuis queſtiones ſepiſſime oriuntur: ad opprimẽ
dam malitiam cuiuſlibet.

¶ Ordinam⁹ ꝙ nemo extrahat nec extrahi faciat
aquam ſolitam currere ad aliqđ molendinum vbi
cunq; in diſtrictu ciuitatis Peruſie ſit ſitum vel ſi-
tuatum de ſuo ſolito curſu quin decurrat libere
per loca conſueta vel locum conſuetum ad ipſum
molendinum nec curſum ipſius aque mõ aliquo
impediat: ⁊ qui contrafecerit vel fieri fecerit pro vi
ce qualibet in centum lib. deñ. cõi Peruſie appli-
candis puniatur ⁊ condemnetur: Dummodo hoc
non preiudicet alicui volenti poſſe facere molendi
num vel edificium in aliqua ſua re ſcḋm formam pre
ſentis capituli: ⁊ dũmodo non impediat curſum a
que alicuius molendini: quominus nõ vadat ⁊ de
currat ad ipſum molendinum vt eſt hactenus con-
ſuetum ſub dicta pena.

¶ Et ad tollendas ꝯtentiones que de radijs mo-
lendinorum ⁊ cluſarum ipſorum plurimum oriunt
Statuimus ꝙ ſi aliquis ſubiectus vel nõ ſubiectus
iuriſdictioni cõis peruſie ſcilicet forenſis fecerit vel
faciet aliquam cluſam vel apparatam in aliquo ri-
uo forma foſſato vel flumine: que preſtet impedi-
mentum vel preſtaret occaſionem reſtagnationis
vel alia qualibet cauſa alicui molendino ſuperiori
vel terris vel vijs vel rebus alijs cuiuſcumq;: ꝙ po
teſtas vel capitaneus ſtatim audita querela vel la-
mentela teneatur mittere iudicem vel notarium ad
locum ⁊ ſi inuenerit nouitatem predictam eſſe fa-
ctã faciat incontinenti remouere totiens quotiens
dictum opus de facto factum fuerit non obſtante
petitione ſapientis: appellatione: ⁊ diebus feriatis
vel aliquo alio qđ in contrarium allegaretur: ſub pe
na centum lib. deñ. per illum qui tale opus feciſſet:
⁊ tantundem per dictos dominos poteſtatẽ vel ca
pitaneũ vel alium officialẽ qui ſuper hoc fuerit req
ſitus: ſi impdictis fuerit negligẽs cõi peruſie appli
canda ⁊ ab eo aufferẽda tpe ſui ſindicatus: ſaluo ⁊
reſeruato ꝙ predicta non intelligantur nec locum
habeant in molẽdinis que non macinarent nec ma
cinaſſent a decẽ annis citra ⁊ nec ꝑ ipſum tempus
nec ẽt in molendinis emptis ꝑ cõe peruſie vel aliq̃
vniuerſitatẽ alicu⁹ caſtri vel ville: et de qbus eſſet
fcã ſolutio ꝑcij: que molendina ſic empta ⁊ ſoluta ꝑ
vnam quãq; ꝑſonã poſſint deſtrui ſua auctoritate ⁊
impũe: ⁊ ſaluo ꝙ ſi qs vellet redificare molendinũ
antiquũ ⁊ qđ antiq⁹ fuerit in dcõ loco ⁊ molere ⁊
macinare ꝯſueuerit: ſaltẽ a viginti annis citra: ꝙ nõ
obſtãte: ꝙ ampliatiõe aluei ⁊ fluminis: caput eſſe ꝑ
ipſius dilationẽ ſeu ampliationem ſit ab aqua flumi
nis diuiſum: poſſit habens dictam cluſam: vel vo-
lens dictũ molendinum reficere ⁊ reparare ⁊ ꝑ ipſum
alueũ ampliatũ extẽdere ⁊ cap dctẽ cluſe ꝯiũgere ⁊
firmare ad grippũ dci aluei nõ obſtante ꝙ res eſ-

ſent alterius in qua re deberet firmari cap̄ dicte
cluſe: immo teneatur ⁊ debeat dictus dñs habens
rem ſiue grippum rei vbi venit cap̄ dicte cluſe fir/
mandum: vendere terrenum ⁊ ius firmandi dictū
cap̄ pro precio ⁊ extimatione ſm ꝙ eſtimabitur
per duos bonos homines a partibus eligendos vi
delicet vnum pro qualibet parte eligendum ⁊ vbi
non eſſent in concordia ipſi duo tertiū eligant: ad
que facienda cogi poſſint per poteſtatem vel capi/
taneum ad petitionē cuiuſcumq̄ petentis: que de
claratio precij fieri debeat ⁊ ipſius ſolutio anteq̄
aliquid edificetur in dicto loco per illum qui edifi
care volet. Quā ſolutionem ſi non fecerit poſſit im
pune a quolibet dictum opus deſtrui qđ factū fue
rit ſuper re alterius ſi requiſitus fuerit a domino
dicte rei.

¶ Si vero quis vellet molendinū conſtituere vel
conſtruere ⁊ non haberet ex vtraq̄ parte fluminis
terrenum ꝙ ſibi edificare non liceat nec poſſit mo
lendinum conſtruere: niſi eſſet in concordia cum il/
lo qui haberet terrenum ex altera parte dicti flu/
minis: ⁊ idem modus obſeruetur in caſu in quo clu
ſe in totum deberent mutari ſm ꝙ ſupradictum eſt
in refectione dicte cluſe: ⁊ ad deſtructionem ipſoꝝ
faciendam poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ quilibet ipſo/
rum qui requiſitus fuerit ad petitionem cuiuſcūq̄
teneantur dare auxilium fauorem ⁊ familiam ſuā
mittere ⁊ ea deſtrui facere ad penam centum lib.
den. ꝓ qualibet vice qua fuerit negligēs in p̄dictis.

¶ Item ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſi aliqua clu/
ſa alicuius molendini deuaſtaretur ſeu deficeret in
capite terreni vbi dicta cluſa ꝯſueuit firmari ⁊ apo
diari ⁊ vbi conſueuit cap̄ eius ſubſtentari ⁊ ille vł
illi quorū dicta cluſa fuerit voluerit vel voluerint
dictam cluſam vel eius caput reficere vel reparare
aut firmare vel infortiare vel fortificare: ad ſubſten
tationem dicte cluſe poſſit terreno cui dicta cluſa
melius ⁊ fortius ad ſubſtentationem ipſius cluſe
applicari poteſt: ipſam cluſam applicare ⁊ ibidem
adiūgere ⁊ adfirmare: ēt cuiuſcumq̄ perſone. cu
iuſcumq̄ condictionis terrenū fuerit. Et hoc ex vi
gore preſentis capituli liceat facere: ſicut comodi/
us ⁊ vtilius fuerit pro dicta cluſa firmanda ⁊ ordi
nanda: ⁊ nullus predicta vel aliqđ predictorū poſ
ſit inpedire nec inpediat pena centum lib. den. ap
plicanda cōi Peruſie. Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊
maior ſindicus ⁊ officialis qui pro tempore fuerit
ſuper vijs ad petitionem petentis debeat duos bo
nos homines ⁊ idoneos illius contrate vbi fuerit
cluſa eligere: Qui preſtito iuramento debeāt exti/
mare terrenum neceſſarium dicte cluſe ⁊ pro dicta
cluſa ⁊ ipſum terrenum terminare ⁊ diffinire. Et
ſm extimationem predictorum bonorum virorum
compellantur illi vel ille quorum ſiue cuius fuerit
dictum terrenum: ipſum terrenum vendere cū om
nibus pactis in ipſo inſtrumento ſolitis ⁊ cōſuetis
apponi venditioni predicte: ei vel eis cuius vel q̄
rum fuerit ipſa cluſa facta extimatione precij dicti
terreni per dictos bonos homines: non habita ra/
tione: ſeu non habito reſpectu: ad neceſſitatem clu/
ſe: nec ipſa neceſſitate vel vtilitate inſpecta: ſed ſm
cōem extimationem poſſeſſionum in ipſa contrata
exiſtentium: Niſi per decem annos continuos ca/
put dicte cluſe ſubſtentationem habuerit ad terre/
num qđ fuerit alicuiꝰ: in quo caſu intelligatur per
preſcriptionem ius queſitum dño talis cluſe cōiun
gendi ⁊ appodiandi ſeu applicandi ⁊ ſubſtentari
faciendi caput dicte cluſe ad ipſum terrenū ſine ali
qua reſtauratione ⁊ ſine aliqua datione alicuius ꝑ
cij aliquo non obſtante.

¶ Et ſi negaretur caput dicte cluſe: non fuiſſe ap/
podiatum terreno apud qđ peteretur appodiari ⁊
fuiſſet appodiatū ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus vel eo
rum iudices ⁊ officiales ſuper vijs ⁊ quilibet eo/
rum ſummarie ſine libelli oblatione litis conteſta/
tione ⁊ omni alia iuris ſolemnitate obmiſſa tene/
antur examinare teſtes dandos per illum vel illos
cuius vel quorum eſſet dictum molendinum cum
ſcriptura: ſine tamen intentionibus ⁊ ſine articulis
ſi inducenti id viſum fuerit: ⁊ examinatio fienda ad
poteſtatem vel capitaneum vel ad aliquē aliū eo/
rum iudicem vel maiorem ſindicum ⁊ dictum offi/
cium ſpectet ⁊ eidem in predictis cōmittimus: Et
ſi conſtaret non eſſe veram ꝙ procedatur ſm for/
mam ſtatutorum ⁊ capituli aliquo non obſtante.
Et hec dñs poteſtas ⁊ capitaneus maior. ſindicus
⁊ officiales executioni mādare teneantur quotiens
communiter vel diuiſim requiſiti fuerint ſub pena cē
tum lib. den. ſi predicta non fecerint.

¶ Et vt molendina aquarum exiſtentia in cōitatu
vel territorio peruſino non deficiant cauſa vel oc/
caſione alicuius defectus. Dicimus ſtatuentes ꝙ ſi
ſocij molendinorum: vel aliqui eorū voluerint mo
lendinis vel in molendinis facere aliquam melio/
rationem neceſſariam vel vtilem: ꝙ poſſint ipſam
facere: non obſtante contradictione minoris nume
ri ſeu partis ſociorū: ⁊ quod expendiderint de fru
ctibus ipſorum molendinorum poſſint recipere ⁊
rehabere: dummodo ſi pars non expendens nō ha
beret tantam partem in fructibus molendinorum
de quibus ſatiſfieret expendentibus infra ſex men/
ſes ꝙ abinde in antea per poteſtatem vel capitane
um vel quemlibet aliū officialem cōis peruſie poſ
ſit cogi realiter ⁊ ꝑſonaliter de facto ſine libelli ob
latione ⁊ ſummarie ⁊ diebus feriatis ⁊ non feria/
tis aliquo non obſtante: ad dandum partem ſibi cō
tingentem reſiduam vſq̄ ad ſatiſfactionem conſor
tis expendentis. Et predicta fiant ſummarie ⁊ de
plano ⁊ ſine figura ⁊ ſtrepitu iudicij ⁊ ſine libello
⁊ litis conteſtatione. Et ſtetur ⁊ credatur de ex/

penſis factis in refectione vel melioꝛamento ſacramento illius qui querimoniam de pꝛedictis expoſuerit: facta pꝛius fide ſummarie per duos operarios ſiue magiſtros ꝙ refectio ſiue melioꝛamentum facta ſiue factum in cluſis vel molendinis vel occaſione molendinoꝛum vel cluſarum facta ⁊ factum fuerit ex voluntate ⁊ mandato illius qui querimoniam exponet vel alicuius ex conſoꝛtibus: In refectione vero cluſe vel molendini niſi deſtrueretur ſeruetur foꝛma ſupꝛadicta in pꝛincipio huius capituli.

¶ Item ꝙ a molēdino ſancti Renzani vſqꝫ ad pōtem montis vbiani non poſſit fieri aliquod molendinum vel cluſa vel edificium nec reactari per qđ poſſit curſus aque dicti fluminis impediri. Et ſi fieret quilibet poſſit inpune ipſum molendinuꝫ ⁊ cluſam ⁊ edificium tollere ⁊ remouere aliquo non obſtante.

¶ Item ad tollendum diſcoꝛdias ⁊ contentiones que ſolent ⁊ poſſunt de facili inter ſocios ſeu cōſoꝛtes molendinoꝛum oꝛiri ⁊ maxime occaſione expēſarum occurrentium circa reparationem ⁊ manutentionem ipſoꝛum molendinoꝛum ⁊ cluſarum ipſoꝛum. Qđ ſi aliquis ex conſoꝛtibus requiſitus ab alio conſoꝛte ꝙ infra terminum octo dierum deberet ſoluere partem ſuam pꝛo expenſis fiendis neceſſarijs: ad reparationem ſeu manutentionem alicuius molendini ⁊ non ſoluerit vel non depoſuerit apud aliquē fiduꝫ hoīeꝫ pꝛo expenſis fiēdis pꝛo reparatione pꝛedicta ſeu manutentione ꝙ talis non ſoluens vel non deponens poſſit ⁊ debeat cogi ad vendendum vel ad emendum modo ⁊ oꝛdine infraſcriptis: videlicet ꝙ partem ſeu poꝛtionem quā haberet in dictis molendinis ſeu cluſis vendere: vel partem ſocij ſeu conſoꝛtis emere poſſit ⁊ debeat: ⁊ ſibi liceat talem ſocium ſeu conſoꝛtem partem habentem in dictis molendinis requirere per vnicaꝫ ſolam requiſitionem in iudicio vel extra: in publicam foꝛmam factam ⁊ lectam ⁊ inſcriptis dataꝫ ⁊ electionem ſeu optionem dare tali ſocio ſeu conſoꝛti ſeu partem habenti: an partem quam haberet talis requirens velit emere pꝛo pꝛecio declarato in tali requiſitione: velparteꝫ ſuam vendere pꝛo ipſo pꝛecio ſm ꝙ tangeret pꝛo rata ſm partem quam haberet in ipſis molendinis ſeu cluſis: ꝙ infra vnum menſeꝫ a die facte requiſitionis teneatur ⁊ debeat talis requiſitus vel tales requiſiti dictam electionem ſeu optionem acceptare vel renūciare: Et ſi infra dictum tempus vnius menſis non acceptauerit vel renūciauerit ꝙ dominus poteſtas vel capitaneus vel alter eoꝛuꝫ teneantur ⁊ debeant ad petitionem talis requirentis ſeu talium requirentium: talem requiſitum ſeu tales requiſitos cogere: ⁊ compellere realiter ⁊ perſonaliter ac etiam multando arbitrio cuiuſlibet ipſoꝛum poteſtatis vel capitanei vel alterius eoꝛum ad eligendum duos bonos homines videlicet vnum pꝛo qualibet parte: ad declarandum dictuꝫ pꝛecium: qui duo boni homines ſic electi poſſint immo teneantur ⁊ debeant: ipſam dictoꝛum molendinoꝛuꝫ vel partis ipſoꝛum facere pꝛout eiſ videbitur ⁊ placebit extimationem omni iuris ⁊ ſtatutoꝝ cōis Peruſie ſolemnitate obmiſſa infra vnum menſem a die electionis ipſoꝛum computando: pena quingentaruꝫ lib. deñ. per dictos dños poteſtatem vel capitaneum aufferenda de facto ſine aliquo alio pꝛoceſſu: ⁊ facta dicta extimatione dictus talis ſiue dicti tales dictam electionem recuſantes teneantur ⁊ debeant ſm dictam extimationem ⁊ pꝛo illo pꝛecio in dicta extimatione contento partem ſuam tali ſeu talibus requirētibus infra illđ tempus: qđ declarabitur per dictos bonos homines vendere: ⁊ inſtrumentū vēditionis facere cum capitulis ⁊ clauſulis oppoꝛtunis ⁊ cōſuetis ſm conſuetudinem notarioꝛū ciuitatis peruſie Dūmodo dictum tps non excedat tps duoꝝ menſiū. Et ꝙ dictus talis ſeu dicti tales ſic requirens ſeu requirentes teneātur ⁊ debeāt ſeu teneatur ⁊ debeat dictā partem dicti ſui ſocij ſeu conſoꝛtis vel conſoꝛtiū infra dictuꝫ tps duoꝛum menſium emere ⁊ pꝛecium integre ſoluere: pena cuilibet pꝛedictoꝛum non obſeruātiuꝫ omnia in pꝛeſenti capitulo contenta ⁊ ſancita quingentarum lib. deñ. eiſdeꝫ reſpectiue aufferenda per poteſtatē vel capitaneuꝫ vel alterum eoꝝ: cuius pene medietas ſit cōis Peruſie ⁊ alia medietas ſit ⁊ eē debeat talis ſiue talium obſeruantiū: ⁊ executio dicte pene fiat ⁊ fieri đbeat p dictos dños poteſtatē vel capitaneū vel alterum ex eis infra octo dies a die petitiōis facte đ ipſa pena de facto ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ oi ſolēnitate iuris ⁊ etiā ſtatutoꝝ cōis Peruſie obmiſſa viſa dūtaxat reqſitione facta ⁊ tpe elapſo.

¶ Et ſi dicti duo boni homineſ non eēnt inconcoꝛdia infra dictum tempus ꝙ per poteſtateꝫ vel capitaneum vel aliquem eoꝛum eligatur ⁊ eligi debeat quidam tertius qui vna cuꝫ pꝛedictis vel vno ex eis dictam extimationeꝫ faciat modo pꝛedicto concoꝛdibuſ videlicet exiſtentibus: Et nihilominus dictam penaꝫ incurrant dicti duo boni homines ſi dictam extimationem intra dictuꝫ tempus feciſſent: ac etiam nihilominus extimare teneantur ⁊ debeant ad dictam penaꝫ modo pꝛedicto infra quindecim dies poſt electionem dicti tertij vna cum dicto tertio: modo pꝛedicto: ⁊ pars vendi vel emi đbeat modo pꝛedicto ſm dictam foꝛmam. Et hec omnia in pꝛeſenti capitulo cōtenta poſſint fieri ⁊ executioni mādari diebus iuridicis ⁊ feriatis: pena poteſtati vel capitāeo ſi negligētes fuerint in pꝛedictis vel aliquo pꝛedictoꝛum qngentaꝝ lib. deñ. per eoꝝ ſindicatoꝛes aufferenda tpe eoꝛuꝫ ſindicat⁹ ⁊ de pꝛedictis expꝛeſſe debeant ſindicari.

¶ De aqua non extrahenda de ſuo ſolito ⁊ antiquo curſu. ⁊ quis ſit curſus antiquus.

Rubrica. 65.

Nulli liceat Aquam aliquam extrahere de ſuo ſolito ⁊ antiquo curſu vel ipſius ſolituz curſuz mutare vel impedire vel eā vel eum mittere vel ducere aliunde per ſuam vel alterius rem propter qđ preſtetur ſeu fiat impedimentum alicui vie vel fundo vel rei alterius Et qui contrafecerit puniatur in quinquaginta lib. deñ. pro quolibet ⁊ qualibet vice: Et poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ quilibet ipſorum teneatur contrafacientem compellere ſtatim ⁊ preciſe vt dictam aquā ⁊ curſuz eius remittat ⁊ reducat ad ⁊ per locum conſuetuz vbi vel vnde concurrere conſueuit: ⁊ omne impedimentuz tollere ⁊ remouere. Et damnum ⁊ intereſſe refici facere illi vel illis cui ſiue quibus damnum vel impedimentum preſtitit vel fecerit. Et quilibet etiam poſſit de ⁊ pro predictis ciuiliter agere: ⁊ querelaz proponere. Et querelam proponens poſſit producere teſtes lite nō conteſtata. Et ad predicta poſſit procedi ſine libelli oblatione ⁊ ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij. Et de ⁊ pro predictis etiaz dñs poteſtas ⁊ capitaneus ⁊ eorum quilibet poſſint ⁊ debeant inquirere ad petitionez cuiuſcūqꝫ ⁊ culpabiles punire ⁊ condemnare in penis predictis: ⁊ ſi negligētes fuerint in exequendo predicta contenta in hoc capitulo puniantur in pena centum lib. deñ. tempore eorum ſindicatus.

¶ Statuimus etiā declarantes ꝙ eo ipſo ꝙ aqua apparebit fluere per alium locum in damnū ⁊ preiudicium alterius vel damnum ⁊ impedimentū alicuius vie publice vel vicinalis: vel in vtilitatez alicuius ꝙꝫ per locum magis ſolitum ⁊ conſuetuz: fuiſſet facta talis mutatio ⁊ miſſio per illum cuius eſſet res per quam conſueuit ſolitum curſum habere vel per illum cui primo damnum dabat vel per illum cui nouus curſus preſtaret comodum vel vtilitatem: vel eius famulum vel familiam vel laboratorem ſeu coptumatorez ſiue alium de eius familia de mandato dñi. Ita ꝙ precipi ſibi domino poſſit ⁊ debeat per iudicem: ꝙ infra certum tempus debeat eum curſum remittere ⁊ ꝙ illum remittat in locum ⁊ modum conſuetum. Et ſi intra tempus ſibi per iudicem aſſignatum non remiſerit vel impedimentum curſus antiqui non remouerit penaz viginti quinqꝫ lib. deñ. debeat ſubſtinere: ⁊ nihilominus intra aliud tempus per iudicem ſtatuenduz dictam remiſſionem ⁊ impedimenti ſublationem ⁊ remotionem facere ad penam eādem ⁊ ſimilē teneatur. ¶ Et ſi poſtꝙꝫ remiſerit vel remouerit apparebit ipſum curſum fore mutatum vel impeditum exiſtere vel ſtare tūc ſufficiat fama publica ꝯ illum qui ſemel remiſerit vel expediuerit ſeu impedimentum remouerit vel ꝯ dominum ipſius rei per quaz fluxerat per tempus antiquum ⁊ ſolituz videlicet per decem annos ante. Et iſtud tempus intelligatur antiquum: Qua probatione habita penam viginti quinqꝫ lib. deñ. ſubſtineat pro qualibet vice: ⁊ de predictis poſſit ⁊ debeat inquiri ⁊ inquiſitio fieri vel querelari vel querelam poni. Et predicta in preſenti. §. ſtatuimus ⁊c. vſqꝫ ad finem capituli intelligantur ⁊ trahantur ad futura tantum ⁊ nō ad preterita vel preſentia. Poſſit tamen de ⁊ pro predictis cognoſci ⁊ procedi per tēpus duorum annoruz a tempore mutati vel impediti curſus criminaliter agendo ſeu procedēdo. Non obſtante ſtatuto quo cauetur ꝙ de vel pro quibuſdam malefitijs poſſit cognoſci ⁊ procedi per minus tpᵉ ⁊ non poſt.

¶ De exbannitis pro debito ciuili repertis ſtare vel habitare in caſtro vel villa: ⁊ de modo procedendi contra vniuerſitatem caſtri vel ville ꝑ debito dicti exbanniti.

Rubrica. 66.

Sapientes Per debitores creditoribus ſatiſfieri hoc preſenti capitulo duximus ſtatuendum ꝙ ſi quis exbannitus pro debito ciuili pro quo ꝯ ipſum licētia realis vel pſonalis ſit conceſſa ſm formam ſtatutorum ciuitatis Peruſie repertus fuerit habitare ſtare vel morari in aliquo caſtro vel villa: ſeu pertinentijs caſtri vel ville comitatus Peruſie: propter quod ſatiſfactio debiti retardaretur: ꝙ ad petitionem creditoris dicti exbanniti per dñm poteſtatem vel capitaneum dicte ciuitatis vel aliuni ex eoruz iudicibus fiat ⁊ per baiulum cōis Peruſie mittatur preceptum continēs ꝙꝫtitatem debiti ⁊ cōdemnationis talis debitoris exbanniti: vniuerſitati ⁊ hominibus ſeu maſſaryo ⁊ ſindico caſtri vel ville in quo vel in qua aut alterius eoruz pertinentijs: dictus exbannitus moraretur: ꝙ ſub pena obligationis ſoluendi debitum dicti exbanniti: creditori ipſius exbanniti nec non cōi Peruſie: debeant dicti homines ⁊ vniuerſitas talis caſtri vel ville intra tempus decem dieruz a die preſentationis dicti precepti eis vel maſſaryo ⁊ ſindico ipſius caſtri vel ville dictum exbannitum debitorem de dictis caſtro vel villa ⁊ pertinentijs eorumdem expellere ⁊ non permittere dictum talem exbannitum ⁊ debitorem in eo vel ea aut pertinentijs eorum ſtare vel morari: ꝙ ſi dicti homines ⁊ vniuerſitas non fecerint: tunc elapſis dictis decem

diebus debeat fieri ⁊ mitti conſimile preceptū ſub
eaſdē penis obligationibus ⁊ preiudicijs intra ter
minum trium dierum ſimiliter a die preſentati pce
pti inchoandū ꝙ ipſi hoīes ⁊ vniuerſitas dcūʒ exbā
nitum debitoꝛem expellant: ⁊ nec permittant ſtare
vel moꝛari in dictis caſtro vel villa aut pertinentijs
eoꝛumdem: que ſi dicti homines ⁊ vniuerſitas: ca-
ſtri vel ville non adimpleuerint: tūc virtute preſen
tis capituli homines dicti caſtri vel ville in quo vel
qua aut pertinentijs illius perſeueraret dictus ex
bannitus ſtare ⁊ moꝛari: ad inſtantiam ſui credito
ris ſine libelli poꝛrectione ⁊ ſine litis cōteſtatiōe te
neantur ⁊ debeant totale debitum dicti exbanniti
ſuo creditoꝛi ⁊ cōi Peruſie ſoluere ⁊ ſatiſfacere.
vʒ illam q̄ntitatem expreſſam in licentia ⁊ exban-
nimento. Et ad ſciendū an huiuſmodi exbannitus
poſt dicta precepta hominibus vniuerſitati ⁊ ho-
minibus ac maſſarijs ⁊ ſindico factis habitaue-
rit vel moꝛatus fuerit in ipſis caſtro vel villa ſeu
pertinentijs alicuius ex ipſis: talis modus ⁊ foꝛma
ſeruetur vʒ. ꝙ coꝛam ipſo iudice cuius mandato
preceptum predictuʒ factum fuerit offerantur per
huiuſmodi creditoꝛē exbanniti intentiones ſeu arti
culi ad predicta pꝛobandum q̄bus oblatis citen-
tur maſſarij ⁊ ſindicus ipſius caſtri vel ville ⁊ ſi
comparuerit detur comparenti copia ipſarum in-
tentionum ſeu articuloꝛū vt poſſit ſuper illis facere
intoꝛogatoꝛia ſi voluerit. Et poſt ea ſuper illis re-
cipiantur ⁊ examinentur teſtes quos ipſe creditoꝛ
inducere voluerit: nulla alia iuris ſolennitate vel
oꝛdine iudiciario obſeruato vel requiſito. Si autē
pꝛo dicta cōmunitate caſtri vel ville: nullus cōpa-
ruerit infra terminum aſſignatum ad faciendum
interogatoꝛia vel ipſa interogatoꝛia facere nollue-
rit: tunc recipiantur ⁊ examinentur teſtes quos
creditoꝛ inducere voluerit ipſoꝛum hominum maſ-
ſarioꝛum ⁊ ſindici ſeu ſindicoꝛum abſentia non ob-
ſtante. Et ſi per duos teſtes fide dignos pꝛobatum
fuerit huiuſmodi exbannitum ſtetiſſe vel habitaſſe
per tempus ſuperius declaratum poſt dicta pre-
cepta vt ſupꝛa facta in dictis caſtro vel villa vel
eius pertinentijs: talis pꝛobatio habeat pꝛo ple-
na ⁊ legitima pꝛobatione: ⁊ pꝛocedatur ꝯ̄ comūi-
tatē ⁊ vniuerſitatē ac homines dicti caſtri vel ville
ad petitionē ipſius creditoꝛis oꝛdine ⁊ modo ſupꝛa
declarato: nō obſtantibus ferijs nec dieb⁹ feriatis:
immo ſuper predictis omnibus ⁊ ſingulis pꝛocedi
poſſit diebus feriatis ⁊ nō feriatis: dūmodo credi
toꝛ cedat iura ſua que habet contra dictum exban
nitum ſoluenti tale debitum.

¶ Qꝛ ementes bona exbannitoꝛum ſoluant credi-
toꝛibus: Et qualiter pꝛocedatur ad emptionē
dictoꝛum bonoꝛum.

Rubꝛica. 67.

Quia plerumqꝫ
Cōtingit: ꝙ dbitoꝛes aliquoꝝ
maleficia vel debita cōmittūt
pꝛopter que exbanniuntur vel
condemnantur. Et eoꝛum bo-
na vendūtur per cōe Peruſie
⁊ illi qui emūt recuſant ſoluere creditoꝛibus illius
exbanniti ⁊ condemnati. Et etiam dotes reſtituere
ſed petunt ſibi libellum dari quod eſt valde iniquū
Statuimus ⁊ oꝛdinamus ꝙ ſi aliquis emerit vel
aliqui emerint a cōe Peruſie ſeu ſindico dicti cōis
vel ab aliq̄ officiale dicti cōis: vel aliter ab habente
poteſtatem vendendi bona alicuius exbanniti vel
condemnati pꝛo maleficio ſeu maleficijs: ſeu eidē
fuerint bona predicta ſtabilita: teneatur ⁊ debeat
⁊ teneantur ⁊ debeant reſpondere ⁊ ſoluere ac ſa-
tiſfacere de precio creditoꝛibus illius exbanniti ⁊
condemnati cuius bona emerit vel emerint ſeu ſta
bilita fuerint eodem modo foꝛma ⁊ oꝛdine ſm qd̄
tenebatur talis exbannitus ſeu tenebantur tales ex
banniti ⁊ eodē modo foꝛma ⁊ oꝛdine compellan
tur per dños poteſtatē ⁊ capitaneum vel eoꝛuʒ iu
dicem ſeu alterum vel alterius eoꝛum ſeu per aliū
officialem cōis Peruſie: vt conueniri ⁊ compelli
poterat talis exbannitus ſeu poterant tales ex ban
niti ⁊ condemnati ante maleficiū cōmiſſuʒ ⁊ ante
exbannimentum ⁊ condemnationē: ⁊ inſtrumenta
confeſſionū ⁊ alia executioni mandentur contra cū
vel eos ſm ꝙ mandari poterant contra illuʒ cuius
bona emerit ſeu contra illos quoꝛuʒ bona emerint
vel ſtabilita fuerint perinde ac ſi nomen ſuum ſcri-
ptum eſſet: vel nomina eoꝛuʒ ſcripta eſſent in inſtru
mento obligationis: ⁊ ipſe eſſet vel ipſi expreſ-
ſe obligati eſſent in tali inſtrumento: non obſtante
aliquo capitulo ſtatutoꝝ qd̄ incōtrariū loqueret.
¶ Et quilibet iudex vel officialis cōis Peruſie
teneatur ⁊ debeat preſens capitulum obſeruare ⁊
executioni mandare ad petitionem petentis ad pe
nam centum lib. deñ. Et ad hoc vt preſens capitu-
lum nullum erroꝛem inducat. Volumus ⁊ ſtatui-
mus ꝙ ante venditionem vel ſtabilitionem dicto-
rum bonoꝛuʒ debeat publice diuerſis diebus ⁊ ho
ris ſaltem per tres vices banniri per ciuitatem in
locis conſuetis: Qꝛ quicumqꝫ deberet aliquid reci-
pere a dicto exbannito vel condemnato cuius bo-
na venderentur ſeu vendi vel ſtabiliri deberent: de
beat vel debeant cum iuribus ſuis omnibus com-
parere: coꝛam illo tali iudice: coꝛam q̊ dicta bona
vendi vel ſtabiliri deberent: ⁊ de iuribus ſuis infra
terminum in dictis bannimentis declaratū docere
⁊ pꝛobare.

¶ Qꝛ Peruſini habētes bona in alijs territoꝛijs
q̄ ciuitatis Peruſie nō teneant ſoluere alijs

datas vel collectaſ ſeu inpoſitas in ciuitate Peruſie. Rubrica. 68.

STatuimus Et ſtatuẽdo ordinam⁹ ꝙ ciues ⁊ cõitatẽſes Peruſini habẽtes poderia ſeu aliqua bona ſtabilia in territorio vel comitatu alicuius ciuitatis vł terre ex̃ territoriũ Peruſinum vel in futurum habebunt ꝙ talia poderia ſeu bona non debeant nec poſſint eis allibrari nec acatraſtari in ciuitate vel comitatu Peruſie: ⁊ ſi allibrata reperirenť in catraſto cõis puſie debeãt de dicto catraſto caſſari leuari ⁊ cãcellari per officiales armarij dicti cõis ad pẽtionem petentis: ſed licitum ſit ciuitatibus ⁊ terris inquibus dicta bona ⁊ poſſeſſiones ſite ſunt ipſos tales cogere ad ſoluenduз datas ⁊ collectas ac aliaſ factiones pro ipſis bonis pro vt ciues ⁊ incole dicte ciuitatis vel terre ſolent ⁊ nõ vltra aliqua ratione vel cauſa: ⁊ ſi ſecus fieret per homines dicte ciuitatis vel terre poſſint tales ciues ⁊ comitatenſes Peruſini recurrere contra homineſ habentes poderia vel poſſeſſiones aut alia bona in ciuitate vel comitatu Peruſie ⁊ fructus ipſarum poſſeſſionum ⁊ bonorum facere ſequeſtrari per poteſtatem vel capitaneum aut alium iudicem ipſius ciuitatis Peruſie: ⁊ ipſos fructus facere dari ipſis ciuibus ⁊ comitatenſibus Peruſie vſqз ad valorem ⁊ ſummam eius qδ ſibi fuerit integre ſatiſfactum: Et poteſtas ⁊ capitaneus: ⁊ quilibet alius iudex ipſius ciuitatis Peruſie teneantur ⁊ debeant ſtatim dictam ſequeſtrationem facere ⁊ dictos fructus dari ad petitionem talium ciuiũ vel cõitatẽſiuз peruſinoruз qui dicerent ſe grauatos per cõia dictarum ciuitatum vel terrarum vel habentiũ ius ab eis aliquo non obſtante.

❡ De bonis immobilibus non transferendis aliq̃ titulo in aliquẽ non acatraſtatũ. Rca. 69.

AD hoc Ut quilibet pro ſuis bonis ⁊ rebus ⁊ poſſeſſionibus: datas ⁊ collectas ſoluat ⁊ alia onera ſubeat: indicenda per cõe Peruſie: ⁊ vt cõe Peruſie de omnibus poſſeſſiõibus que ſunt in ſuo territorio collectas recipiat.

❡ Statuimus ꝙ nullus poſſit vendere vel donationis titulo vel alio titulo transferre vel alienare aliquam rem immobilem alicui allibratam ⁊ acatraſtatam in catraſto cõis peruſie in aliquem qui non ſit allibratus vł acatraſtatuſ in libro libre vel catraſti ciuitatiſ vel comitatus Peruſie nec alicui alij perſone ꝑ eo tacite vel expreſſe nec aliqua alia cã: pro tali non acatraſtato vel non allibrato: niſi ille cui fieret adiudicatio infra decem dies poſt adiudicationẽ ſibi factaз legitime ⁊ per fideiuſſores idoneos ſatiſdet in armario cõis Peruſie ⁊ coram officialibus dicti armarij de ſoluẽdo omnes datas ⁊ collectas factiones ⁊ onera imponenda per cõmune Peruſie pro re predicta: aliter dicta adiudicatio vel conceſſio non valeat ipſo iure: nec alicui alij pro eo poſſit inſolutũ per aliquem dari occaſione alicuius debiti contracti vel cõtrahendi per quemcunqз aliqua ratione vel cauſa. Et ſi reciperet vel ſibi daretur: talis datio receptio vel conceſſio non valeat ipſo iure. Et ꝙ omnia bona huiuſmodi quãtum ad ſolutionem dataꝝ ⁊ collectaꝝ intelligãtur ⁊ ſint precario nomine cõis Peruſie ⁊ pro ipſo cõi poſſeſſe: ſi venderẽtur vel alienarẽtur modo ꝑdicto: ita ꝙ dominiuз ⁊ poſſeſſio dictorum bonorũ in aliũ transferri non poſſit in preiudicium dicti cõmunis quantum ad ſolutionem dictarum datarum ⁊ collectarum: Et iudex vel aliuſ quicumqз qui cõtra dictam formaз rem dederit vel conceſſerit inſolutuз: ſoluat ⁊ ſoluere debeat cõi Peruſie nomine pene centuз lib. deñ. que pena ſibi de facto aufferať per maiorem ſindicum ⁊ iudicem iuſticie cõiſ Peruſie: ⁊ de predictiſ quilibet valeat eſſe accuſator ⁊ habeat medietatem pene ſiue banni: ⁊ ſi contrafactum fuerit in vendendo aut donando aut alio iure vel titulo transferendo ſeu inſolutum dando vel cõcedendo vel alienando medietas veri precij ⁊ extimationis ipſius rei ipſo facto ⁊ iure deueniat ⁊ deuenire dẽbeat ad conſeruatores monete cõis Peruſie pro ipſo cõe vł ad maſſarios dicti cõis: ⁊ quando ipſi dñi conſeruatores in dicta ciuitate nõ eſſent maior ſindicus ⁊ iudex iuſticie ⁊ quilibet alius officialis cõis Peruſie teneatur ⁊ debeat: cogere contrafacientes de facto ad ipſam ꝙtitatem ſoluendum. Et intelligatur eſſe facta alienatio rei eo ipſo ꝙ res allibrata reperiretur apud non alibratuз ⁊ non acatraſtatuз vel ꝑ quemuis aliuз publice vel ſecrete tacite vel expreſſe detineri vel poſſideri vel fructus ex ea percipi ⁊ ex nũc ipſo facto intelligať eſſe res ita in fraudem alienata facta ac effecta cõmunis Peruſij ⁊ ad ipſum cõe Peruſie debeat pertinere ⁊ pertineat etiam ipſius rei alienate poſſeſſione non apprehenſa vel declaratione ſubſequta. Que omnia ſupradicta intelligantur ⁊ locuз habeant in contractibus inter viuos ⁊ donationibus non autem in vltimis voluntatibus in quibus relinquerenť ad pias cauſas. Et ad hoc vt de omnibus rebus acatraſtatis ſeu acatraſtandis cõmune Peruſie poſſit habere datas ⁊ collectas. Ordinamus ꝙ omnes res que reperirentur allibrate ⁊ acatraſtate in catraſto ciuium ſeu comitatenſium ciuitatiſ Peruſij intelliganť eſſe tributarie ⁊ afficte: ⁊ oīs

ſimpoſitio que fieret pro ipſis rebus intelligat eſſe ordinaria ⁊ tributum ordinarium Ita ꝙ quilibet poſſeſſor teneatur ſoluere collectas ⁊ datas pro ipſis rebus. Et omnis collecta ⁊ onus in poſteruꝫ imponenda ⁊ imponenduꝫ habeatur ex nunc pro impoſito ⁊ ſpecificato. Et ꝙ nullus iudex vel aduocatus nec aliqua alia perſona poſſit aliquid dicere vel allegare contra preſens capitulum ⁊ contenta in eo ſub pena quingentarum lib. deñ. que pena auferatur a contrafaciente de facto per maiorem ſindicum ⁊ iudicem iuſticie vel poteſtatem vel capitaneum: ſi coram eis vel eorum altero queſtio verteretur vel querimonia proponeretur publice vel ſecrete. Et ꝙ vnicuiqꝫ ſit licitum contrafacientem mittere in cippum ſiue in cippo ⁊ eo modo ⁊ forma quo ⁊ qua mittuntur cedule in cippū ſiue cippos contra magnates: que cedule nō poſſint dilaniari per priores nec per aliquam aliam perſonam: ſed eo ipſo ꝙ reperiuntur in cippis poteſtas vel capitaneus ⁊ maior iudex iuſticie vel maior ſindicus teneatur inquiſitionem facere ⁊ procedere ⁊ condemnare non obſtantib⁹ ſolemnitatibus obmiſſis loco ⁊ tempore veritate reperta. Et ſi poteſtas vel capitaneus vel iudex iuſticie ⁊ maior ſindicus vel aliquis predictorum contrafaceret puniatur pena quingentorum lib. deñ. ⁊ priores qui contrafecerint ſimili pena puniatur per eorum ſindicatoreꝫ ⁊ vltra penam predictam in priuatione officiorum contra quos ſufficiat probatio vnius teſtis cuꝫ publica fama. Et hoc non intelligatur in illis qui permutarent cum ipſo nō allibrato: dummodo permutatio fiat cum voluntate ⁊ conſenſu iudicis iuſticie ⁊ maioris ſindici ⁊ aliter fieri nō poſſit. Et tunc iudex predictus debeat inquirere ⁊ veritatem inuenire ꝙ res non allibrate ſint equalis valoris cum rebus allibrati. Et ꝙ ſi repererit ita eſſe tali permutationi conſentire debeant ⁊ aliter non modo aliquo ſiue cauſa. Et ſupradicta omnia intelligantur ⁊ locuꝫ habeant in rebus immobilibus exiſtentibus in ciuitate ⁊ comitatu Peruſie ⁊ nō in alijs: de predictis in hoc capitulo contentis poſſit inquiri per poteſtatem vel capitaneum vel maiorem ſindicum ⁊ iudicem iuſticie ⁊ quemlibet alium iudicem in ciuitate Peruſie reſidenteꝫ ⁊ procedi ⁊ cōdemnari: ⁊ condemnatio fieri non obſtante aliquo lapſu temporis nec aliquo ſtatuto. Et nihilominus quilibet poſſit eſſe accuſator ⁊ habeat medietatem pene: ⁊ predicta locum habeant in preteritis preſentibus ⁊ futuris: ⁊ habeant predicti officiales de hijs que fecerint venire in comuni Peruſie in pecunia numerata quattuor deñ. pro qualibet libra eius quod venire fecerit in comuni Peruſie vt dictum eſt occaſione predicta.

¶ Q. Statuta loquētia de poteſtate ⁊ capitaneo intelligantur de iudicibus ⁊ collacteralibus eorum. Rubrica. 70.

QUia plura Capitula ſtatutorum ſolum de poteſtate ⁊ capitaneo in cauſis ciuilibus faciūt mentionem: vt ipſorum contrarietas ⁊ obſcuritas tollatur: ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſtatuta que in ciuilibus cauſis loquuntur ſimpliciter de poteſtate ⁊ capitāeo vel ipſoꝝ altero illa intelligant de iudicibus ſeu collacteralibus ipſorum dominorum poteſtatis vel capitanei ⁊ cuiuſlibet eoruꝫ: ſcilicet illa que loquuntur de poteſtate intelligantur etiam de ſuis iudicibus ⁊ collacteralibus ⁊ illa que loquuntur de capitaneo ſimiliter intelligantur de ſuis iudicibus ⁊ collacteralibus: ⁊ valeant ⁊ teneant facta que fierent per eos ⁊ aliquem eorum ac ſi fierent p ipſum dominū poteſtatem vel capitaneum: non obſtante ſi ſtatuta predicta vel aliqđ ipſorum tantum de poteſtate ⁊ capitaneo vel eorum altero faciant mentionem: ⁊ idem intelligatur ⁊ locum habeat in maiori ſindico ⁊ iudice iuſtitie ⁊ in quocumqꝫ alio iudice ⁊ officiale comunis Peruſie habente cognitionem de ciuilibus cauſis: ⁊ hoc locum habeat in cauſis ciuilibus tantum: ⁊ idem ſit ⁊ eſſe intelligatur ecōtra i ſtatutis loquētibus d iudicibus domini poteſtatis: ꝙ iſto caſu intelligatur multo magis de domino poteſtate: ⁊ etiam de domino capitaneo ⁊ minori ſindico.

¶ Q. fratres exiſtentes in comunione non teneantur conferre certa bona. Rubrica. 71.

QUia Ociositateꝫ ſcriptura ſancta abhorret vt in euangelio pr̄is familias cōducentis operarios ⁊ vigilantibus non autem dormientibus iura ſubueniunt ciuilia: ⁊ ſepe contingat ꝙ defunctis parentibus fratres indiuiſas hereditates retinuerūt ⁊ bona communiter poſſidentes aliqui ad adiſcendum ſcientias ⁊ aliqui honeſtis mercatorum artibus ſiue alijs laudabilibus exercitijs ſe dant: vnde honeſte lucrantur. ⁊ pro ſe particulariter ⁊ ſuis heredibus res emunt: Aliqui vero laſciuijs ⁊ ocioſitatibus ſe prebent ſperantes in virtutibus ⁊ lucris aliorum fratrum laudabiliter viuentium ac bonis per eos aquiſitis eorum ocioſitatem ⁊ laſciuiaꝫ ſubſtentare: ⁊ nec erubeſcentes cum fratribus lucra ⁊ labores eorum equaliter velle ſortiri. Idcirco ſtatuimus ⁊ ordinamus volentes iuuenibus peruſinis dare materiaꝫ virtuoſe viuendi ꝙ q̄uis fratres in

cómunione paternorum bonorum ⁊ aliorum extiterint: ⁊ per tempora hereditates ⁊ bona ⁊ res aliquas poſſiderint: ⁊ aliqui ex aduocatióibus vel honeſtis artibus vel mercantijs vel aliquibꝰ virtuoſis exercitijs lucrati fuerunt vel potere emerunt ſeu alia bona ⁊ res pro ſe ⁊ ſuis heredibus tantum ſtipulando nullam faciunt fratrum ſuorum mentionem: predicta poteria bona ⁊ res ſic empta ⁊ empte precipua ⁊ precipue eſſe debeát illoruꝫ qui ea emerunt vel aquiſiuerunt: non obſtante hereditate cómuni ⁊ cómunione bonorum paternorum vel aliorum: niſi alij fratres ꝓbauerint res emptas de cómuni pecunia emptas: ſeu ſolutas fuiſſe: quo caſu frater ſic emens ad conferendum partem precij reſpectiue alijs fratribus omnimode ſolum ⁊ duntaxat teneať non aút ad cóferédú res emptas.

¶ De ſcriptura ſpeciariorum certo modo approbanda. Rubrica. 72.

CUm Speciarij ciuitatis Peruſie eorum ſpeciarias ⁊ maxime medicinalia credant ciuibus Peruſinis ⁊ alijs perſonis multas credentias faciendo: ⁊ ſcripturis ipſoꝝ ſpeciarioꝝ credi vel ſtari nó deceat qđ non videtur equitati conſonuꝫ Jdcirco Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ ſcripturis ſcriptis in libro dictorum ſpeciariorum tam manu ipſorum ꝙꝫ fancellorum ipſorum vel alterius ipſorum inquibus apparuerit aliquem eſſe debitorem vel dare debere aliquam quantitatem pecunie ratione dictarum credétiarú: ſi dicta ſcriptura fuerit aprobata pro vera bona ⁊ legali per camerarium artis ſpeciariorum ⁊ per quatuor bonos ⁊ legales hómines artifices dicte artis actualiter dictam artem vel mercantiam exercentes: ꝙ fides debeat adiberi ⁊ ipſa ſcriptura approbata executioni mandetur per iudicem coram quo fuerit producta ac ſi eſſet inſtrumentum confeſſionatum et vim inſtrumenti confeſſionati obtineret: dummodo illa ſcriptura approbáda non approbetur niſi vſqꝫ ad quantitatem quinquaginta lib. deñ. incluſiue vel ab inde infra: citato tamen ad predicta illo contra queꝫ fieri peteretur approbatio Et contra perſoná contra quam fiet approbatio ſupradicta non poſſit fieri alia approbatio alicuius quantitatis que appareret in libris talis ſpeciarij dare debere vſqꝫ ad dictam diem in qua facta prima approbatio apparuerit aliquo nó obſtante.

¶ Qꝫ ſoluentes ſubſidia ⁊ alias factiones cói Peruſie debitas ꝑ rata ſua pro alijs nó teneantur Et de decimo non ſoluendo: ⁊ de ſolutione cedularum in comitatu Peruſie. Rubrica. 73.

CUm valde Jniquum ac iniuſtuꝫ eſſe cognoſcatur quemquam ſine ſui culpa ꝑ alio moleſtari: ideo ſancimus ⁊ preſenti ſtatuto perpetuo valituro ordinamus ꝙ omnes ⁊ ſinguli ſiue ciues ſiue comitatenſes vel aliter in ciuitate vel comitatu Peruſie habitantes qui ratam ſibi contingenté ſubſidiorum vel aliarum factionum cói Peruſie debitorum vel debitarum ſoluerint vel infuturum ſoluant integre ⁊ cum effectu: dictam ſolutionem legitime oſtendendo: non poſſint nec valeant realiter nec perſonaliter pro alijs non ſoluentibus vel malpagis modo aliquo moleſtari immo tute libere ⁊ ſine aliquo impediméto: ſtare morari ⁊ per ipſam ciuitatem burgos ſuburgos ⁊ comitatuꝫ ipſius ciuitatis Peruſie praticare ⁊ conuerſare poſſint pro eoruꝫ libito ⁊ voluntate. Et ꝙ nullus officialis ſeu aliter executor vľ aliter quauis auctoritate vel officio fungens ſub pena centum lib. deñ. ipſo facto incurréda ⁊ camere apoſtolice pro medietate ⁊ pro alia medietate cói Peruſie applicanda audeat vel preſumat: illos qui ſoluent: aut ſoluerint modo aliquo inquietare.

¶ Jtem volumus ⁊ ſtatuimus ꝙ capitanei comitatus Peruſie ⁊ eorum vicarij non poſſint nec valeant pro aliqua petitione vel cauſa que coram eis fieret ſeu agereť nec debeant aliqđ decimuꝫ ſeu alia a litigare volentibus coram eis exigere nec pro cedula maiorem ꝙꝫtitatem ꝙꝫ deñ. ſex accipere. Et ſi aliquid vltra accipere audebunt ſeu aliquis ipſoꝝ accipiet: teneatur dupluꝫ eius qđ accipiet: illi a quo accipiet reſtituere: ⁊ ad id faciendum per ſuos ſindicatores debeant condénari aliquo non obſtante.

¶ De rumpentibus ⁊ fallitis Rubrica. 74.

QUia ſepe Cótingit ꝙ Mercatores campſores ⁊ alij artifices rumpunt fidem ipſorum ⁊ cum rebus ⁊ pecunijs alienis ſeu alteri debitis aufugiunt nec reſpondere ſuis creditoribus integre vt tenétur volút qđ fallire in vulgari dicitur Jdeo vt malignantium cupiditas refrenetur. Statuimus ⁊ ordinamus vt ſi quis in futurum ruperit modo ꝑdicto: ſtatim libri exercitij qđ ille talis fallitus exercuit dari ⁊ cóſignari debeant dñis conſulibus mercatorum ſi dictus talis fuiſſet mercator. Et auditoribus cambij ſi fuiſſet campſor. Et ſi fuiſſet alius ar

tifex camerario ſue artis infra tres dies a die ru⸗pture: ſub pena furcarum dicto rumpenti: ⁊ alijs apud quos ipſi libri reperirentur: ſatiſfaciẽdi creditoribus dicti rumpentis de corũ credito in quam ipſo facto reſpectiue incurrant. Et ꝙ ante rupturã ſi videretur dñis conſulibus vel auditoribus vel alijs reſpectiue camerarijs prenominatis: ꝙ talis mercator: vel campſor aut artifex: malam famã habeat de rumpendo: liberum arbitrum habeant: dictos libros aufferri faciendi ⁊ conſignandi ad petitionem intereſſe pretendentis: ac etiam talem perſonam ſeu perſonas ſubſtinẽdi: merceſ ⁊ alia bona ipſius ſequeſtrandi ⁊ alia faciendi in et pro predictis ⁊ circa predicta prout eis magis vtile pro creditoribus videbitur vt creditores ipſi decipi nõ valeant. Et ſuper predictis ⁊ quolibet predictorum procedere poſſint de facto ſummarie ſimpliciter ⁊ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ⁊ nullo iuriſ ordine ſeruato tam contra eos q̃ꝫ contra receptantes ipſos ⁊ reos ⁊ bona ipſorum. Et in caſu in quo creditores vellent ſe componere cum tali rumpente valeat ⁊ fieri debeat ſm̃ formam iuris: eo addito ꝙ creditores cirografarij ⁊ etiam hipotecaꝫ habentes cum inſtrumento vel ſine pariter admittantur ⁊ voceꝫ habeant ita ꝙ hipotecaꝫ habentes ceteris non preferantur in caſu predicto.

¶ Et quia multotiens contingit ꝙ conſanguinei: amici: ⁊ alij qui re vera non ſunt creditores talis rumpentis faciunt ſibi fieri appodiſſas de debito non vero vel ſub alio colore: ſe oſtendunt creditores cum re vera non ſint in preiudiciuꝫ verorũ creditorum. Volumus ꝙ iſto caſu tales debeant tam q̃ꝫ falſarij puniri ⁊ condemnari per poteſtateꝫ aut capitaneum vel alium officialem iuriſditionem habent eſt in pena man⁹ dextre ita ꝙ manus dextra debeat ſibi amputari. Et ꝙ poteſtas vel capitaneus aut alius quilibet officialis comunis Peruſie iuriſditionem habens: ſuper hoc procedere teneatur ⁊ debeat ad petitionem cuiuſlibet per viam inquiſitionis ⁊ repertum culpabilem punire ⁊ condemnare modo predicto: ſub pena mille lib. den̄. pro vice qualibet.

¶ Inſuper ſtatuimus ꝙ ſi contigerit decetero aliquem rumpere ⁊ non reſpondere creditoribuſ ſuis doloſe: ⁊ preſumatur dolus eo ipſo ꝙ euidenter non appareret de euidenti caſu fortuito ⁊ infortunio. Ad quod declarandum ſtetur determinationi dominorum conſulum cum ſex mercatoribus per eos eligendis ⁊ auditorum cambij cum quattuor campſoribus ſimul congregatis quos eligere teneantur ad petitionem creditorum neutri parti ſuſpectos ſub pena centuꝫ lib. den̄. pro quolibet: ⁊ ꝙ ſtari debeat iudicio duarum partium miſſo ⁊ obtempto partito ad buſſolam ⁊ fabaſ albas ⁊ nigras p̃ ſtito prius iuramẽto de iudicio vero et bono reddendo ꝙ in dicto caſu creditores petere poſſint repreſalias contra cõmune dominum ciuitatis vel locum vbi dict⁹ rumpens receptaretur ⁊ moraꝫ traheret facta prius notificatione tali dño ciuitati vel loco vt talem receptare non debeat ⁊ infra quattuor dies a die dicte notificationis facte ipſum expellere debeat. ¶ Et ꝙ poteſtas ⁊ capitaneus: ⁊ quilibet alius officialiſ cõis Peruſie iuriſdictionem habens dictas repreſalias concedere debeat ad petionem dictorum creditorum obmiſſis omnibuſ aliis ſolemnitatibuſ iuris ⁊ ſtatutoꝝ. Et ſoluꝫ requiratur pro ſolemnitate ꝙ dicto officiali conſtet de ſcriptura ⁊ requiſitione predicta per dictum officialeꝫ facta. Et ꝙ poſt requiſitioneꝫ fuerit ibi receptatus ⁊ ſufficiat vnica citatio ſeu requiſitio etiaꝫ affixa in porta ciuitatis vel loci vbi moram traheret talis rumpens ꝙ veniret ad ſe defendendum quare dicte repreſalie concedi nõ debeant ⁊ alia requiſitio citatio vel ſolemnitas non requiratur. ¶ Veruꝫ etiam ſub nomine dotium mulierum exiſtentium de domo talis rumpentis quare totum patrimonium preoccupatur debeant in poſſeſſionibus ⁊ boniſ talis rumpentis ſm̃ veram extiſtimationem fiendam per magiſtratus corã quibus queſtio predicta verteretur ⁊ non cum quarto pluri. Qui magiſtratus dictã extimationẽ cõmittere poſſint pſoniſ ꝯfidatis vtriq̄ꝫ parti: ⁊ ſi non concederent ipſi magiſtratus ex eorum officio eas eligere debeant. ¶ Volumus inſuper ꝙ inter dictos creditores computari non debeat: nec in aliq̃ admitti nec eatenus: quatenus debitum eſſet vſurarium ſed ſolum in ſimplici ſorte. Et ſi aliquid habuiſſet talis creditor occaſione vſurarum de ſorte eatenus detrahi debeat. ¶ Volumus inſuper in bonis talis falliti que reperirentur in ciuitate vel diſtrictu Peruſie creditores ciues p̃dicti falliti creditoribus forenſibus preferantur ſiue habeant hipothecam ſiue non vſq̄ꝫ ad debitam ſatiſfactionem.

¶ De debitis occaſione penſionũ vel laborītij ſeu coptumi vel famulatus vel ſoccite prouenientibus poſt certum tempus non exigendis.

Rubrica. 75.

AD obuianduꝫ Malicijs ac verſutijs ⁊ fraudibus quibus locatores aduerſuſ conductores ⁊ preſertim colonos: vel famuli vel ſeruiẽtes cõtra dños aut patronos: quandoq̄ꝫ vtuntur Denegando ſatiſfactiones pro penſionibus: vel coptumis vel laboritijs: vel ſalarijs recepiſſe cum in talibus ſoluendis: vel portandis aut ſatiſfaciendis: ipſi penſionarij: vel conductores vel pa⸗

troni famulorum non poſſint ſemper ⁊ cótinuo notarios aut teſtes adludere ꝑ ꝓbando ſolutiones ⁊ ſatiſfactiones: quo fit vt locatores per ſepe vel denegant vel ſubterfugiunt: de receptis de die in diem prout deberent ſcripturaʒ facere vel fieri facere in graue tamen damnum preiuditium ⁊ iacturaʒ ſoluere alias debentium: qui lapſu temporis ſe ſoluiſſe vel ſatiſfeciſſe probare nequeunt ideo.

¶ Statuimus ⁊ ordinamus ꝙ quicumqꝫ infuturum locauerit ad penſionem vel laboritium vel ad coptumum aliqḋ predium vrbanum vel ruſticum vel aliam rem in ciuitate burgis aut ſuburgis aut comitatu Peruſie conſiſtens vel conſiſtenteʒ vel operas ſeu famulatum ad aliqḋ tempus alicui pro aliqua mercede promiſerit: ꝙ traſacto vno anno poſt quemlibet annum locationis predicte vbi ad plures annos: locatio ⁊ reſpectiue conductio facta fuiſſet vel ſi ad vnum annum tantum vel minus tempus facta extiterit: poſt talem locationem finitam cuiuſlibet anni: non poſſit nec valeat ab ipſo penſionario vel coptumatore vel colono: vel conductore vigore talis locationis: vel famulatus: aliquid petere ⁊ multo minus exigere: Niſi de eo qḋ pretendit ſibi deberi: vigore talis locationis ſeu promiſſionis pro preterito tempore habeat inſtrumentū manu publici notarij confectum vel ſcripturam manu propria ipſius conductoris: in quo vel qua ipſe colonus: vel coptumatarius vel conductor: vel patronus dicti famuli fateatur ſe eſſe vel reſtare debitorem ipſius locatoris ſeu creditoris de ⁊ pro preterito tempore in vel ď aliqua ꝗ̃titate vel rebus: vbi talis debitor ſciat ſcribere ⁊ poſſit ſcribere. Et vbi neſciat vel non poſſit ſcribere: aliam ſcripturaʒ manu alterius ſaltem duobus teſtibus ſubſcriptaʒ: vel niſi infra dictum tempus vel annum poſt finitaʒ locationem vel lapſum cuiuſlibet anni ipſius locationis ⁊ reſpectiue conductionis ipſe locator vel creditor in iudicio ab ipo ꝯductore: colono: vel penſionario: vel patrono: petierit illud de quo pretendit ſibi non fuiſſe ſatiſfactum per ipſum penſionarium vel colonum aut conductorem pro preterito tempore. ipſius locationis cum notificatione de tali petitione manu publici notarij in forma de iure valida bis facta per iudiceʒ diuerſis diebus coraʒ quo talis petitio facta fuerit: legitime de tali petitione ⁊ notificatione cum relatione per baiulum ſeu nuntium cóis peruſie ſeu alicuius artis ipſius ciuitatis.

¶ Et hec que dicta. Et ſtatuta ſunt in de ⁊ pro pēſionibus coptimis colonis laboratoribus ⁊ famulis: locuʒ habeant in omnibus ⁊ per omnia in ſoccitis ⁊ pro ſoccitis quorumcumqꝫ aialium: finito tamen tempore cuiuſlibet ſoccite ⁊ tranſacto vno anno poſt finitam ſoccitam videlicet ꝙ dans ſoccitaʒ non poſſit debitum aliqḋ petere niſi modo ⁊ forma ſicut ſupra: ſtatutum fuit in penſionibus laboritijs coptimus ⁊ famulis.

Regiſtrum.

AA BB CC DD EE FF

¶ Omnes ſunt terni preter FF q̃ eſt quatern⁹.

¶ Ad omnipotentis Dei laudem: opus perfectū extitit Peruſie p Hieronymum Franſci Baldaſarris de carthbolarijs. M.ccccc.xxiij. die. 3. Aprilis.

